

**UCHWAŁA NR XXX/238/26
RADY MIEJSKIEJ W OZIMKU**

z dnia 27 lipca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030” wraz
z prognozą oddziaływania na środowisko**

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) Rada Miejska w Ozimku uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się aktualizację „Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ozimka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Ozimku

Marek Elis

Załącznik do uchwały nr XXX/238/26
Rady Miejskiej w Ozimku
z dnia 27 lipca 2026 r.

Ozimek

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030

Aktualizacja

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	4
1. Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne	5
Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii	5
Metodyka opracowania strategii	7
Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	9
Obszary Strategicznej Interwencji	21
Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych	24
Analiza SWOT	29
2. Założenia strategiczne	31
Wizja i misja rozwoju	31
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	33
Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	38
Schemat ilustrujący założenia planistyczne	47
Rezultaty planowanych działań	48
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	50
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	60
3. Część wdrożeniowa	75
Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	75
Analiza oddziaływania na środowisko realizacji Strategii	77
Finansowanie strategii	85
Ewaluacja ex-ante	85
Załącznik 1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej	88
Ogólna charakterystyka gminy	88
Analiza danych zastanych	91
Wnioski z badania ankietowego	113
Załącznik 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	125

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 to dokument, który określa główne koncepcje rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy w dłuższej perspektywie. W dokumencie wskazano cele i kierunki działań, których realizacja powinna stanowić odpowiedź nie tylko na potrzeby, ale i na oczekiwania jej mieszkańców. Ustalenia Strategii są podłożem do podejmowania przez władze Gminy Ozimek długookresowej polityki rozwoju.

Istotnymi składowymi strategii rozwoju gminy są trzy części – diagnostyczna, planistyczna oraz opisująca system wdrażania. Opracowanie części diagnostycznej opiera się na danych pozyskanych m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Gminy i Miasta Ozimek, a także na wynikach przeprowadzonego badania ankietowego. Kolejna część – strategiczna, skupia się na priorytetowych celach i kierunkach o charakterze strategicznym i operacyjnym. Wnioski z części diagnostycznej stanowiły podstawę do identyfikacji występujących problemów oraz zaproponowania rozwiązań. System wdrażania, ostatnia z części dokumentu, określa sposób realizacji założeń strategii rozwoju oraz ich monitoringu i ewaluacji, a także wskazuje możliwości aktualizacji dokumentu oraz określa ramy finansowe planowanych działań.

Zapisy Strategii powstały w oparciu o zgromadzone dane jakościowe i ilościowe, dokumenty planistyczne oraz dane statystyczne. Strategia województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*, z uwagi na swoją istotę, stanowiła zasadniczy punkt odniesienia w opracowaniu poszczególnych elementów *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030*. Konieczne było umieszczenie w strategii gminnej wskazanych w strategii regionalnej zapisów dotyczących obszarów strategicznej interwencji (OSI), wyznaczonych ze względu na występowanie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych. W punkcie drugim rozdziału pierwszego wskazano dokumenty planistyczne i strategiczne, z którymi niniejszy dokument jest komplementarny, co pozwala na potwierdzenie jego spójności z dokumentami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Strategię Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 opracowano w 2022 r., a następnie poddano aktualizacji w 2025 r. Postawą do zmiany dokumentu była konieczność dostosowania jego zakresu i zawartości do wymogów prawa w zakresie systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego, które znowelizowano w 2023, a następnie 2025 r.¹

¹ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688) oraz Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527)

1. Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne

Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii

Podstawa Prawna

Podstawą do opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* była uchwała nr LII/482/22 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 24 października 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. 22 września 2025 r. Rada Miejska w Ozimku podjęła uchwałę nr XIX/128/25 w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, co było podstawą do opracowania aktualizacji dokumentu.

Dokument powstał w oparciu o przepisy ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powyższe akty prawne wyznaczają elementy niezbędne w strategii rozwoju gminy. Przede wszystkim są to wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, ale także:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
 - a. strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
 - b. system powiązań przyrodniczych,
 - c. główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
 - d. główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:
 - a. zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
 - b. zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

- c. kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych mieszkaniowej, potrzeb w zakresie nowej zabudowy,
 - d. zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 527 i 680),
 - e. zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
 - f. kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
 - g. zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
 - h. zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - i. zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - j. zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 spełnia wymagania określone w ustawach. Poszczególne elementy dokumentu zostały opracowane z uwzględnieniem aspektów społecznych, gospodarczych, a także przestrzennych i klimatyczno-środowiskowych – w tym w postaci modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Metodyka opracowania strategii

Analiza desk research

Pierwszym etapem opracowania Strategii była analiza danych wtórnych. Analizie poddano dostępne dokumenty planistyczne z poziomu lokalnego i regionalnego, w tym Raporty o stanie Gminy Ozimek z lat 2020-2024, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ozimek. Wykorzystano również dostępne zbiory danych statystycznych, które gromadzone są przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Urząd Gminy i Miasta Ozimek, Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku oraz Powiatowy Urząd Pracy w Opolu. Analiza desk research przeprowadzona została po zebraniu rzetelnych i potrzebnych z punktu widzenia strategii danych i informacji. Analiza ta była niezbędna do przeprowadzenia diagnozy i wypracowania wniosków na temat badanej jednostki.

Badania ilościowe

Potrzeby i oczekiwania mieszkańców są kluczowe przy opracowywaniu i realizacji strategii rozwoju. W celu poznania ich opinii przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy Ozimek, w którym udział wzięły 324 osoby, a w rezultacie możliwe było poznanie opinii na temat funkcjonowania gminy i wskazanie jej mocnych i słabych stron, a także określenie jakości oferty usług publicznych czy dostępności infrastruktury technicznej na jej terenie.

Badania jakościowe

Celem badań jakościowych było zgromadzenie pogłębionych informacji dotyczących kondycji gminy i zachodzących na jej obszarze procesów. Przeprowadzone zostały warsztaty z mieszkańcami i interesariuszami, co pozwoliło na głębsze poznanie potrzeb, oczekiwań i możliwości rozwojowych gminy. Przeprowadzone badania jakościowe umożliwiły zdefiniowanie priorytetów rozwoju gminy.

Analiza SWOT

Podstawą przeprowadzenia analizy SWOT były informacje uzyskane na wcześniejszych etapach badań. Analiza ta pozwala na usystematyzowanie danych i informacji pozyskanych na potrzeby diagnozy, by na ich podstawie zidentyfikować mocne i słabe strony gminy oraz występujące szanse i zagrożenia. Potencjały i zagrożenia zdiagnozowane w drodze analizy traktuje się jako punkt wyjścia do sformułowania celów i kierunków rozwoju.

Opracowanie misji i wizji gminy

Wizja jest opisem oczekiwanego stanu gminy w długookresowej perspektywie, podkreślającym potrzeby mieszkańców. Misja natomiast stanowi uzasadnienie przyjęcia określonych w strategii celów oraz kierunków działania.

Sformułowanie celów

Sformułowanie celów strategicznych oraz zaplanowanie kierunków działania przeprowadzono na bazie wniosków opracowanych na etapie diagnostycznym. Plany strategiczne są odpowiedzią na wskazane na etapie diagnozy problemy, a także szansą na lepsze wykorzystanie potencjału gminy. Cele strategiczne odnoszą się bezpośrednio do wypracowanej misji i wizji gminy Ozimek.

Opracowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej ilustruje założenia strategii, prezentując kierunki rozwoju przestrzennego gminy w danej perspektywie czasowej oraz obrazując stan docelowy (wizję) gminy w wyniku realizacji założeń polityki rozwojowej określonej w strategii. W wyniku nowelizacji systemu planowania przestrzennego², aspekty polityki przestrzennej w strategii nabrały kluczowego znaczenia dla dokumentów wykonawczych – kierunki zmian, zasady, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i rozwijania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy określone w strategii muszą być uwzględniane w aktach takich jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plan ogólny gminy.

Opracowanie części wdrożeniowej

Część wdrożeniowa strategii rozwoju określa procesy wdrażania i realizacji strategii, wskazuje między innymi: podmioty zaangażowane w realizację strategii, zasady i wytyczne dotyczące współpracy i sporządzania dokumentów wykonawczych. Ważnym elementem części wdrożeniowej są informacje na temat mechanizmów wykorzystanych do jej realizacji: monitoringu, ewaluacji i aktualizacji dokumentu. W tej części strategia określa również ramy finansowe i źródła finansowania oraz informacje, które ułatwiają ocenę możliwości jej realizacji.

² Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688) oraz Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527)

Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Zgodnie z zapisami art. 10f. 2. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) *wójt gminy opracowuje projekt strategii rozwoju oraz przekłada go zarządowi odpowiedniego województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.*

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 wpisuje się w ramy ustaleń nadrzędnych dokumentów strategicznych i planistycznych. Poniżej wymieniono najważniejsze dokumenty o znaczeniu krajowym, regionalnym oraz lokalnym, z którymi komplementarna jest niniejsza strategia.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Przyjęta 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów, stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju (Strategia Rozwoju Kraju 2020). Dokument kluczowy na poziomie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej państwa polskiego. Głównym celem wskazanym w dokumencie strategii jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Zdefiniowane zostały również trzy cele szczegółowe:

- I. Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- II. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- III. Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej kraju. W swoich zapisach skupia wartości i zasady współpracy zarządu i samorządów, a także partnerów na rzecz rozwoju kraju i województw. Określa system prowadzenia polityki regionalnej przez rząd wobec regionów oraz na poziomie wewnątrzregionalnym. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego prezentuje cel główny i trzy cele szczegółowe polityki regionalnej, a także działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia winny podjąć samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Jednym z priorytetów strategii jest dążenie do zrównoważonego rozwoju, w związku z czym wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymać mają szczególne wsparcie: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk oraz Polska Wschodnia. Cele szczegółowe wyróżnione w KRSS to:

- I. Cel szczegółowy I - Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym,

- II. Cel szczegółowy II - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- III. Cel szczegółowy III - Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

Strategia rozwoju województwa przedstawia wizję rozwoju na poziomie regionalnym, wyznacza strategiczne cele i kierunki działań oraz sposób ich realizacji na obszarze regionu.

Cele i kierunki rozwoju gminy powinny być spójne z celami zidentyfikowanymi w strategii rozwoju województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 definiuje wizję województwa w roku 2030, która brzmi: *Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji*³. W dokumencie zwrócono uwagę na trzy horyzontalne determinanty rozwojowe, które mają kluczowe znaczenie i oddziałują na wszystkie obszary rozwoju – są nimi: depopulacja, wielokulturowość oraz zróżnicowanie terytorialne. Strategia określa cele strategiczne, które zostały opracowane w trzech obszarach: społeczeństwo, środowisko i gospodarka. W każdym z celów strategicznych opisany został stan docelowy, jakim będzie charakteryzowało się województwo w roku 2030.

Na realizację celu głównego strategii rozwoju województwa składają się trzy cele strategiczne: Człowiek i relacje - Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę, Środowisko i rozwój - Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi oraz Silna gospodarka - Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu.

Narzędziem realizacji celów strategicznych i – co za tym idzie – realizacji wizji rozwoju regionu są opracowane cele operacyjne. Cele operacyjne stanowią uszczegółowienie celów strategicznych, a każdemu z nich przypisano odpowiednie kierunki działań. Cele oddziałują na siebie wzajemnie, co skłania do kompleksowego ich rozpatrywania. Poniżej przedstawiono schemat wzajemnego oddziaływania celów strategii rozwoju województwa tzw. „Opolską 11-tkę”.

³ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

Rysunek 1 Opolska „11” - cele operacyjne na tle celów strategicznych.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

Wojewódzka strategia wyznacza także obszary wymagające szczególnego wsparcia, tj. obszary strategicznej interwencji (OSI), które opisano w dalszej części opracowania.

W każdym z obszarów tematycznych – społecznym, gospodarczym i przestrzennym *Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* jest spójna z założeniami *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Podstawowym narzędziem prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie regionu jest plan zagospodarowania przestrzennego województwa. Plan w swoich zapisach określa struktury przestrzenne oraz kierunki i priorytety w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego z dostosowaniem do strategicznych kierunków rozwoju województwa.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO) wskazano cele i zasady polityki przestrzennej województwa. Celem strategicznym, zgodnie z dokumentem, jest

kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniła konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Zgodnie z doktryną prowadzenia polityki rozwoju przestrzennego, planowanie przestrzenne odbywa się z uwzględnieniem obszarów o wyróżniających cechach fizyczno-geograficznych oraz zjawiskach społeczno-gospodarczych. Umożliwia to wskazanie potencjałów lokalnych i regionalnych, a także pomaga minimalizować występowanie sytuacji kryzysowych. Obszary funkcjonalne charakteryzują się wspólnymi powiązaniem między elementami struktury obszaru.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wyznaczono obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Gminę Ozimek zakwalifikowano do dwóch z nich: Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego – Aglomeracja Opolska i Obszar kształtowania potencjału rozwojowego wymagający programowania działań ochronnych.

Tabela 1 Obszary Funkcjonalne Województwa Opolskiego, w które wpisuje się Gmina Ozimek.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym	
Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Opola – Aglomeracja Opolska	• Wzmocnienie potencjału aglomeracji, w szczególności funkcji metropolitalnych Opola. • Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między jednostkami systemu osadniczego. • Wzmocnienie odporności przestrzeni aglomeracji na zagrożenia naturalne i energetyczne. • Poprawa ładu przestrzennego.
Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym	
Obszar kształtowania potencjału rozwojowego wymagający programowania działań ochronnych.	• Ochrona, wzmocnienie integralności i spójności obszarów przyrodniczych. • Zachowanie, odtwarzanie i kształtowanie krajobrazów naturalnych i kulturowych. • Ochrona zasobów i poprawa jakości wód dla celów użytkowych.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego 2019

W *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* uwzględnione zostały zapisy wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego. Szczególnie wzięto pod uwagę wytyczne dotyczące kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego oraz priorytety rozwojowe wskazanych obszarów funkcjonalnych.

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego

Audyt krajobrazowy to nowe narzędzie polityki przestrzennej na obszarze województwa opolskiego, ukierunkowane na ochronę, gospodarowanie i planowanie przestrzeni w aspekcie krajobrazowym. Dokument obejmuje identyfikację, opis i ocenę wszystkich krajobrazów województwa, wyodrębniając te, które posiadają szczególne znaczenie dla społeczności lokalnych, charakteryzujące się najwyższymi

walorami (tzw. krajobrazy priorytetowe). Ponadto audyt określa potencjalne zagrożenia dla krajobrazów oraz przedstawia zalecenia dotyczące ich ochrony i właściwego zagospodarowania. Dokument ten stanowi kluczowe narzędzie w procesie planowania przestrzennego na szczeblu wojewódzkim i gminnym, wspierając samorządy w podejmowaniu decyzji dotyczących kształtowania przestrzeni.

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego został przyjęty Uchwałą nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. Zgodnie z dokumentem tym w Gminie Ozimek znajdują się krajobrazy leśne, mozaikowe, wiejskie, miejski, podmiejski, przemysłowy i energetyczny, ludyczny i bagienno-łąkowy. Wyznaczono ponadto jeden krajobraz priorytetowy Jurapark Krasiejów o kodzie 16-318.57-131, czego celem jest ochrona cennego dla nauki i popularyzacji wiedzy o historii życia na ziemi jednego z najstarszych na świecie stanowisk paleontologicznych triasowych pradinozaurów, w obrębie Parku Dinozaurów JuraPark w Krasiejowie.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego to dokument strategiczny określający zasady prowadzenia polityki rozwoju na poziomie powiatowym. Swoim zakresem określa potencjał rozwojowy powiatu i jego kierunki rozwoju, a także cele strategiczne i operacyjne wraz z działaniami, jakie należy podjąć w ich realizacji. Dokument zakłada pięć celów strategicznych w różnych obszarach tematycznych:

- I. Cel strategiczny I Czyste środowisko naturalne,
- II. Cel strategiczny II Aktywne i bezpieczne społeczeństwo,
- III. Cel strategiczny III Innowacyjna gospodarka i rynek pracy,
- IV. Cel strategiczny IV Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport,
- V. Cel strategiczny V Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku.

Gmina Ozimek, jako nieodłączona część powiatu opolskiego, musi wpisać zapisy swojej strategii w ramy nadrzędnego dokumentu planistycznego – strategii rozwoju powiatu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek

Podstawę prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Ozimek, poza PZPWO, stanowi Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ozimek (SUiKZP). Dokument został przyjęty w drodze Uchwały nr XLII/382/22 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 31 stycznia 2022 r. Studium określa zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z uwzględnieniem rozwoju przestrzennego. Zgodnie z założeniami nowelizacji systemu planowania przestrzennego, studium obowiązuje do 30 czerwca 2026 r. – po tym czasie główne założenia polityki przestrzennej gminy określone będą przede wszystkim w strategii rozwoju oraz planie ogólnym gminy. Aby zapewnić kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy Ozimek, w niniejszym

dokumentcie wzięto pod uwagę ustalenia dotychczas obowiązującego SUIKP oraz założono utrzymanie określonych w nim kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniających się ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych uwarunkowań oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030 (GPR) to dokument opracowywany w celu realizacji zadań własnych gminy jakimi są: przygotowanie, koordynacja oraz stworzenie warunków do rewitalizacji. Obszar rewitalizacji w Gminie Ozimek został wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej w Ozimku w dniu 30 stycznia 2023 roku (Nr LVI/520/23 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ozimek) oraz ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego dnia 03.02.2023 (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 2023.518). Obszar rewitalizacji wyłoniony został z dwóch podobszarów – południowej części podobszaru Antoniów oraz części podobszaru Ozimek. W dokumencie wskazano kierunki działań, jakie należy podjąć na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki oraz sposób ich realizacji. W programie rewitalizacji wyznaczone zostały 2 cele strategiczne:

1. Transformacja społeczna w oparciu o działania integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną.
2. Wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych i obiektów na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy jednoczesnym podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Gmina Ozimek leży na obszarze dorzecza Odry, a konkretniej w regionie wodnym Górnej Odry. Plan gospodarowania wodami jest jednym z podstawowych dokumentów gospodarki wodnej o charakterze planistycznym. Zapisy dokumentu wyznaczają między innymi cele środowiskowe dla poszczególnych kategorii wód oraz dla obszarów chronionych.

W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z *II Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*⁴, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) zlokalizowanych na terenie gminy wraz z ich charakterystyką obejmującą wskazanie typologii i statusu, a także oceny stanu ogólnego oraz stanu lub potencjału chemicznego i ekologicznego. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (tj. Dz.U. z 2023 r. Poz. 335)

Tabela 2 Charakterystyka JCW zlokalizowanych na terenie gminy Ozimek

Kod JCW	Nazwa JCW	Typologia JCW	Status	Stan ogólny	Ocena stanu wód powierzchniowych na podstawie danych z lat 2019-2024		Działania podstawowe i uzupełniające	Cele środowiskowe
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny		
Jednolite części wód powierzchniowych								
RW600011118899	Chrząstawa od Sucheja do ujścia	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Działania renaturyzacyjne Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001111899	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Działania renaturyzacyjne - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w), kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010118879	Chrząstawa od źródła do Sucheja	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	Podstawowe: - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Działania renaturyzacyjne - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań	- dobry potencjał ekologiczny - dobry stan chemiczny

							ochronnych dla obszarów chronionych Uzupełniające: Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	
RW600010132883	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału	brak danych	Podstawowe: - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta - Przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie cieku przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMS Uzupełniające: - Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny
RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Rzeka nizinna	naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność Uzupełniające:	- dobry stan ekologiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

							Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	
RW60002311859	Zb. Turawa	Zbiornik limniczny	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa	- dobry potencjał ekologiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w), Benzo(b)Fluoranten (w), Benzo(g,h,i)perylen (w), Fluoranten (w), Kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010118529	Rosa	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600009118549	Libawa	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

RW600010118389	Myślina	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Podstawowe: - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	- dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny
----------------	---------	--	---------------------	--------------	------------------------------	-------------	---	--

Jednolite części wód podziemnych

Kod JCW	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Działania podstawowe i uzupełniające	Cele środowiskowe
GW600097	dobry	dobry	dobry	Podstawowe: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych. Uzupełniające: - Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych - Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni	- dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy
GW6000110	dobry	dobry	dobry	Podstawowe: - Opracowanie ekspertyzy określającej źródła zanieczyszczenia wód podziemnych związkami chlorowcopochodnymi - Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) Uzupełniające: - Wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP - Dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej" - Szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych	- dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy

				• Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni • Prowadzenie monitoringu wód podziemnych w zakresie zanieczyszczeń związkami chlorowcopochodnymi w wodach podziemnych • Rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych	
--	--	--	--	---	--

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne> i <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/568>

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną A. Kleczkowskiego, w obszarze gminy znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie” i GZWP nr 334 „Dolina Kopalna rzeki Mała Panew”.

Ponadto, Gmina Ozimek znajduje się w aglomeracji Ozimek o I_d PLOP013, która to aglomeracja, zgodnie z danymi przedstawionymi w VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, obecnie nie spełnia I (procent skanalizowania aglomeracji jest obecnie niższy niż wymagane 98%) oraz II warunku (zbyt mała wydajność oczyszczalni) Dyrektywy Ściekowej.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (PZPR)

Zgodnie z zapisami planu oraz z ustawą Prawo Wodne, głównym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest *ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej*. Tak sformułowany cel przyczynił się do wyznaczenia podczas procesu opracowywania PZRP dla obszaru dorzecza Odry trzech celów głównych dokumentu:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego.
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w gminie Ozimek występują w dolinie rzeki Mała Panew. W załączniku nr 3 do niniejszej Strategii przedstawiono mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego dla obszaru gminy, uwzględniające prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynoszące 1% i 10%.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)

Dokument planistyczny, jeden z głównych dokumentów ogólnokrajowych w zarządzaniu i gospodarowaniu wodami. Sporządzany jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne i obejmuje: analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy. Cele szczegółowe wymienione w dokumencie:

1. Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
2. Zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy;
3. Edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
4. Formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Gmina Ozimek znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy II – umiarkowanie zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną i hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone, a w zakresie zagrożenia suszą atmosferyczną do klasy IV – ekstremalnie zagrożone. Według klas łącznego zagrożenia suszą teren Gminy Ozimek zakwalifikowany został jako słabo zagrożony.

Obszary Strategicznej Interwencji

Rozdział odnosi się do art. 10e. 3. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm. wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), wraz z zakresem planowanych działań”.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 została przyjęta uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Dokument wskazuje obszary strategicznej interwencji (OSI) na poziomie krajowym i regionalnym. Celem wyznaczenia OSI jest udzielanie wsparcia w ramach programów rozwoju ukierunkowanego na wskazane obszary. Na poziomie krajowym wyróżnione zostały takie obszary jak: obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Zgodnie z zapisami nadrzędnych dokumentów strategicznych, gmina Ozimek nie wpisuje się w żaden z wyróżnionych OSI na poziomie krajowym.

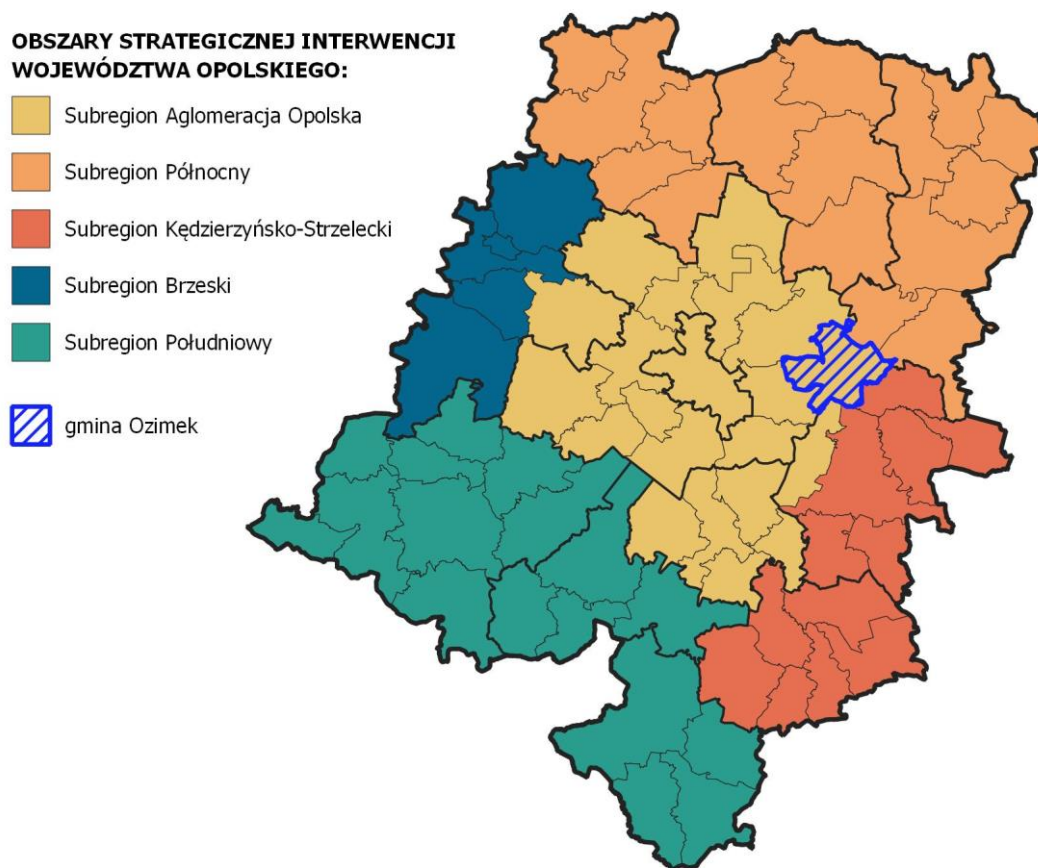
W województwie opolskim OSI pokrywają się z wyznaczonymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi. Strategia rozwoju województwa zakłada interwencje w pięciu obszarach:

- 1) OSI Subregion Aglomeracja Opolska,
- 2) OSI Subregion Brzeski,
- 3) OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
- 4) OSI Subregion Północny,
- 5) OSI Subregion Południowy.

Gmina Ozimek należy do Aglomeracji Opolskiej, która jest jednym z OSI zidentyfikowanych na poziomie województwa opolskiego— OSI Subregion Aglomeracja Opolska (AO)⁵. Przywołany subregion obejmuje 21 gmin oraz miasto Opole i stanowi obszar największej w regionie koncentracji potencjału społeczno-gospodarczego. Obszar odznacza się wysokim zurbanizowaniem oraz koncentracją funkcji administracyjnych, usługowych i mieszkalnictwa. Położenie AO pomiędzy dwoma ważnymi ośrodkami, tj. metropoliami: wrocławską i górnośląską, może stanowić szansę rozwoju, ale wymaga też utrzymania wysokiego poziomu konkurencyjności i atrakcyjności. Zwiększanie realizacji projektów integrujących subregion może mieć pozytywne oddziaływanie nie tylko na jego obszar, ale i na całe województwo.

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 przyjęta uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.

Rysunek 2 OSI województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

W tabeli poniżej przytoczono cele polityki przestrzennej i rekomendacje dla OSI Subregion Aglomeracja Opolska odpowiednie dla Gminy Ozimek, zgodne ze *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*:

Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze	
CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	REKOMENDACJE
Rozwój funkcji metropolitalnych	Tworzenie warunków dla rozwoju transportu publicznego
	Rozwijanie stref aktywizacji gospodarczej
	Tworzenie warunków dla rozwoju nowoczesnego przemysłu, usług dla biznesu i sektora IT
	Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych
Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych	Tworzenie warunków dla rozwoju zintegrowanego systemu transportu publicznego
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej)
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej

Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze	
CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	REKOMENDACJE
	Kształtowanie systemów ścieżek i szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
	Rozwój powiązań systemu przyrodniczego
Wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania	Kształtowanie i realizacja wspólnej polityki przestrzennej
	Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej
	Rozwijanie stref aktywizacji gospodarczej
	Tworzenie warunków dla rozwoju funkcji turystycznych
	Zwiększenie dostępności do infrastruktury (społecznej i technicznej)
	Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych
	Zwiększenie znaczenia sfery społecznej w procesie rewitalizacji
Wzmocnienie potencjału energetycznego	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej
	Zwiększanie efektywności energetycznej
	Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii OZE
	Proekologiczna modernizacja gospodarki
Wzmocnienie odporności przestrzeni na zagrożenia naturalne:	Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych i odporności na susze
	Bieżące utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej
	Prewencyjna ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego
Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa powodziowego:	Realizacja działań technicznych związanych ze zbiornikami i ciekami wodnymi
Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych:	Poprawa jakości powietrza
	Ograniczenie emisji hałasu i poprawa klimatu akustycznego
	Kształtowanie przestrzeni dla nowoczesnej gospodarki odpadami
	Ochrona cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych
Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego:	Rozwój powiązań systemu przyrodniczego
Poprawa ładu przestrzennego:	Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych
	Zwiększanie partycypacji społecznej w działaniach planistycznych
	Ograniczanie rozpraszania zabudowy
	Wprowadzanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo publiczne
	Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych
Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	Kształtowanie przestrzeni dla różnych form aktywności gospodarczej

Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych

W ramach prac nad *Strategią Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przeprowadzono diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, obejmującą analizę danych statystycznych oraz badania ilościowe i jakościowe. Na podstawie diagnozy strategicznej wypracowano wnioski, które posłużyły do wyznaczenia głównych kierunków rozwoju Gminy Ozimek w oparciu o jej zidentyfikowane mocne i słabe strony. Wnioski te przedstawiono poniżej.

DEMOGRAFIA

- Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, populacja Gminy Ozimek stopniowo maleje. W 2014 roku liczba jej mieszkańców wynosiła 19,9 tys., natomiast w 2024 r. – 18,4 tys., co oznacza spadek o 7,7%. Według prognoz sytuacji demograficznej liczba ludności nadal będzie maleć i do 2030 roku ma wynieść 18,0 tys., co oznacza spadek o 1,8% względem roku 2024. Należy podkreślić fakt, że prognozy demograficzne nie zawsze się sprawdzają, szczególnie w przypadku gmin położonych w pobliżu dużego miasta wojewódzkiego. Można zatem przypuszczać, że liczba mieszkańców w Gminie Ozimek w następnych latach nie będzie spadać, lecz może nawet ulec zwiększeniu.
- Biorąc pod uwagę postępujący proces suburbanizacji Opola można przypuszczać, że realna sytuacja demograficzna gminy w najbliższych latach będzie nieco bardziej korzystna. Bliskość miasta wojewódzkiego, stanowiącego kluczowy ośrodek gospodarczy, edukacyjny i kulturalny regionu, stwarza bowiem dobre warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gmin podmiejskich, takich jak gmina Ozimek. Aktualnie ludzie coraz częściej decydują się na zamieszkanie w mniejszych miejscowościach położonych w sąsiedztwie dużych miast, aby korzystać z zalet życia w spokojniejszym środowisku przy jednoczesnym dostępie do miejskich udogodnień. O takiej sytuacji w gminie Ozimek świadczy np. wskaźnik salda migracji, którego wartość w okresie 2020-2024 wzrosła z poziomu -0,6 w 2020 r. do 0,8 w 2024 r. Wartość wskaźnika dla gminy jest korzystniejsza od wartości dla województwa, lecz mniejsza na tle powiatu. Oznacza to, że wzrosła liczba osób osiedlających się w gminie w stosunku do liczby osób wyjeżdżających, co może świadczyć o rosnącej atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Negatywnym zjawiskiem odnotowanym w latach 2020-2024 jest natomiast spadek odsetka osób w wieku produkcyjnym z poziomu 62,1% do 60,2%. Ta tendencja spadkowa wskazuje na zjawisko opuszczania gminy przez osoby młode. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymywał się w gminie praktycznie na tym samym poziomie w latach 2020-2024.
- Istotnym zjawiskiem występującym w Gminie Ozimek jest również starzenie się społeczeństwa, na co wskazują takie dane jak: wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (o 2,0 pp. w latach 2020-2024) oraz wzrost odsetka osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem (z poziomu 18,6% w 2020 roku do 20,8% w 2024 roku). Zjawisko starzenia się społeczeństwa jest typowe dla całego kraju i implikuje konieczność dostosowania prowadzonej polityki społecznej do potrzeb osób starszych.
- W analizowanych latach 2020-2024 przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców utrzymywał się na ujemnym poziomie. W roku 2024 przyrost naturalny na 1 000 ludności wyniósł w Gminie Ozimek -6,6 i był najniższy w ciągu ostatnich lat. Bezpośrednią przyczyną

takiej sytuacji jest wyraźnie malejąca liczba urodzeń przy niewielkich zmianach w liczbie zgonów.

- Analiza danych demograficznych bezpośrednio przedstawia negatywne zjawiska zachodzące w gminie, takie jak starzenie się społeczeństwa oraz malejąca liczba urodzeń w stosunku do prawie niezmienniej liczby zgonów, które implikują konieczność rozwoju i poprawy jakości prowadzonej polityki społecznej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na pozytywne związane ze wzrostem liczby nowych mieszkańców, co świadczy o poprawie atrakcyjności osiedleńczej gminy.

EDUKACJA I KULTURA

- Na sieć placówek oświatowych w Gminie Ozimek składa się 6 przedszkoli, 7 szkół podstawowych (w tym 4 z oddziałami przedszkolnymi) oraz 1 Zespół Szkolno-Przedszkolny. Na terenie gminy funkcjonuje również Zespół Szkół w Ozimku prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Opolu.
- Gminę Ozimek wyróżnia w skali powiatowej i wojewódzkiej wysoki dostęp do opieki żłobkowej. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową wzrósł z 19,7% w 2020 r. do 39,1% w 2024 r. i w całym analizowanym okresie był wyższy niż średnie wojewódzkie i powiatowe.
- Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł w latach 2020-2024 o 7,5 pp., z poziomu 89,3% w 2020 r. do 96,8% w 2024 r. Należy zatem stwierdzić, iż dynamika zmian jest pozytywna – wzrost wskaźnika podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru dla młodych rodzin, co jest szczególnie istotne z uwagi na postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa.
- W latach 2020-2024 współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych w Gminie Ozimek wzrósł o 2,7 pp., osiągając w roku 2024 wartość 99,6%. Jednocześnie w latach 2020-2024 wartość współczynnika była wyższa od wartości dla powiatu i województwa. Wysokie wartości wskaźnika skolaryzacji świadczą o wysokiej liczbie dzieci zamieszkujących gminę, które uczęszczają do szkół na jej terenie.
- Wyniki egzaminów ósmoklasisty w roku szkolnym 2024/2025 były przybliżone do średnich powiatowych i wojewódzkich. W gminie najwyższy średni wynik osiągnięto z języka angielskiego (68,7%), najniższy natomiast był wynik egzaminu z matematyki: 49,6%. Wynik z języka polskiego był wyższy niż średnia powiatowa i wojewódzka i wyniósł 65,2%.
- Najistotniejszymi instytucjami kultury w gminie są: Dom Kultury w Ozimku oraz funkcjonująca w jego strukturze Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku wraz z 5 filiami w miejscowościach Krasiejów, Grodziec, Szczedrzyk, Dylaki oraz Krzyżowa Dolina.
- Analizując odsetek czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców zaobserwować można jego spadek w okresie 2020-2024. W roku 2020 było to 88 osób, natomiast w 2024 – 84 osoby. Sytuacja jest odmienna w przypadku liczby książek wypożyczonych na jednego czytelnika. W 2020 r. w Gminie Ozimek wypożyczonych zostało średnio 15,7 książek w przeliczeniu na 1 czytelnika, natomiast w roku 2024 było to 30 książek.

POLITYKA SPOŁECZNA

- Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Ozimek w latach 2020-2023 zmalała o 13,2% i w roku 2023 wynosiła 204 osoby.

Wartość ta była niższa niż średnia liczba w powiecie opolskim i województwie opolskim. Jest to pozytywne zjawisko dla gminy, wskazujące na polepszające się warunki życia mieszkańców.

- Tendencje spadkową zaobserwować można również w liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej. Liczba ta w 2020 r. wynosiła 277 rodzin, natomiast w 2024 r. – 209 rodzin.
- W strukturze rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej najwyższy udział mają rodziny emerytów i rencistów – 29,2%, następnie rodziny z dziećmi – 11,5% i rodziny niepełne – 6,2%. Dane te bezpośrednio potwierdzają wskazane wcześniej zjawisko starzenia się społeczeństwa w Gminie Ozimek.
- Wśród najczęściej wskazywanych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2024 r. znalazły się: długotrwała lub ciężka choroba – 120 rodzin, ubóstwo – 110 rodzin oraz bezrobocie – 98 rodzin.
- Pozytywnym zjawiskiem w Gminie Ozimek jest wzrost liczby mieszkań, która w 2020 r. wynosiła 6,6 tys., a w 2024 roku – 6,7 tys., co oznacza, wzrost na poziomie 2,7%. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba mieszkań w 2024 r. wyniosła 367, więcej na tle powiatu opolskiego, lecz nieco mniej w porównaniu do województwa opolskiego. Co istotne w latach 2020-2024 wzrosła liczba mieszkań oddawanych do użytkowania, co świadczy o atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na jedną osobę w 2024 r. wynosiła w Gminie Ozimek 31,1 m². Wartość ta jest najniższa, biorąc pod uwagę średnią powiatu opolskiego i średnią województwa opolskiego. Analizując dane z ostatnich lat, zauważyć można jednak wzrost wartości wskaźnika (z 27,4 m² w 2019 roku). Metraż mieszkań jest czynnikiem przekładającym się na atrakcyjność osiedleńczą gminy, zatem poprawa sytuacji w tym zakresie sprzyja dalszemu rozwojowi.
- Zgodnie z danymi GUS za 2024 r. odsetek mieszkań posiadających dostęp do infrastruktury wodociągowej wynosi 98,9%, a mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie 88,3%. W obu przypadkach odsetek ten jest wyższy niż w powiecie opolskim i województwie opolskim. Dane te świadczą o dobrej jakości życia codziennego w Gminie Ozimek. Jeśli chodzi o mieszkania wyposażone w instalację gazową ich odsetek w gminie wyniósł w 2024 r. aż 51,3%, co stanowi wynik wyższy niż w powiecie, ale niższy niż w województwie.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- Analizując profil gospodarczy Gminy Ozimek, wskazać należy Hutę Małapanew, która rozpoczęła działalność w XVIII wieku. Huta była jednym z największych w Polsce producentów odlewów (głównie staliwnych, ale także żeliwnych). Dostarcza odlewy surowe i obrobione mechanicznie na rynek krajowy i zagraniczny, dla takich branż jak przemysł wydobywczy, hutnictwo, przemysł cementowo-wapienniczy, maszynowy, energetyka, przemysł stoczniowy i inne. Istotnym aspektem z gospodarczego punktu widzenia, jest współpraca gminy w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a także zrzeszenie wielu firm z jej terenu w Opolskiej Izbie Gospodarczej. Powyższe informacje świadczą o potencjale rozwoju gospodarki w Gminie Ozimek.
- Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni analizowanych lat 2020-2024 w Gminie Ozimek systematycznie rosła – w przeciągu pięciu lat odnotowano 14,4% wzrost. W roku 2024 liczba ta wynosiła 1,8 tys., z czego 1,6 tys. stanowiły podmioty sektora prywatnego. Dane te wskazują na rosnący poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

- W 2020 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosiła w gminie 654 osoby, natomiast w 2024 r. – 757, co oznacza wzrost o blisko 15,7%.
- Dane dotyczące przedsiębiorczości wskazują, że osłabienie gospodarcze w 2020 r. związane z pandemią COVID-19 nie wpłynęło znacząco na zachwianie sytuacji gospodarczej w Gminie.
- W strukturze lokalnych podmiotów gospodarczych dominują podmioty działające w sektorze handlu hurtowego i detalicznego – 342 podmioty, co stanowi 19,0% ogółu podmiotów. Firmy budowlane to 17,5% ogółu podmiotów w gminie (315), na trzecim miejscu znalazły się firmy związane z przetwórstwem przemysłowym (w liczbie 199, co stanowi 11,0% ogółu).

RYNEK PRACY

- W 2020 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie wynosiła 428 osób, a w 2024 r. – 327 osób, odnotowano zatem spadek na poziomie 23,6%. Widoczny wzrost miał miejsce w 2020 r., w którym liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wzrosła do 428 (wzrost o blisko 42% względem 2019 r.). Bezpośrednią przyczyną nagłego wzrostu liczby bezrobotnych był wybuch pandemii COVID-19, w konsekwencji której gospodarka wyhamowała, a wiele przedsiębiorstw zawiesiło działalność. Dane wskazują na poprawę sytuacji w latach 2021-2024.
- Potwierdzeniem wpływu pandemii na funkcjonowanie rynku pracy w Gminie Ozimek był najwyższy udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym, który w 2020 r. wyniósł 3,7%. Wartość udziału w przypadku gminy była w 2024 r. wyniosła 3,0% - więcej niż w powiecie (2,7%), lecz mniej na tle województwa (3,7%).
- W badanym okresie w strukturze bezrobotnych największą część stanowiły osoby w wieku 35-54 lata, posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe lub podstawowe, o stażu pracy 1-5 lat oraz pozostające bez pracy przez mniej niż 3 miesiące.
- Zgodnie z definicją GUS, pracujący to osoby zatrudnione, z wykluczeniem zatrudnionych w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Liczba pracujących w Gminie Ozimek wzrosła o 1,6% w 2024 r. w porównaniu do 2022 r. do poziomu 6,5 tys. Liczba osób pracujących na 1 000 ludności w 2024 r. wyniosła 351, jest to wynik niższy niż w powiecie i województwie.
- W 2024 r. mężczyźni stanowili 53% ogółu pracujących w gminie, a kobiety pozostałe 47% pracujących.

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

- Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosi 100%, co świadczy o pełnym zwodociągowaniu gminy. W nieco mniejszym stopniu rozwinięta jest infrastruktura kanalizacyjna. Wskaźnik mieszkańców korzystających z kanalizacji w 2024 wyniósł 88,6%. Wynik ten jest wyższy niż w powiecie (78,3%) i w województwie (74,5%). Wyższy poziom dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w porównaniu do powiatu i województwa pozytywnie wpływa na jakość życia mieszkańców gminy.
- W analizowanym okresie 2020-2024 istotnie zmalała ilość zmieszanych odpadów z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca. Ilość ta w 2024 r. wyniosła 168 kg, mniej o 17,4%

w porównaniu z rokiem 2020. Negatywnym zjawiskiem jest malejąca ilość odpadów zebranych selektywnie. W 2020 r. selektywnie zebrano 66,9% odpadów, a w 2024 r. – 45,3%.

- W gminie Ozimek występują licznie rzadkie gatunki roślin i zwierząt. Przez jej obszar przepływa rzeka Mała Panew (prawy dopływ Odry). Na terenie gminy znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrowsko-Turawskie, a w jej bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowany jest również Obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski.
- W gminie Ozimek powierzchnie prawnie chronione stanowią 88,9% powierzchni. Jest to wynik znacznie wyższy niż w powiecie (58,8%) i województwie (27,6%). Tereny prawnie chronione świadczą o bogatym dziedzictwie naturalnym i stanowią mogą potencjał do rozwoju turystyki.
- Lesistość to stosunek powierzchni porośniętej lasami do całkowitej powierzchni, który w przypadku gminy wynosi 58,0% i jest wyższy niż w powiecie opolskim (45,9%) i województwie opolskim (26,7%). Wyższa wartość wskaźnika lesistości dla gminy świadczy o jej atrakcyjności rekreacyjno-turystycznej, która może przyczynić się do rozwoju gminy.
- W 2024 r. wydatki Gminy Ozimek w sektorze gospodarki komunalnej i ochrony środowiska stanowiły 10,2% wydatków ogółem. We wskazanym sektorze największe wydatki Gmina poniosła w kategorii gospodarki odpadami komunalnymi (49,5% wydatków w tym sektorze).
- W badanym okresie systematycznie wzrastały wydatki związane z ochroną powietrza i klimatu. To pozytywna wiadomość, przyjmując walkę z zanieczyszczeniem powietrza za wyzwanie rozwojowe.

FINANSE SAMORZĄDOWE

- Analizując dochody Gminy Ozimek widoczny jest systematyczny ich wzrost na przestrzeni lat 2020-2024. Łączny przyrost wyniósł prawie 35 mln zł (40%) z poziomu 86,9 mln zł w 2020 r. do blisko 122 mln zł w 2024 r. Jednocześnie nastąpił wzrost dochodów z tytułu subwencji (62%) oraz dochodów własnych gminy (56%). Największym źródłem dochodów w 2024 roku były dochody własne wynoszące aż 55,4% całkowitych dochodów.
- Biorąc pod uwagę lata 2020-2024 dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły o prawie 41,8%, w 2024 roku wartość ta osiągnęła 6,6 tys. zł.
- Wraz ze wzrostem dochodów gminy nastąpił wzrost jej wydatków. Wartość wydatków budżetu gminy w 2020 r. wyniosła 82,7 mln zł, a w roku 2024 osiągnęła pułap 124,8 mln zł, co oznacza wzrost o 50,9%.
- Największy udział w wydatkach w 2024 r. w Gminie Ozimek miały wydatki w dziale klasyfikacji budżetowej Oświata i wychowanie – 39,0% (47,4 mln zł) oraz w dziale Transport i łączność – 16,8% (blisko 21 mln zł).

WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO

- Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Ozimek biorących udział w badaniu jest zadowolona z życia na jej terenie. Ponad 73% pozytywnych odpowiedzi wskazuje, że gmina zapewnia dogodne warunki życia. Ponadto około 66% respondentów w perspektywie najbliższych 5 lat chce pozostać na jej terenie, co może świadczyć o ich przywiązaniu do swojego miejsca zamieszkania.
- Wśród elementów oferty Gminy Ozimek, ankietowani najlepiej oceniają dostępność szkół (ok. 84% pozytywnych ocen), dostępność miejsc usługowych i handlu (ok. 81%) oraz odbiór

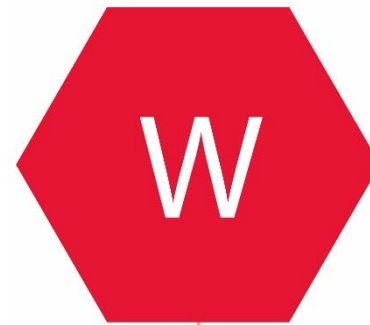
odpadów komunalnych (ok. 76%). Na podstawie odpowiedzi respondentów można wnioskować, iż oferta usług publicznych, zwłaszcza związanych z usługami opiekuńczo-wychowawczymi i oświatowymi, jest satysfakcjonująca.

- Najgorzej ocenianymi aspektami jest możliwość wynajmu/zakupu mieszkania (ok. 48,7% negatywnych ocen), a także liczba ścieżek rowerowych (ok. 45,9%). Wśród słabych stron respondenci wymieniali przede wszystkim stan infrastruktury technicznej, a także ofertę skierowaną bezpośrednio do dzieci i młodzieży oraz seniorów.
- Z odpowiedzi na pytanie o mocne strony Gminy Ozimek wynika, że w opinii mieszkańców biorących udział w badaniu jej największym atutem są atrakcyjne przyrodniczo tereny i wysoka dostępność lasów i jezior. Najczęściej wymienianą słabą stroną była natomiast niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa i rowerowa.
- Według respondentów, aby poprawić jakość życia w Gminie Ozimek, należy przede wszystkim podjąć się realizacji przedsięwzięć obejmujących rozbudowę infrastruktury sportowej oraz poprawę infrastruktury drogowej. Kluczowym kierunkiem rozwoju gminy w ich opinii jest budowanie silnej gospodarki oraz zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.

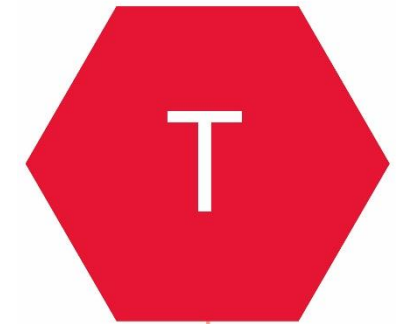
Analiza SWOT

W celu usystematyzowania i skategoryzowania zidentyfikowanych potencjałów i barier rozwojowych Gminy Ozimek przeprowadzono analizę SWOT, w ramach której wskazano mocne i słabe strony Gminy (**S – strengths**, mocne strony i **W – weaknesses**, słabe strony) oraz określono potencjalne szanse i zagrożenia mające wpływ na jej rozwój (**O – opportunities**, szanse i **T – threats**, zagrożenia). Zestawienie przygotowano na podstawie przeglądu sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej analizowanego obszaru i odniesiono się do kluczowych problemowych kwestii zidentyfikowanych w diagnozie strategicznej.

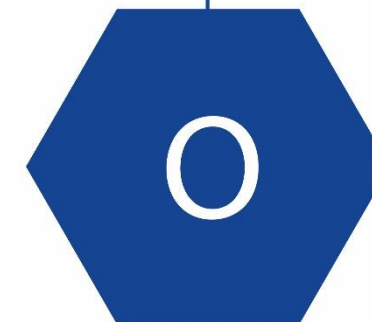
- Dogodna lokalizacja w pobliżu miasta wojewódzkiego (Opola) i wynikająca z niej wysoka dostępność usług wyższego rzędu, szerokiego rynku pracy i rynku zbytu
- Wysoka jakość i atrakcyjność środowiska przyrodniczego wynikająca z dużego odsetka objęcia powierzchni gminy ochroną prawną (ok. 89%) oraz położenia w dolinie Małej Panwi
- Silny kapitał ludzki – wykwalifikowana kadra pohnutnicza i specjaliści branż przemysłowych
- Działalność na terenie gminy wielu znaczących zakładów przemysłowych
- Dobra sytuacja na lokalnym rynku pracy – wysoka liczba osób pracujących, niski odsetek bezrobotnych
- Dostępność terenów wypoczynkowych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych i obecność produktów lokalnych (np. pstrąg poliwodzki)
- Działalność kompleksu turystyczno-naukowego JuraPark w Krasiejowie, będącego rozpoznawalną atrakcją turystyczną w regionie i kraju
- Stosunkowo wysoka dostępność usług opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego
- Wysoki standard edukacji wyrażany przez wysokie wyniki egzaminów ósmoklasisty
- Wysoka dostępność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Aktywność organizacji pozarządowych, współpraca na ścieżce NGO-jst
- Bogate dziedzictwo historyczne i zasoby kulturowe
- Kompaktowość gminy i jej kameralny charakter, cisza i spokój
- Dostępność środków europejskich - nowa perspektywa programowania funduszy UE 2021-2027
- Współpraca w ramach Aglomeracji Opolskiej

- Działalność lokalnych i regionalnych organizacji i grup społecznych
- Rozwój elastycznych form zatrudnienia (praca zdalna)
- Wzrastająca atrakcyjność turystyczna województwa opolskiego
- Wzrost zainteresowania turystyką krajową, lokalną, w tym wyjazdami weekendowymi i agroturystyką
- Utrzymywanie partnerskich kontaktów z miastami europejskimi: Rýmařov i Přerov w Republice Czeskiej, Heinsberg w Niemczech oraz Krompachy w Słowacji
- Rozwój i upowszechnianie odnawialnych źródeł energii w regionie

- Negatywne zjawiska demograficzne – ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa, depopulacja
- Mało atrakcyjna oferta spędzania czasu dla dzieci i młodzieży
- Słabe poczucie tożsamości gminnej, niski poziom integracji wynikający z wielokulturowości
- Ograniczona dostępność opieki lekarskiej, w tym lekarzy POZ i specjalistów
- Zły stan techniczny dróg, chodników i infrastruktury okołodrogowej
- Niski poziom bezpieczeństwa drogowego
- Słaba oferta lokalnego rynku nieruchomości, zwłaszcza niska dostępność tanich mieszkań na wynajem
- Niski poziom objęcia powierzchni gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- Niedostatecznie rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży
- Niedostatecznie rozwinięta sieć ścieżek rowerowych
- Słabo zróżnicowany rynek pracy, niska dywersyfikacja dostępnych miejsc pracy

- Trudna sytuacja geopolityczna wywołana wojną w Ukrainie
- Niekorzystne ogólnopolskie trendy demograficzne – starzenie się społeczeństwa, spadek liczby ludności, trendy migracyjne w regionie
- Negatywne społeczne i ekonomiczne skutki pandemii COVID-19
- Wzrastający wpływ polityki na życie społeczne i gospodarcze
- Zmiany klimatu i ich negatywne skutki (m.in. ekstremalne zjawiska pogodowe)

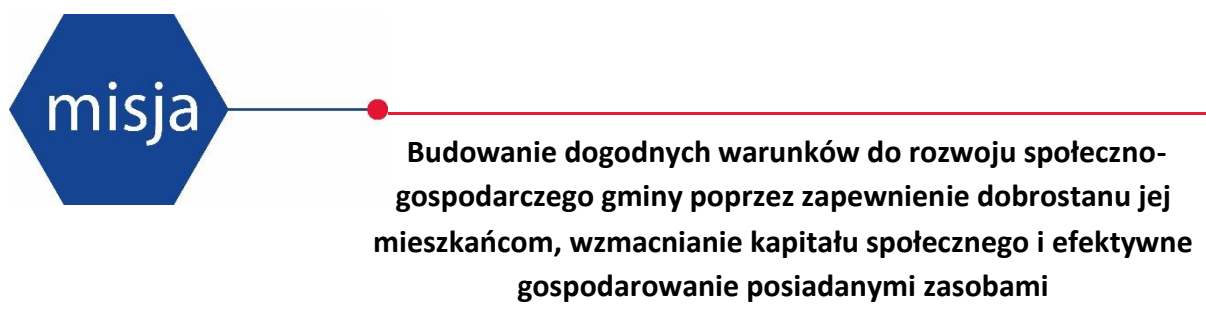
2. Założenia strategiczne

Na drodze przeprowadzonej analizy danych statystycznych, wniosków z badania ankietowego oraz warsztatów zidentyfikowano potencjały Gminy Ozimek, które mają istotny wpływ na jej wielokierunkowy rozwój, jak również czynniki stanowiące barierę rozwojową. Na ich podstawie nakreślono kluczowe kierunki działań, jakie należy podjąć dla maksymalnego wykorzystania posiadanych zasobów oraz zminimalizowania negatywnych tendencji, a tym samym do osiągnięcia nadrzędnego celu, jaki stawia przed sobą samorząd gminy.

Wizja i misja rozwoju

Nadrzędny cel rozwoju Gminy Ozimek w perspektywie 2030 roku znajduje swoje odzwierciedlenie w misji definiującej główny kierunek, w jakim powinny zmierzać wszystkie działania podejmowane w ramach planów strategicznych. Zawarte w misji założenia stanowią odpowiedź na zidentyfikowane deficyty i wyzwania oraz opierają się na wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowaniach sprzyjających rozwojowi.

Wizja to natomiast koncepcja stanu gminy w roku 2030, a więc obraz przyszłości, którą poprzez realizację założeń strategicznych kreować będzie samorząd lokalny wspólnie z mieszkańcami, podmiotami gospodarczymi oraz innymi partnerami. Wizja jest ściśle powiązana z misją i stanowi opis efektów zaplanowanych w Strategii działań, a jej założenia odpowiadają oczekiwaniom, potrzebom i aspiracjom wszystkich interesariuszy.

Zakłada się, że działania te obejmują tworzenie sprzyjającego klimatu dla inwestycji, innowacji oraz przedsiębiorczości lokalnej. Istotne jest także wspieranie inicjatyw społecznych i edukacyjnych, które przyczyniają się do podnoszenia jakości życia oraz integracji mieszkańców. W wyniku tak określonej interwencji wizja Gminy Ozimek w 2030 roku będzie przedstawiała się następująco:

Dzięki realizacji spójnej interwencji strategicznej i kompleksowej rewitalizacji, w 2030 roku Gmina Ozimek jest znaczącym w Aglomeracji Opolskiej ośrodkiem osadniczym, posiadającym konkurencyjną ofertę usług publicznych. Dzięki efektywnej polityce społecznej i systematycznemu rozwojowi infrastruktury technicznej, gmina oferuje swoim mieszkańcom dogodne warunki życia. Mieszkańcy mają dostęp do zróżnicowanej oferty kulturalnej i rekreacyjnej, odpowiadającej ich potrzebom i oczekiwaniom, co przekłada się na wysoki poziom zadowolenia ze swojego miejsca zamieszkania. Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna, komunikacyjna i techniczna pozwala na zapewnianie warunków mieszkaniowych na wysokim poziomie, a odpowiednio przygotowane tereny pod zabudowę mieszkaniową (jedno- i wielorodzinną) stanowią istotny zasób przyciągający nowych mieszkańców.

Gmina Ozimek charakteryzuje się silnym kapitałem ludzkim i społecznym, który stanowi jej największy potencjał. Społeczność gminy jest zaangażowana w jej sprawy – każdy jej członek aktywnie uczestniczy w życiu wspólnoty, dzięki czemu rozwija się ona harmonijnie. Mieszkańcy wszystkich miejscowości gminy wspólnie dbają o jej dobrostan, co przekłada się na zrównoważony rozwój sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dzięki efektywnemu gospodarowaniu i inwestycjom ukierunkowanym na rewitalizację zdegradowanych obiektów, systematycznie podnoszony jest standard zabudowy, a tym samym poprawia się sytuacja bytowa mieszkańców.

Rozbudowa infrastruktury drogowej przyczynia się do zapewnienia spójności przestrzennej gminy, dzięki czemu wzrasta jej atrakcyjność inwestycyjna. Gmina Ozimek gwarantuje bowiem dogodne warunki do zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, zarówno w formie małych przedsiębiorstw, jak i większych firm, dzięki czemu mieszkańcy mają łatwiejszy dostęp do zatrudnienia na stanowiskach pracy odpowiadającym ich indywidualnym preferencjom.

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Zidentyfikowane na drodze diagnozy strategicznej potencjały i bariery rozwojowe przeanalizowano w odniesieniu do czterech obligatoryjnych wymiarów planowania strategicznego: społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego. W każdej ze sfer wyznaczono priorytety rozwojowe, stanowiące kluczowe obszary działań, jakie należy podjąć w celu zapewnienia wielokierunkowego rozwoju Gminy Ozimek. Na ich podstawie opracowano następnie trzy cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia wymiernych rezultatów wdrażanej interwencji.

Kluczowym aspektem charakteryzującym sytuację społeczno-demograficzną Gminy Ozimek są niekorzystne zjawiska takie jak starzenie się społeczeństwa, wpływające na stopniową depopulację dotyczącą cały kraj. Ze względu na ponadprzeciętną atrakcyjność osiedleńczą gminy wynikającą m.in. z wysokiej dostępności do szerokiej oferty usług Opola, Gmina Ozimek rokrocznie przyciąga jednak nowych mieszkańców – świadczy o tym np. dodatni wskaźnik salda migracji. Postępujący proces suburbanizacji miasta wojewódzkiego stanowi dla gminy z jednej strony potencjał rozwojowy, a z drugiej – wyzwanie związane z przygotowaniem oferty i infrastruktury do zmieniającego się zapotrzebowania.

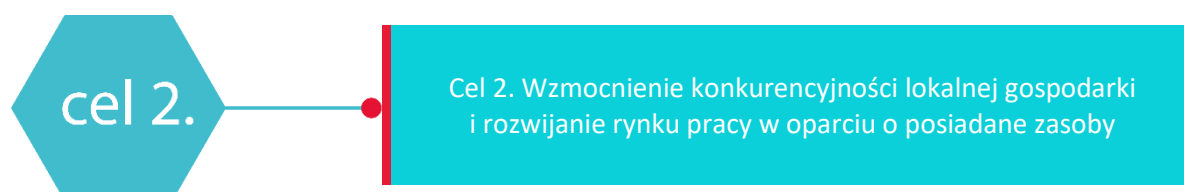
Zmniejszanie się populacji gminy w wyniku starzenia się społeczeństwa (ujemny przyrost naturalny) implikuje konieczność podjęcia działań mających na celu zahamowanie niekorzystnych zjawisk i podniesienie atrakcyjności osiedleńczej przedmiotowego obszaru w szczególności dla młodych rodzin. Polityka rozwoju gminy powinna skupiać się na zapewnieniu wysokiej jakości życia i prowadzeniu efektywnej polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi stanowiących istotny potencjał dla rozwoju kapitału ludzkiego i zasobów siły roboczej. Ponadto, ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, należy mieć na uwadze specyficzne potrzeby i oczekiwania seniorów oraz dostosowywać do nich ofertę usług publicznych oraz gminnej infrastruktury. Działania ukierunkowane na rozwój społeczno-gospodarczy gminy powinny być realizowane z uwzględnieniem głosu mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych, dlatego konieczne jest wzmacnianie dialogu między samorządem a lokalną społecznością. Istotne pod tym względem jest wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych, których działalność może przyczyniać się do wzmacniania zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy.

Analiza dostępnej oferty spędzania czasu wolnego w gminie wykazała, iż jest ona stosunkowo słaba. Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wskazywały przede wszystkim na niską jakość oferty skierowanej do dzieci i młodzieży, a prawie 41% respondentów proponowała rozwój oferty spędzania wolnego czasu poprzez udostępnienie nowych obiektów sportu i rekreacji jako działanie mające na celu poprawę jakości życia w gminie. Ważne jest zapewnienie dobrego dostępu do terenów rekreacyjnych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców gminy – zarówno w centralnej jej części, jak i w miejscowościach obrzeżnych. Oferta kulturalno-rekreacyjna powinna być budowana z uwzględnieniem potrzeb osób różnych grup wiekowych. Ponadto, w związku z wysoką atrakcyjnością osiedleńczą gminy, istotnym wyzwaniem jest rozwijanie polityki mieszkaniowej tak, aby była ona wygodna zarówno dla młodych rodzin, jak i seniorów, których odsetek w strukturze demograficznej rokrocznie wzrasta. Kluczowym elementem interwencji w tym zakresie będzie kształtowanie dogodnych warunków mieszkaniowych poprzez zwiększanie terenów pod zabudowę oraz rozwijanie i modernizowanie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej. Konieczne jest w szczególności zapewnienie nowych terenów pod zabudowę jednorodzinną, zwłaszcza na terenach, gdzie dogodne i możliwe jest wykorzystanie infrastruktury istniejącej lub jej technicznie nieskomplikowana i ekonomicznie uzasadniona rozbudowa.

Priorytety dla rozwoju w sferze gospodarczej

Wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego i zasobów siły roboczej	Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
Wspieranie rozwoju kompetencji uczestników rynku pracy	Pozyskiwanie inwestorów i wspieranie rozwoju dużych zakładów pracy	Wspieranie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców

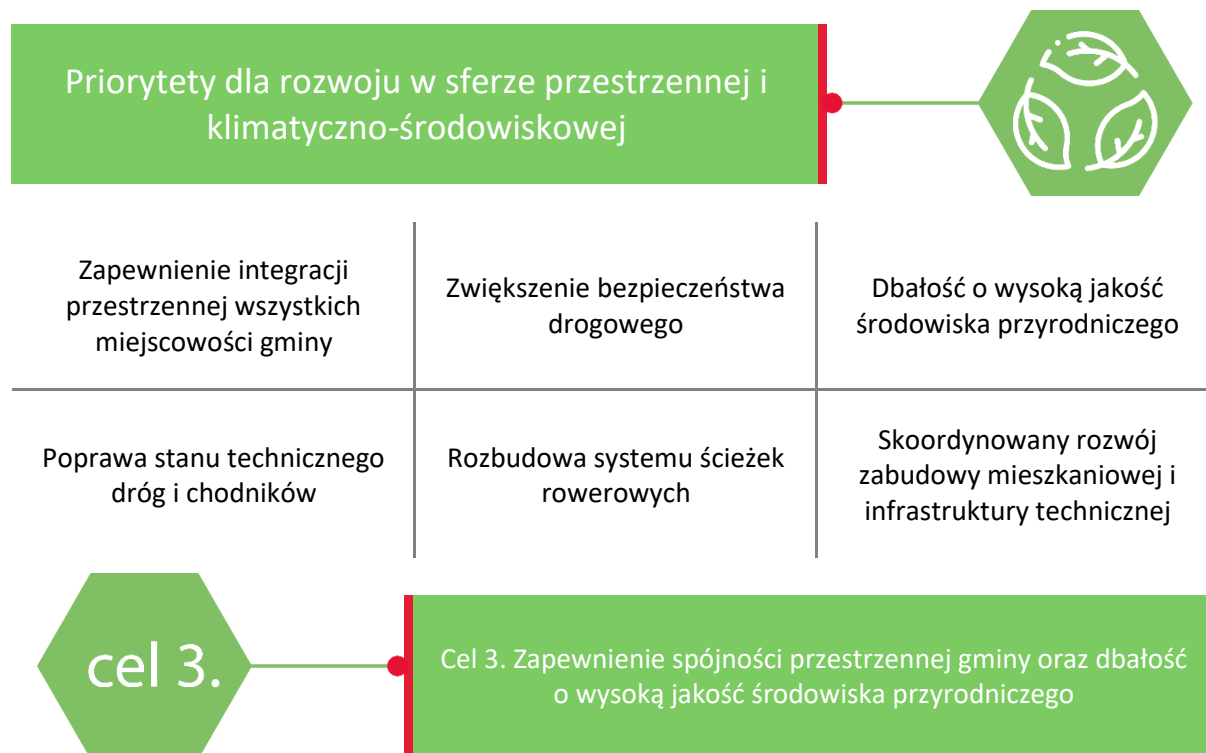
Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, iż lokalny rynek pracy jest ograniczony i nie oferuje satysfakcjonujących warunków. Mieszkańcy Gminy Ozimek biorący udział w badaniu ankietowym szczególnie źle oceniali możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy (odpowiadającej ich potrzebom i oczekiwaniom) oraz wysokość zarobków. Co więcej, co czwarty badany przyznaje, iż w sytuacji utraty pracy opuściłby swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania, co jest niepokojącym sygnałem.

Wsparcie gospodarki gminy jest kluczowym kierunkiem jej rozwoju według 47,5% mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród proponowanych przez respondentów działań wpływających na jakość życia w Gminie Ozimek znalazło się przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych oraz zapewnienie większej liczby miejsc pracy, co powinno przyczynić się do rozwoju gminy pod kątem gospodarczym.

Rozwój sfery gospodarczej Gminy Ozimek powinien uwzględniać działania w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, ograniczania bezrobocia oraz zwiększania możliwości przekwalifikowania. Ważną kwestią jest udostępnienie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych wyposażonych w podstawową infrastrukturę sieciową, co przyciągnie inwestorów i wpłynie na stymulowanie lokalnego rynku pracy. Dzięki obecności dużych firm o różnych profilach działalności mieszkańcy mieliby łatwiejszy dostęp do zatrudnienia na stanowiskach dopasowanych do indywidualnych preferencji.

Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój lokalnej gospodarki jest wykorzystanie walorów turystycznych, przede wszystkim atrakcyjnego położenia i dostępności zasobów wodnych wykorzystywanych w celach rekreacyjnych. Obecność lasów stanowiących integralną część obszaru chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich, kompleksu akwenów wodnych w Biestrzynie i rzeki Mała Panew oraz bliskość Jezior Turawskich sprawia, że gmina Ozimek to atrakcyjny obszar do organizacji spływów kajakowych, pieszych wypraw, czy rajdów rowerowych. Działalność samorządu lokalnego powinna skupiać się zatem na tworzeniu atrakcyjnych, korzystnych

warunków do prowadzenia działalności turystycznej, które pozwoliłyby na poszerzenie dostępnej bazy noclegowej na terenie gminy Ozimek.

Gminę Ozimek charakteryzuje wysoka różnorodność środowiska przyrodniczego, a niemal 89% jej powierzchni objęte jest ochroną, co z jednej strony stanowi istotny potencjał rozwoju turystyki, a z drugiej ogranicza rozwój infrastruktury technicznej czy zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej. Należy przy tym uwzględnić treść przepisów prawa oraz treść innych dokumentów (np. uchwał dotyczących parku krajobrazowego jako obszaru chronionego krajobrazu), które pozwalają na lokalizację zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy jednorodzinnej, na wskazanych w nich warunkach. Jednym z kluczowych celów dla gminy jest zatem odpowiedzialne planowanie i kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej tak, aby zapewnić warunki do wielokierunkowego rozwoju z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska i adaptacji do zmieniającego się klimatu. Kluczowym kierunkiem jest zapewnienie spójności przestrzennej gminy poprzez harmonijny, skoordynowany rozwój zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej, odpowiadający na rosnące potrzeby wynikające ze współczesnych trendów i procesów demograficznych (suburbanizacji, starzenia się społeczeństwa) oraz wysokiej atrakcyjności osiedleńczej gminy. Osiągnięcie tego celu wymaga prowadzenia polityki przestrzennej opartej na czytelnych zasadach lokalizacji nowej zabudowy, rozbudowie infrastruktury sieciowej i drogowej w tempie adekwatnym do dynamiki napływu mieszkańców oraz wykorzystaniu potencjału terenów już zurbanizowanych. Umożliwi to nie tylko kontrolowany i zrównoważony rozwój przestrzenny, ale także poprawi warunki dla lokalnej przedsiębiorczości, usług i integracji społecznej. Dzięki temu gmina będzie

rozwijać się w sposób uporządkowany, funkcjonalny i sprzyjający jakości życia, unikając jednocześnie niekontrolowanego rozproszenia zabudowy.

W opinii mieszkańców Gminy Ozimek biorących udział w badaniu ankietowym jedną z jej najistotniejszych słabych stron jest zły stan infrastruktury drogowej oraz niska dostępność ścieżek rowerowych. Poprawa tych aspektów była jednym z najczęściej wskazywanych przedsięwzięć, których realizacja w opinii mieszkańców przyczyniłaby się do poprawy jakości życia w gminie. Ważne jest zatem podjęcie działań mających na celu budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej, ze szczególnym uwzględnieniem ścieżek rowerowych wykorzystywanych zarówno w celach komunikacyjnych, jak i rekreacyjnych. Istotnym wyzwaniem jest również rozwijanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gazowej i telekomunikacyjnej, w odpowiedzi na rosnącą atrakcyjność osiedleńczą gminy. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sieciowej jest niezbędna do gwarantowania komfortu i wysokiej jakości życia, zarówno obecnym, jak i przyszłym mieszkańcom.

Zaplanowane zadania będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, dla ochrony którego wyznaczono osobny kierunek działań. Ze względu na postępujący kryzys klimatyczny niezbędne jest bowiem prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości wód i powietrza oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców.

Obszar Strategicznej Interwencji

Wielokierunkowy rozwój Gminy Ozimek będzie możliwy dzięki skoordynowaniu wszystkich zaplanowanych działań, efektywnemu wykorzystaniu posiadanych potencjałów i niwelowaniu zidentyfikowanych barier. W tym celu wyznaczono OSI Rewitalizacja, który uwzględnia działania ukierunkowane na kompleksową poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy.

Priorytety dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Gminy Ozimek

Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu, poprawa sytuacji bytowej mieszkańców	Wspieranie integracji mieszkańców i wzmacnianie ich zaangażowania w sprawy Gminy	Wzmacnianie pozycji gminy w Aglomeracji Opolskiej i kształtowanie pozytywnego wizerunku
Modernizacja i nadanie nowych funkcji obiektom pozostającym w zasobie Gminy	Budowanie i realizacja kompleksowej polityki społecznej	Efektywne gospodarowanie mieniem Gminy

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja to kompleksowy „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”.

Z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy wynika, iż na jej terenie występują problemy społeczne takie jak alkoholizm, starzenie się społeczności i wandalizm oraz zaśmiecanie okolicy. Należy mieć na uwadze, iż tego typu problemy determinują poziom poczucia bezpieczeństwa i wpływają na wizerunek gminy. Ponadto, występowanie negatywnych zjawisk społecznych sprzyja wykluczeniu społecznemu, co jest szczególnie zauważalne w przypadku osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i ubogich. Aby zapobiec podobnym zjawiskom, należy zaplanować i zrealizować szereg działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji bytowej szczególnie zagrożonych wykluczeniem grup społecznych oraz zwiększenie dostępności usług publicznych.

Istotnym potencjałem rozwojowym Gminy Ozimek jest przynależność do Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, co daje szansę na wzmacnianie konkurencyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy dzięki współpracy z okolicznymi gminami. W tej kwestii ważne jest także dbanie o utrzymanie pozytywnego wizerunku gminy i budowanie jej marki, również w ramach wspólnej strategii rozwojowej Aglomeracji.

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Cele i kierunki działań odpowiadają na potrzeby rozwojowe Gminy Ozimek i wskazują sposoby przezwyciężenia najważniejszych barier oraz maksymalnego wykorzystania potencjałów. Poniżej zestawiono trzy główne cele strategiczne gminy wraz z kierunkami działań zmierzających do ich realizacji.

		
Cel 1. Zapewnienie dogodnych warunków życia oraz wysokiej jakości usług publicznych i wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego	Cel 2. Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rozwijanie rynku pracy w oparciu o posiadane zasoby	Cel 3. Zapewnienie spójności przestrzennej gminy oraz dbałość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego
Kierunek działania 1. Rozwój polityki społecznej	Kierunek działania 4. Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Kierunek działania 7. Rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne
Kierunek działania 2. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej	Kierunek działania 5. Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i promocja gospodarcza	Kierunek działania 8. Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej
Kierunek działania 3. Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców	Kierunek działania 6. Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej	Kierunek działania 9. Rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznej
		Kierunek działania 10. Ochrona środowiska i zwiększenie odporności na zmiany klimatu

OSI

Wyznaczone kierunki działań określają obszary wymagające interwencji zmierzającej do realizacji celów strategicznych. Poniżej zestawiono poszczególne kierunki wraz z przypisanymi im priorytetami i przedsięwzięciami stanowiącymi ich uszczegółowienie. Dzięki określeniu kluczowych zadań możliwe będzie zrealizowanie wytyczonych celów i osiągnięcie wymiernych rezultatów podejmowanych działań.

Kierunek działania 1.

Rozwój polityki społecznej

Budowanie spójnej i kompleksowej polityki społecznej powinno uwzględniać potrzeby i oczekiwania mieszkańców różnych grup wiekowych i obejmować aspekty takie jak podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, realizacja efektywnej polityki prorodzinnej czy wspieranie *silver economy*. Istotną rolę odgrywa tutaj kompleksowa realizacja przyjętych przez gminę programów i strategii, m.in. *Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ozimek na lata 2022-2030*,

czy Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Ozimek na lata 2022-2024. Katalog zadań w ramach Kierunku działania 1. Rozwój polityki społecznej obejmuje zadania takie jak:

- Dalszy rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych poprzez dostosowanie oferty przedszkoli i żłobków do potrzeb i oczekiwań rodziców oraz bieżących uwarunkowań wynikających z sytuacji demograficznej
- Udzielanie pomocy rodzinom w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych w celu poprawy ich sytuacji życiowej
- Współpraca z prywatnymi i publicznymi podmiotami w celu poprawy dostępności do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych oraz prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych i umożliwiających rozwój zainteresowań oraz animowanie czasu wolnego w okresie wakacyjnym
- Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Ośrodku Profilaktyki dla mieszkańców Gminy Ozimek
- Utworzenie Centrum Społecznego, oferującego m.in. warsztaty terapii zajęciowej i stanowiącego miejsce spotkań młodzieży, organizacji pozarządowych
- Utworzenie centrum opiekuńczo-leczniczego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, świadczącego usługi opieki całodobowej lub dziennego domu pobytu
- Deinstytucjonalizacja wsparcia kierowanego do seniorów poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych
- Organizacja zajęć dla seniorów oraz cyklicznych działań integracyjno-aktywizujących obejmujących elementy kultury i sportu oraz działania prozdrowotne
- Modernizacja i doposażenie Domu Kultury w Ozimku
- Modernizacja i rozwój oferty świetlic wiejskich, m.in. poprzez doposażenie i wsparcie animatorów czasu wolnego
- Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców, zwłaszcza młodzieży
- Zwiększenie potencjału gminy poprzez zwiększanie dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową
- Kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej, w tym możliwość realizacji zabudowy w sąsiedztwie istniejącej zabudowy oraz przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę
- Wprowadzenie ułatwień w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych, w tym procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców
- Uzbieranie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w podstawową infrastrukturę sieciową

Kierunek działania 2.**Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej**

Rozwijanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej w Gminie Ozimek będzie stanowiło podstawę do urozmaicenia oferty spędzania czasu wolnego oraz promocji aktywnego trybu życia wpływającego na dobrostan mieszkańców. Katalog działań ukierunkowanych na wzmacnianie oferty uwzględnia zadania takie jak:

- Dostosowanie oferty rekreacyjno-sportowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców z wszystkich grup wiekowych oraz zwiększenie jej dostępności
- Budowa hali widowiskowo-sportowej w Ozimku wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowym
- Kompleksowa modernizacja Wyspy Rehdanza w Ozimku i przystosowanie jej do pełnienia funkcji kulturalno-rekreacyjno-sportowych
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Mała Panew i wsparcie rozwoju infrastruktury służącej celom rekreacyjnym (sporty wodne, wędkarstwo, kąpiele)
- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych, w tym budowa ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Jezior Turawskich
- Organizacja wydarzeń animujących czas wolny mieszkańców w każdym wieku, m.in. gier miejskich, spacerów edukacyjnych, warsztatów opartych na zasobach przyrodniczych i kulturowych gminy
- Budowa krytej pływalni w Ozimku wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Poprawa jakości i dostępności bazy turystycznej, w tym oferty terenów dedykowanych zabudowie letniskowej
- Organizacja cyklu całorocznych sportowych imprez
- Utworzenie Pumptracku oraz rozbudowa Skateparku
- Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią
- Budowa nowych i modernizacja istniejących ogólnodostępnych boisk przy szkołach

Kierunek działania 3.**Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców**

Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców sprzyja budowaniu silnej i dojrzałej społeczności lokalnej oraz rozwijaniu zasobu ludzkiego. Katalog działań obejmuje zadania:

- Tworzenie i rozwijanie miejsc lokalnej integracji, m.in. domu kultury, bibliotek, świetlic wiejskich, klubów seniora
- Wykorzystanie świetlic wiejskich i pozostałej infrastruktury gminnej do tworzenia dogodnych warunków do integracji międzypokoleniowej, m.in. poprzez doposażenie obiektów, dostosowanie godzin otwarcia, urozmaicenie oferty
- Prowadzenie działań na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia poziomu partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

- Zapewnienie rozwoju wszystkich sołectw gminy, z uwzględnieniem ich różnorodnego charakteru
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu
- Wzmocnienie współpracy samorządu z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi
- Wspieranie kooperacji i wzmacnianie procesów wymiany dobrych praktyk między organizacjami pozarządowymi
- Utworzenie Klubu Młodzieżowego ukierunkowanego na wzmacnianie integracji społecznej i zaangażowania młodych osób w sprawy gminne
- Organizacja wydarzeń cyklicznych jednoczących mieszkańców wszystkich miejscowości gminy

Kierunek działania 4.

Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców

Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki powinno uwzględniać działania ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców, m.in. poprzez realizację zadań takich jak:

- Wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego w postaci specjalistów kadry podyktorskiej
- Organizacja spotkań i wydarzeń integrujących podmioty biznesowe z urzędami pracy, biurami karier w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego
- Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy
- Wspieranie współpracy szkół z lokalnymi przedsiębiorcami w celu stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy
- Utworzenie centrum młodego przedsiębiorcy zapewniającego wsparcie dla młodych przedsiębiorców w zakładaniu i prowadzeniu działalności
- Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wspieranie rozwoju bazy turystycznej – miejsc noclegowych, szlaków turystycznych, punktów gastronomicznych i usługowych
- Dążenie do zwiększenia dostępności do zakładów pracy oferujących elastyczne warunki zatrudnienia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom seniorów i rodzin z dziećmi
- Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu ograniczenia zjawiska bezrobocia

Kierunek działania 5.

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i promocja gospodarcza

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy Ozimek i promocja gospodarcza przyczynią się do napływu zewnętrznych inwestorów i dywersyfikacji lokalnego rynku pracy. Do budowania konkurencyjności lokalnej gospodarki przyczyni się realizacja działań takich jak:

- Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o wysokim potencjale i atrakcyjności inwestycyjnej, a także zwiększania terenów pod zabudowę mieszkaniową, w tym zabudowę jednorodzinną

- Pozyskiwanie terenów inwestycyjnych i ich wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną
- Opracowanie katalogu udogodnień dla inwestorów w postaci ulg i zwolnień od podatku
- Modernizacja obiektów postindustrialnych i ich zagospodarowanie na cele związane z biznesem

Kierunek działania 6.**Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej**

Budowa konkurencyjności i stymulowanie rozwoju gospodarczego gminy Ozimek powinny odbywać się w oparciu o posiadane zasoby. Istotny aspekt stanowi kwestia dywersyfikacji struktury gospodarczej, gdzie kluczowe znaczenie ma branża turystyczna i rekreacyjna oraz ich zrównoważony rozwój, który będzie odbywał się poprzez realizację zadań takich jak:

- Tworzenie katalogu produktów turystycznych bazujących na potencjale dziedzictwa naturalnego i kulturowego gminy
- Zbudowanie zróżnicowanej oferty turystycznej w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz promocja gminy jako ośrodka turystyki całorocznej
- Organizacja i utrzymywanie ścieżek edukacyjnych prezentujących walory przyrodnicze, zasoby historyczne i dziedzictwo kulturowe gminy
- Wspieranie rozwoju zaplecza kulturalnego na potrzeby lokalnych mieszkańców i turystów
- Wspieranie istniejących i powstających gospodarstw agroturystycznych oraz ich promocja
- Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy
- Przystosowanie rzeki Mała Panew i terenów wokół Jeziora Turawskiego oraz okolicznych terenów do wykorzystania ich na rzecz sportu i turystyki wodnej
- Wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów, Huty Małapanew i terenów ochrony przyrody do budowania marki gminy i jej promocji
- Promocja lokalnych, unikatowych wydarzeń i imprez kulturalnych
- Budowa systemu zintegrowanej informacji turystycznej wraz z instalacją informatorów turystycznych w przestrzeniach publicznych

Kierunek działania 7.**Rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne**

Jednym z priorytetów gminy jest zapewnienie spójności przestrzennej poprzez harmonijny, dobrze skoordynowany rozwój zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej. Kluczowym zadaniem w tym zakresie jest uwzględnianie w prowadzonej polityce przestrzennej zmieniających się regionalnych i lokalnych uwarunkowań i potrzeb społeczności tak, aby tworzyć warunki do wielofunkcyjnego rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych w ramach wykształconej, zwartej struktury przestrzennej, umożliwiając jednocześnie wzbogacanie terenów osiedleńczych w infrastrukturę społeczną, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tworzenie miejsc pracy, rozwój aktywności gospodarczych itp. Do osiągnięcia wymiernych rezultatów przyczyni się realizacja działań takich jak:

- Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy, w tym poprzez opracowywanie i uchwalanie aktów prawa miejscowego sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu dostępnej przestrzeni i zachowaniu ładu przestrzennego
- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i harmonijny rozwój terenów zurbanizowanych wraz z rozwojem podstawowej infrastruktury technicznej
- Podnoszenie standardu przestrzeni publicznych i zwiększanie ich dostępności
- Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz terenami oddziałującymi pośrednio i bezpośrednio na obszar gminy
- Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowaną zabudową
- Rozwój terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w zakresie uzbrajania w podstawową infrastrukturę techniczną oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej
- Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług – społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych itp. w obrębie lub bliskiej odległości istniejących i powstających osiedli mieszkaniowych

Kierunek działania 8.

Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej

Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej są niezbędne, aby zapewnić mieszkańcom gminy komfortowe warunki życia. Do osiągnięcia wymiernych rezultatów przyczyni się realizacja działań takich jak:

- Zwiększenie integracji przestrzennej gminy poprzez rozbudowę sieci drogowej
- Modernizacja dróg, chodników i infrastruktury towarzyszącej oraz poprawa ich stanu technicznego
- Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa na drogach poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, takich jak m.in. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna, zmiany w organizacji ruchu
- Modernizacja oświetlenia drogowego, zwłaszcza przy przejściach dla pieszych
- Stały rozwój wewnątrzgminnego transportu publicznego uwzględniającego połączenia między wszystkimi miejscowościami gminy
- Stworzenie zwartej sieci ścieżek pieszo-rowerowych ułatwiającej przemieszczanie się po terenie całej gminy
- Współpraca z sąsiednimi gminami w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń pieszo-rowerowych
- Dostosowywanie częstotliwości kursów transportu publicznego do potrzeb mieszkańców
- Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie współpracy z samorządem wojewódzkim w zakresie zapewnienia transportu publicznego z większymi miastami województwa
- Zwiększenie dostępności miejsc parkingowych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przy szkołach i innych obiektach użytku publicznego

Kierunek działania 9.**Rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznej**

Zwiększenie integracji przestrzennej gminy będzie się odbywało również poprzez rozbudowę infrastruktury sieciowej oraz podnoszenie jakości przestrzeni publicznych, co zostanie osiągnięte dzięki realizacji poniższych działań.

- Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych
- Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom
- Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie gminy
- Rewitalizacja fragmentów przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców
- Uporządkowanie, pielęgnowanie i utrzymanie terenów zielonych, w tym zagospodarowanie parków
- Utrzymywanie wysokiej estetyki przestrzeni publicznej
- Niwelacja barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami i starszych, w szczególności w budynkach użyteczności publicznych
- Ograniczanie konfliktów przestrzennych, z uwzględnieniem wykorzystania nowych terenów pod zabudowę znajdujących się w otoczeniu zabudowy już istniejącej
- Sukcesywny rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem jej głównych funkcji: mieszkaniowych, rolniczych, usługowych, produkcyjnych, rekreacyjnych, letniskowych i turystycznych

Kierunek działania 10.**Ochrona środowiska i zwiększenie odporności na zmiany klimatu**

Ze względu na postępujący kryzys klimatyczny, działania ukierunkowane na ochronę środowiska i zwiększenie odporności na negatywne skutki zmian klimatu są niezwykle istotne dla zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy. Interwencja zakłada realizację działań takich jak:

- Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, m.in. poprzez budowę i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych
- Wspieranie rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności
- Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych
- Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska
- Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców
- Wspieranie transportu nisko- i zeroemisyjnego w celu poprawy jakości powietrza

- Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
- Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne
- Zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej

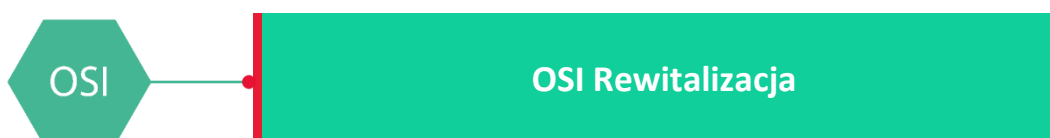
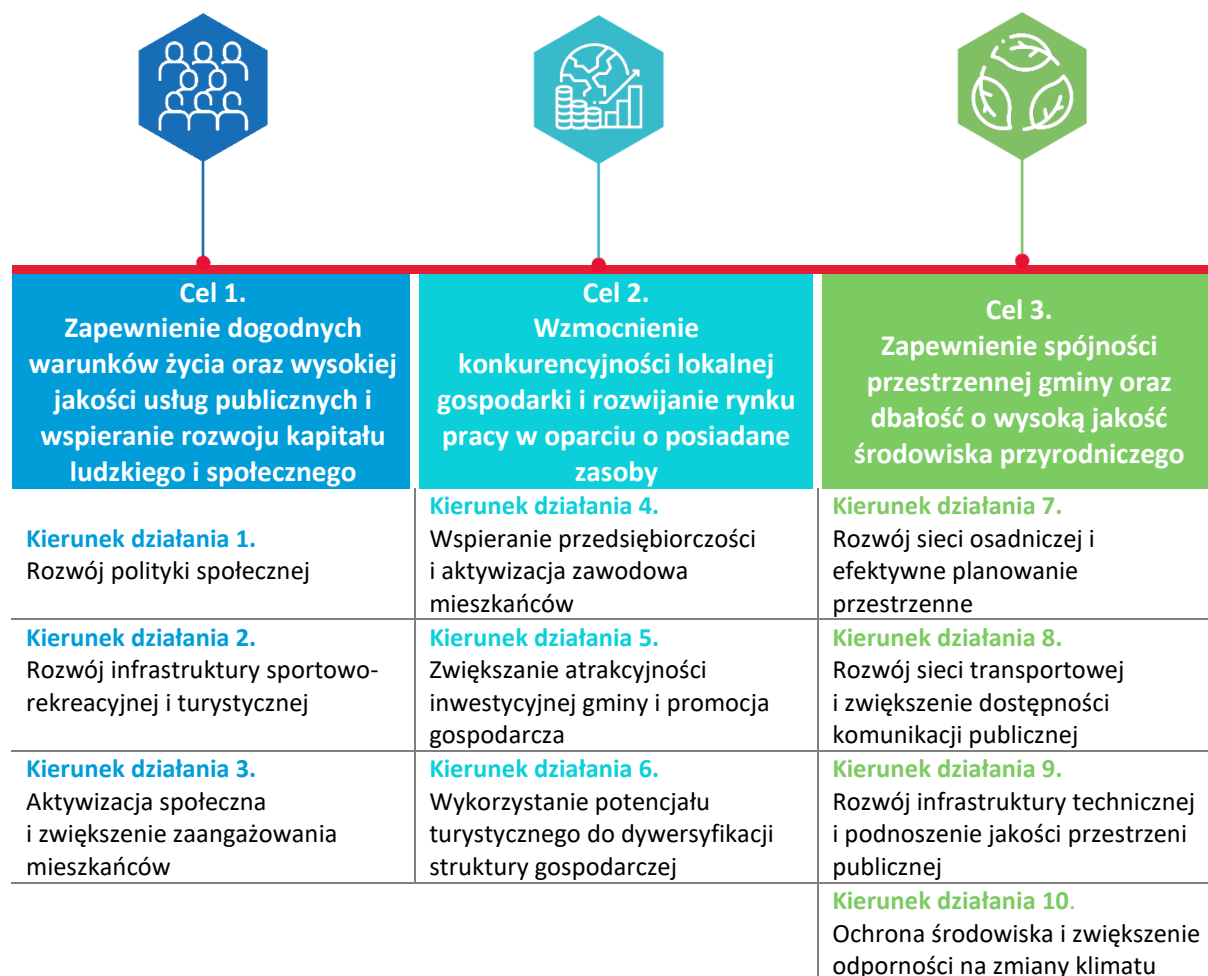
Obszar Strategicznej Interwencji

Rewitalizacja

OSI Rewitalizacja, zgodnie z definicją uwzględnia realizację działań *integrujących interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji*. Wśród zaplanowanych zadań znajdują się:

- Wdrażanie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030
- Prowadzenie niezależnych działań uzupełniających interwencję rewitalizacyjną na całym obszarze gminy
- Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych m.in. poprzez wymianę i modernizację uszkodzonych elementów infrastruktury drogowej i małej architektury
- Wyodrębnianie z zasobu mieszkaniowego gminy lokali służących celom pomocy społecznej (np. mieszkania socjalne i chronione)
- Wdrażanie innowacji społecznych i rozwiązań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zwiększenia poziomu integracji społecznej
- Poprawa dostępności przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym m.in. osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
- Przeciwdziałanie patologiom i przemocy w rodzinie
- Działania wspierające estetyzację i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej
- Wspieranie inicjatyw społecznych związanych z utrzymaniem wysokiej jakości przestrzeni publicznej
- Dbłość o utrzymanie pozytywnego wizerunku Gminy

Schemat ilustrujący założenia planistyczne

Rezultaty planowanych działań

Poniżej zaprezentowano wybór wskaźników, których celem jest monitorowanie stopnia osiągnięcia założonych celów rozwojowych. Zostały one opracowane w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań, dzięki czemu możliwa będzie weryfikacja stopnia ich realizacji. Poza poniższym mechanizmem, wdrażanie strategii będzie podlegało monitoringowi (produktowemu) i ewaluacji. Rekomenduje się dokonywanie pomiarów wskaźników corocznie, zgodnie z zapisami podrozdziału *Monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii*.

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2021 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Kierunek działania 1. Rozwój polityki społecznej	Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową	24,4%	wzrost	BDL GUS
	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	254	spadek	BDL GUS
	Mieszkania na 1000 ludności	338	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 2. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	0 ⁶	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Imprezy organizowane przez ośrodki kultury	63 ⁷	Wzrost	Dom Kultury w Ozimku
Kierunek działania 3. Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności	28	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 4. Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,0%	Spadek	BDL GUS
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	665	Wzrost	BDL GUS
	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	856	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 5. Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i promocja gospodarcza	Liczba pozyskanych inwestorów	0 ⁸	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku

⁶ Wskaźnik przyjmuje wartość 0 ze względu na fakt, iż rok 2022 jest traktowany jako rok bazowy i od tego roku monitorowana jest wartość wskaźnika. Monitoringowi będzie podlegała tendencja zmian w poszczególnych obszarach wynikająca z wdrażanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przedsięwzięć.

⁷ W tym: 53 imprezy stacjonarne i 10 imprez w formie online.

⁸ Jw.

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2021 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Kierunek działania 6. Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej	Miejsca noclegowe	98 ⁹	Wzrost	BDL GUS
	Liczba zrealizowanych działań promocyjnych	0 ¹⁰	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
Kierunek działania 7. Rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	28,6%	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 8. Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej	Długość nowych lub zmodernizowanych odcinków dróg	0 ¹¹	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Długość dróg rowerowych	4,5 km	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 9. Rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznych	Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów	38,5%	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 10. Ochrona środowiska i zwiększenie odporności na zmiany klimatu	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	0 ¹²	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	0,32%	Wzrost	BDL GUS

⁹ Liczba miejsc noclegowych, stan na lipiec 2021 r.

¹⁰ Wskaźnik przyjmuje wartość 0 ze względu na fakt, iż rok 2022 jest traktowany jako rok bazowy i od tego roku monitorowana jest wartość wskaźnika. Monitoringowi będzie podlegała tendencja zmian w poszczególnych obszarach wynikająca z wdrażanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przedsięwzięć.

¹¹ Jw.

¹² Jw.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Uwzględniając wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe Gminy Ozimek oraz prognozowane zmiany demograficzne, przestrzenne i klimatyczno-środowiskowe opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in.: strukturę sieci osadniczej gminy, układ komunikacyjny, podstawowe elementy infrastruktury społecznej i technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. W rezultacie opracowano długookresowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Ozimek. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w nadchodzących latach.

Jako nadrzędny cel rozwoju gminy określono budowanie dogodnych warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego, m. in. poprzez zapewnienie spójności przestrzennej gminy. Aby osiągnąć cele wyznaczone w wizji rozwoju, konieczne jest zarówno odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, jak i realizacja działań poprawiających warunki życia lokalnej społeczności. W związku z tym sformułowano wytyczne dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozwoju systemów komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, które zilustrowano za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia w sposób schematyczny i orientacyjny docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, która odpowiadać ma przyjętym w strategii założeniom rozwojowym. Na rysunku modelu zastosowano uproszczenie kartograficzne: zasięgi i symbole mają charakter poglądowy i nie powinny być interpretowane jako przebieg granic.

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Ozimek jest jednostką miejsko-wiejską zlokalizowaną we wschodniej części województwa opolskiego w powiecie opolskim, 20 km na zachód od Opola. Graniczy z gminami: Turawa, Zębowice, Dobrodzień, Strzelce Opolskie, Kolonowskie, Izbicko oraz Chrzastowice. Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Ozimek oraz 13 miejscowości. Miasto pełni nadrzędną rolę lokalnego centrum, koncentrującego kluczowe funkcje administracyjne, edukacyjne, komunikacyjne i gospodarcze. Pozostałe ośrodki wiejskie uzupełniają tę strukturę, pełniąc głównie funkcje mieszkaniowe, usługowe i rolnicze, a także turystyczno-rekreacyjne i wytwórcze.

Można przyjąć następujący docelowy układ hierarchiczny systemu osadniczego:

Miejscowość	Ranga miejscowości	Wiodące funkcje miejscowości
Miasto Ozimek wraz z Nową Schodnią	ośrodek główny	lokalny ośrodek wielofunkcyjny
Dylaki	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, rolnicza, turystyczna
Grodziec	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, rolnicza, wytwórcza, rekreacyjna
Krasiejów	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, rolnicza, turystyczna
Szczedrzyk	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza, rolnicza, rekreacyjna
Antoniów	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Biestrzynnik	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza, turystyczna
Chobie	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza, turystyczna
Jedlice	ośrodek podstawowy	przemysłowa, mieszkaniowa
Krzyżowa Dolina	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza, agroturystyczna
Mnichus	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza, agroturystyczna
Pustków	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Schodnia	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza, rolnicza

Obecny układ funkcjonalno-przestrzenny Ozimka jest wynikiem wielowiekowego rozwoju miasta, na który wpływ miały różnorodne czynniki. Wśród nich szczególne znaczenie miały uwarunkowania historyczne i przyrodnicze. Większość powierzchni gminy jest położona w obrębie obszaru chronionego krajobrazu, a ponad połowa gminy jest pokryta lasami. Podstawowe bariery przestrzenne stanowią rzeka Mała Panew oraz układ komunikacyjny – droga krajowa oraz linia kolejowa przebiegająca równoleżnikowo przez południową część gminy.

Podstawowy układ przestrzenny miasta tworzy zabudowa mieszkaniowo-usługowa skoncentrowana w północnej części oraz zabudowa techniczno-produkcyjna zlokalizowana na południu Ozimka. Miasto tworzy ścisły układ osadniczy z pobliskimi wsiami: Antoniów, Krasiejów, Nowa Schodnia i Schodnia. Z uwagi na ograniczone możliwości dalszego rozwoju przestrzennego samego miasta, miejscowości te stały się jego naturalnym zapleczem w zakresie rozwoju terenów mieszkaniowych. Rozwojowi terenów mieszkaniowych służą również inne miejscowości, w tym np. również pobliska wieś Grodziec, która jest położona zarówno w pobliżu Ozimka, jak i przy drodze wojewódzkiej łączącej m.in. dwa miasta wojewódzkie – Opole i Częstochowę. Między Groźcem a Ozimkiem zbudowana zostanie także droga rowerowa. W wyniku procesów urbanizacyjnych zatarciu uległy także granice pomiędzy Szczedrzykiem a Pustkowem oraz pomiędzy Pustkowem i Schodnią. Granice pozostałych miejscowości wyraźnie wyróżniają się w strukturze gminy.

Obszary wielofunkcyjne – są to tereny zabudowy mieszkaniowej wraz z usługami. Zabudowę mieszkaniową tworzy głównie budownictwo jednorodzinne, wznoszone przeważnie na dużych działkach budowlanych. Niewielki odsetek terenów mieszkaniowych stanowi zabudowa zagrodowa,

skupiona głównie w miejscowościach Biestrzynnik i Dylaki. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej znajdują się głównie w mieście Ozimek i nie przewiduje się ich dalszego rozwoju. Tereny usług koncentrują się w mieście Ozimek oraz w Krasiejowie, związanymi z funkcjonowaniem Juraparku Krasiejów. W pozostałych miejscowościach występują pojedyncze usługi o charakterze podstawowym.

Obszary zieleni i rekreacji – są to tereny usług rekreacji i sportu, usług turystyki, zieleni urządzonej oraz ogrodów działkowych.

Obszary aktywności gospodarczej – są to tereny produkcyjno-usługowe oraz tereny infrastruktury technicznej. Stanowią stosunkowo rozległy obszar, skoncentrowany głównie w Ozimku, Schodni i Jedlicach. Na tereny składają się głównie tereny huty Małapanew, huty szkła BA Glass Poland Sp. z o. o. oraz ciepłowni miejskie.

Gmina dąży do wzmacniania centralnych części poszczególnych miejscowości oraz istniejących terenów usługowych i mieszkaniowo-usługowych jako podstawowych miejsc rozwoju lokalnych usług i pracy. Wspierane są mikropodsiębiorstwa, rzemiosło, handel, gastronomia, praca zdalna, usługi zdrowotne, rehabilitacyjne, opiekuńcze i osobiste oraz nieuciążliwa działalność wytwórcza. Funkcja mieszkaniowa w gminie nie powinna być rozwijana w sposób utrwalający zależność miejscowości od zewnętrznych miejsc pracy i usług. Kryterium rozwoju stanowi poprawa kompletności funkcjonalnej i jakości życia: lokalne miejsca pracy, usługi codzienne i zdrowotne, przedsiębiorczość, transport, infrastruktura społeczna, rekreacja oraz dostępność terenów zieleni.

Obszar otwarty – są to tereny dominujące w gminie Ozimek. Na obszar otwarty składają się:

- Tereny rolnicze – grunty orne, uprawy trwałe, użytki zielone, pastwiska. Pełnią rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania lokalnego rolnictwa, ogrodnictwa, hodowli.
- Tereny leśne – występujące głównie w zwartych dużych kompleksach na skrzydłach Małej Panwi, pełnią rolę lokalnych węzłów ekologicznych. Lasy pojawiają się także jako małe izolowane płaty, w postaci śródpolnych zadrzewień, zlokalizowanych zwłaszcza w okolicach Grodzca, Dylak i Biestrzynnika.
- Tereny dolinne – rzek Mała Panew, Libawy, Myśliny, Chrzastawy, Rosy. Pełnią rolę korytarzy ekologicznych o różnej randze.

Główne elementy infrastruktury społecznej

Edukacja i opieka

System oświaty w gminie Ozimek opiera się na sieci publicznych szkół podstawowych i przedszkoli, które zaspokajają podstawowe potrzeby edukacyjne lokalnej społeczności, a ich działalność

koncentruje się w mieście jak i ośrodkach wspomagających: Dylakach, Szczedrzyku, Krasiejowie, Grodźcu a także w Antoniowie. Na system oświaty w gminie Ozimek składają się:

- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Ozimku
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Ozimku
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Paraolimpijczyków i Olimpijczyków Polskich w Ozimku (wymagająca rozbudowy i modernizacji)
- Szkoła Podstawowa w Antoniowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Karola Miarki w Dylakach
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szczedrzyku
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Krasiejowie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Grodźcu
- Przedszkole Publiczne nr 1 w Ozimku
- Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Ozimku
- Przedszkole Publiczne nr 3 w Dylakach
- Przedszkole Publiczne nr 4 w Ozimku
- Przedszkole Publiczne nr 5 w Krasiejowie
- Przedszkole Publiczne nr 6 w Szczedrzyku
- Oddziały przedszkolne w Antoniowie, Szczedrzyku, Ozimku

System oświaty uzupełnia Zespół Szkół w Ozimku, w którego skład wchodzi: liceum ogólnokształcące, technikum oraz szkoła branżowa I stopnia. W zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi na terenie gminy funkcjonuje Żłobek Samorządowy w Ozimku oraz Niepubliczny Żłobek "Dziecięcy Dworek" w Schodni.

Kultura i działalność społeczna

Centralnym punktem administracyjnym jest Urząd Gminy i Miasta zlokalizowany w Ozimku. Działalnością kulturalną zajmuje się Dom Kultury wraz z Biblioteką Miejską w Ozimku, świetlice wiejskie w poszczególnych miejscowościach oraz filie biblioteki w Dylakach, Grodźcu, Krasiejowie, Krzyżowej Dolinie i Szczedrzyku. Placówki wymagające rozwoju i modernizacji to przede wszystkim: Dom Kultury w Ozimku oraz świetlice wiejskie w miejscowościach Mnichus i Krasiejów.

W zakresie wsparcia społecznego kluczową rolę odgrywa Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku. Dodatkowo w miejscowości Antoniów planowane jest utworzenie Centrum Społecznego oferującego m.in. warsztaty terapii zajęciowej i stanowiącego miejsce spotkań młodzieży, organizacji pozarządowych.

Sport i rekreacja

Infrastrukturą sportową i rekreacyjną w gminie zarządza Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ozimku (MOSiR). Na podstawową infrastrukturę rekreacyjną w mieście składają się:

- Stadion Miejski
- Boisko wielofunkcyjne
- Sztuczne boisko trawiaste
- Lodowisko
- Flow Park

Poza obszarem miejskim w zakresie infrastruktury sportowej funkcjonują:

- Stadion w Krasiejowie i Schodni
- Boisko w Grodźcu i Szczedrzyku
- Hala sportowa w Schodni

Dalszy rozwój infrastruktury sportowej zakłada m. in. budowę hali widowiskowo-sportowej, krytej pływalni, Pumptracku oraz rozbudowa Skateparku.

Podstawową ofertę rekreacyjną gminy stanowi JuraPark w Krasiejowie, a także Zbiornik Turawski (zlokalizowany za zachodnią granicą granicy Ozimka, w gminie Turawa), trasy turystyczne piesze i rowerowe w lasach Stobrawsko-Turawskich, bulwary rzeki Mała Panew wraz z infrastrukturą wodną oraz stawy w Biestrzynie. Zaplecze rekreacyjne uzupełniają lokalne siłownie zewnętrzne oraz place zabaw. Szczególne znaczenie dla rozwoju sfery rekreacyjnej gminy będzie miała kompleksowa modernizacja Wyspy Rehdanza w Ozimku i przystosowanie jej do pełnienia funkcji kulturalno-rekreacyjno-sportowych.

Opieka zdrowotna

W Ozimku funkcjonuje Szpital Świętego Rocha wraz z zakładem opiekuńczo-leczniczym oraz zespołem poradni specjalistycznych. Ponadto w mieście funkcjonuje pięć poradni podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach zwiększenia dostępności usług medycznych planowane jest utworzenie centrum opiekuńczo-leczniczego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, świadczącego usługi opieki całodobowej lub dziennego domu pobytu.

Główne elementy infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Źródłem zaopatrzenia w wodę gminy i miasta Ozimek są zmodernizowane ujęcia wód podziemnych zlokalizowane w:

- Ozimku, przy ulicy Częstochowskiej zasilające w wodę miejscowości: Ozimek, Antoniów, Krasiejów
- Ozimku, przy ulicy Polnej zasilające w wodę miejscowości: Ozimek, Nowa Schodnia, Krzyżowa Dolina, Krasiejów
- Mnichusie zasilające w wodę miejscowości: Mnichus, Grodziec, Chobie
- Biestrzynniku zasilające w wodę miejscowości: Biestrzynnik, Dylaki
- Szczedrzyku zasilające w wodę miejscowości: Szczedrzyk, Jedlice, Pustków, Schodnia

Odprowadzanie ścieków oraz wód opadowych i roztopowych

W gminie, ze względu na rodzaj odprowadzanych ścieków istnieją dwa rodzaje sieci kanalizacyjnej:

- kanalizacja rozdzielcza odprowadzająca wody opadowe i roztopowe
- kanalizacja rozdzielcza odprowadzająca ścieki bytowo-gospodarcze (sanitarna)

Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości 3000 m³ na dobę zlokalizowana w Antoniowie. W miejscowościach nieskanalizowanych bądź częściowo skanalizowanych odprowadzanie ścieków realizowane jest głównie w systemach indywidualnych. W najbliższych latach planowana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Ozimku, Krasiejowie, Pustkowie, Schodni i Biestrzynniku.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina zasilana jest gazem doprowadzanym z magistrali gazociągu wysokoprężnego relacji Kluczbork - Opole – Przywory DN500/400 poprzez odgałęzienie Przywory-Ozimek-Jedlice DN250 przebiegającą przez południowo-zachodnią część gminy.

W Ozimku zlokalizowane są dwie stacje gazowe I stopnia:

- stacja redukcyjno-pomiarowa I° w Ozimku
- stacja redukcyjno-pomiarowa I° BA Glass Poland Sp. z o. o. w Jedlicach

Na terenie Gminy Ozimek zgazyfikowane jest miasto Ozimek. Gaz ziemny dostępny jest także częściowo na terenie miejscowości Schodnia oraz na terenie BA Glass Poland Sp. z o. o. Zakład w Jedlicach (dawniej Huta Szkła Jedlice S.A.). Dalszy rozwój sieci gazowej w pierwszej kolejności przewiduje się w Ozimku, Krasiejowie i Nowej Schodni.

Infrastruktura elektroenergetyczna i zaopatrzenie w ciepło

Przez teren gminy przebiega sieć elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji:

- Groszowice-Ozimek
- Dobrzeń-Ozimek
- Krotonex–Ozimek, Strzelce Opolskie–Ozimek

- Ozimek-Zawadzkie
- Ozimek-Bierdzany

Zgodnie z Planem rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2025-2034 w Gminie Ozimek planowana jest budowa linii 400 kV Dobrzeń-Błachownia-Wielopole.

Energia elektryczna dostarczana jest do gminy przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo-rozdzielczą GPZ Ozimek oraz GPZ Bierdzany (zlokalizowany poza granicami gminy). Odbiorcy przemysłowi zasilani są ze stacji GPZ 110/15/15kV Małapanew. Ze stacji energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców za pośrednictwem linii niskiego napięcia. Obecny system zasilania liniami 15 kV spełnia zarówno aktualne, jak i przewidywane w przyszłości potrzeby energetyczne, przy założeniu umiarkowanego rozwoju gminy.

Zapotrzebowanie na ciepło mieszkańców gminy realizowane jest poprzez miejski system ciepłowniczy, energię z lokalnych kotłowni oraz indywidualnych źródeł ciepła. Ciepłownia miejska wraz z siecią ciepłowniczą dostarcza ciepło dla części miasta oraz dla odbiorców przemysłowych. System ciepłowniczy pozostałej części miasta i gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła. Z uwagi na rozproszenie zabudowy w dalszej perspektywie, ze względów ekonomicznych, nie przewiduje się scentralizowanego systemu dostawy ciepła poza obszarem miasta Ozimek.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych

Transport drogowy

Do najważniejszych korytarzy transportowych o znaczeniu ponadlokalnym należą:

- droga krajowa nr 46 relacji Kłodzko-Opole-Częstochowa-Szczekociny
- droga wojewódzka nr 463 relacji Bierdzany-Zawadzkie

Sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia pozostałe powiązania lokalne i wewnętrzne gminy.

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, znajdują się projekty mające na celu rozbudowę i usprawnienie układu drogowego:

- Planowana budowa drogi ekspresowej S46 w ramach realizacji pełnej sieci TEN-T relacji: autostrada A4-Opole-Częstochowa-autostrada A1 wraz z postulowaną obwodnicą miejscowości Grodziec
- Postulowana obwodnica miejscowości Dylaki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 463

Planowana droga ekspresowa S46, tzw. Szlak Staropolski, jest inwestycją o strategicznym znaczeniu dla kraju w kontekście geopolitycznym. Szlak ma stać się istotnym elementem układu komunikacyjnego południowej Polski, wzmacniającym powiązania transgraniczne kraju z korytarzami europejskimi. Realizacja tej inwestycji niesie ze sobą jednak również potencjalne uciążliwości, np. wzmożony hałas komunikacyjny. Ograniczenie tych uciążliwości i działania na rzecz realizacji obwodnicy Grodzka stanowią priorytet warunkujący poprawę jakości życia i racjonalne wykorzystanie istniejącego rdzenia miejscowości. Do czasu realizacji obejścia gmina prowadzi i inicjuje, we współpracy z właściwym zarządcą drogi, działania dotyczące bezpieczeństwa, uspokojenia ruchu, pomiarów hałasu, ochrony pieszych, oświetlenia i bezpiecznych tras do szkoły i przedszkola.

Transport kolejowy

Przez teren gminy równoleżnikowo przebiega pierwszorzędna linia kolejowa nr 144 relacji Tarnowskie Góry-Opole. Linia ta jest postulowana do budowy drugiego toru. W ramach programu Centralnego Portu Komunikacyjnego linia kolejowa nr 144 stanowi fragment szprychy nr 8 łączącego Warszawę i CPK ze Śląskie, Opolszczyzną i Dolnym Śląskiem. Na terenie gminy Ozimek funkcjonuje jedna stacja kolejowa w Ozimku oraz przystanek kolejowy w Krasiejowie.

System powiązań przyrodniczych

Obszary chronione

Prawie 90% powierzchni gminy Ozimek znajduje się w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”. Obszar został ustanowiony uchwałą nr XX/228/2016 Sejmiku województwa opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Jest to największy obszar chronionego krajobrazu w województwie opolskim. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwymdione piaski, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie utworzono zbiornik Jezioro Turawskie - jeden z zasilających żeglugę na Odrze ale także wykorzystywany do celów rekreacyjnych.

Ponadto na terenie gminy występują formy ochrony przyrody:

- Stanowisko dokumentacyjne „Trias” w Krasiejowie – wybierzysko paleontologiczne z okresu triasowego z dobrze zachowanymi skamieniałościami - szczątkami prehistorycznych zwierząt, w tym dinozaurów, tekodontów i metopozaurów
- Użytek ekologiczny „Antoniów” w Dylakach – bagno śródleśne
- 3 pomniki przyrody, w tym jeden pomnik wieloobiektowy stanowiący grupę dębów szypułkowych

Na terenie stanowiska dokumentacyjnego w Krasiejowie planowane jest utworzenie rezerwatu przyrody „Krasiejów”. Gmina w zachodniej części graniczy z obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Zbiornik Turawa” PLB160004.

Korytarze ekologiczne

Północno-wschodnia część gminy stanowi fragment lądowego korytarza południowo-centralnego Opole-Katowice (GKPDc-6). Rolą korytarza jest zapewnienie ciągłości ekologicznej w skali kraju i kontynentu. Ponadto przez teren gminy w dolinie rzeki Małej Panwi, Myślina i Libawy przebiegają regionalne dolinne korytarze ekologiczne.

Audyt krajobrazowy

Zgodnie z audytem krajobrazowym województwa opolskiego przyjętym uchwałą nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. na terenie gminy Ozimek zidentyfikowano krajobraz priorytetowy „Jurapark Krasiejów” o kodzie 318.57-131. Celem wyznaczenia jest ochrona cennego dla nauki i popularyzacji wiedzy o historii życia na ziemi jednego z najstarszych na świecie stanowisk paleontologicznych triasowych pradinozaurów.

Złóża i tereny górnicze

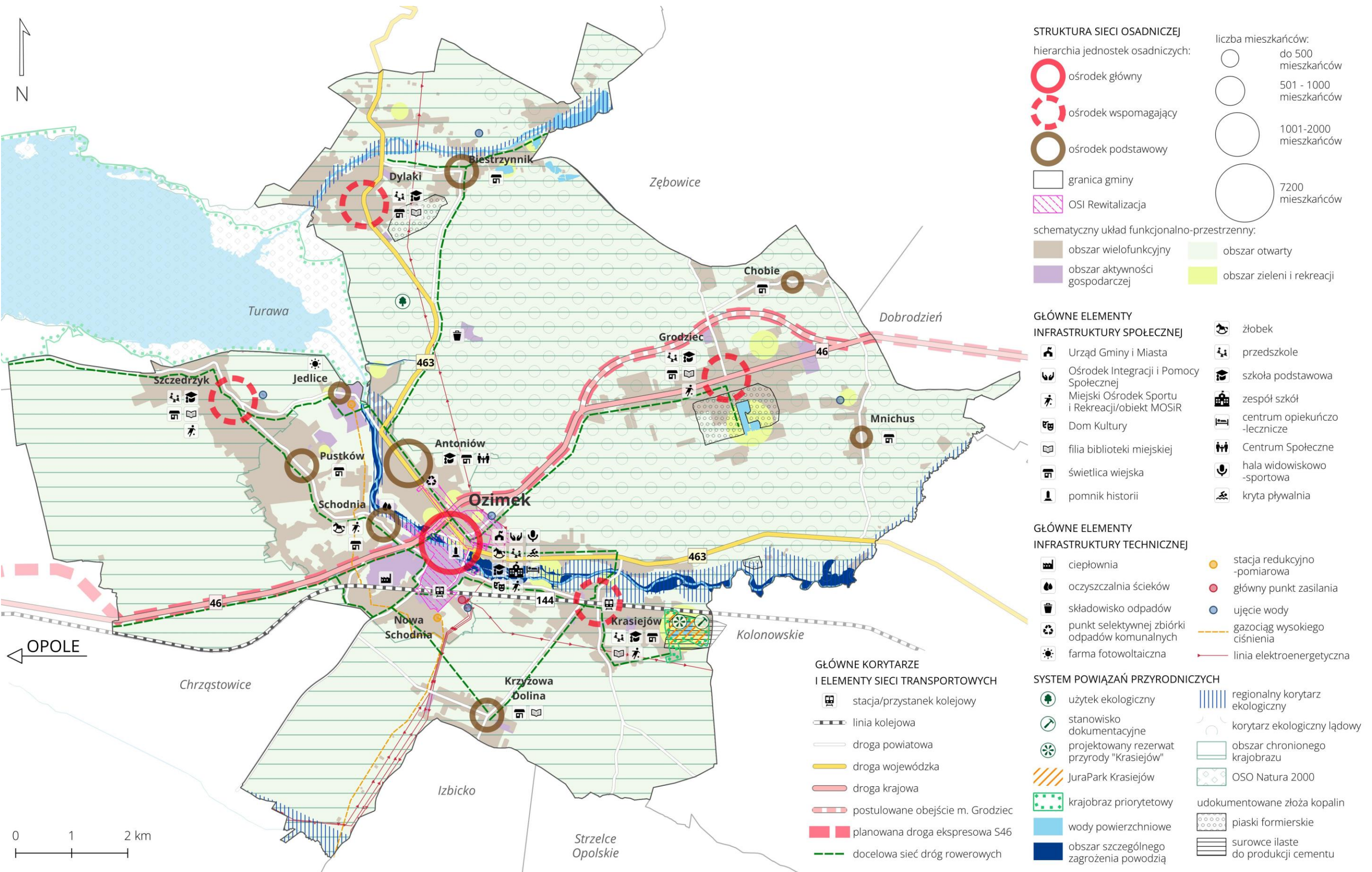
W obrębie gminy nie wyznaczono obszarów ani terenów górniczych. Na terenie gminy udokumentowano następujące złoża kopalin:

- Złoże surowców ilastych do produkcji cementu „Krasiejów”
- Złoża piasków formierskich „Krasiejów”, „Grodziec I”, „Dylaki”

Zagrożenia naturalne

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowane z dolinie rzeki Mała Panew. Zgodnie z Systemem Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO) na terenie gminy Ozimek nie zidentyfikowano osuwisk ani terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Grafika 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, czyli sfery świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych.

Jest to planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: od działań regulacyjno-prawnych po bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Dobre efekty przynosi udoskonalanie sposobów zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Władze mogą podejmować działania na rzecz zwiększania skali wyboru, który ma przed sobą obywatel. Wszystko to sprzyja większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej Gminy Ozimek

Zadaniem polityki przestrzennej jest określenie sposobu organizacji struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, sprzyjającej realizacji ustalonych celów rozwojowych, z uwzględnieniem uwarunkowań, szans i zagrożeń wynikających ze zróżnicowanych cech przestrzeni oraz potrzeb zapewnienia uporządkowanego rozwoju przestrzennego i ładu w zagospodarowaniu. Aby proces ten był efektywny, musi odpowiadać na obecne i przyszłe potrzeby lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju, takie jak wypracowana w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* misja i wizja rozwoju gminy.

Głównym wyzwaniem kształtowania struktury przestrzennej są działania mające na celu **uporządkowanie gospodarki przestrzennej**, prowadzące do wzmocnienia integracji przestrzennej gminy. W tym zakresie niezbędne jest zachowanie komplementarności z dokumentami wyższego

rzędu, a więc m.in. bezpośrednio z polityką przestrzenną wyrażoną w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego. Strategicznym celem polityki przestrzennej zgodnie z tym dokumentem jest *kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu*. Cel ten osiągnąć należy w oparciu o **zasadę zrównoważonego rozwoju** – polegającą na prowadzeniu rozwoju społeczno-gospodarczo-przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Rozwinięciem tego podejścia są zasady, które powinny być podstawą prowadzenia polityki przestrzennej w gminie¹³:

1. **zasada zachowania ładu przestrzennego** – przejawiająca się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, umożliwiająca uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniająca w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne;
2. **zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej** – polegająca na dążeniu do spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej, zwartości struktury przestrzennej miejskich i wiejskich jednostek osadniczych oraz uzyskaniu równowagi terenów zabudowanych i terenów zieleni;
3. **zasada preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową)** – oznacza intensyfikację procesów inwestycyjnych na terenach już zagospodarowanych i przeciwdziałanie zajmowaniu nowych obszarów pod zabudowę;
4. **zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego** – polegająca na pielęgnowaniu tradycji kulturowych regionu, dbaniu o materialną spuściznę historyczną, eksponowaniu krajobrazu kulturowego i przyrodniczego i zacieśnieniu więzi społeczności lokalnych;
5. **zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu** – w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów rozwojowych przy jednoczesnej minimalizacji sytuacji konfliktowych, polegająca na wskazaniu, poszanowaniu i ochronie obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony) przy wyznaczaniu wielofunkcyjnych obszarów rozwoju;

¹³ Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego; Opole, kwiecień 2019 r.

6. **zasada poprawy dostępności przestrzennej** – polegająca na organizacji wydajnej sieci transportowej i opartego na niej zrównoważonego transportu publicznego z uwzględnieniem powiązań infrastrukturalnych i funkcjonalnych;
7. **zasada stymulowania rozwoju** – społecznego, gospodarczego i przestrzennego, z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych, wraz ze wsparciem sektora gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności;
8. **zasada rozwoju infrastruktury społecznej** – zaspokajającej potrzeby zwłaszcza w dziedzinie ochrony zdrowia, edukacji i mieszkalnictwa, a także kultury i sportu;
9. **zasada tworzenia i wzmacniania potencjału akademickiego i naukowego**;
10. **zasada racjonalnego kształtowania** stref aktywizacji gospodarczej;
11. **zasada racjonalnego zagospodarowania** – związanego z rozwojem gospodarczym, w sferze przemysłu, rolnictwa i turystyki oraz w zakresie rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej;
12. **zasada oszczędnego gospodarowania energią**;
13. **zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych**.

Poniżej przedstawiono ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Ozimek, które sformułowano z uwzględnieniem wytycznych i ustaleń kluczowych dokumentów strategicznych i planistycznych takich jak:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030,
- Audyt krajobrazowy województwa opolskiego.

W celu zachowania spójności i kontynuacji dotychczasowej polityki przestrzennej w gminie, w niniejszym dokumencie wzięto pod uwagę ustalenia dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek oraz założono utrzymanie określonych w nim kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniających się ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych uwarunkowań oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

I KIERUNKI ZMIAN

1. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- Kontynuacja wypracowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i jej rozwój z uwzględnieniem wiodących funkcji.
- Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy.
- Ochrona zieleni urządzonej oraz podnoszenie jakości istniejących terenów zielonych, pielęgnowanie zieleni, odtwarzanie i uzupełnianie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej oraz tworzenie enklaw zieleni sprzyjających rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców.
- Rozwój zabudowy mieszkaniowej w gminie poprzez wykorzystanie w pierwszej kolejności terenów już przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wykorzystanie już istniejącego zainwestowania (z uwzględnieniem w szczególności sieci drogowej i systemów infrastruktury technicznej) oraz zagospodarowania terenów. Preferowanie intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych, chyba, że są to nowe obszary w zwartej strukturze przestrzennej, z możliwością zapewnienia dostępu do infrastruktury (mediów) i dróg w prosty technicznie i uzasadniony ekonomicznie sposób.
- Dążenie do zapewnienia zwartości i wielofunkcyjności zabudowy (skupianie zabudowy i zapewnianie bliskiej dostępności podstawowych funkcji). Prowadzenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej w gminie z uwzględnieniem przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy oraz powstawaniu osiedli mieszkaniowych pozbawionych docelowego układu dróg, odwodnienia, oświetlenia, bezpiecznych dojazdów pieszych, zieleni, retencji i przestrzeni wspólnej.
- Dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej w gminie powinien być uzależniony od dostępności odpowiedniej infrastruktury drogowej, odwodnieniowej, energetycznej, wodno-kanalizacyjnej oraz społecznej. Rozwój zabudowy nie powinien wpływać na obniżenie jakości życia obecnych mieszkańców i powinien być planowany wraz z rozwojem infrastruktury, aby zapewnić odpowiedni poziom jej wydolności oraz rozwojem podstawowych usług, aby zapewnić ich dostępność.
- Ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach otwartych, szczególnie cennych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo oraz w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią rzek Mała Panew i Libawa.
- Rozwój terenów przeznaczonych pod nową zabudowę mieszkaniową, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb w tym zakresie.

Szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Analiza wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań Gminy: demograficznych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz społeczno-ekonomicznych, wskazuje jednak, że faktycznie zapotrzebowanie będzie większe, co uzasadniają poniższe kwestie:

- Mimo że oficjalne prognozy demograficzne wskazują na dalszy spadek populacji gminy, nie można ich traktować jako jednoznacznych, zwłaszcza w kontekście położenia gminy w pobliżu dużego miasta wojewódzkiego, Opola. Prognozy GUS opublikowane w 2023 r. opracowywane były bowiem na podstawie aktualnych na ten czas danych, bez uwzględnienia dynamicznych zmian związanych m.in. z konfliktem zbrojnym w Ukrainie oraz natężonymi migracjami, a także postępującego trendu, zgodnie z którym mieszkańcy miast przenoszą się na tereny podmiejskie np. ze względu na sytuację ekonomiczną młodych rodzin. Z uwagi na rosnące zainteresowanie zamieszkaniem na terenach podmiejskich, realne trendy demograficzne mogą okazać się zatem korzystniejsze, a liczba mieszkańców gminy może w przyszłości nawet wzrosnąć. Wskazuje na to m.in. dodatnie saldo migracji, które w latach 2020–2024 wzrosło z - 0,6 do 0,8, co dowodzi rosnącej atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Gmina Ozimek przekształca się w „sypialnię” Opola – mieszkańcy regionu zaczęli doceniać lokalizację gminy i ceny nieruchomości, które w gminach sąsiednich (np. Turawa, Chrzastowice) często są dwa, a nawet trzy razy wyższe. Chętnych na zakup działek, domów lub mieszkań w gminie Ozimek jest coraz więcej, co związane jest również z oferowaną przez gminę jakością życia. Gmina Ozimek w ostatnich latach bardzo intensywnie się rozwija, co widoczne jest zarówno w przestrzeni publicznej i ofercie usług, jak i odzwierciedlane w statystykach. Na tle powiatu opolskiego gmina wypada bardzo korzystnie pod kątem realizowanych inwestycji oraz wydawanych pozwoleń na budowę. Chodzi tu przede wszystkim o infrastrukturę techniczną – w ostatnich latach w gminie rozbudowano oczyszczalnię ścieków, elektrociepłownię, rozbudowano sieć gazową w nowych sołectwach oraz wybudowano nowe drogi i ścieżki rowerowe. Ponadto, polityka przestrzenna gminy jest na bieżąco aktualizowana – w aktach planowania przestrzennego wyznaczane są nowe tereny przemysłowe, ożywają tereny Huty Małapanew. O rozwoju gminy świadczą również inwestycje mieszkaniowe – w samym Ozimku powstają obecnie dwa duże bloki mieszkaniowe, a w planach jest kolejnych pięć. Wraz z rozwojem funkcji mieszkaniowych rozwijają się usługi publiczne: przedszkola i żłobki oraz transport zbiorowy, a także usługi komercyjne i handel (powstają małe centra handlowe, które w najbliższych latach mają znajdować się już w niemal każdej miejscowości gminy).

- Istotnym czynnikiem wpływającym na rosnące zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Gminie Ozimek jest postępujący proces suburbanizacji Opolu. Bliskość miasta wojewódzkiego, będącego centrum gospodarczym, edukacyjnym i kulturalnym regionu, sprzyja osiedlaniu się w gminach o spokojniejszym charakterze, dobrze skomunikowanych i oferujących wysoki standard życia. Gmina Ozimek, dzięki dogodnym połączeniom drogowym oraz rozbudowanej sieci usług publicznych (szkoły, przedszkola, instytucje kultury), stanowi atrakcyjne miejsce dla młodych rodzin pracujących w Opolu, ale poszukujących warunków mieszkaniowych zapewniających spokój i kontakt z przyrodą. Tego rodzaju migracje generują wzrost popytu na nowe budownictwo mieszkaniowe, w szczególności na nowoczesne osiedla. Widoczne jest to w danych dotyczących rozwoju zasobów mieszkaniowych w gminie – w latach 2020-2024 znacząco wzrosła liczba mieszkań oddawanych do użytkowania, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu Gminą Ozimek jako miejscem zamieszkania. W ostatnich latach szczególnym zainteresowaniem cieszą się miejscowości takie jak Grodziec, Dylaki, Biestrzynnik, Szczedrzyk, Schodnia, Krasiejów, które charakteryzują się wysoką dostępnością komunikacyjną oraz dostępnością szerokiej oferty usług publicznych.
- Konieczność rozwoju zabudowy mieszkaniowej związana jest również ze zmieniającą się strukturą demograficzną ludności. Starzenie się społeczeństwa wymaga dostosowania infrastruktury mieszkaniowej do potrzeb osób starszych, które coraz częściej poszukują miejsc w budynkach o podwyższonym standardzie dostępności. Jednocześnie polityka rozwojowa gminy zakłada przyciąganie młodych rodzin, co wymaga oferowania nowoczesnych, komfortowych mieszkań i domów spełniających współczesne standardy energooszczędności i funkcjonalności. W związku z tym konieczne jest zwiększenie podaży nowych lokali mieszkalnych, odpowiadających zróżnicowanym potrzebom mieszkańców.
- Na korzyść realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych w Gminie Ozimek przemawia także dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna. Gmina jest bowiem w pełni zwodociągowana (100% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej), a 88,6% populacji posiada dostęp do kanalizacji. Wysoki poziom uzbrojenia terenu, połączony z korzystnymi wskaźnikami przyrostu liczby mieszkań świadczy o gotowości gminy do przyjęcia nowych mieszkańców. Wszystkie te czynniki – rosnące zainteresowanie osiedlaniem się w gminie, jej dogodne położenie, rozwinięta infrastruktura i polityka prorozwojowa, jednoznacznie wskazują na istniejące i perspektywiczne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Gminie Ozimek.
- Warto również podkreślić, że interwencja strategiczna przedstawiona w strategii zakłada realizację szeregu zadań ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz dalszy rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Działania te obejmują m.in. rozwój infrastruktury

technicznej i społecznej, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych. Realizacja tych celów sprawi, że gmina stanie się jeszcze bardziej konkurencyjnym i pożądanym miejscem do życia, co z pewnością przełoży się na wzrost zainteresowania osiedlaniem się nowych mieszkańców. W konsekwencji konieczne jest kontynuowanie rozwoju zabudowy mieszkaniowej, aby sprostać rosnącemu popytowi na nowoczesne i funkcjonalne miejsca zamieszkania.

Z tego względu polityka rozwojowa gminy powinna być kontynuowana w dłuższej perspektywie – nastawienie na ciągły rozwój i podnoszenie jakości i komfortu życia pozwoli na odwrócenie negatywnych trendów demograficznych. Wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jest jednym z priorytetów gminy związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym, który bazuje na wykorzystaniu kluczowych potencjałów opisanych powyżej.

W związku z powyższym, w polityce przestrzennej gminy należy uwzględnić szczególne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, ze szczególnym wskazaniem miejscowości: Grodziec, Dylaki, Biestrzynnik, Szczedrzyk, Schodnia, Krasiejów. W szczególności istotne jest zwiększanie terenów pod zabudowę mieszkaniową na terenach, na których - lub w sąsiedztwie których - istnieje już infrastruktura i możliwa jest kontynuacja zabudowy, co jest też zgodne z zasadą racjonalnego kształtowania sieci osadniczej.

Biorąc pod uwagę przesłanki określone powyżej, szacuje się, że realne zapotrzebowanie na nową zabudowę określone liczbą mieszkańców może wynosić około 10-15 tysięcy. W przypadku Gminy Ozimek dla szacunków zapotrzebowania istotne jest także to, że nowa zabudowa mieszkaniowa w gminie to głównie domy jednorodzinne, realizowane na dużych działkach budowlanych (o powierzchni minimum 1000 m²). Kluczowe przy tym pozostaje zagadnienie, ile osób będzie mieszkać w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym – powszechnie wiadomo, iż wskaźnik ten maleje (stopniowo zbliża się do 2 osób).

Szczególne zapotrzebowanie za nową zabudowę uzasadnia również fakt, iż reforma systemu planowania przestrzennego w ostatnich latach postawiła gminy w Polsce w sytuacji, w której muszą one jednocześnie sprostać nowym wymogom formalno-prawnym oraz ograniczeniom dotyczącym wyznaczania obszarów zainwestowanych, przy jednoczesnym zachowaniu spójności dotychczasowej polityki rozwojowej. W przypadku Gminy Ozimek konieczność uwzględnienia szczególnego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, jest o tyle istotne, że dotychczas obowiązujące dokumenty planistyczne (w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) zakładały dalszy rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w tym stopniowe zwiększanie podaży terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Choć część tych założeń została już

wdrożona w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, to w wielu obszarach nie udało się zakończyć prac planistycznych przed wejściem nowych regulacji. W efekcie realne potrzeby mieszkaniowe mieszkańców oraz potencjalnych nowych osadników nie są obecnie w pełni zabezpieczone.

Z tego względu utrzymanie i dalsza realizacja kierunków rozwoju określonych w studium stają się nie tylko uzasadnione, ale wręcz konieczne. Gmina, chcąc kontynuować przyjętą i prowadzoną do tej pory politykę przestrzenną, w dokumentach planistycznych musi uwzględniać szczególne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową uzasadnione powyżej, co pozwoli skutecznie dostosować się do nowych realiów prawnych, jednocześnie zachowując ciągłość planowania i zapewniając racjonalne gospodarowanie przestrzenią. Jest to również warunek utrzymania konkurencyjności gminy, wspierania jej zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia odpowiednich warunków do życia i rozwoju lokalnej społeczności.

2. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

- Utrzymanie istniejących powiązań zewnętrznych krajowych i regionalnych (drogowych i kolejowych) oraz uwzględnianie w polityce przestrzennej planowanych dróg – drogi ekspresowej S46 oraz obwodnicy miejscowości Grodziec.
- Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych i stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi).
- Sukcesywny rozwój infrastruktury drogowej w celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie.
- Rozwijanie infrastruktury rowerowej jako elementu uzupełniającego wewnętrzną sieć transportową.
- Współpraca z sąsiednimi gminami w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń pieszo-rowerowych.
- Dążenie do uspokajania ruchu poprzez: nadawanie priorytetu komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej, ograniczanie ruchu samochodowego, dążenie do powiększania powierzchni przeznaczonej do ruchu pieszego - rozbudowa sieci chodników, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych.
- Rozwój transportu międzygminnego i wewnątrzgminnego, w tym współpraca z przewoźnikami prywatnymi w celu dostosowania oferty transportowej do potrzeb mieszkańców.
- Podejmowanie działań w celu zwiększenia dostępności komunikacji kolejowej.

Infrastruktura techniczna

- Unikanie wytyczania linii przesyłowych infrastruktury technicznej i dróg przez obszary chronione, a jeśli jest to konieczne – dążenie do ograniczenia negatywnego oddziaływania takiej działalności na walory przyrodnicze tych obszarów.
- Dążenie do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną, w szczególności poprzez realizację gminnej kanalizacji sanitarnej. Budowa oczyszczalni przydomowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych.
- Rozwój sieci telekomunikacyjnej i światłowodowej.
- Zrównoważony rozwój infrastruktury, uwzględniający potrzeby i uwarunkowania środowiskowe, m.in. poprzez działania sprzyjające retencji, bioróżnorodności, efektywności zarządzania odpadami.
- Dostosowywanie infrastruktury technicznej do uwarunkowań demograficznych i zmian popytu – potrzeb nowych osiedli i zmieniającej się liczby mieszkańców.

Infrastruktura społeczna

- Poprawienie standardu przestrzeni publicznych i eliminacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów związanych z dolinami rzek: Mała Panew i Myślina, terenów przy zbiorniku wodnym Turawa oraz terenów o wysokim potencjale społecznym wynikającym z dostępności czasowej i przestrzennej. Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie powinien koncentrować się w granicach terenów już zagospodarowanych. Należy dążyć do koncentracji funkcji turystycznych na terenach zurbanizowanych i ograniczania negatywnego wpływu na środowisko i lokalną społeczność oraz walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe gminy. Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa nie powinna być konfliktowa w stosunku do funkcji przyrodniczych jakie pełnią doliny rzek.
- Zwiększanie dostępności żłobków, klubów dziecięcych i przedszkoli, ich modernizacja i doposażanie.
- Rozbudowa, modernizacja i doposażanie placówek oświatowych, w szczególności Szkoły Podstawowej nr 3 w Ozimku.
- Optymalne wykorzystanie infrastruktury gminnej do integracji międzypokoleniowej i potrzeb mieszkańców, w tym poprzez modernizację świetlic wiejskich.
- Utworzenie w gminie Centrum Społecznego w miejscowości Antoniów.

- Realizacja działań w kierunku zwiększenia dostępności usług medycznych, m.in. poprzez inwestycje w modernizację i doposażenie placówek ochrony zdrowia, w tym np. utworzenie centrum opiekuńczo-leczniczego w Ozimku.
- Wspieranie rozwoju istniejących i tworzenia nowych terenów zieleni, w tym o funkcjach terapeutycznych, rehabilitacyjnych i prozdrowotnych.
- Realizacja działań wspierających estetyzację i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz tworzenie atrakcyjnych warunków do spędzania czasu wolnego przez mieszkańców.

II ZASADY

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- Należy dążyć do zachowania terenów o wyraźnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych oraz utrzymania potencjału przyrodniczego i krajobrazowego terenów rolnych i otwartych oraz wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, w szczególności tych objętych prawną ochroną przyrody.
- Należy chronić lokalne i regionalne korytarze ekologiczne, tworzące system przyrodniczy gminy, stanowiące jego główne powiązania ekologiczne, w szczególności: lasy, łąki, rzeki i towarzyszącą im strefę buforową, a także ciągi zadrzewień i pojedyncze skupiska drzew.
- Należy chronić naturalne zbiorniki wodne, starorzecza i obszary wodno-błotne. Należy zachować obecną sieć hydrograficzną i nie doprowadzać do jej przekształcenia, z wyjątkiem działań w zakresie renaturyzacji i niezbędnej ochrony przeciwpowodziowej.
- W odniesieniu do elementów oddziałujących negatywnie na walory krajobrazowe środowiska należy stosować zieleń izolacyjną lub inną formę osłony zielenią.
- Należy stosować rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej o charakterze lokalnym oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody m.in. prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień.
- W odniesieniu do obszarów Natura 2000 należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska.
- Należy dążyć do ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, a w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych - GZWP 334 Dolina Kopalna Małej Panwi oraz GZWP 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie. W granicach GZWP należy ograniczać lokalizację

przedsięwzięć powodujących infiltrację zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej. Gmina podejmuje działania na rzecz ustanowienia obszaru ochronnego GZWP zgodnie z planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

- W odniesieniu do krajobrazu priorytetowego Jurapark Krasiejów o kodzie 16-318.57-131, należy utrzymać obecne przeznaczenie terenu zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie¹⁴. Należy utrzymać czytelny układ kompozycyjny oraz rozmieszczenie podstawowych funkcji terenu: badawczej, muzealno-wystawienniczej, turystycznej i rekreacyjnej, zieleni urządzonej w obrębie jednostki. Dopuszcza się lokalizację obiektów i usług towarzyszących (zwłaszcza obiektów obsługi ruchu turystycznego), ich budowę, przebudowę, rozbudowę oraz remonty istniejących budynków.
- Należy dążyć do adaptacji gminy do zachodzących zmian klimatycznych, wzmacniania odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i zagrożenie utraty bezpieczeństwa energetycznego – komplementarne stosowanie działań ekologicznych i technicznych; szczególnie w zakresie budowy obiektów małej retencji oraz restytucja powierzchni biologicznie czynnych i włączanie ich w systemy zieleni.
- Należy zapobiegać zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka, w tym dążyć do poprawy jakości powietrza (m.in. poprzez preferowanie gospodarki niskoemisyjnej).
- Prace termomodernizacyjne budynków lub prace remontowe dachu i/lub elewacji należy prowadzić z uwzględnieniem zasad ochrony ptaków oraz nietoperzy i ich siedlisk¹⁵, w tym z uwzględnieniem rekomendowanego terminu ich prowadzenia, tj. w okresie od 16 października do 28 lutego. Przystępując do prac termomodernizacyjnych i/lub remontowych istniejących obiektów rekomenduje się uprzednią inwentaryzację gatunków występujących w danym budynku.
- Należy dążyć do niwelowania skutków suszy oraz ograniczania jej natężenia, w tym m.in. poprzez zwiększanie obszarów retencji naturalnej i sztucznej, z preferencją dla wykorzystywania naturalnych rozwiązań takich jak m.in. nasadzenia drzew i zieleni retencyjnej, tworzenie ogrodów deszczowych.

¹⁴ Uchwała nr XLII/400/10 Rady Miejskiej w Ozimku z 22.02.2010 r.

¹⁵ Zgodnie ze Stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu w sprawie ochrony siedlisk ptaków i nietoperzy na obiektach budowlanych dostępnym na stronie: <https://www.gov.pl/web/rdos-opole/regionalna-rada-ochrony-przyrody>

- Wprowadzając nowe nasadzenia, należy dążyć do różnicowania wprowadzanej roślinności pod kątem wysokości, walorów ozdobnych i zmiennych właściwości w różnych porach roku oraz wykorzystywać gatunki rodzime, unikając wprowadzania gatunków inwazyjnych.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- Należy dążyć do zachowania historycznego układu przestrzennego miejscowości, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni.
- Należy dążyć do rewitalizacji historycznych założeń zieleni, w szczególności zespołów związanych z obiektami zabytkowymi, takich jak zespół kościoła ewangelicko- augsburskiego wraz z dawnym cmentarzem (obecnie parkiem pocmentarnym) oraz ich wykorzystania jako przestrzeni edukacyjnych, społecznych i rekreacyjnych z poszanowaniem ich wartości kulturowych i przyrodniczych.
- Nową i modernizowaną zabudowę należy dostosowywać do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie sytuacji, skali, bryły, geometrii dachów, podziałów elewacji architektonicznych, proporcji powierzchni murów.
- Współczesne funkcje należy dostosowywać do wartości zabytkowych zespołów i ich poszczególnych obiektów, nawiązywać do ich programu historycznego i eliminować uciążliwe funkcje.
- W odniesieniu do obiektów zabytkowych należy dążyć do ochrony ich historycznej formy i substancji oraz ograniczać działania mające wpływ na ich wartości historyczne.

3. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.)

Na terenie gminy Ozimek nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

4. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

- Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w gminie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, podejmowanych zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.
- Inwestycje celu publicznego w granicach gminy należy lokalizować pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącymi i docelowymi funkcjami terenów.

5. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW należy realizować zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Decyzje inwestycyjne powinny opierać się o ustalenia wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Lokalizacja urządzeń OZE musi uwzględniać lokalne uwarunkowania przestrzenne i działania minimalizujące wpływ na jakość i komfort życia mieszkańców i stan środowiska naturalnego.
- Należy ograniczać lokalizowanie wielkopowierzchniowych inwestycji w obrębie terenów mieszkalnych, obszarów cennych przyrodniczo i na terenach rekreacyjno-turystycznych.

6. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Należy ograniczać lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ewentualna lokalizacja inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko winna uwzględniać potencjalnie szkodliwy wpływ na otoczenie.
- Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz terenów i obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytem ludzi, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Nie przewiduje się w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej funkcji powodujących znaczące uciążliwości takie jak istotny hałas, odory, pylenie czy intensywny ruch ciężarowy.
- Należy stosować rozwiązania techniczne minimalizujące hałas, emisje zanieczyszczeń, wibracje i ingerencję w krajobraz, w tym np. wyznaczać strefy buforowe oddzielające inwestycje od terenów mieszkaniowych i przyrodniczych.
- Należy preferować lokalizowanie takich przedsięwzięć w miejscach, gdzie możliwe jest ograniczenie ich wpływu na środowisko, komfort i jakość życia mieszkańców oraz zapewnienie efektywnej obsługi infrastrukturalnej.

7. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Należy chronić grunty rolne przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze (zwłaszcza gruntów I – III klasy bonitacyjnej) oraz racjonalnie wykorzystywać zasoby glebowe poprzez ograniczanie wyłaczania z produkcji rolniczej gleb chronionych znajdujących się poza obszarami zwartej zabudowy.
- Gospodarkę leśną należy prowadzić zgodnie z obowiązującym Planem Urządzania Lasu sporządzonym dla Nadleśnictwa Opole, Nadleśnictwa Strzelce Opolskie, Nadleśnictwa Turawa oraz obowiązującymi uproszczonymi planami urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.
- Należy dążyć do utrzymania zadrzewień śródpolnych i odpowiedniego kształtowania granicy polno-leśnej.

- Należy ograniczać rozdrobnienie kompleksów leśnych poprzez zwiększanie powierzchni leśnej (dolesienia). Zalesianie należy dostosowywać do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia, przy czym działania te powinny być prowadzone na działkach położonych w dużym oddaleniu od istniejącej infrastruktury technicznej, poza obszarami sąsiadującymi ze zwartą, istniejącą zabudową, jak również działania te nie powinny wykluczać możliwości realizacji nowej zabudowy na terenach, na których obecnie nie występują lasy lub występują zadrzewienia, które to tereny mają niski potencjał, jeśli chodzi o produkcję leśną.
- Należy racjonalnie udostępniać tereny lasów na cele turystyczne i rekreacyjne, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych. Należy dążyć do wyznaczania tras i szlaków turystycznych, w tym umieszczanie elementów małej architektury (wiat turystycznych, tablic informacyjnych itp.), w celu odpowiedniego kanalizowania ruchu turystycznego.

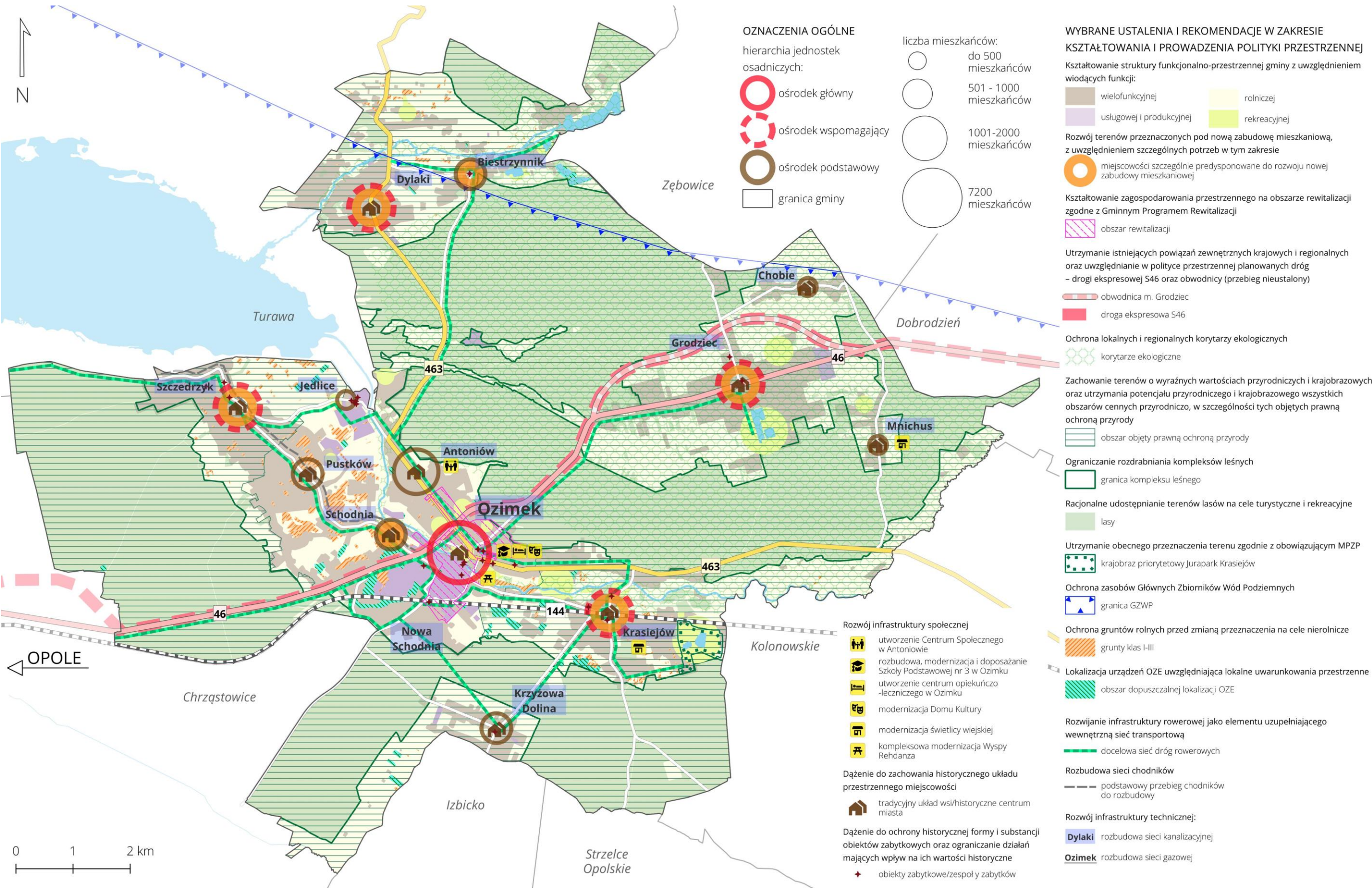
8. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Tereny wymagające rekultywacji na terenie gminy Ozimek to tereny, które uległy przekształceniu w wyniku eksploatacji górniczej lub wydobywczej i podlegają obowiązkowej rekultywacji wynikającej z ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2126).

Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji powinno następować zgodnie z mapą kierunków zmian i zmian przestrzenno-funkcjonalnych określoną w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030.

W granicach gminy Ozimek nie występują obszary wymagające rehabilitacji i remediacji.

Grafika 2 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

3. Część wdrożeniowa

Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Niniejszy rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. pkt. 8) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), zgodnie z którym strategia rozwoju gminy zawiera m.in. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów.

Opracowanie systemu zarządzania strategią jest niezbędne do skutecznego wdrażania jej założeń, a także do osiągnięcia wymiernych efektów realizowanych działań. Na strukturę systemu zarządzania strategią składają się procesy i czynności realizowane na różnych poziomach administracji samorządowej, zatem konieczne jest zaangażowanie w nie jednostek o różnych kompetencjach. Poniżej zaprezentowane zostały kolejno procesy wdrażania oraz podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Realizacja strategii

- Przygotowanie projektu strategii rozwoju – Burmistrz Ozimka przy współpracy struktur Urzędu Gminy i Miasta Ozimek, w uzgodnieniu z Radą Miejską (zmiana zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji oraz przedsiębiorców).
- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii Rozwoju – Burmistrz Ozimka z pomocą struktur Urzędu Gminy i Miasta Ozimek oraz instytucji samorządowych.
- Podejmowanie współpracy z partnerami w realizacji działań i przedsięwzięć, które wymagają zaangażowania organizacji i instytucji oraz działania lobbingsowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym – Burmistrz Ozimka.
- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych, w ramach których realizowane będą założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Gminy i Miasta Ozimek oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
- Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Gminy i Miasta Ozimek, Rada Miejska.
- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik, Burmistrz Ozimka, Rada Miejska.
- Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Burmistrz Ozimka, przy współpracy struktur Urzędu Gminy i Miasta Ozimek wraz z jednostkami organizacyjnymi.
- Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Gminy i Miasta Ozimek.

Procedura monitorowania

- Monitoring bieżący będzie wykonywany corocznie.
- Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji.
- Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale *Rezultaty planowanych działań*.
- Wynikiem corocznie prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań w ramach celów strategicznych wyznaczonych w Strategii.

Ewaluacja

- Rekomendowane jest przeprowadzenie dwóch ewaluacji *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* w okresie jej obowiązywania – w roku 2028 i 2030.
- Wynikiem przeprowadzonych ewaluacji będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników zaprezentowanych w ramach monitoringu oraz ocena poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych.
- Celem przeprowadzania ewaluacji jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenie i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania aktualizacji strategii.
- Raporty ewaluacyjne będą prezentowane Radzie Miejskiej przez Burmistrza Ozimka wraz z rekomendacjami korekt, zakresu aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

Aktualizacja dokumentu

- Aktualizacja zapisów Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in. społecznymi, gospodarczymi, prawnymi, przestrzennymi czy politycznymi) na terenie gminy, bądź w jej otoczeniu.
- Ocena realizacji Strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie wykonana w latach 2028 i 2030. Celem jej przeprowadzenia będzie porównanie założonych w strategii efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Będzie to podstawą do sformułowania zaleceń w zakresie aktualizacji Strategii na kolejne lata wdrażania.
- Aktualizacje Strategii Rozwoju będą dokonywane na drodze uchwał Rady Miejskiej na wniossek Burmistrza Ozimka po wydaniu stosownej opinii przez komisję (komisje) odpowiednią dla danego typu zadania.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

- Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Obowiązkowo każdy z dokumentów wykonawczych powinien zostać poddany konsultacjom.
- W każdym z dokumentów wykonawczych powinno znaleźć się przynajmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej Strategii.
- Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

Analiza oddziaływania na środowisko realizacji Strategii

Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń dokumentu

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 stanowi nadrzędny dokument planistyczny i jest podstawową deklaracją i zobowiązaniem samorządu. W dokumencie sformułowano misję i wizję w długookresowej perspektywie wraz z określeniem podstawowych kierunków rozwoju. Wypracowane założenia oraz zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia skupiają się na poprawie jakości życia mieszkańców oraz rozwiązywania problemów i wyzwań zidentyfikowanych w gminie. Dokument ma charakter kompleksowy, stanowi odpowiedź na zidentyfikowane w gminie problemy i wyzwania oraz wspomaga zarządzanie gminą. Umożliwia również ubieganie się o środki finansowe w ramach Funduszy Europejskich. Dokument przyczyni się także do uzyskania w gminie Ozimek sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochrony i rozwoju jego walorów. Odstąpienie od realizacji zapisów projektowanego dokumentu będzie wiązało się z odstąpieniem od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. W przypadku braku wdrażania zapisów Strategii, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu środowiska może sugerować, iż może nastąpić pogorszenie stanu środowiska.

Brak realizacji zapisów strategii rozwoju może doprowadzić m.in. do:

- pogorszenia stanu i jakości powietrza atmosferycznego;
- pogorszenia stanu klimatu akustycznego;
- pogorszenia jakości i zasobności wód powierzchniowych i podziemnych;
- pogorszenia stanu gospodarki wodno-ściekowej;
- pogorszenia jakości i zasobności gleb i powierzchni ziemi;
- pogorszenia systemu gospodarowania odpadami;
- pogorszenia stanu zasobów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną;

- pogorszenia walorów krajobrazowych;
- pogorszenia jakości życia mieszkańców z uwagi na przekroczenia standardów ochrony środowiska.

Pozytywnym skutkiem środowiskowym, w przypadku zaniechania realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030, będzie wyeliminowanie negatywnego, krótkotrwałego wpływu występującego podczas działań typowo inwestycyjnych, m.in. budowy, rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, rozbudowy i przebudowy ciągów komunikacyjnych, czy rozbudowy terenów inwestycyjnych.

W przypadku braku realizacji powyższych zamierzeń nie dojdzie do zajęcia nowych powierzchni biologicznie czynnych, wzrostu emisji hałasu oraz gazów i pyłów do powietrza w miejscach dotąd nieprzekształconych antropogenicznie. Brak realizacji zamierzeń inwestycyjnych wiąże się z mniejszą ingerencją w komponenty środowiska, tj.: wody, gleby, środowisko przyrodnicze oraz krajobraz lokalny.

Zaniechanie założeń dokumentu wiąże się również z mniejszym prawdopodobieństwem zniszczenia siedlisk przyrodniczych oraz naruszenia funkcjonowania korytarzy migracyjnych czy też obszarów chronionych. Realizacja zadań ingerujących w stan środowiska wiąże się z niedogodnościami na etapie wdrażania, jednak skutkuje szeregiem korzyści po zakończeniu inwestycji (poprawa stanu powietrza, poprawa efektywności energetycznej, poprawa mobilności, szczelny system wodociagowy).

Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. budową, rozbudową i modernizacją sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, rozbudową i przebudową ciągów komunikacyjnych, czy rozbudową terenów inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz zadań zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy działań, dla których taka decyzja jest konieczna). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań

inwestycyjnych, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz wyższego szczebla.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztucznie zasilić osłabione populacje, tworzyć alternatywne połączenia przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji założeń Strategii Rozwoju może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych w gminie.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, bądź łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii Rozwoju, na poszczególne komponenty środowiska.

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcję organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności należy przeprowadzać rekultywację;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;

- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Prawidłowe przechowywane substancji ropopochodnych oraz innych materiałów;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, gromadzenie odpadów niebezpiecznych w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego – należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne na obszarach zurbanizowanych);
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb oraz innych materiałów;
- Przeprowadzenie pogłębionej analizy lokalizacji przedsięwzięcia;
- Minimalizowanie ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych wyłącznie w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;

- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Unikanie emisji, głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Przestrzeganie zastrzonych zapisów pozwoleń budowlanych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego (przy czym nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji). Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji, bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk;
- Wycinkę drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum wynikającego z bezpośredniej kolizji z przedmiotowym przedsięwzięciem;
- Za wycinkę drzew i krzewów należy dokonać nasadzeń zastępczych. Do nasadzeń należy wykorzystać jedynie rodzime gatunki drzew i krzewów. Oszacowanie liczby drzew i krzewów do wycinki oraz wskazanie lokalizacji nasadzeń zastępczych należy uzgodnić po sporządzeniu operatu dendrologicznego;
- Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić poza sezonem wegetacyjnym;
- Drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, a które znajdują się w sąsiedztwie prac budowlanych należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pni, korzeni i konarów;
- Wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew należy wykonywać wyłącznie ręcznie;
- Roboty ziemne w obrębie korzeni drzew i krzewów nie powinny być prowadzone w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w okresie letnim. Najkorzystniejszym okresem do wykonania tych robót są miesiące od października do końca marca;
- Wykopy w obrębie drzew nie powinny trwać dłużej niż dwa tygodnie, a przy wietrznej, wilgotnej pogodzie trzy tygodnie. W celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu

korzeniowego, wykopy przy drzewach i krzewach powinny być zasypywane w jak najkrótszym czasie;

- Powstałe wykopy w sąsiedztwie drzew i krzewów należy zasypać warstwą kompostu lub ziemi urodzajnej;
- W przypadku kolizji konarów drzew z pracą sprzętu budowlanego, w wyniku którego może dojść do uszkodzenia mechanicznego, gałęzie zagrożone uszkodzeniem należy podwijać do gałęzi położonych powyżej. Jeżeli jest to zabieg niewystarczający, w ostateczności należy usunąć lub skrócić kolidujące gałęzie, a rany po cięciach należy zabezpieczyć środkiem impregnującym z dodatkiem środka grzybobójczego;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Należy stosować technologie w jak najmniejszym stopniu wpływające na środowisko (ograniczające emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań, by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym

czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;

- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochłonną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji drogowych (szczególnie w miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych);
- Zastosowanie odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania;
- Zmiana technologii realizacji zadania;
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności

dokumentu. Dokument jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gminy Ozimek, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją możliwości doboru najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych, należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji, brak realizacji zapisów Strategii Rozwoju prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535), dla dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030” koniecznym było przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu pismem WOOŚ.411.3.2.2023.MO z dnia 02.02.2023 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko. Następnie opracowana Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko została wysłana do zaopiniowania dnia 29.03.2023 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem o sygnaturze NZ.9022.1.2.2023.JG z dnia 21.04.2023 r. zaopiniował bez uwag projekt Strategii Rozwoju Gminy Ozimek wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Pismem o sygnaturze WOOŚ.410.2.8.2023.MO z dnia 26.04.2023 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zaopiniował pozytywnie projekt Strategii wraz z prognozą OOS.

W ramach aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 w 2025 r. ponowiono procedurę środowiskową. Opis jej przebiegu zostanie udostępniony w postaci Podsumowania sporządzonego zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 9) ramy finansowe i źródła finansowania zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm).

Skuteczna realizacja założeń *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* wymaga od samorządu jako jej operatora i inicjatora poszukiwania dostępnych źródeł finansowania, narzędzi i metod realizacji określonych w dokumencie celów, aby zaproponowaną wizję gminy urzeczywistnić.

Dla sfinansowania założeń strategii istotne znaczenie ma katalog środków publicznych:

- Środki własne Gminy Ozimek,
- Środki z budżetu województwa opolskiego,
- Środki z budżetu Unii Europejskiej, takie jak:
 - Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG),
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC),
 - Fundusze w ramach Programu Interreg Czechy-Polska 2021-2027,
 - Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2021-2027 (Program LEADER),
- Krajowe Programy Operacyjne,
- Środki budżetu państwa,
- Pozostałe środki publiczne.

Istotnym elementem w finansowaniu działań rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą posłużyć do współfinansowania projektów, których realizacja odbywać się będzie w ramach programów operacyjnych lub w formie partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z nowelizacją podstaw prawnych do opracowywania strategii rozwoju, obowiązkowym jest opracowanie ewaluacji ex-ante, czyli tak zwanej ewaluacji uprzedniej. Przeprowadzenie takiego badania służy przede wszystkim do oceny jakości i wartości opracowanego procesu oraz efektów wdrażania danej polityki rozwoju. Kryteria jakie służą ocenie strategii to przede wszystkim: trafność, skuteczność, efektywność realizacji oraz spójność. Ewaluacja ex-ante umożliwia wyciągnięcie

wniosków, na podstawie których dokonuje się usprawnień i poprawy w zapisach dotyczących bieżącej lub przyszłej interwencji.

Poniżej zaprezentowane zostały wyniki przeprowadzonej ewaluacji ex-ante.

TRAFNOŚĆ

W celu zidentyfikowania problemów i wyzwań rozwojowych Gminy Ozimek przeprowadzono analizę danych zastanych oraz zrealizowano badania ilościowe i jakościowe w postaci ankiety i warsztatów strategicznych. Tak przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej pozwoliła na opracowanie analizy SWOT, czyli wskazania mocnych i słabych stron Gminy Ozimek, a także potencjałów i zagrożeń mających wpływ na jej rozwój. Wszystkie wskazane elementy pozwoliły na wypracowanie misji i wizji Gminy Ozimek, a w ich następstwie celów strategicznych i kierunków działania. Można zatem mówić o trafności opracowanych celów i kierunków działań rozwojowych, które zostały wypracowane z uwzględnieniem wcześniej wskazanych potencjałów i zagrożeń rozwojowych w Gminie Ozimek.

W sferze społecznej barierą rozwojową Gminy Ozimek stanowią negatywne zjawiska demograficzne, takie jak ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa oraz depopulacja. Odpowiedź na te problemy rozwojowe stanowi **Cel 1. Zapewnienie dogodnych warunków życia oraz wysokiej jakości usług publicznych i wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego**. Działania w ramach celu pierwszego koncentrują się przede wszystkim na ogólnym rozwoju polityki społecznej prowadzonej w gminie, zwiększeniu zaangażowania mieszkańców oraz rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej.

Cel 2. Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rozwijanie rynku pracy w oparciu o posiadane zasoby skupia się na gospodarczym rozwoju Gminy Ozimek. W badaniu ankietowanym prawie połowa mieszkańców gminy jako kluczowy kierunek rozwoju wskazała **wsparcie silnej gospodarki**. Natomiast działania, które według respondentów przyczyniłyby się do poprawy jakości życia w gminie dotyczą przyciągnięcia inwestorów oraz zapewnienia większej liczby miejsc pracy. Jednocześnie opinia mieszkańców dotycząca sytuacji na rynku pracy w gminie była negatywna, a szczególnie źle ocenione zostały możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy oraz wysokość zarobków. Rozwój obszaru gospodarczego w gminie powinien uwzględnić przede wszystkim wsparcie przedsiębiorczości, w tym tworzenie warunków do przyciągania inwestorów, działania ukierunkowane na ograniczenie bezrobocia, a także zwiększenie możliwości przekwalifikowania się. Istotnym potencjałem rozwojowym w sferze gospodarczej Gminy Ozimek jest wykorzystanie jej walorów

turystycznych, a przede wszystkim atrakcyjnego pod tym względem położenia, dostępności zasobów wodnych i terenów leśnych, w tym obszarów chronionych.

Istotą **Celu 3. Zapewnienie spójności przestrzennej gminy oraz dbałość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego** są kwestie związane z poprawą dostępności komunikacyjnej oraz ochroną środowiska naturalnego. Najczęściej wskazywanymi przez mieszkańców słabymi stronami Gminy Ozimek są infrastruktura drogowa oraz brak ścieżek rowerowych, a wśród przedsięwzięć których realizacja według mieszkańców przyczyni się do rozwoju gminy, wskazano poprawę w tych aspektach. Ważne jest zatem skoncentrowanie działań rozwojowych na rozbudowie i modernizacji infrastruktury drogowej, ze szczególnym uwzględnieniem ścieżek pieszych i rowerowych. Cel ten zakłada także prowadzenie działań zapobiegających zmianom klimatu oraz ochronie środowiska przyrodniczego, charakteryzującego się w gminie wysoką różnorodnością.

SKUTECZNOŚĆ

W strategii przedstawiono schemat interwencji, który obrazuje trzy główne sfery planowania strategicznego, wynikające z nich cele oraz przypisane do nich kierunki działań. Oczekiwane rezultaty po zrealizowaniu interwencji przedstawiono w rozdziale pt. *Rezultaty planowanych działań*, który znajduje się w części planistycznej dokumentu. Zawarte zostały tam kierunki działania oraz przypisane im wskaźniki, które pozwalają na monitoring oraz obiektywną ocenę zmian zachodzących w gminie.

SPÓJNOŚĆ

Strategia rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 charakteryzuje się spójnością wewnętrzną, czego potwierdzeniem jest schemat ilustrujący założenia planistyczne. Schemat ten przedstawia trzy wymiary strategiczne oraz cele wraz z kierunkami działań, które w dalszej części zostały uszczegółowione o konkretne przedsięwzięcia. W ramach dokumentu opracowana została także misja i wizja rozwoju Gminy Ozimek. Zakres interwencji został przydzielony do każdego z kierunków działań rozwojowych, co wskazuje na wzajemne uzupełnianie się przedsięwzięć. Niniejsza strategia wykazuje spójność również z dokumentami nadrzędnymi o znaczeniu regionalnym i krajowym, co przedstawione zostało w rozdziale *Komplementarność*.

EFEKTYWNOŚĆ

Zaprezentowane cele strategiczne zostały wypracowane w odpowiedzi na potrzeby i wyzwania rozwojowe zdiagnozowane w Gminie Ozimek, co zostało potwierdzone w niniejszej ewaluacji i jest uzasadnieniem poniesienia przewidywanych na ich realizację nakładów finansowych. Dodatkowo w strategii wskazano obszar strategicznej interwencji **Rewitalizacja**, który uwzględnia działania ukierunkowane na kompleksową poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy Ozimek.

Załącznik 1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej

Przedmiotowa diagnoza jest podstawą do opracowania strategii rozwoju ze względu na identyfikację najważniejszych uwarunkowań wpływających na rozwój gminy. Dzięki analizom i badaniom przeprowadzonym w ramach diagnozy możliwe jest również określenie barier i szans rozwoju oraz zidentyfikowanie potencjałów jednostki. Przeprowadzenie jej odbywa się w ujęciu dynamicznym, poprzez prezentację zachodzących zmian na przestrzeni 5 ostatnich lat. Podstawą do opracowania dokumentu była tak zwana analiza desk research, czyli analiza zastanych danych statystycznych. Niezbędnym materiałem do opracowania diagnozy były dokumenty diagnostyczne, planistyczne oraz sprawozdania i raporty o stanie Gminy Ozimek. Oprócz przeanalizowania wyżej wskazanych dokumentów podjęto się analizy dostępnych danych statystycznych gromadzonych przez: Bank Danych Lokalnych GUS, Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku oraz Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.

Właściwa analiza desk research została przeprowadzona po wyselekcjonowaniu wiarygodnych, rzetelnych, przydatnych z punktu widzenia diagnozy informacji. Tak opracowana analiza stanowiła bazę do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru. Poza pozyskanymi danymi i ogólnodostępnymi dokumentami, w procesie tworzenia diagnozy wykorzystane zostały badania ilościowe (badanie ankietowe) i jakościowe (spotkania, warsztaty i wywiady i interesariuszami).

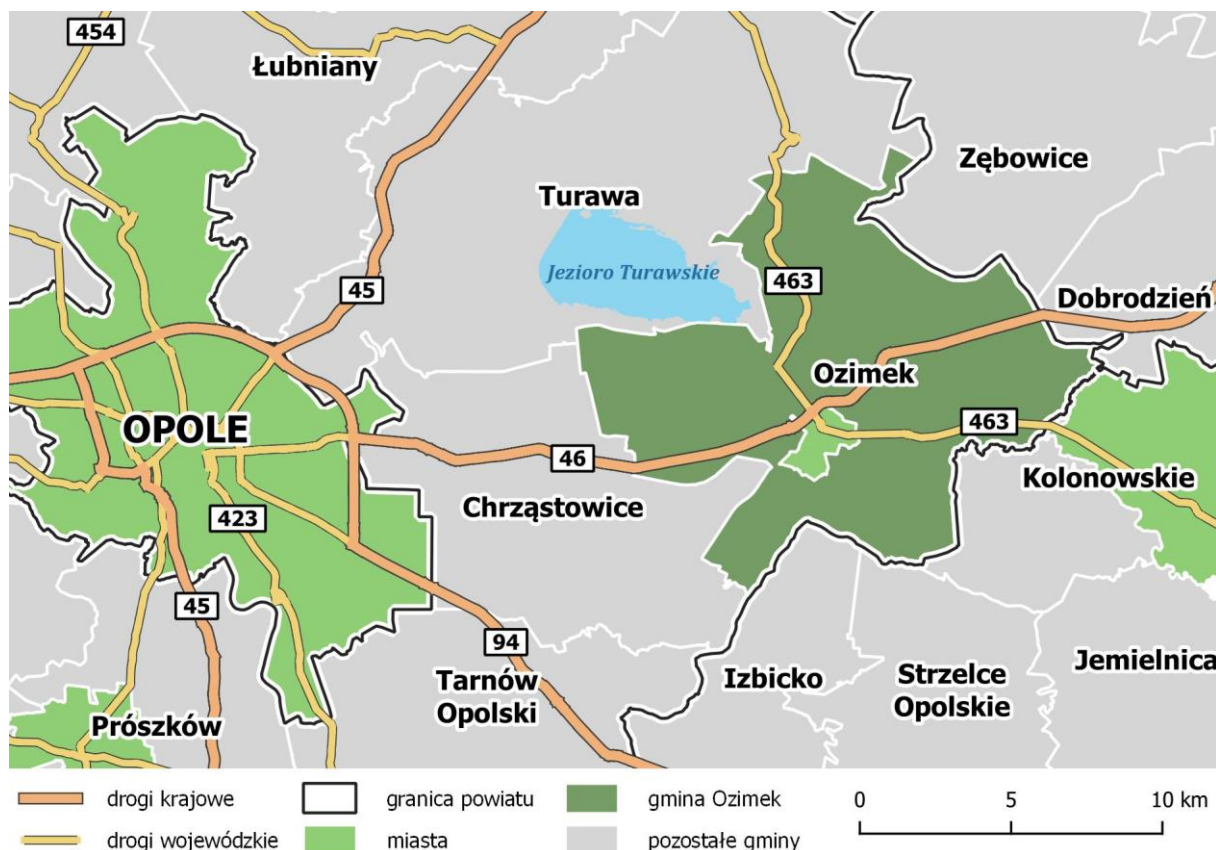
Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Ozimek ma charakter miejsko-wiejski, zatem w jej skład wchodzi miasto oraz okoliczne tereny wiejskie. Gmina położona jest w środkowo-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie opolskim, niespełna 30 km na wschód od miasta stołecznego Opolą. Powierzchnia gminy wynosi 12 567 ha (1,3% powierzchni województwa opolskiego), z czego 325 ha (3 km²) zajmuje miasto Ozimek.

Obszar gminy Ozimek przynależy do makroregionu Nizina Śląska oraz mezoregionu Równina Opolska, w kontekście geograficznym tereny gminy położone są na obszarze Niziny i Wyżyny Śląskiej. W skład gminy poza miastem Ozimek wchodzi 13 sołectw: Antoniów, Biestrzynnik, Chobie, Dylaki, Grodziec, Jedlice, Krasiejów, Krzyżowa Dolina, Mnichus, Nowa Schodnia, Pustków, Schodnia i Szczedrzyk. Gmina Ozimek graniczy z gminami powiatu opolskiego: Chrzastowice, Turawa, powiatu strzeleckiego: Izbicko, Kolonowskie i Strzelce Opolskie oraz z gminami: Dobrodzień i Zębówice należącymi do powiatu oleskiego. Ze stolicą regionu, Opolem, Ozimek jest związany nie tylko administracyjnie, ale także ze względu na wspólne potrzeby oraz projekty inwestycyjne poprzez przynależność do Aglomeracji Opolskiej (ZIT). Zrzeszenie w Stowarzyszeniu Aglomeracji Opolskiej pozwala między innymi na wspólne planowanie rozwoju, współpracę i integrację na obszarze Aglomeracji, czy też podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych i społecznych. Gmina Ozimek jest również czynnym członkiem

Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów”, Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Opolszczyzna” oraz Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pradziad.

Rysunek 3 Położenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne

Gmina Ozimek położona jest w dogodnym i sprzyjającym rozwojowi układzie komunikacyjnym, na który składają się drogi różnych kategorii, w tym: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez gminę przebiega tak zwany korytarz staropolski, łączący obszary kilku aglomeracji Polski środkowej i wschodniej – częstochowską, kielecką, lubelską – z Opolem. Lokalizacja gminy w centralnej części regionu oraz bliskość stolicy województwa – Opola ma ogromne znaczenie dla rozwoju i jakości życia mieszkańców. Układ i połączenia komunikacyjne oraz położenie ma przede wszystkim znaczenie związane z dostępnością rynku pracy, oferty edukacyjnej czy spędzania czasu wolnego, a także oferty handlowej i obsługi administracyjnej.

Na układ drogowy gminy Ozimek składa się sieć dróg krajowych (DK 46 relacji Kłodzko – Szczekociny), wojewódzkich (DW 463 relacji Zawadzkie – Bierdzany), powiatowych i gminnych. Łączna długość dróg publicznych na terenie gminy wynosi 216,583 km. Istotna z punktu widzenia rozwoju i połączeń komunikacyjnych jest przechodząca przez województwo opolskie, w niedalekiej odległości od Ozimka, autostrada A4.

Gmina posiada bogate dziedzictwo historyczne, między innymi udokumentowane ślady pobytu człowieka na jej obecnym terenie. Ich pochodzenie datuje się na okres neolitu tj. około 4200-1700 lat p.n.e., co związane jest z jednymi z największych w Polsce odkryciami paleontologicznymi w miejscowości Krasiejów. Natomiast wzmożone osadnictwo rozwinęło się tu w XIII wieku. Obecna nazwa miasta Ozimek pochodzi od nazwiska młynarza mieszkającego nad Małą Panwią w XVII wieku, wcześniejsze nazwy (Małapądew, Małapanew) pochodziły od położenia obszaru nad tą właśnie rzeką. Jednym z najbardziej istotnych elementów dziedzictwa zachowanych w Ozimku jest zabytkowy most wiszący, który wybudowany został w roku 1827 i jest najstarszym żelaznym mostem wiszącym w Europie kontynentalnej. Obecnie most służy tylko do ruchu pieszego.

Analiza danych zastanych

DEMOGRAFIA

W rozdziale skupiono się na analizie struktury demograficznej Gminy Ozimek, w której pod uwagę wzięto między innymi wiek i płeć (tzw. podstawowe zmienne socjodemograficzne) jej mieszkańców, a także prognozy demograficzne i obserwowane procesy w gminie. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS) liczba ludności w gminie zmalała z 19,8 tys. osób w roku 2014 do 18,4 tys. osób w roku 2024, czyli o 7,7%. Widoczny jest proces depopulacji gminy, który według prognoz będzie się utrzymywał – przewiduje się, że liczba mieszkańców gminy w roku 2030 zmaleje do 18,0 tys. osób, a więc o 1,8% w porównaniu do roku 2024 oraz o 9,4% w porównaniu do roku 2014. Z drugiej strony należy podkreślić, że prognozy demograficzne nie zawsze odzwierciedlają rzeczywiste zmiany liczby ludności. W przypadku Gminy Ozimek warto zwrócić uwagę na jej położenie w bliskim sąsiedztwie Opola – głównego ośrodka społeczno-gospodarczego regionu. Bliskość miasta wojewódzkiego oraz dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna sprzyjają procesom suburbanizacji, czyli osiedlaniu się mieszkańców dużych miast na terenach okalających ich aglomeracje. W związku z tym można przypuszczać, że w latach 2024–2030 liczba ludności Gminy Ozimek może wykazywać tendencję wzrostową.

Oprócz zmniejszającej się liczby ludności, negatywnym zjawiskiem obserwowanym w Gminie Ozimek jest spadek liczby osób w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2020-2024 odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym nie uległ znaczącej zmianie i utrzymywał się na poziomie 15,3%. Kolejnym wskaźnikiem, jaki został poddany analizie jest odsetek osób w wieku produkcyjnym, czyli osób, które stanowią filar bazy wytwórczej i konsumpcyjnej gminy. W okresie 2020-2024 wartość ta zmalała z 62,1% do 60,2%. Pomimo najwyższej wykazywanej wartości w porównaniu z powiatem opolskim i województwem opolskim, spadek odsetka osób w wieku produkcyjnym był niemal taki sam jak w województwie i nieco mniejszy na tle powiatu. Trzecią badaną ekonomiczną grupą wieku jest ludność w wieku poprodukcyjnym, czyli w wieku 60 lat w przypadku kobiet i 65 w przypadku mężczyzn. O ile odsetek populacji w wieku poprodukcyjnym w roku 2020 wyniósł 22,5%, to w roku 2024 wyniósł już 24,5%. W latach 2020-2024 podobny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano także w powiecie opolskim i województwie opolskim – w 2024 r. odsetek dla powiatu wyniósł 23,0%, a zatem nieco mniej niż w gminie, natomiast w województwie osiągnął 25,1%, co było wartością wyższą na tle gminy.

Kolejnym czynnikiem potwierdzającym proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Ozimek jest wzrost odsetka osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem. Wartość ta z roku na rok wzrastała

i tak z 18,6% w roku 2020 wzrosła do 20,8% w roku 2024. Tym samym w 2024 roku wartość dla gminy była bliska wartościom z poziomu powiatowego i wojewódzkiego, gdzie odnotowano kolejno odsetek na poziomie 19,4% i 21,5%. Powyższe dane wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa w gminie, który jest ważnym czynnikiem warunkującym jej rozwój. Wzrastający udział osób w wieku senioralnym implikuje bowiem konieczność dostosowania oferty usług publicznych oraz infrastruktury technicznej do specyficznych potrzeb i oczekiwań tej grupy mieszkańców, co związane jest ze zmianą priorytetów prowadzonej polityki społecznej oraz zwiększeniem nakładów inwestycyjnych ponoszonych w tych aspektach.

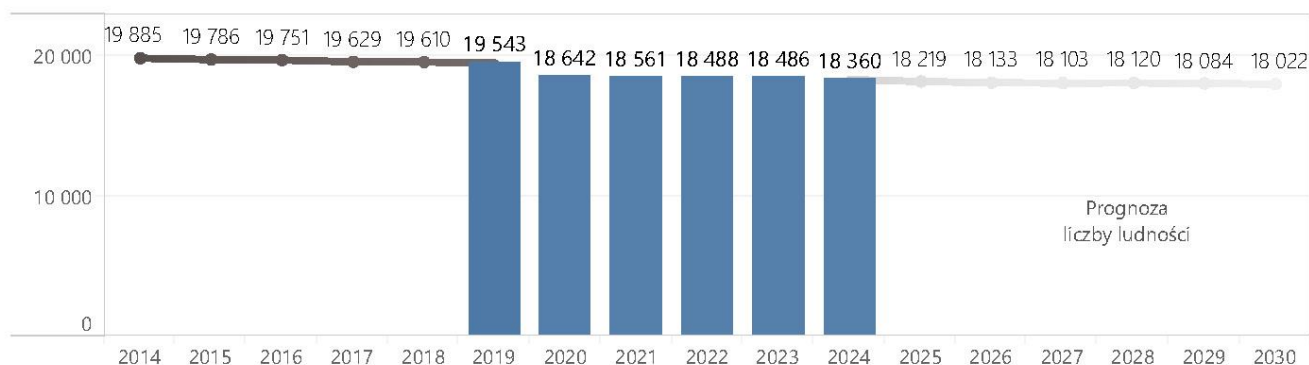
Oprócz negatywnych zmian w strukturze demograficznej mieszkańców Gminy Ozimek, niekorzystne tendencje dotyczą również przyrostu naturalnego. Wartość ta utrzymywała się na poziomie ujemnym przez cały badany okres (lata 2020-2024), przyjmując najkorzystniejszą wartość w roku 2019 (-0,6) i najniższą wartość w 2020 roku (-5,7), utrzymując się na niskim poziomie w roku 2023 (-3,2). Duży spadek wskaźnika przyrostu naturalnego w latach 2020-2024 w porównaniu do lat wcześniejszych był bezpośrednio związany z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. i związanym z nią wzrostem liczby zgonów w całym kraju. W analogicznym tempie spadały wartości dla powiatu opolskiego i województwa opolskiego.

Kolejnym badanym zjawiskiem demograficznym w Gminie Ozimek jest saldo migracji, w którym w przeciwieństwie do powyższych zanotowano pozytywne zmiany. Saldo migracji na 1000 ludności w gminie wzrosło z poziomu -0,6 w roku 2020 do 0,8 w roku 2024. Analizując wskaźnik salda migracji warto zauważyć, iż w roku 2024 wartość dla gminy była niższa w porównaniu do wskaźnika dla powiatu opolskiego (3,2), lecz wyższa na tle województwa opolskiego (-1,2). Powyższe dane dotyczące salda migracji świadczą o tym, że w ostatnich latach więcej osób zamieszkiwało gminę Ozimek niż się z niej wyprowadzało, co wskazuje na wzrost atrakcyjności gminy pod względem osadniczym.

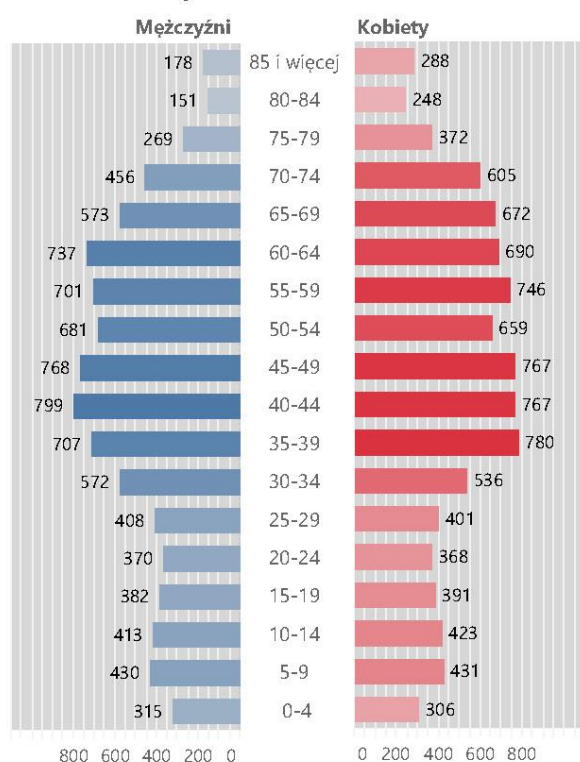
Przedstawione dane takie jak spadek liczby ludności (zwłaszcza liczby ludności w wieku produkcyjnym), widoczny proces starzenia się społeczeństwa oraz ujemny przyrost naturalny świadczą o niekorzystnej sytuacji demograficznej w Gminie Ozimek. Sposobem na poprawę tej sytuacji jest podnoszenie atrakcyjności osadniczej poprzez realizację działań ukierunkowanych m.in. na poprawę jakości i dostępności usług publicznych, rozwój polityki mieszkaniowej czy poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Demografia

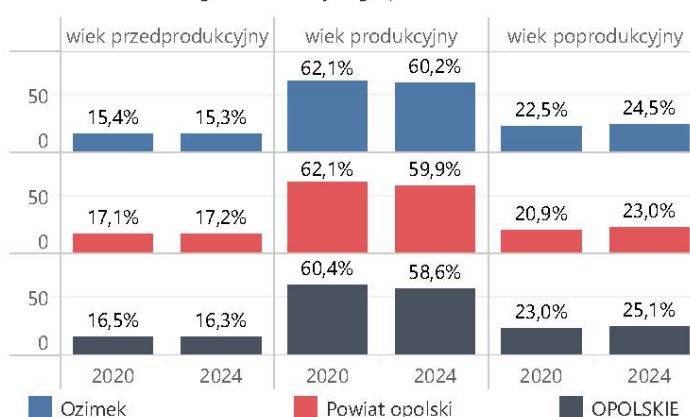
Stan ludności

Piramida wieku i płci -w 2024 r.-

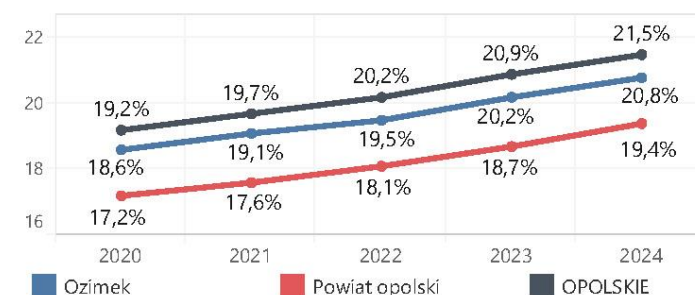

Udział ludności -wg ekonomicznych grup wieku-

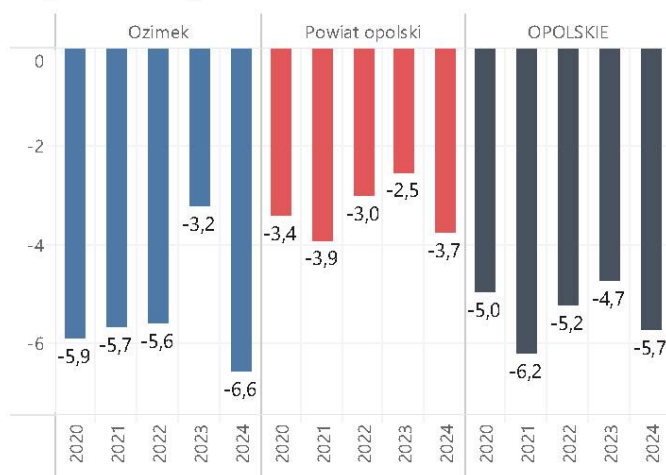

Wskaźnik obciążenia demograficznego

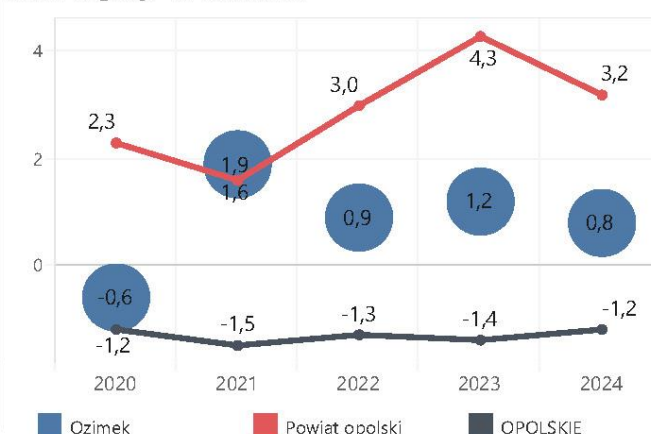
-odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem-

Przyrost naturalny na 1000 ludności

Saldo migracji - na 1000 ludności-

źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2014-2024, <https://stat.gov.pl/>

EDUKACJA I KULTURA

Na poziom życia mieszkańców, a tym samym na podejmowanie decyzji o pozostaniu w danym miejscu zamieszkania, znaczący wpływ ma dostępność i oferta usług opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych i kulturalnych w gminie. W niniejszym rozdziale poddano zatem analizie dostępność opieki żłobkowej, wychowania przedszkolnego i szkolnictwa oraz kwestie związane z kulturą w Gminie Ozimek.

Gmina Ozimek zgodnie z ustawą Prawo oświatowe jest organem prowadzącym publiczne przedszkola i szkoły podstawowe, a na jej terenie nie funkcjonują prywatne placówki. Na strukturę oświatową gminy składa się sześć przedszkoli, siedem szkół podstawowych (w tym cztery z oddziałami przedszkolnymi) i jeden Zespół Szkolno-Przedszkolny, a także Zespół Szkół ponadpodstawowych prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Opolu. Obsługą placówek przedszkolnych i szkół podstawowych zajmuje się Gminny Zakład Oświaty w Ozimku.

W Gminie Ozimek ponad 30% wydatków z budżetu gminy przeznaczane jest na oświatę i wychowanie. Najwyższy udział w wydatkach ogółem odnotowano w latach 2023-2024 – kolejno 39,0% i 28,0%. W 2024 r. Gmina Ozimek przeznaczyła na oświatę i wychowanie kwotę w wysokości 47,4 mln zł, a zatem wyraźnie więcej niż w latach poprzednich,

W skali powiatowej i wojewódzkiej Gminę Ozimek wyróżnia stosunkowo wysoki dostęp do opieki żłobkowej, na co bezpośrednie przełożenie ma przedstawiony odsetek dzieci objętych opieką żłobkową. Zgodnie z danymi GUS, odsetek ten wzrósł w latach 2020-2024 z 19,7% do 39,1%, wykazując w każdym roku wartość wyższą niż w przypadku powiatu opolskiego i województwa opolskiego. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł w analizowanym okresie o 7,5 pp. (z poziomu 89,3% w 2020 r. do 96,8% w 2024 r.). Odsetek ten plasuje się na równym lub nieco wyższym poziomie niż w powiecie i województwie, co jest kolejnym dowodem na wysoką dostępność usług opiekuńczo-wychowawczych w gminie.

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych to relacja liczby osób uczących się w szkołach podstawowych do liczby ludności w grupie wieku odpowiedniej do tego poziomu nauczania. W latach 2020-2024 wartość współczynnika utrzymywała się na poziomie powyżej 94%. W 2024 r. w porównaniu do 2020 r. odnotowano natomiast zmniejszenie wartości współczynnika o 2,7 pp. Wartość wskaźnika skolaryzacji dla Gminy Ozimek w każdym z badanych lat (od 2020 do 2024 r.) była wyższa od wartości wskaźników dla powiatu opolskiego i województwa opolskiego.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty z roku 2025¹⁶ wskazują, że młodzież w Gminie Ozimek osiągnęła wyniki na poziomie porównywalnym ze średnimi dla powiatu i województwa. Egzaminy z języka angielskiego (68,7%) wypadły w Gminie najlepiej, a wynik był zbliżony do powiatu (68,5%) i województwa (68,4%). W przypadku egzaminów z języka polskiego średni wynik w Gminie Ozimek wyniósł 65,2% i był wyższy niż średnia w powiecie (62,3%) i województwie (68,4%). Natomiast średni wynik egzaminu z matematyki wyniósł 49,6% i był najniższy na tle pozostałych przedmiotów oraz najniższy w porównaniu do większych jednostek (powiat opolski – 52,9%, województwo opolskie – 47,9%).

Obszar kultury ma istotny wpływ na lokalny kapitał społeczny. Analizie poddano kwestie związane z jakością i dostępnością kultury w Gminie Ozimek oraz wydatkami ponoszonymi w tym obszarze.

Główną instytucją kultury w gminie jest Dom Kultury w Ozimku, w którego strukturze funkcjonuje Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku. Instytucje te są najistotniejszymi ośrodkami kultury, a ich podstawowe zadania sprowadzają się do tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury oraz rozwijania i zaspokajania potrzeb czytelniczych, kulturalnych i edukacyjnych mieszkańców. Wspomniany Dom Kultury w Ozimku swoją ofertą proponuje szereg okazjonalnych i cyklicznych imprez, w tym: spektakli, koncertów, warsztatów, wernisaży, seansów filmowych oraz stałych zajęć artystycznych związanych z:

- tańcem (m.in. balet, taniec orientalny, mażoretkowy i nowoczesny, akrobatyka, high heels),
- teatrem (regularne zajęcia sekcji teatralnej zwieńczone premierami spektakli; realizacja filmów i słuchowisk),
- muzyką, w zakresie której działają: Ozimska Orkiestra Dęta, Studio piosenki Nonet, Chór na obcasach, zespoły wokalne i folklorystyczne oraz sekcja gitarowa,
- plastyką (regularne zajęcia oraz okazjonalne warsztaty dla różnych grup odbiorców, wystawy oraz konkursy),
- grafiką warsztatową (zajęcia, na których możliwa jest nauka dawnych technik druku),
- animacją językową (sekcja języka angielskiego),
- animacją kulturalną skierowaną do małych dzieci oraz seniorów (regularne zajęcia pod nazwą „Kultowe Dzieciaki” oraz Szkoła SuperBabci i SuperDziadka),
- animacją prozdrowotną (joga, pilates).

W 2024 r. w Domu Kultury w ramach 13 sekcji działało 49 grup, w których łącznie brało udział 786 osób oraz 2 kluby zrzeszające 30 osób.

¹⁶ Rok szkolny 2024/2025

Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną, poza główną siedzibą w Ozimku, tworzy 5 filii w poszczególnych miejscowościach. Biblioteka gromadzi i udostępnia książki z dziedzin takich jak: literatura piękna dla dorosłych, dzieci i młodzieży, publikacje popularnonaukowe i naukowe, zbiory książek w postaci obrazkowej i interaktywnej dla najmłodszych, książki z dużymi literami dla osób z problemami wzroku, książki elektroniczne i do słuchania, a także zbiory w języku niemieckim. Suma woluminów we wszystkich filiach Miejskiej i Gminnej Biblioteki w Ozimku w 2024 r. wyniosła 88,2 tys. książek.

Poziom uczestnictwa w kulturze został przeanalizowany również w oparciu o dane dotyczące liczby czytelników i wypożyczonych księgozbiorów. Zgodnie z danymi GUS, liczba czytelników w 2020 roku wynosiła 88 na 1000 ludności, a w 2024 roku osiągnęła wartość równą 84 na 1000 ludności. Zatem na przestrzeni 5 lat odnotowano spadek wartości wskaźnika o 4,5%. Sytuacja w gminie w tym przypadku jest analogiczna do sytuacji w powiecie i województwie. Odmienne zjawisko można zauważyć w przypadku liczby książek wypożyczonych na 1 czytelnika. W latach 2017-2019 wskaźnik ten utrzymywał się na zbliżonym poziomie i wynosił ponad 17. Gwałtowny spadek nastąpił w roku 2020, co miało bezpośredni związek z zawieszeniem działalności bibliotek w wyniku pandemii COVID-19. W roku 2024 odnotowano natomiast wzrost liczby wypożyczeń księgozbioru do 30,0 na jednego czytelnika. Mimo że wzrost nastąpił również na poziomie powiatowym i wojewódzkim (o kolejno 16,9% i 15,3%), to w Gminie Ozimek jest on najwyższy i na przestrzeni tych 5 lat wzrósł aż o 91,1%.

W 2024 roku Miejska i Gminna Biblioteka w Ozimku odnotowała łącznie 20,9 tys. odwiedzin, z czego 10,6 tys. stanowiły odwiedziny w wypożyczalni dla dorosłych. W 2024 r. w bibliotece zorganizowano m.in. 6 spotkań autorskich (437 uczestników), 14 wystaw (812 uczestników), 6 konkursów (251 uczestników), 40 zajęć biblioterapeutycznych (660 uczestników), 16 lekcji bibliotecznych (210 uczestników) oraz 80 innych form popularyzacji czytelnictwa (1 192 uczestników).¹⁷

Wydatki Gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2020-2024 stanowiły pomiędzy 2,9% a 3,9% wydatków Gminy ogółem. W roku 2024 kwota przeznaczona na ten sektor osiągnęła wartość ok. 4,0 mln złotych. W oparciu o dane GUS najbardziej kosztochłonne dla Gminy w zakresie kultury są wydatki przeznaczone na:

- Funkcjonowanie ośrodków kultury – wartość przeznaczonych środków jest najwyższa w porównaniu z pozostałymi kategoriami wydatków w zakresie kultury. W roku 2024 stanowiły 81,8% wszystkich wydatków w tym sektorze.

W latach analizowanym okresie liczba imprez organizowanych przez ośrodek kultury wzrosła z 39 w 2020 roku do 178 w 2024 roku. W latach 2020-2021 odnotowano najmniejszą liczbę organizowanych

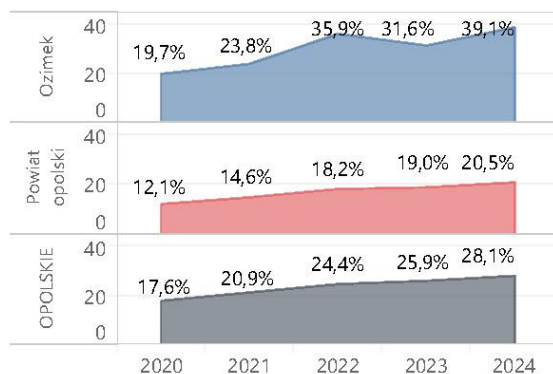
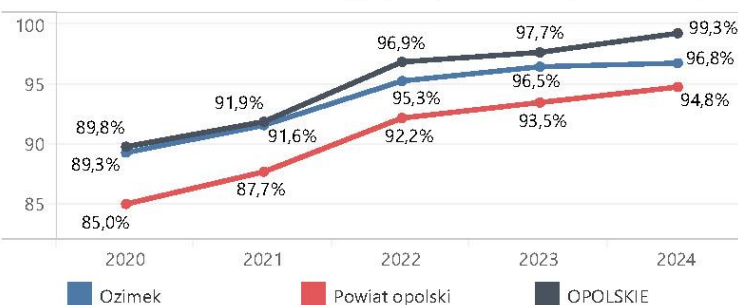
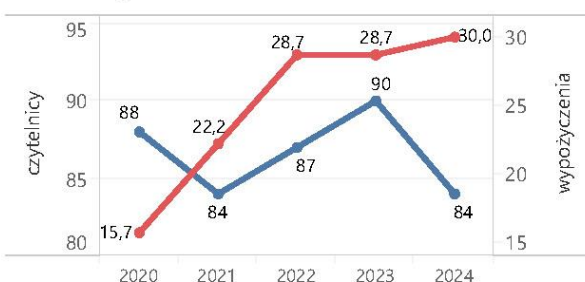
¹⁷ Raport o stanie Gminy Ozimek za 2024 rok

wydarzeń, co miało związek z pandemią COVID-19 i związanymi z nią ograniczeniami. W czasie pandemii oferta Domu Kultury w Ozimku obejmowała także działania online, które nie zostały objęte badaniem GUS. W latach 2020-2024 znacząco wzrosła liczba uczestników imprez kulturalnych. W 2020 roku odnotowano niecałe 9 tys. uczestników, natomiast w 2024 roku było to już 22,3 tys.

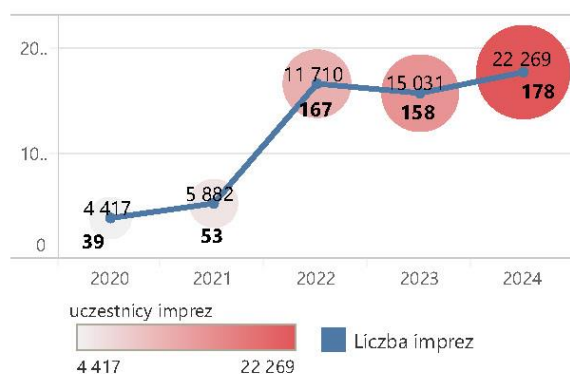
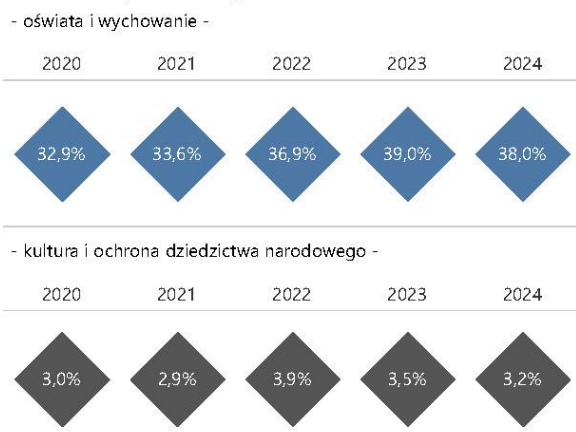
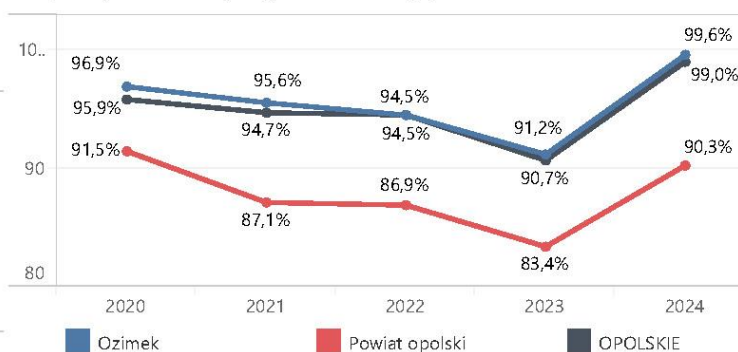
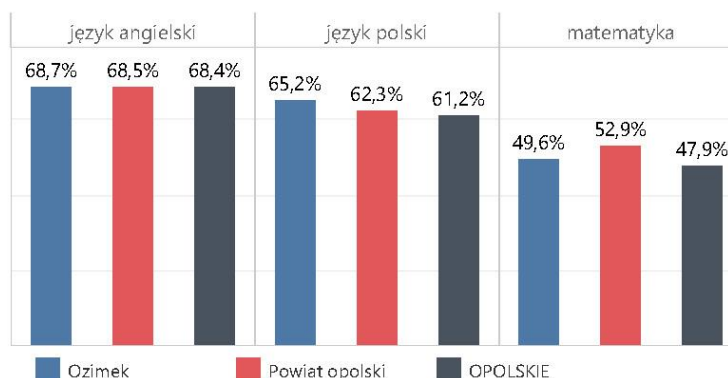
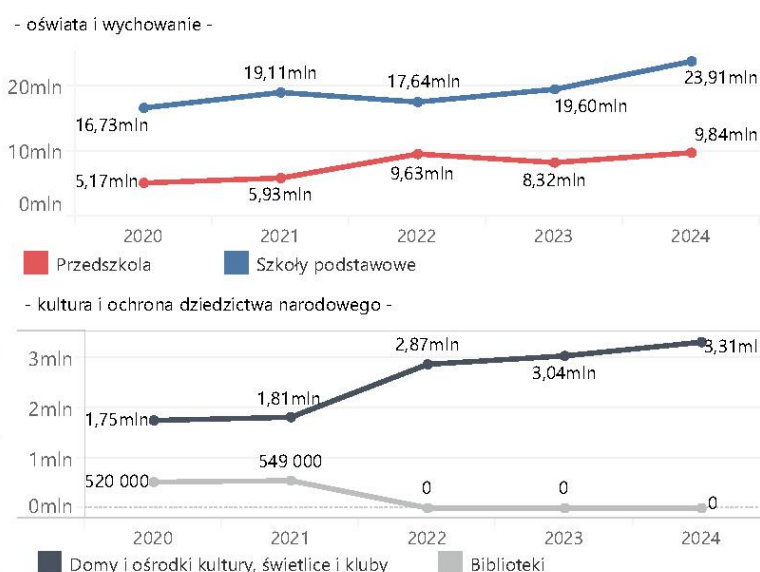
Na terenie Gminy Ozimek swoją siedzibę ma Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”, która swoją działalnością obejmuje 7 gmin powiatów: opolskiego (gmina Ozimek, gmina Chrzastowice, gmina Turawa), strzeleckiego (gmina Kolonowskie, gmina Zawadzkie) i oleskiego (gmina Dobrodzień, gmina Zębowice). Celem LGD „Kraina Dinozaurów” jest budowanie dobrych warunków do życia i rozwijania gospodarki na terenie partnerskich gmin poprzez wykorzystanie ich walorów turystyczno-rekreacyjnych do stworzenia możliwości rozwoju obszarów wiejskich, aktywizacji lokalnej społeczności wiejskiej i pobudzenia inicjatyw społeczno-gospodarczych. LGD „Kraina Dinozaurów” realizuje wiele projektów ukierunkowanych na promocję obszaru, m.in. przygotowuje pakiety turystyczne, mapy, ulotki i questy, a także organizuje wydarzenia takie jak Noc Muzeum.

Ponadto w gminie funkcjonuje Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi, które sprawuje nadzór nad Muzeum Hutnictwa Doliny Małej Panwi mieszczącym się w sąsiedztwie najważniejszego zabytku Ozimka – żelaznego mostu wiszącego wzniesionego w 1827 r., najstarszego, istniejącego do dzisiaj tego typu mostu na świecie. Muzeum gromadzi eksponaty związane z lokalnymi zakładami hutniczymi istniejącymi w XVIII w. i XIX w. Liczba zwiedzających muzea na 1 000 ludności w gminie Ozimek w 2024 r. wyniosła 114 osób – więcej niż w powiecie opolskim (17), lecz mniej na tle województwa opolskiego (287).

Edukacja i kultura

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach

Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Biblioteka publiczna

■ Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności
■ wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach

Imprezy organizowane przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice oraz uczestnicy imprez

Udział w wydatkach ogółem

Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły podstawowe -

Wyniki egzaminów ósmoklasisty (2025r.)

Wydatki budżetu gminy [pln]

źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2020-2024, <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

POLITYKA SPOŁECZNA

W Gminie Ozimek podstawową instytucją realizującą zadania w zakresie pomocy społecznej jest Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku. Instytucja realizuje zadania takie jak świadczenia rodzinne czy inne wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Gminie Ozimek liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 2023 roku wynosiła 204 na 10 tys. ludności, co oznacza spadek o 31 osób względem 2020 roku. Wartość ta była mniejsza niż średnia liczba w powiecie opolskim i województwie opolskim. Tendencję spadkową z roku na rok odnotowuje się w przypadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, która zmalała do 209 w 2024 roku (o 24,5% rodzin mniej niż w 2020 r.). Natomiast liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną wyniosła 308 i zmalała w latach 2020-2024 o 28,9%. W strukturze rodzin korzystających ze wsparcia największy udział stanowią rodziny emerytów i rencistów (29,2%), co może wynikać ze struktury demograficznej i obserwowanych tendencji związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

Najwięcej, bo 120 rodzin w 2024 r. korzystało z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Kolejnymi najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy rodzinom były: ubóstwo (110 rodzin) i bezrobocie (98 rodzin). Wśród częstych powodów przyznawania pomocy rodzinom w gminie znalazły się także: niepełnosprawność, bezdomność, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Kwota świadczeń udzielonych w ramach zadań własnych gminy w roku 2024 wyniosła 1,2 mln złotych, a w poprzednich latach kwota ta plasowała się na niższym poziomie.

Badając poziom i jakość życia mieszkańców istotne znaczenie mają również dane odnoszące się do zasobów mieszkaniowych w gminie. W tym obszarze w Gminie Ozimek z roku na rok zwiększa się liczba mieszkań, a także liczba izb. W latach 2020-2024 odnotowano wzrost z poziomu 6,6 tys. mieszkań w roku 2020 do 6,7 tys. w roku 2024 (wzrost o 2,7%), a liczba izb zwiększyła się w tym samym okresie z 29 tys. do 30,0 tys. (wzrost o 3,5%). Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2024 roku wyniosła 367 – więcej na tle powiatu opolskiego (346), lecz nieco mniej w porównaniu do województwa opolskiego (399). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2024 roku wynosiła w gminie 31,1 m², najmniej biorąc pod uwagę średnią dla powiatu opolskiego (35,4 m²) i województwa opolskiego (32,8 m²).

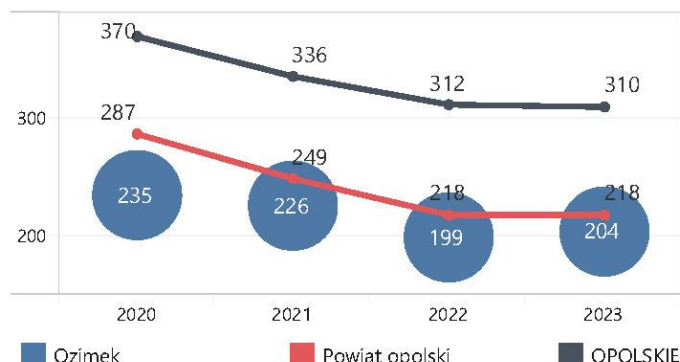
W Gminie Ozimek 98,9% mieszkań posiada dostęp do infrastruktury wodociągowej i jest to wynik wyższy niż średnia w powiecie opolskim i województwie opolskim. Również odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie jest w gminie wyższy niż odsetek w powiecie i w województwie i wynosi 88,3%. W zakresie dostępu do infrastruktury technicznej przeanalizowano również liczbę mieszkań wyposażonych w instalację gazu sieciowego. W tym przypadku wynik gminy (29,2% mieszkań) jest wyższy niż w powiecie opolskim (23,8% mieszkań), ale niższy niż w całym województwie opolskim, w którym odsetek ten w roku 2024 wyniósł 51,3%.

W roku 2024 liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego wyniosła 24 i objęła 28,6% powierzchni gminy ogółem. Wśród powierzchni objętej planami 27,3% stanowiła powierzchnia przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową. Dotychczas obowiązujące dokumenty planistyczne (w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) zakładają dalszy rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w tym stopniowe zwiększanie podaży terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Choć część tych założeń została już wdrożona w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, to w wielu obszarach nie udało się zakończyć prac planistycznych przed wejściem nowych regulacji. W efekcie realne potrzeby mieszkaniowe mieszkańców oraz potencjalnych nowych osadników nie są obecnie w pełni zabezpieczone.

W przypadku funkcji poza mieszkaniowych zapotrzebowanie na nowe tereny przekracza istniejącą chłonność, dlatego w Studium wyznaczono dodatkowe obszary zgodnie z potrzebami. Studium rekomenduje, by rozwój przestrzenny gminy koncentrował się na dogęszczaniu już zurbanizowanych terenów z dobrą infrastrukturą i komunikacją, unikając zajmowania obszarów cennych przyrodniczo. Takie podejście sprzyja tworzeniu zwartej struktury osadniczej, ogranicza suburbanizację i zmniejsza zapotrzebowanie na transport.

Polityka społeczna

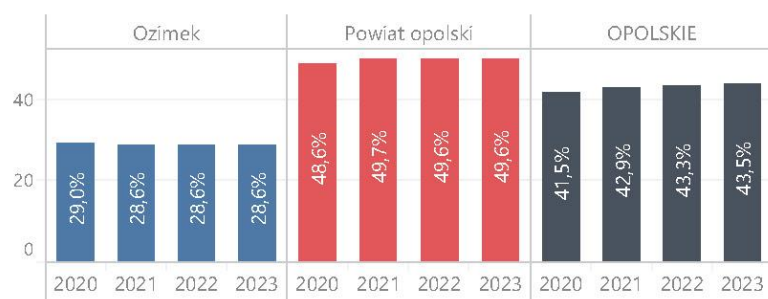
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej - na 10 tys. ludności-

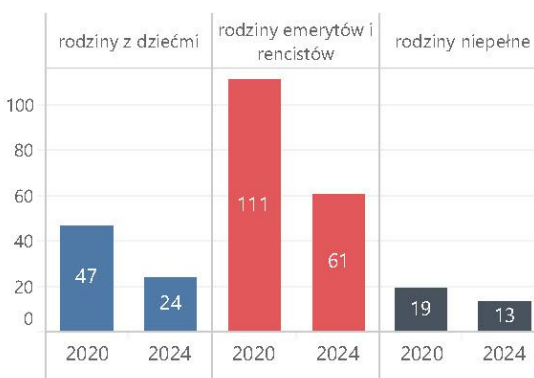
Rodziny objęte pomocą społeczną

Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego -w powierzchni ogółem-

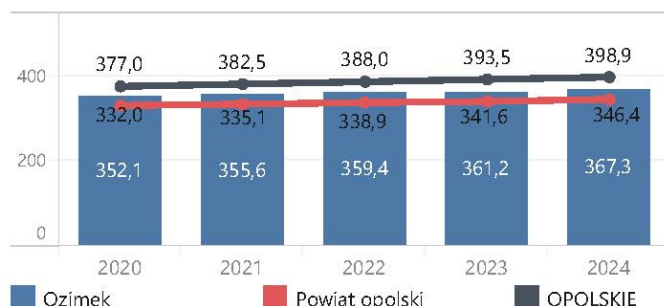
Struktura rodzin objętych pomocą społeczną

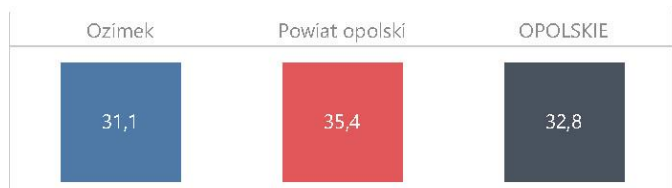
Zasoby mieszkaniowe

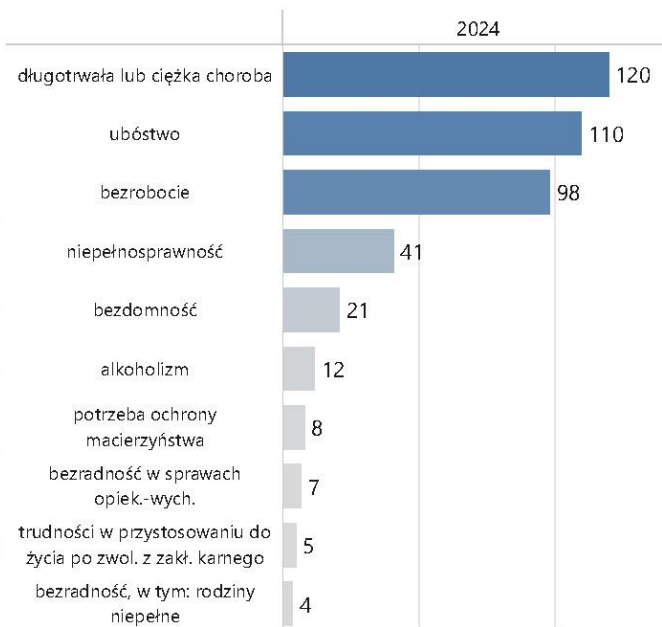
Mieszkania na 1000 ludności

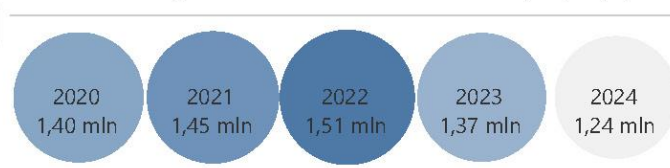
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [2024r.] - na 1 osobę [m²] -

Rodziny, którym przynano pomoc -wg głównych przyczyn-

Kwota udzielonych świadczeń - w ramach zadań własnych gminy [pln] -

źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2020-2024, Ośrodek Pomocy Społecznej Ozimek

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W Gminie Ozimek liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2024 roku wyniosła 1,8 tys., z czego znaczną większość stanowiły podmioty sektora prywatnego (1,6 tys. podmiotów). W stosunku do roku 2020 przybyło 227 podmiotów, jest to wzrost o 14,4%. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba podmiotów gospodarczych w 2024 roku wyniosła 983 – mniej na tle powiatu opolskiego (1 149) i województwa opolskiego (1 232). Wzrost zanotowano również w liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – w 2024 roku ich liczba wyniosła 1,4 tys., a więc o 13,9% więcej niż w 2020 roku. Wskaźnik liczby osób fizycznych na 10 tys. ludności wyniósł 757 w 2024 roku, a więc także był niższy na tle powiatu (923) i województwa (881). Warto zauważyć, iż osłabienie gospodarcze w 2020 r. w wyniku pandemii COVID-19 nie wpłynęło znacząco na zachwianie sytuacji gospodarczej w gminie, co może świadczyć o dogodnych warunkach do prowadzenia w gminie działalności gospodarczej.

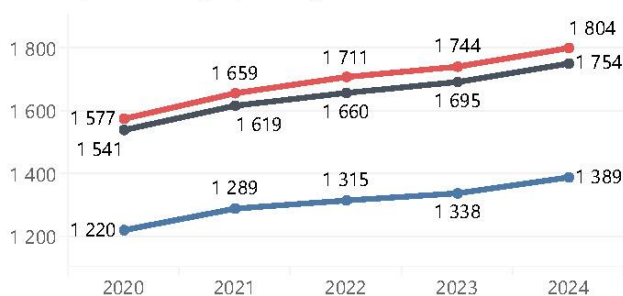
W strukturze lokalnych podmiotów gospodarczych najczęściej zarejestrowanych jest podmiotów działających w sektorze handlu hurtowego i detalicznego - 342, co stanowi 19,0% ogółu działających podmiotów w gminie. Firmy budowlane to 17,5% ogółu podmiotów gospodarczych w gminie (315), a na trzecim miejscu co do liczby podmiotów, znalazły się firmy związane z przetwórstwem przemysłowym w liczbie 199, czyli 11,0% ogółu podmiotów. Poza wymienionymi, dominującymi w gminie rodzajami działalności, wskazać należy również: działalność profesjonalną, naukową i techniczną (144), obsługę rynku nieruchomości (101) czy opiekę zdrowotną i pomoc społeczną (79). Pod względem wieku lokalnych przedsiębiorców największą ich część stanowią osoby w wieku 40-49 lat (29,9%).

Analizując liczbę wniosków złożonych w systemie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, należy zwrócić uwagę, iż przez cały badany okres liczba wniosków o założenie działalności była większa od liczba wniosków o zawieszenie oraz liczby wniosków o zakończenie działalności.

Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2020-2024 utrzymywała się na poziomie średnio 64 – w 2024 roku były to 73 podmioty. Podmiotów wykreślonych w tym samym czasie było znacznie mniej, jednak liczba wykreśleń wzrosła w porównaniu lat 2020 i 2024 o 12 na 10 tys. mieszkańców, wynosząc 39 w 2024 roku. W strukturze gospodarczej wyróżnić można również fundacje, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, których w latach 2020-2024 liczba wzrosła z 53 do 65 – w 2024 r. w przeliczeniu na 1 000 ludności było to 3,5, mniej niż wskaźnik dla powiatu (3,8) i województwa (4,8).

Przedsiębiorczość

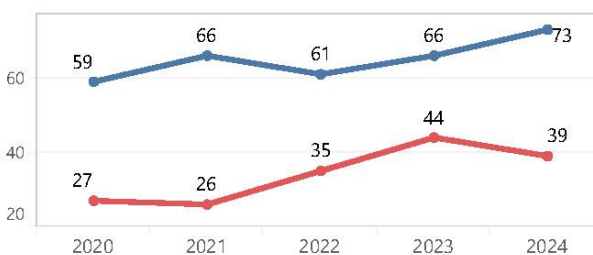
Liczba podmiotów gospodarczych

■ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
■ Podmioty gospodarki narodowej ogółem
■ Sektor prywatny

Podmioty nowo zarejestrowane i wykreślone

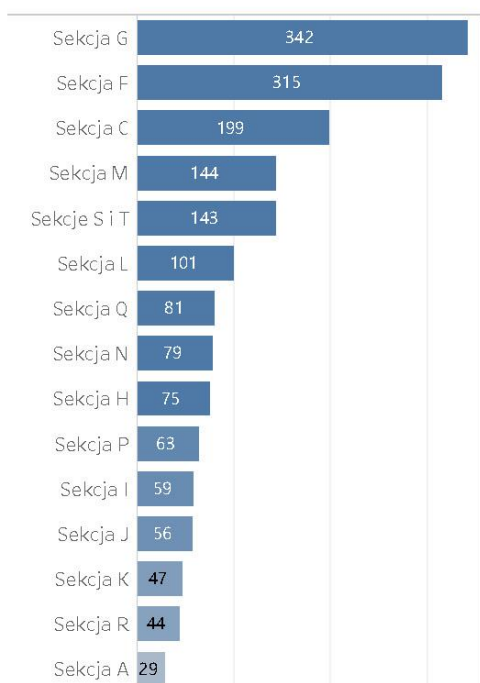
- z rejestru REGON na 10 tys. ludności -

■ jednostki nowo zarejestrowane
■ jednostki wykreślone

Podmioty wpisane do rejestru REGON

- wg. sekcji PKD 2007 [2024r.] -

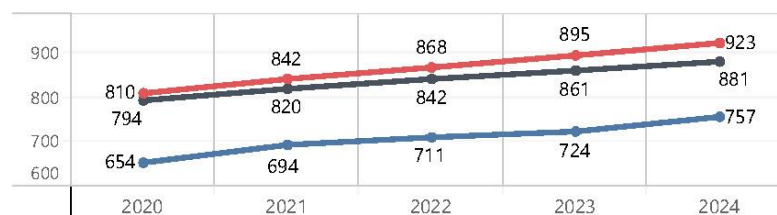

Podmioty wpisane do rejestru REGON - na 10 tys. ludności -

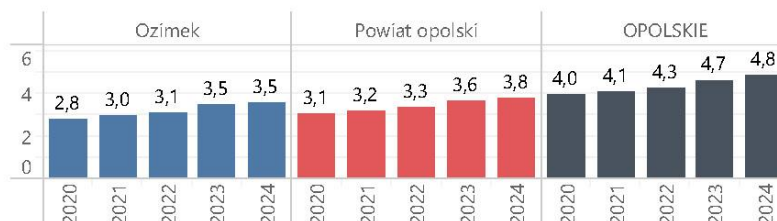
■ Ozimek ■ Powiat opolski ■ OPOLSKIE

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - na 10 tys. ludności -

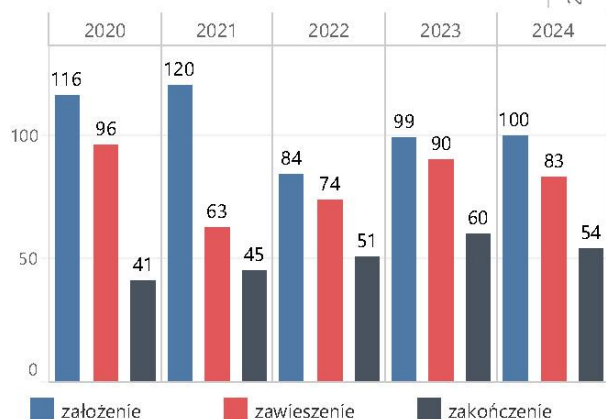

■ Ozimek ■ Powiat opolski ■ OPOLSKIE

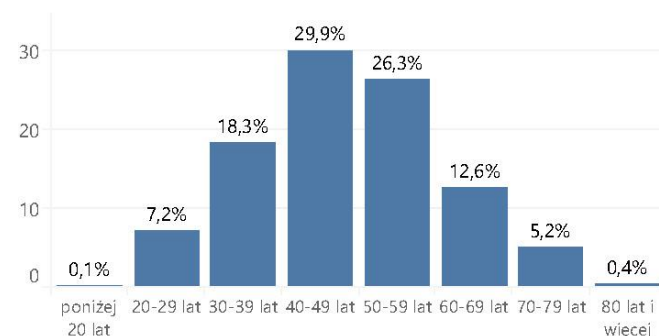
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne - na 1 000 ludności -

Liczba wniosków złożonych w systemie CEIDG

Struktura wiekowa przedsiębiorców - 2024r. -

źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2020-2024, <https://dane.biznes.gov.pl/>

RYNEK PRACY

W tym rozdziale analizie poddano dane dotyczące rynku pracy w Gminie Ozimek, w tym liczbę osób pracujących oraz liczbę osób bezrobotnych.

Liczba osób pracujących¹⁸ w Gminie Ozimek w roku 2024 roku wyniosła 6 453 – w porównaniu do 2022 roku liczba ta wzrosła o 1,6%. Natomiast liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 ludności w 2024 roku wyniosła w gminie 351, zgodnie z danymi GUS jest to mniej niż wynik dla powiatu opolskiego (369) i województwa opolskiego (368). Dane GUS wskazują, iż w roku 2024 mężczyźni stanowili 53% pracujących w gminie, a kobiety pozostałe 47% pracujących.

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie w 2024 roku wyniosła 327. Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba bezrobotnych zmalała o blisko 24%. Warto wspomnieć, że w 2020 roku w porównaniu do 2019 r. liczba bezrobotnych wyraźnie wzrosła (o 42%), na co wpływ miała pandemia COVID-19, w konsekwencji której doszło do wyhamowania gospodarki i zawieszenia działalności wielu firm i przedsiębiorstw. Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w roku 2020 był najwyższy i wyniósł 3,7%, co potwierdza znaczący wpływ pandemii na funkcjonowanie rynku pracy i liczne zwolnienia. W 2024 roku udział ten wyniósł 3,0%.

Według danych GUS za 2025 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według siedziby przedsiębiorstw wyniosło 7,4 tys. zł w Gminie Ozimek – prawie tyle samo co w powiecie opolskim (7,5 tys. zł), lecz wyraźnie mniej na tle województwa opolskiego (8,5 tys. zł). Także mediana wynagrodzeń brutto na terenie Ozimka (6,4 tys. zł) była niższa w porównaniu do województwa opolskiego (7,1 tys. zł), lecz nieznacznie wyższa na tle powiatu opolskiego (6,3 tys. zł).

Zgodnie z danymi sprawozdawczymi Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, w Gminie Ozimek w ogólnej liczbie bezrobotnych dominują osoby długotrwale bezrobotne. W 2024 roku było to 166 osób długotrwale bezrobotnych (50,8%) – w porównaniu do 2020 r. odsetek ten zmalał o 3,9 pp. Struktura osób bezrobotnych w porównywanych latach jest zbliżona. Dominującą grupą wśród bezrobotnych według wykształcenia są osoby posiadające wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe (62,4% w 2024 roku), najmniejszą natomiast osoby z wykształceniem ogólnokształcącym (10,4%).

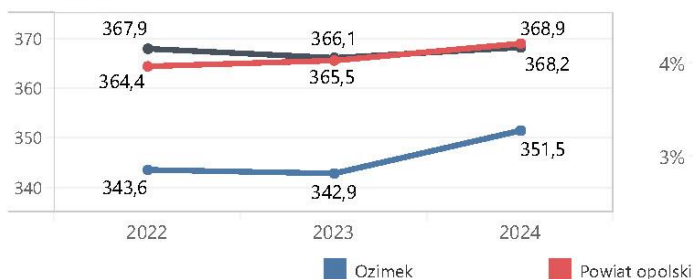
¹⁸ Dane za lata wcześniejsze nie uwzględniały pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych oraz w podmiotach zatrudniających mniej niż 10 pracowników. Dane od 2022 r. są pełniejsze i nie uwzględniają jedynie pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Według przedziałów wiekowych w 2024 roku wśród bezrobotnych dominowały osoby w wieku 35-44 lata, które stanowiły 27,8% bezrobotnych. Na drugim miejscu znalazły się osoby w wieku 45-54 lata (21,4%). Najmniej bezrobotnych zarejestrowano w grupie wiekowej 18-24 (10,1%), co wynika z faktu, że duża część osób w tym wieku jeszcze nie podejmuje pracy.

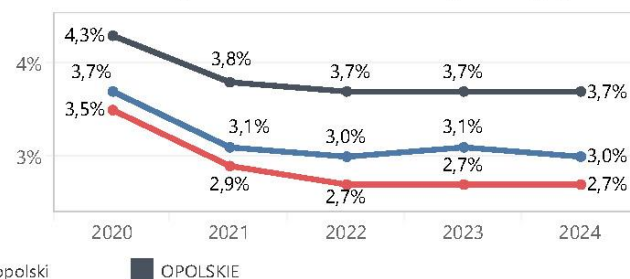
Zgodnie z danymi PUP w Opolu, w 2024 roku 37,0% osób bezrobotnych stanowiły osoby z krótkim stażem pracy wynoszącym od 1 do 5 lat. Najmniejszy odsetek bezrobotnych dotyczył osób bez żadnego stażu pracy (5,8%). Analizując poziom bezrobocia w Gminie Ozimek wzięto również pod uwagę długość czasu pozostawania bez pracy. Najmniejszą część w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2024 roku stanowiła grupa osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy (14,7%). Natomiast największy udział w liczbie bezrobotnych w 2024 roku dotyczył bezrobotnych pozostających bez pracy do 3 miesięcy (26,9%), jak i osób długotrwale bezrobotnych (22,3%).

Rynek pracy

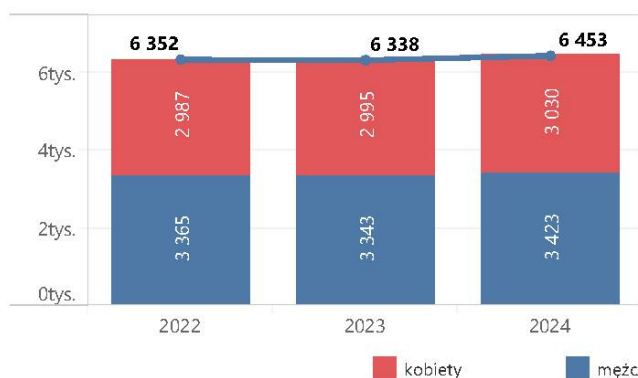
Pracujący na 1000 ludności

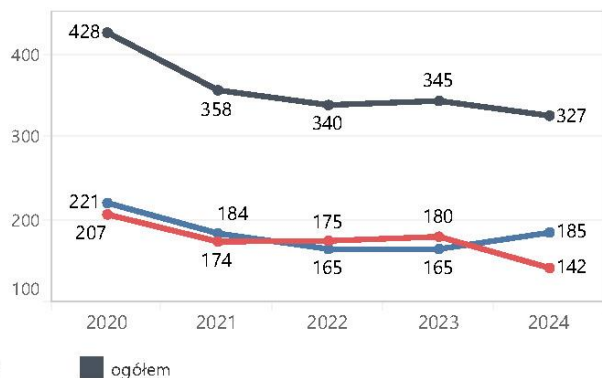
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym

Pracujący według płci

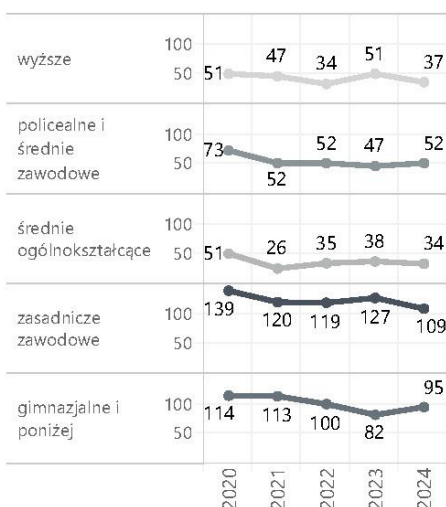

Bezrobotni według płci

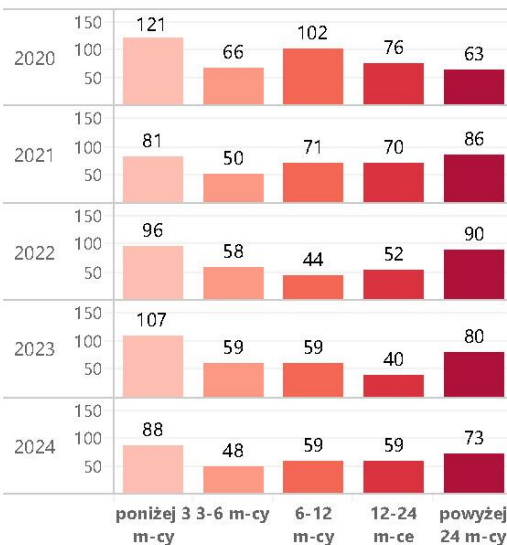

Bezrobotni

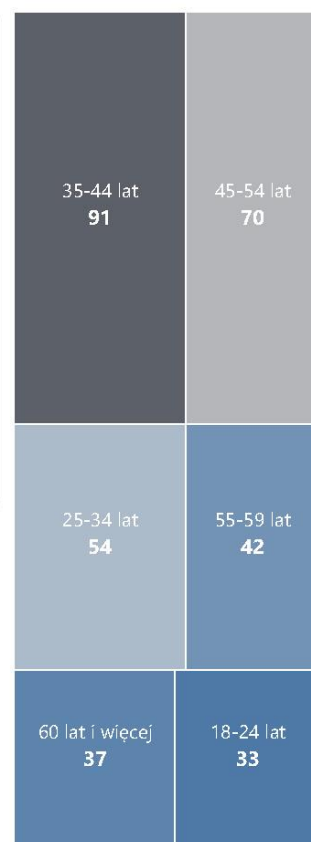
- wg wykształcenia -

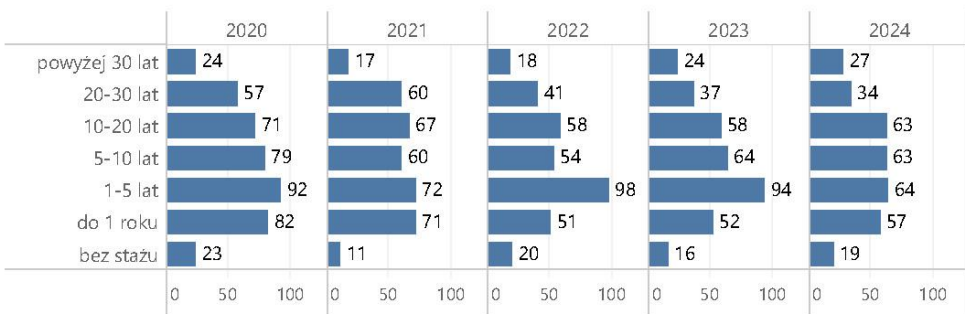
- wg czasu pozostawania bez pracy -

- wg wieku [2024r.] -

- wg stażu pracy -

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2022-2024, Powiatowy Urząd Pracy w Opolu

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Gmina Ozimek cechuje się stosunkowo dobrą drogową dostępnością komunikacyjną. Przez teren gminy przebiega:

- droga krajowa nr 46 relacji Kłodzko – Szczekociny,
- droga wojewódzka nr 463 relacji Bierdzany – Zawadzkie.

Ponadto w pobliżu gminy przebiegają główne szlaki komunikacyjne takie jak:

- autostrada A4 relacji Jędrzychowice – Korczowa,
- droga krajowa nr 94 relacji Zgorzelec – Korczowa,
- droga krajowa nr 45 relacji Zabełków – Złoczew,
- droga ekspresowa S11 relacji Kołobrzeg – Piekary Śląskie,
- droga krajowa nr 11 relacji Kołobrzeg – Bytom.

Przez gminę przebiega także linia kolejowa nr 144 relacji Tarnowskie Góry – Opole Główne, będąca linią pierwszorzędną o znaczeniu państwowym.

W zakresie łączności, oprócz połączeń drogowych ważną kwestią jest także dostęp do internetu. Według danych zawartych w raporcie *Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do internetu*, na koniec września 2025 r. łączna liczba punktów adresowych w Gminie Ozimek wyniosła 4 689 z czego w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 4 460 punktów. Liczba tzw. białych plam NGA¹⁹ wyniosła 488. Biorąc pod uwagę te dane oraz podział na rodzaj zasięgu, rzeczywisty dostęp do szerokopasmowego internetu wyniósł 84,2%. Najwięcej punktów adresowych (94,1%) posiadało przepustowość na poziomie 1 000 Mb/s. Pod względem liczby zasięgów najwięcej z nich wykorzystywało medium światłowodowe (42,9%) oraz kablowe parowe miedziane (38,3%). W raporcie wskazano, że w Gminie Ozimek zgłoszono plany inwestycyjne dotyczące rozwoju dostępu do internetu szerokopasmowego, które objęły:

- plany inwestycyjne komercyjne – łącznie 3 359 punktów adresowych, z czego:
 - 2 355 punktów znajduje się w zasięgu rzeczywistym,
 - 169 znajduje się w zasięgu hurtowym,

¹⁹ Biała plama NGA to punkt adresowy, który nie znajduje się w zasięgu sieci dostępu do internetu umożliwiającej świadczenie usług dostępowych o przepustowości co najmniej 30 Mb/s (a w przypadku lokalizacji placówki oświatowej – o przepustowości co najmniej 100 Mb/s).

- 50 znajduje się w zasięgu teoretycznym,
 - 1 punkt znajduje się w planie inwestycyjnym ze środków publicznych,
 - 743 punkty znajdujące się w innym planie inwestycyjnym ze środków prywatnych,
 - 42 punkty będące białymi plamami NGA.
- plany inwestycyjne ze środków publicznych – łącznie 232 punkty adresowe w ramach 1 projektu.

W Gminie Ozimek zasady dotyczące ochrony środowiska określone zostały w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Ozimek, przyjętym w drodze uchwały Rady Miejskiej z dnia 21 listopada 2005 r. nr XXXIX/334/05 z późniejszymi aktualizacjami.

Na terenie gminy Ozimek znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie oraz trzy pomniki przyrody (2 pojedyncze pomniki przyrody i 1 stanowisko z 5 egzemplarzami). Ponadto, w bezpośrednim sąsiedztwie gminy zlokalizowany jest obszar Natura 2000 Zbiornik Turawski.

Udział powierzchni prawnie chronionych w powierzchni ogółem w gminie jest bardzo wysoki i wynosi 88,9%. Dla porównania wartość dla powiatu opolskiego wynosi 58,8%, a dla województwa opolskiego 27,6%. Lesistość, czyli stosunek powierzchni porośniętej lasami do całkowitej powierzchni dla gminy wynosi 57,9%, w przypadku powiatu jest to 45,9%, a w przypadku województwa – 26,7%. Zgodnie z danymi GUS, powierzchnia terenów zieleni w gminie stanowi 0,32% ogólnej powierzchni gminy Ozimek – jest to wynik wyższy niż w przypadku powiatu opolskiego (0,28%) i niższy od wyniku województwa opolskiego (0,47%).

Realizacją zadań gminy w zakresie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej zajmuje się powołane przez Gminę Ozimek Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Antonowie. Przedsiębiorstwo zostało utworzone w roku 1982, a swoją działalność produkcyjną i usługową prowadzi w czterech obszarach: Wodociągi i kanalizacja, Produkcja i dystrybucja ciepła, Zarządzanie nieruchomościami i Gospodarka komunalna.

W zakresie dostępności do infrastruktury sieciowej gmina dysponuje również dobrze rozbudowanymi sieciami rozdzielczymi. W przypadku sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ich długość na 100 km² wynosi kolejno 125,4 i 122,1 km. W porównaniu do długości sieci na 100 km² w powiecie i regionie, gminę wyróżnia zatem wysoki zasób infrastrukturalny. Zgodnie z danymi GUS długość sieci gazowej w gminie systematycznie wzrasta i w 2024 r. wyniosła 27,8 km na 100 km². Długość sieci gazowej na 100 km² rośnie również w powiecie i województwie.

Gmina jest w całości zwodociągowana, co oznacza, że wszyscy mieszkańcy mają dostęp do sieci wodociągowej. W mniejszym stopniu rozwinięta jest infrastruktura kanalizacyjna – odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji kształtuje się na poziomie 88,6% i jest wyższy niż w powiecie opolskim (78,3%) i województwie opolskim (74,5%). Dostępność do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie jest dość wysoka, w obu przypadkach wyższa niż w regionie i powiecie, co przekłada się na komfort i jakość życia mieszkańców. Sytuacja jest odmienna w przypadku sieci gazowej, z której w gminie korzysta zaledwie 25,5% mieszkańców, podczas gdy w województwie wskaźnik ten wyniósł w 2024 roku 46,4%. Należy tu jednak pokreślić, że w analizowanych latach wartość ta jest wyższa niż w powiecie, w którym w roku 2024 z sieci gazowej korzystało 23,6% ludności.

Kolejnym analizowanym obszarem jest gospodarka odpadami. W tym zakresie szczególną uwagę zwraca ilość zmieszanych odpadów z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca, która w 2024 roku istotnie zmalała i wynosiła 168 kg (mniej o 35 kg w porównaniu do 2020 roku).

Niepokojące jest, że to, że maleje odsetek odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych. W gminie Ozimek w roku 2020 aż 66,9% ogółu odpadów z gospodarstw domowych stanowiły odpady zebrane selektywnie, a następnie wskaźnik ten zaczął spadać do poziomu 45,3% w roku 2024. O ile w powiecie i województwie wskaźnik ten nie osiągnął tak zadowalających wyników jak w gminie w roku 2020, to w przypadku tych jednostek wskaźnik sukcesywnie rośnie z roku na rok – w 2024 roku był wyższy niż w gminie, wynosząc dla powiatu 50,3%, a dla województwa 46,4%.

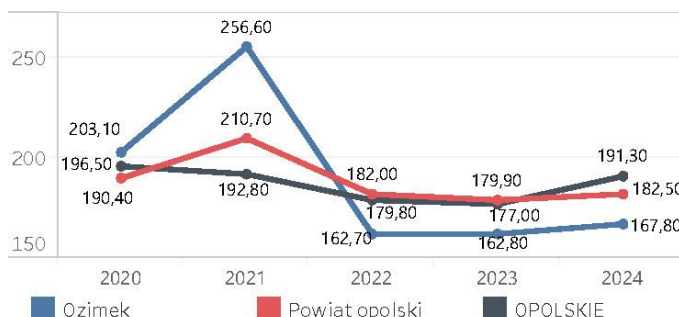
W badanym okresie na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska gmina wydała najwięcej w roku 2023, kwotę równą 13,0 mln zł co stanowiło 13,2% wydatków budżetu gminy ogółem. W 2024 roku w tej kategorii wydano nieco mniej – 12,7 mln zł, co stanowiło 10,2% wszystkich wydatków gminy.

Najwięcej w badanej kategorii gmina przeznacza na gospodarkę odpadami komunalnymi, a kwota w tym przypadku w roku 2024 wyniosła 49,5% wydatków w tej kategorii. Warto wspomnieć, że w latach 2020-2024 zaobserwowano wyraźny wzrost w wydatkach związanych z ochroną powietrza i klimatu – o 75,4%. Stopniowy wzrost wydatków na działania związane z ochroną powietrza doprowadził do wydatku rzędu 163,1 tys. zł w 2024 roku, co daje 1,3% z ogółu wydatków w tym obszarze. Systematycznie wzrastające wydatki na ochronę powietrza mają pozytywny wydźwięk, zakładając za wyzwanie rozwojowe walkę z zanieczyszczeniami powietrza. W 2024 roku około 25,6% środków przeznaczono na oświetlenie ulic, placów i dróg, 1,4% na oczyszczanie miast i wsi oraz 2,5% na utrzymanie zieleni.

Infrastruktura i ochrona środowiska

Zmieszane odpady komunalne

- z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]-

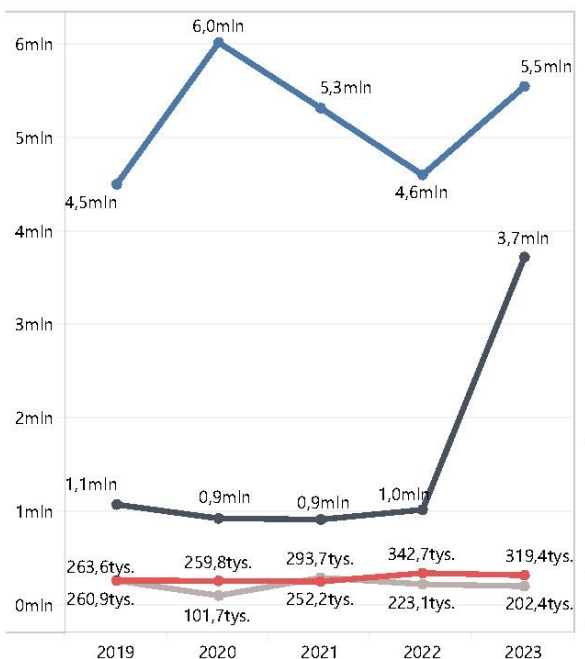

Odpady zebrane selektywnie - z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych-

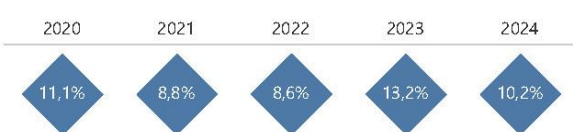

Wydatki budżetu gminy

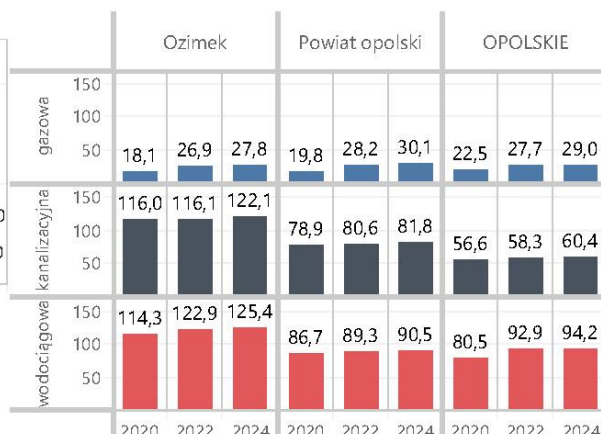
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska [pln] -

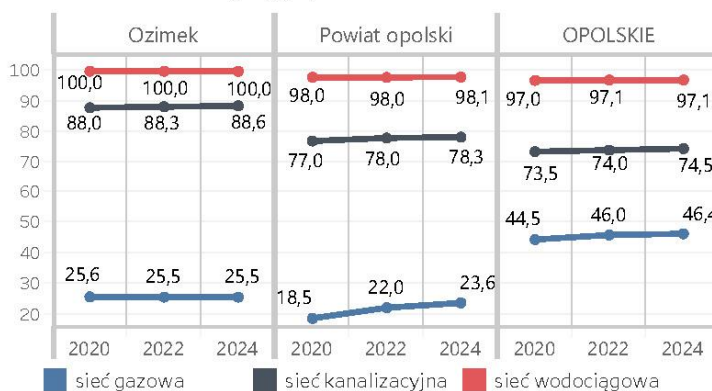
- udział w wydatkach ogółem -

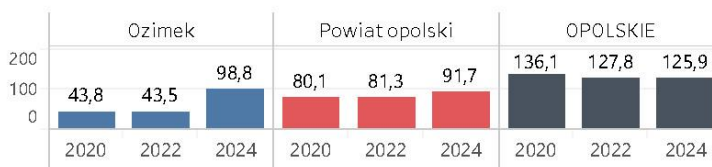
Sieć rozdzielcza na 100 km²

Udział % ludności korzystającej z sieci

Zużycie wody z wodociągów - na 1 korzystającego [m³] -

Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem - 2024r. -

Lesistość - 2024r. -

Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem - 2023r. -

źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2020-2024

FINANSE SAMORZĄDOWE

Na przestrzeni lat 2020-2024 dochody Gminy Ozimek systematycznie wzrastały. Łączny przyrost w tym okresie wyniósł prawie 35 mln zł (39,8%), z poziomu 86,9 mln zł w 2020 roku do 121,5 mln zł w 2024 roku. Analogicznie do dochodów wzrastały wydatki budżetu gminy – ich wartość w 2020 r. wynosiła 82,7 mln zł, a w roku 2024 osiągnęła pułap 124,8 mln zł. Wartość wydatków budżetu gminy wzrosła zatem o 50,9% względem wydatków z 2020 roku.

Na przestrzeni badanych pięciu lat wartość dochodów własnych gminy wzrosła z poziomu 43,1 mln złotych w roku 2020 do 67,3 mln złotych w roku 2024. Jednocześnie wzrosło ich znaczenie w ogólnym budżecie gminy – w 2020 roku dochody własne stanowiły 49,5% budżetu, a w 2024 roku ich udział wyniósł 55,4%. Wartość subwencji w 2024 roku wzrosła o ponad 12,8 mln złotych w porównaniu z rokiem 2020, ale jej udział w budżecie wzrósł o 3,7 pp. i wyniósł 27,5% w 2024 roku. Natomiast kwota dotacji, które zasiły budżet gminy w roku 2020 wynosiła 23,2 mln złotych, a w roku 2024 było to 20,8 mln złotych, co stanowiło 17,1% ogółu dochodu w budżecie gminy.

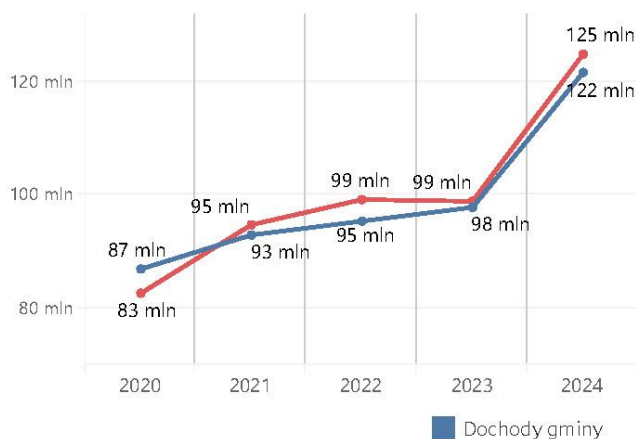
Korzystną tendencję zauważa się w przypadku dochodów gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca, których wysokość w latach 2020-2024 wzrosła o prawie 42% i osiągnęła wartość 6,6 tys. zł na mieszkańca.

Na dochód własny gminy w największym stopniu w roku 2024 składały się podatki dochodowe od osób fizycznych (21,7 mln zł) oraz podatki od nieruchomości (20,3 mln zł). Zatem podatek dochodowy od osób fizycznych stanowił w 2024 roku 32,2% ogółu dochodów własnych gminy i 17,8% dochodów budżetu gminy, a podatek od nieruchomości analogicznie stanowił 30,1% i 16,7% tych dochodów. W strukturze finansowej gminy znalazły się także dochody takie jak podatek od czynności cywilnoprawnych w wysokości 1,3 mln złotych oraz dochody z majątku o wartości 3,2 mln złotych.

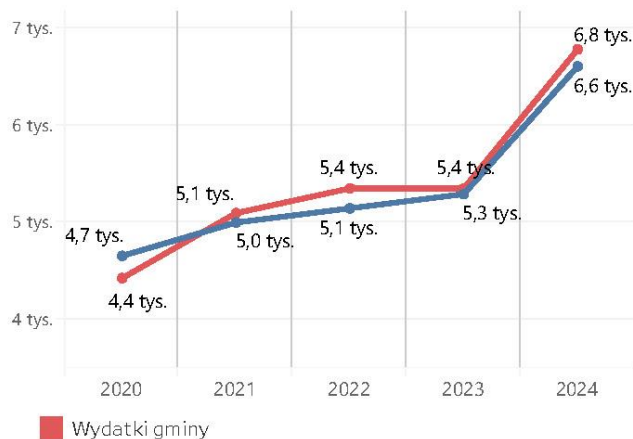
Wydatki gminy zostały przeanalizowane według działów Klasyfikacji Budżetowej. Zgodnie z danymi GUS Gmina Ozimek w roku 2024 najwyższą kwotę wydatkowała w dziale Oświata i wychowanie (47,3 mln zł) oraz w dziale Transport i łączność (21,0 mln zł). Wydatki w tych działach stanowiły zatem kolejno 38,0% i 16,8% wydatków gminy ogółem. Innymi działami, na które gmina przeznaczyła największe kwoty, są kolejno: Administracja i Gospodarka komunalna. W 2021 roku Gmina Ozimek wydała na administrację publiczną 13,0 mln złotych, a na gospodarkę komunalną 12,7 mln złotych. Należy zaznaczyć również, iż w latach 2020-2024 najbardziej wzrosły wydatki na Oświatę i edukację (o 20,3 mln zł) oraz Transport i łączność (o blisko 16 mln zł). Największy spadek wydatków dotyczył natomiast działu Rodzina – o 12,7 mln zł w latach 2020-2024.

Finanse samorządowe

Dochody i wydatki gminy ogółem

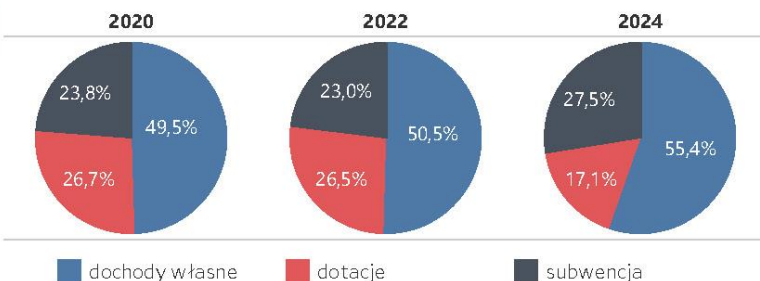
Dochody i wydatki gminy na 1 mieszkańca

Dochody własne – w 2024 r. wybrane źródła [pln]-

Źródła dochodów

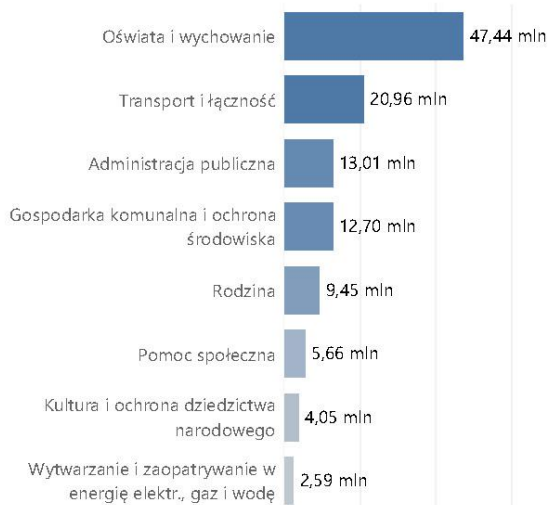

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem

Główne wydatki

-wg działów Klasyfikacji Budżetowej w 2024 r. [pln]-

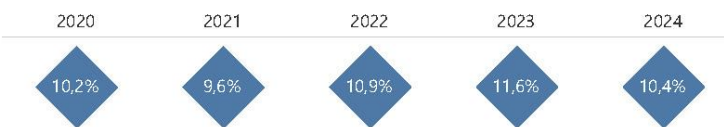

Udział w wydatkach ogółem

- pomoc społeczna i rodzina -

- administracja publiczna-

- transport i łączność -

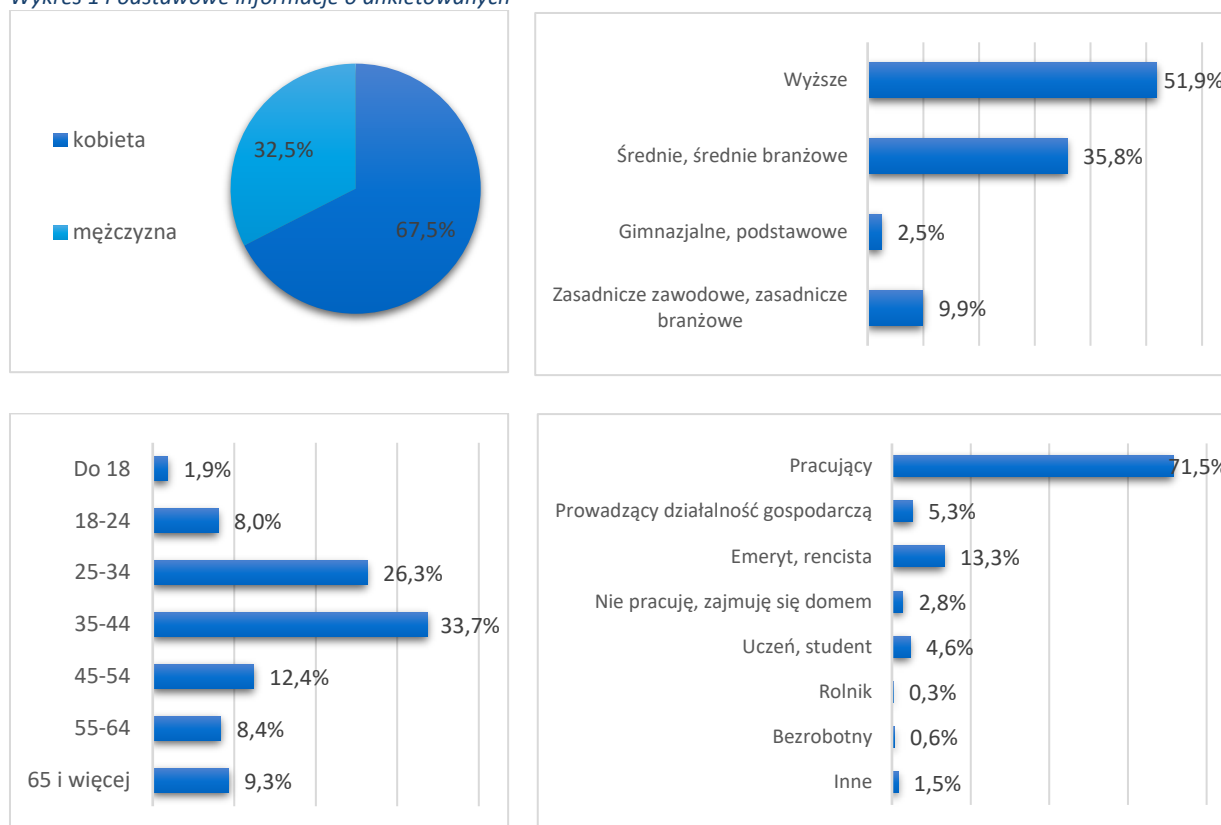
źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS 2020-2024

Wnioski z badania ankietowego

Badanie ilościowe przeprowadzone w ramach diagnozy strategicznej miało formę badania ankietowego. Zostało przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Ozimek w terminie od 11.08.2022 r. do 26.08.2022 r., a jego celem było poznanie opinii w zakresie jakości życia w gminie, a także ocena jej oferty. W przeprowadzonym badaniu udział wzięło łącznie 324 mieszkańców gminy, z czego 308 z nich wypełniło ankietę w formie elektronicznej, a 16 – w formie papierowej.

Wykres 1 Podstawowe informacje o ankietowanych

Źródło: badanie ankietowe, n=324

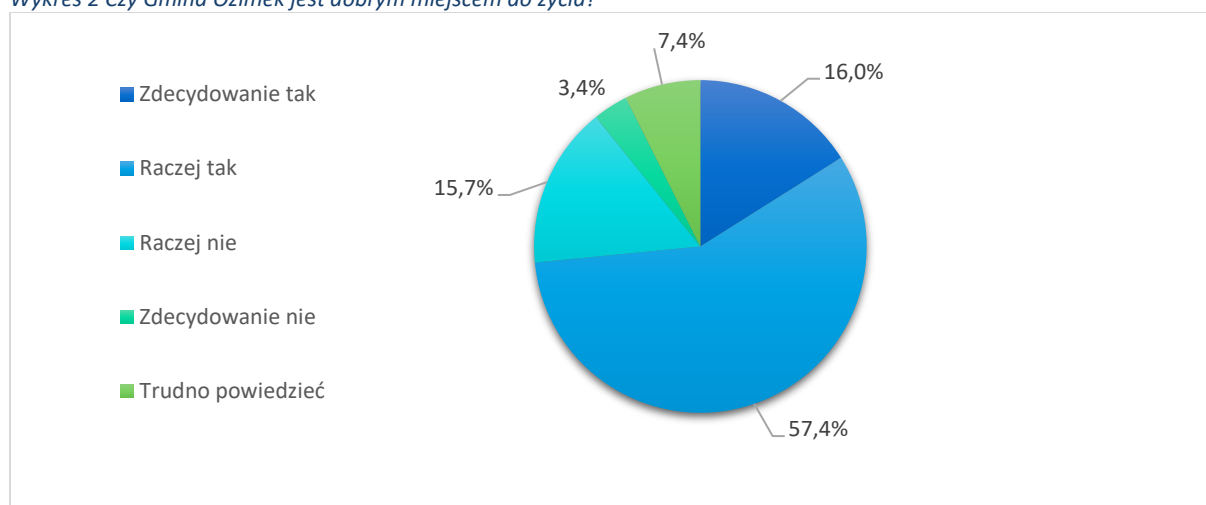
Uzyskana próba nie miała charakteru reprezentatywnego, jednak w strukturze respondentów dominowały osoby, których wiek, wykształcenie i status na rynku pracy pozwala na osiągnięcie wymiernych wyników. W badaniu wzięło udział 218 kobiet, które stanowiły 67,5% wszystkich respondentów. Najwięcej odpowiedzi udzieliły osoby w wieku produkcyjnym, a w szczególności w wieku 35-44 (33,7%). Ponad połowa respondentów deklarowała wykształcenie wyższe (51,9%). Wykształcenie średnie lub średnie branżowe posiadało 35,8% osób z całej grupy badanych. Ponad 70% udzielających odpowiedzi jest czynna zawodowa, a 13,3% z nich to emeryci lub renciści.

1.

Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Ozimek jest dobrym miejscem do życia?

Przeważająca część badanych (73,5%) pozytywnie oceniła Gminę Ozimek pod kątem oferowanych warunków życia. Odmienne zdanie miało 19,1% respondentów, a problem z wyrażeniem jednoznacznej opinii w tym temacie miało 7,4% respondentów. Wysoki odsetek pozytywnych odpowiedzi może świadczyć o zadowoleniu mieszkańców z jakości życia w gminie oraz o jej atrakcyjności pod względem osadniczym.

Wykres 2 Czy Gmina Ozimek jest dobrym miejscem do życia?

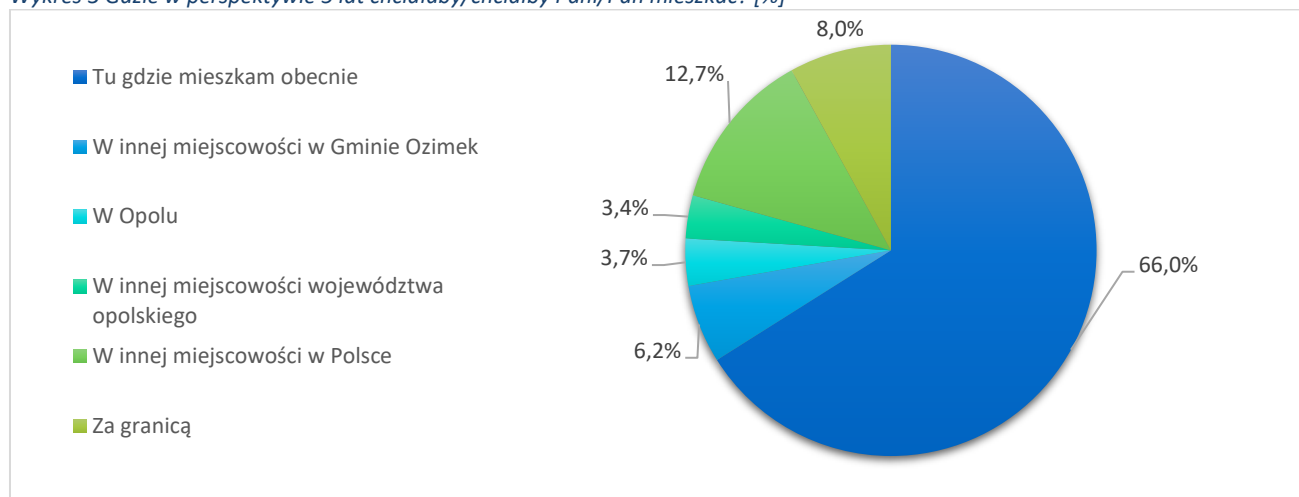
Źródło: badanie ankietowe, n=324

2.

Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Dwóch na trzech badanych w perspektywie najbliższych 5 lat nie planuje przeprowadzki ze swojego obecnego miejsca zamieszkania, co może świadczyć o ich zadowoleniu z oferowanych przez gminę warunków życia. Jednocześnie 6,2% ankietowanych rozważa jedynie przeprowadzkę do innej miejscowości na terenie gminy Ozimek. Odsetek osób planujących pozostać w gminie jest zbliżony do odsetka osób oceniających ją jako dobre miejsce do życia, co może świadczyć o przywiązaniu do miejsca oraz zadowoleniu mieszkańców. Nieco ponad 7% ankietowanych w razie przeprowadzki wskazuje na województwo opolskie, w tym 3,7% na miasto Opole. Wśród ankietowanych znalazły się też osoby, które wskazały chęć zamieszkania poza województwem opolskim, w innej miejscowości w Polsce (12,7%) oraz chęć wyprowadzki za granicę kraju (8%).

Wykres 3 Gdzie w perspektywie 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać? [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=324

3.

Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Ozimek, proszę określić jak ocenia Pani / Pan ich aktualny stan/dostępność.

W kolejnej części ankiety respondenci zostali poproszeni o ocenę aktualnego stanu i dostępności wskazanych usług i elementów infrastruktury w gminie. Największe zadowolenie (odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”) mieszkańcy wykazali w obszarze dostępności szkół (84%), dostępności miejsc usługowych i handlu (80,9%) oraz prowadzonej polityki odbioru odpadów komunalnych (75,9%). Znaczny odsetek ankietowanych pozytywnie ocenił także m.in.: poczucie bezpieczeństwa (72,9%), czystość na terenie gminy (71,3%), dostęp do przedszkoli (70,4%) oraz dostęp do miejsc spędzania czasu wolnego (64,6%).

Najgorzej oceniana (wskazania „bardzo źle” i „źle”) w gminie jest dostępność ścieżek rowerowych – ponad 80% respondentów opowiedziało się negatywnie w tym temacie. Drugim w kolejności negatywnie ocenianym aspektem w gminie jest możliwość wynajmu lub zakupu mieszkania, w tym przypadku 30,2% badanych wskazało odpowiedź „źle” i 19,4% odpowiedź „bardzo źle”. Przewaga odpowiedzi negatywnych nad pozytywnymi widoczna jest również przy ocenie programów kierowanych do dzieci i młodzieży oraz dostępności lokali gastronomicznych.

Największe trudności w dokonaniu oceny (wskazania „trudno powiedzieć”) mieszkańcom gminy sprawiły jakość oferty i programów kierowanych do seniorów, możliwość wynajmu lub zakupu mieszkania oraz kwestia otwartości władz na inicjatywy mieszkańców.

Wykres 4 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Ozimek, proszę określić jak ocenia Pani/Pan ich aktualny stan/dostępność.

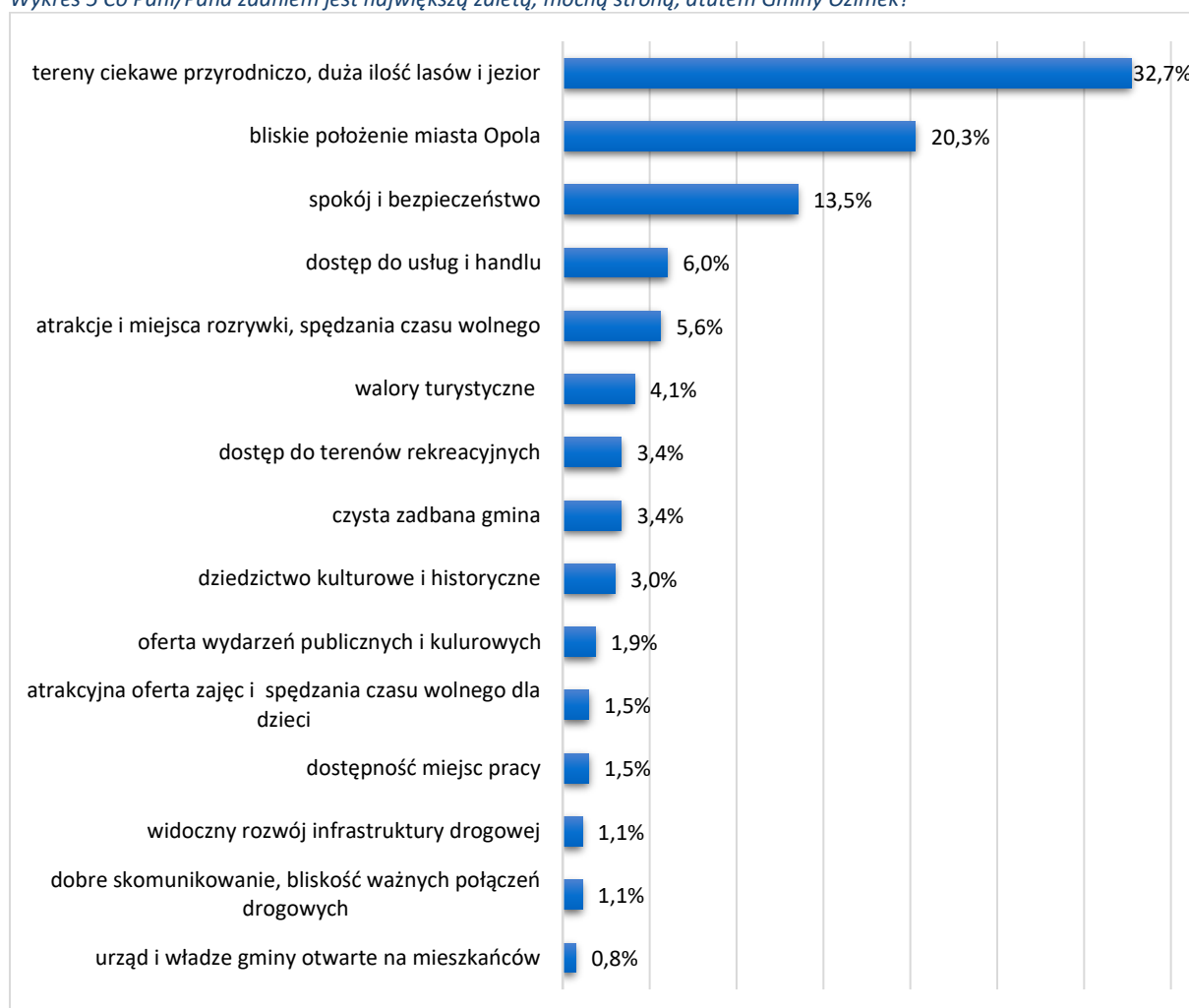
Źródło: badanie ankietowe, n=324

4.

Co Pani/Pana zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Ozimek?

Blisko 1/3 ankietowanych wskazała otaczające tereny przyrodnicze, a w szczególności lasy i jeziora jako największy atut Gminy Ozimek. Wynika to z charakteru gminy, która cechuje się ponadprzeciętnym poziomem lesistości (57,9%) oraz wysokim udziałem powierzchni prawnie chronionych, który wynosi 88,9%. Kolejnym wskazywanym atutem gminy jest jej położenie blisko stolicy województwa - Opola. Poczucie bezpieczeństwa i spokój w gminie to kolejna wskazywana zaleta (13,5%), która stanowi istotny element wysokiej jakości życia. Dostęp do szerokokorozumianych usług i handlu jest natomiast mocną stroną gminy według 6% ankietowanych. Wśród zalet Gminy Ozimek respondenci wyróżniali również dostępne atrakcje i miejsca spędzania czasu wolnego, walory turystyczne, na co składają się atrakcyjne tereny i dziedzictwo kulturowe i historyczne oraz dostęp do terenów rekreacyjnych. Poniżej przedstawione zostały najczęściej udzielane odpowiedzi.

Wykres 5 Co Pani/Pana zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Ozimek?

Źródło: badanie ankietowe, n=238

5.

Co Pani/Pana zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Ozimek?

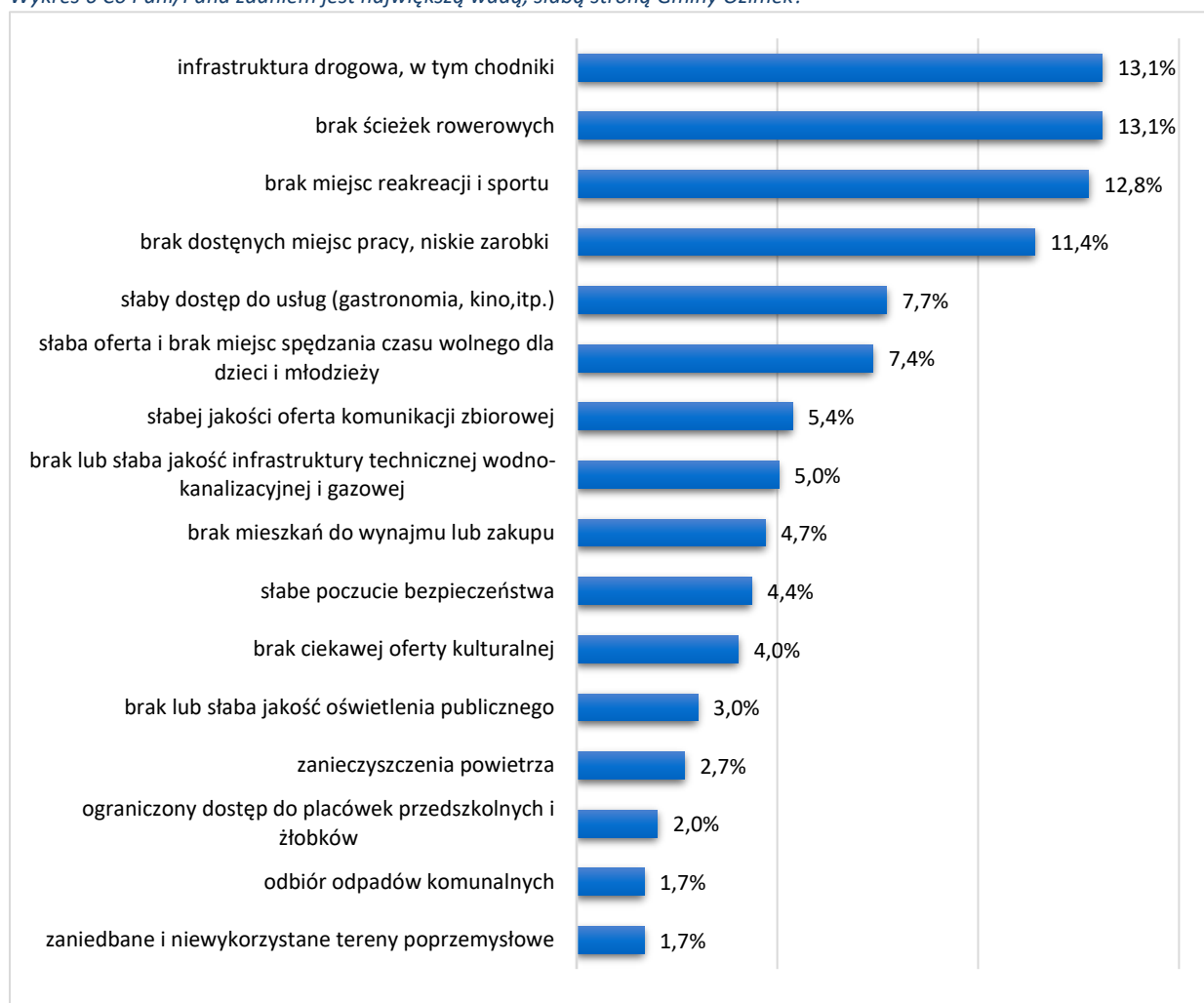
W odpowiedzi na pytanie dotyczące słabych stron Gminy Ozimek, największa liczba mieszkańców wskazywała widoczny problem z infrastrukturą drogową i chodnikami (13,1% odpowiedzi). Taki sam odsetek ankietowanych, jako równie istotny problem występujący w gminie, wskazywał brak ścieżek rowerowych. Odpowiedzi respondentów świadczą zatem o niskiej dostępności infrastruktury technicznej i/lub jej słabej jakości.

Dla 11,5% mieszkańców biorących udział w badaniu niekorzystną stroną gminy jest niezadowalająca sytuacja na rynku pracy, a w szczególności słaba dostępność miejsc pracy, problem z jej znalezieniem oraz niski poziom zarobków.

Wśród słabych stron zdaniem respondentów wyróżnia się niska jakość i braki zarówno w ofercie, jak i miejscach spędzania czasu wolnego. Blisko 13% respondentów zwróciło uwagę na niedostateczną liczbę terenów i miejsc z przeznaczeniem rekreacyjno-sportowym. Nieco mniejszy, ale równie istotny odsetek respondentów wskazywał słaby dostęp do usług takich jak np. gastronomia czy kino (7,7%) oraz słabą ofertę i brak miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (7,4%).

Wśród często udzielanych odpowiedzi znalazły się też te dotyczące niskiej jakości oferty komunikacji zbiorowej (5,4%) oraz widoczny deficyt w infrastrukturze technicznej, zwłaszcza wodno-kanalizacyjnej (5,0%). Ze wskazanych odpowiedzi wynika, że kwestie związane z infrastrukturą sieciową stanowią widoczny problem, a zarazem wyzwanie rozwojowe. Niespełna 5% ankietowanych zwróciło uwagę na deficyt mieszkań przeznaczonych do wynajmu czy zakupu, przez co często do zamieszkania wybierane zostają miejscowości sąsiednie.

Wykres 6 Co Pani/Pana zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Ozimek?

Źródło: badanie ankietowe, n=259

6.

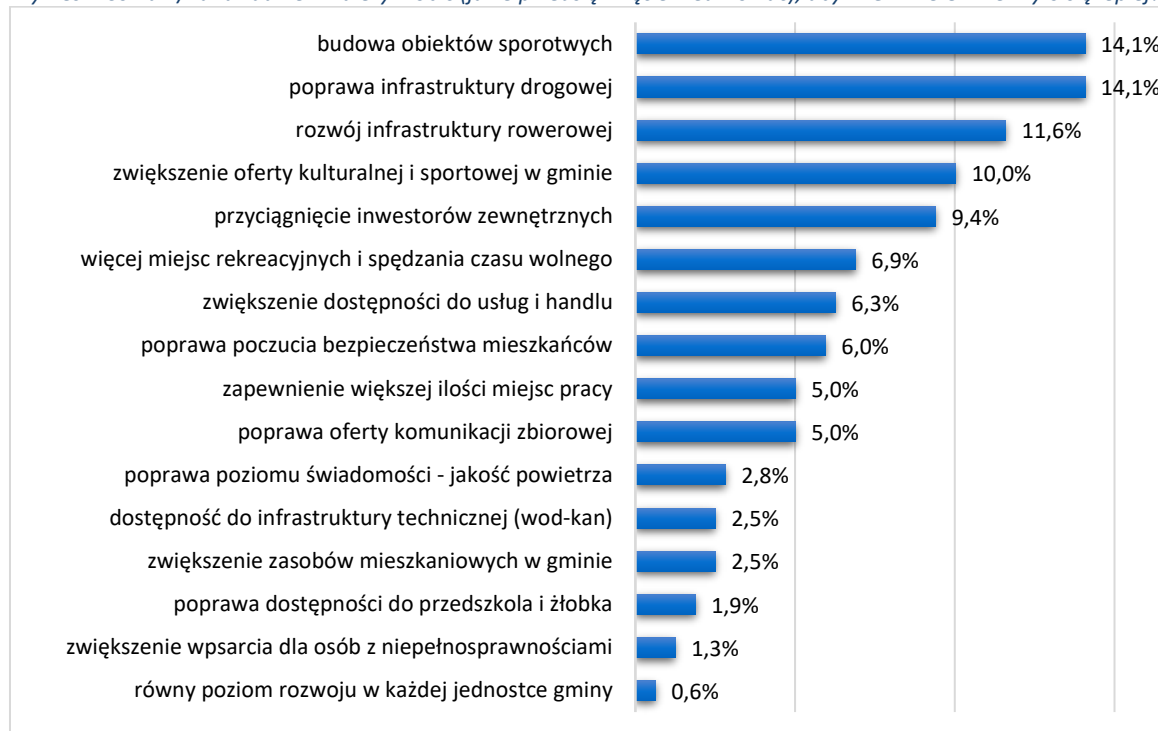
Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Ozimek żyło się lepiej?

Najistotniejsze oczekiwania ankietowanych mieszkańców, jakie powinny zostać spełnione w celu poprawy jakości życia w gminie związane są z budową obiektów sportowych (14,1% wskazań), poprawą jakości infrastruktury drogowej (14,1%) oraz rozwojem infrastruktury rowerowej (11,6%). Przedstawione odpowiedzi są zatem bezpośrednim odzwierciedleniem wskazanych w pytaniu wyżej słabych stron gminy.

Rozwój oferty kulturalnej i sportowej w gminie to kolejny wskazywany przez mieszkańców czynnik, który przyczyniłby się do podniesienia standardu życia w gminie – takiej odpowiedzi udzielił co 10 badany. Również większa liczba miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego w gminie byłaby zdaniem ankietowanych przyczyną poprawy w tym aspekcie – prawie 7% z nich udzieliło takiej odpowiedzi.

Zdaniem respondentów rozwój gospodarczy gminy jest niezbędny do podniesienia jakości ich życia, w tej kwestii wskazywano zaproszenie i zachęcenie inwestorów zewnętrznych do podjęcia działań inwestycyjnych na obszarze Gminy Ozimek.

Wykres 7 Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Ozimek żyło się lepiej?

Źródło: badanie ankietowe, n=239

7.

Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Ozimek proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy.

Respondenci zostali zapytani o kierunki rozwoju, które według nich są najkorzystniejszymi dla dalszego rozwoju Gminy Ozimek. Największa liczba odpowiedzi, blisko połowa (47,5%) dotyczyła budowania silnej gospodarki. Następnym najczęściej wskazywanym potencjalnym kierunkiem sprzyjającym rozwojowi jest atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego. Takiej odpowiedzi udzieliło 40,7% badanych, co ma bezpośredni związek z niską oceną w odpowiedzi na pytanie trzecie takich aspektów jak: jakość i dostępność ofert dla dzieci i młodzieży, dla seniorów, czy ilość ścieżek rowerowych. Warto zaznaczyć, że dostępność miejsc spędzania czasu wolnego jest znacząca dla budowania więzi społecznych, a także podnoszenia jakości życia na terenie gminy. Z najliczniejszych odpowiedzi można wnioskować, że mieszkańcom zależy, aby gmina była dla nich miejscem do zamieszkania, a także miejscem pracy.

Znacznie mniejsza część niż w przypadku powyższych odpowiedzi wskazywała następujące kierunki rozwoju: gmina sprawna i funkcjonalna, gmina bezpieczna i nowoczesna edukacja – każda z tych odpowiedzi otrzymała nie więcej niż 25%. Za otwartością na turystów opowiedziało się nieco ponad

15% ankietowanych mieszkańców Gminy Ozimek. Najbardziej wskazywanymi odpowiedziami były natomiast: rozwój w wolniejszym tempie, ale zrównoważony (13,6%) oraz gmina otwarta na nowych mieszkańców (13,3%).

Wykres 8 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Ozimek proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy.

Źródło: badanie ankietowe, n=324

8.

Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Ozimek.

Z przedstawionego katalogu problemów społecznych, przeważająca część ankietowanych wskazuje na alkoholizm (49,1%). Występujące uzależnienie od alkoholu w gminie i szerokie pasmo skutków z tego tytułu jest istotnym wyzwaniem w sferach takich jak pomoc społeczna czy opieka zdrowotna.

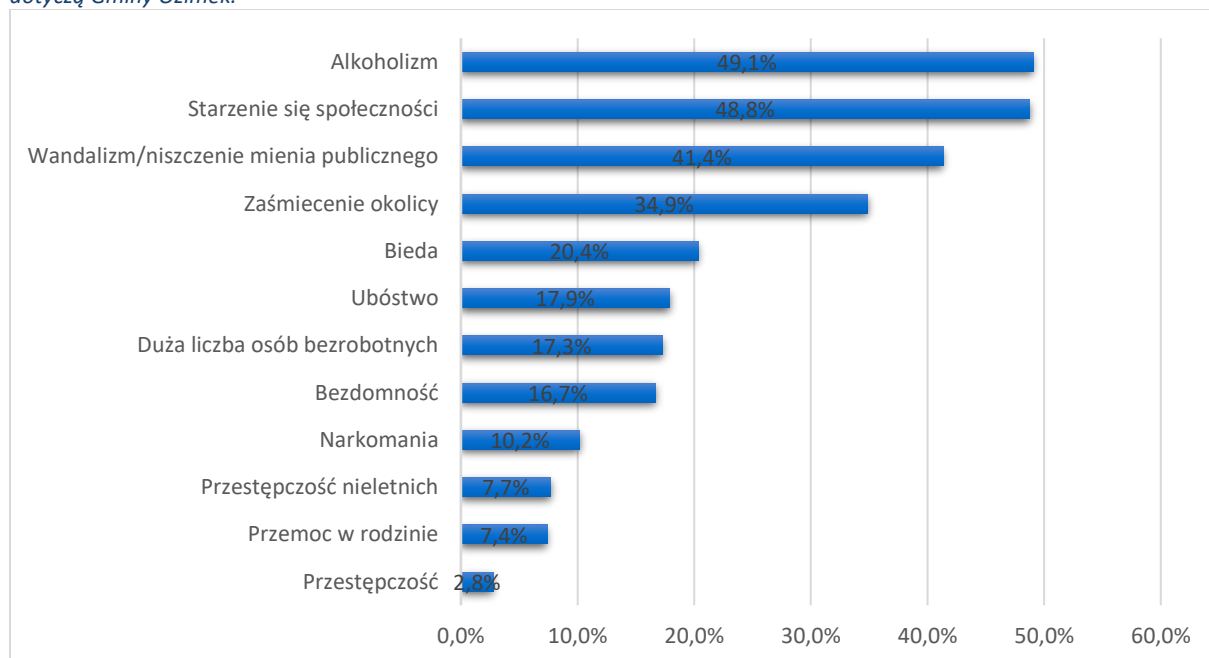
Równie widocznym w gminie problemem jest starzenie się społeczeństwa – tylko o 0,3 p.p. wskazań mniej niż w przypadku problemu alkoholizmu. Proces starzenia się społeczeństwa jest widoczny również na poziomie powiatu i województwa, a jego występowanie potwierdzają takie dane jak wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym - w latach 2017-2021 o 3,1 pp., czy wzrastający odsetek osób w wieku 65 lat i więcej – o 2,8 pp. w porównaniu lat 2017 i 2021.

Spora ilość wskazań (41,4%) dotyczyła występujących na terenie gminy aktów wandalizmu i niszczenia mienia publicznego. Tego typu problemy determinują poziom poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców, a także znacząco wpływają na wizerunek miasta i jakość jego przestrzeni publicznych. Zaśmiecanie okolicy to kolejne negatywne zjawisko istotne dla mieszkańców (34,9% wskazań).

Wśród zidentyfikowanych w gminie problemów o charakterze społecznym respondenci zwrócili uwagę również na biedę (20,4%), ubóstwo (17,9%) oraz bezrobocie (17,3%). Potwierdzeniem są dane pozyskane z Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej, wskazujące, że zaraz po długotrwałej chorobie,

ubóstwo i bezrobocie są najczęstszymi powodami udzielanych świadczeń. Jednocześnie wymienione problemy nie znajdują się na szczycie wykresu, co świadczy o relatywnie dobrej sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Wykres 9 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Ozimek.

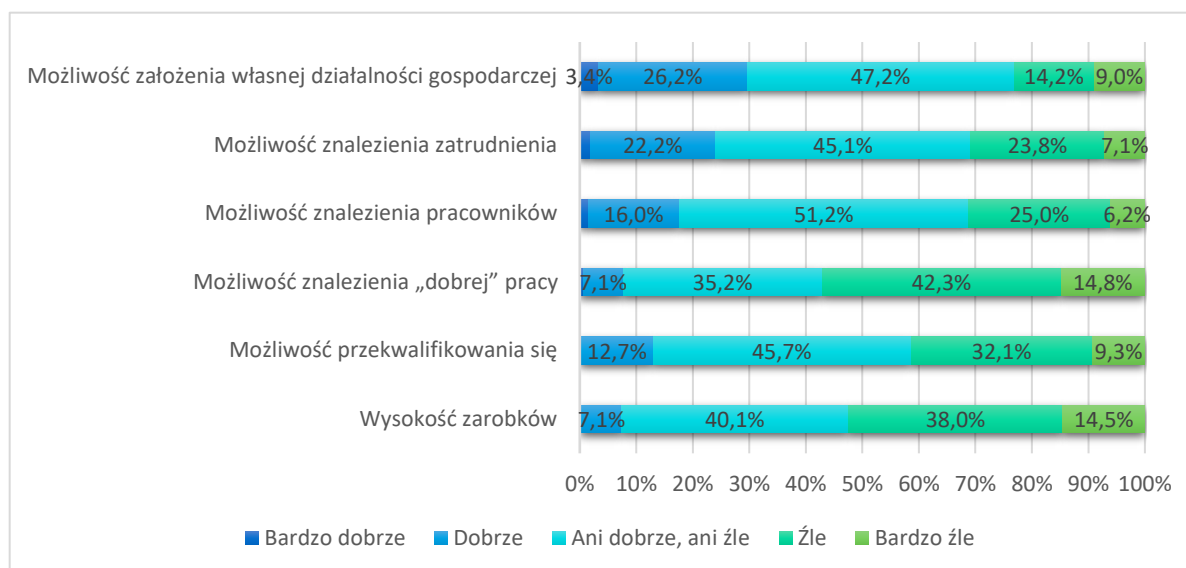
Źródło: badanie ankietowe, n=324

9.

W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Ozimek?

Ocenie mieszkańców poddano elementy związane z rynkiem pracy w gminie. Najkorzystniejsza ocena dotyczyła możliwości założenia własnej działalności gospodarczej (29,6% wskazań „dobrze i „bardzo dobrze”). W większości przypadków respondenci mieli trudność w jednoznacznej ocenie, a zwłaszcza odnosząc się do możliwości znalezienia pracowników (51,2% wskazań „ani dobrze, ani źle”), czego powodem jest niski odsetek osób prowadzących działalność, a co za tym idzie „zatrudniających” w gminie, biorących udział w badaniu ankietowym. Krytycznie ocenione zostały możliwości znalezienia „dobrej” pracy, czyli adekwatnej do kompetencji, umiejętności i wykształcenia oraz kwestia wysokości zarobków w gminie, odpowiednio 57,1% i 52,5% odpowiedzi negatywnych. Zatem jednym z wyzwań rozwojowych, przed którym stoi Gmina Ozimek jest kwestia związana z poprawą funkcjonowania rynku pracy. Wskazane odpowiedzi stanowią potwierdzenie najczęściej wybieranego kierunku rozwoju gminy, związanego z budową silnej gospodarki.

Wykres 10 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Ozimek?

Źródło: badanie ankietowe, n=324

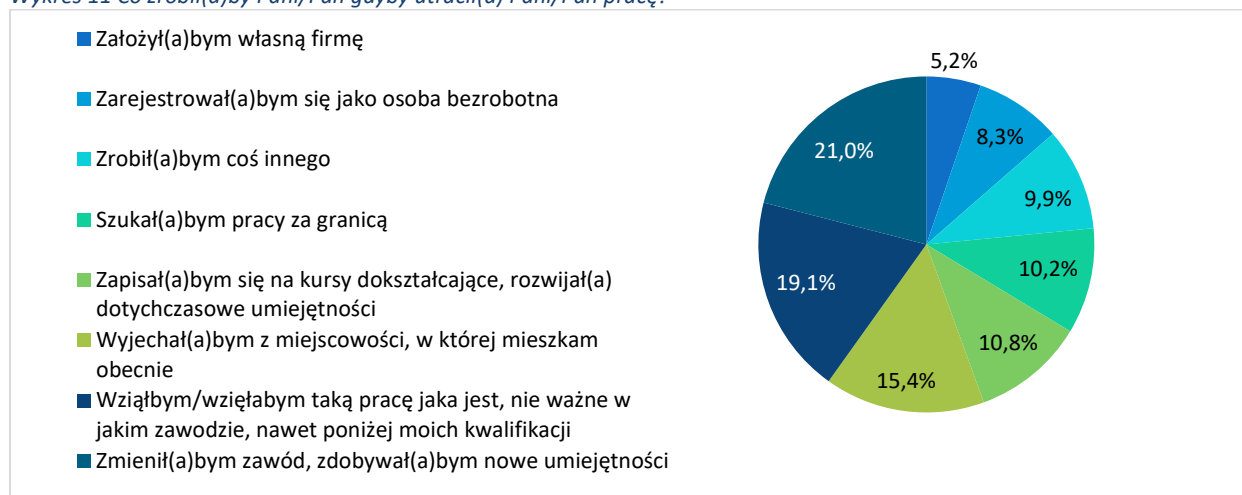
10.

Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?

Respondenci zostali poproszeni o przedstawienie swojej postawy w przypadku utraty obecnej pracy. Z udzielających odpowiedzi największa część osób (21%) zajęłaby się zmianą zawodu i zdobywaniem nowych umiejętności, a nieco ponad 19% zadeklarowało podjęcie jakiejkolwiek pracy w razie wystąpienia takiej sytuacji. Migracje i poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania wskazała ponad ¼ mieszkańców, z czego 10,2% podjęłoby próbę znalezienia pracy za granicą. Blisko 11% respondentów w sytuacji utracenia pracy zapisałoby się na kursy doszkalające i rozwijałoby swoje umiejętności.

Podczas udzielania odpowiedzi była możliwość wpisania innego rozwiązania tej sytuacji i należy zaznaczyć, iż dużą liczbę odpowiedzi stanowiły głosy mówiące o natychmiastowym szukaniu nowej pracy, biorąc pod uwagę sąsiednie gminy i teren województwa, bez brania pod uwagę wyprowadzki z Gminy Ozimek. Wśród odpowiedzi mieszkańców znalazły się takie jak: „szukałbym pracy w okolicy +/- 50 km”, „dojeżdżałabym do pracy do innej miejscowości”, „szukałbym pracy w innym mieście, niekoniecznie wyjeżdżał”. Z udzielonych odpowiedzi wynika zatem, że znaczna część mieszkańców w sytuacji utraty pracy wykazałaby postawę aktywną, a zaledwie 5,2% zarejestrowałoby się jako osoba bezrobotna. Struktura odpowiedzi świadczy zatem o wysokim poziomie przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.

Wykres 11 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?

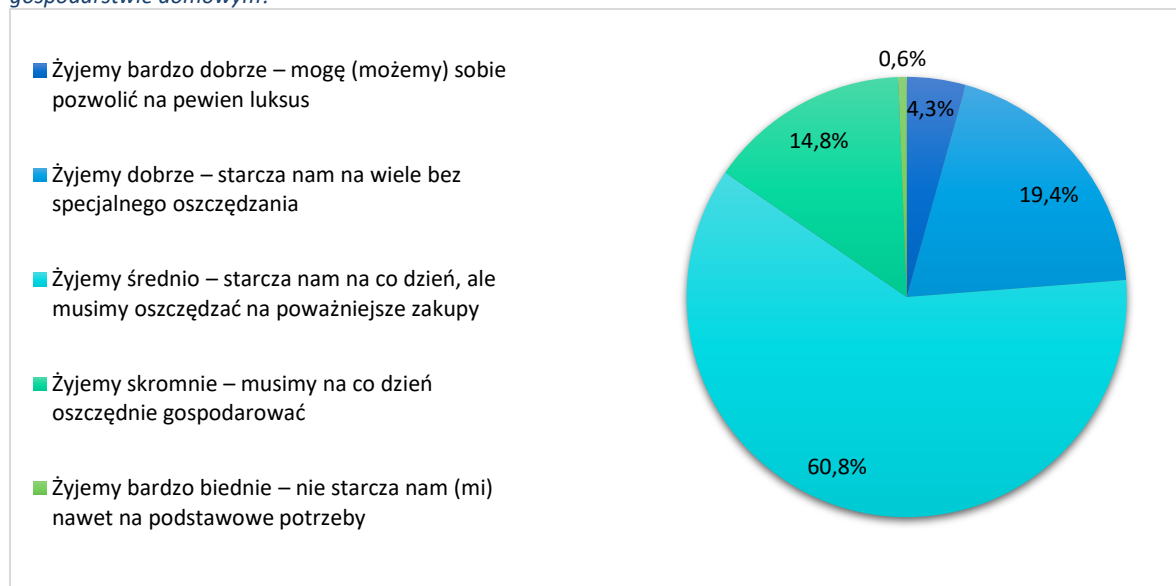
Źródło: badanie ankietowe, n=324

11.

Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pani/Pana gospodarstwie domowym?

Wysoki odsetek (60,8%) mieszkańców, którzy odpowiedzieli „żyjemy średnio” oznacza, że nie mają problemów z codziennymi wydatkami, ale poważniejsze zakupy są dla nich powodem do oszczędzania. Kolejna co do wielkości grupa respondentów wskazała, że żyją na dobrym poziomie, blisko 20% osobom starcza na wiele bez szczególnego oszczędzania, a 4,3% pozwala sobie na pewnego rodzaju luksus. Niespełna 15% badanych na co dzień oszczędnie gospodaruje finansami. Nieznaczny odsetek ankietowanych osób wskazał, że nie starcza im na podstawowe potrzeby.

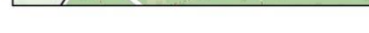
Wykres 12 Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pani/Pana gospodarstwie domowym?

Źródło: badanie ankietowe, n=324

Załącznik 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

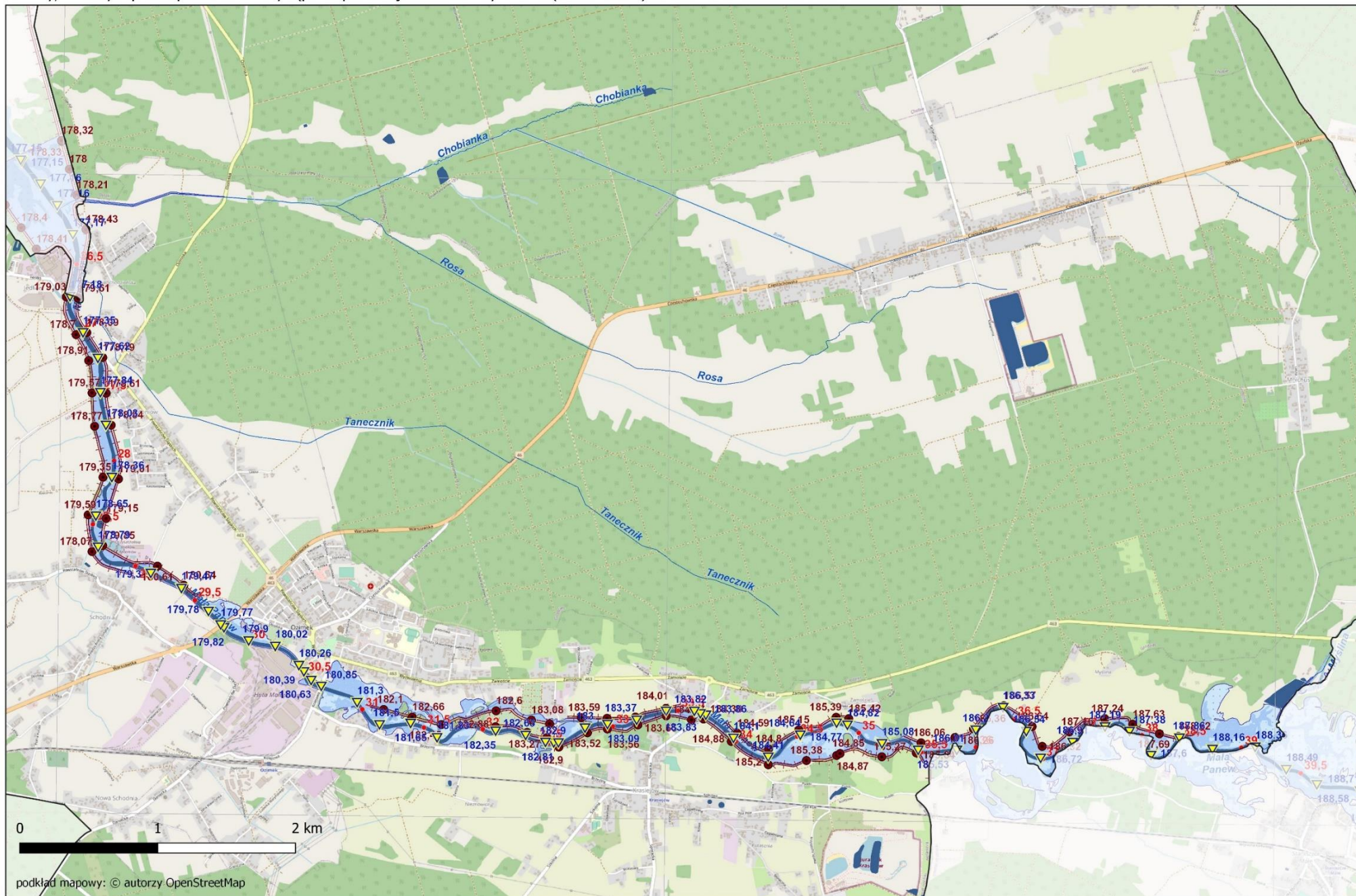
Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

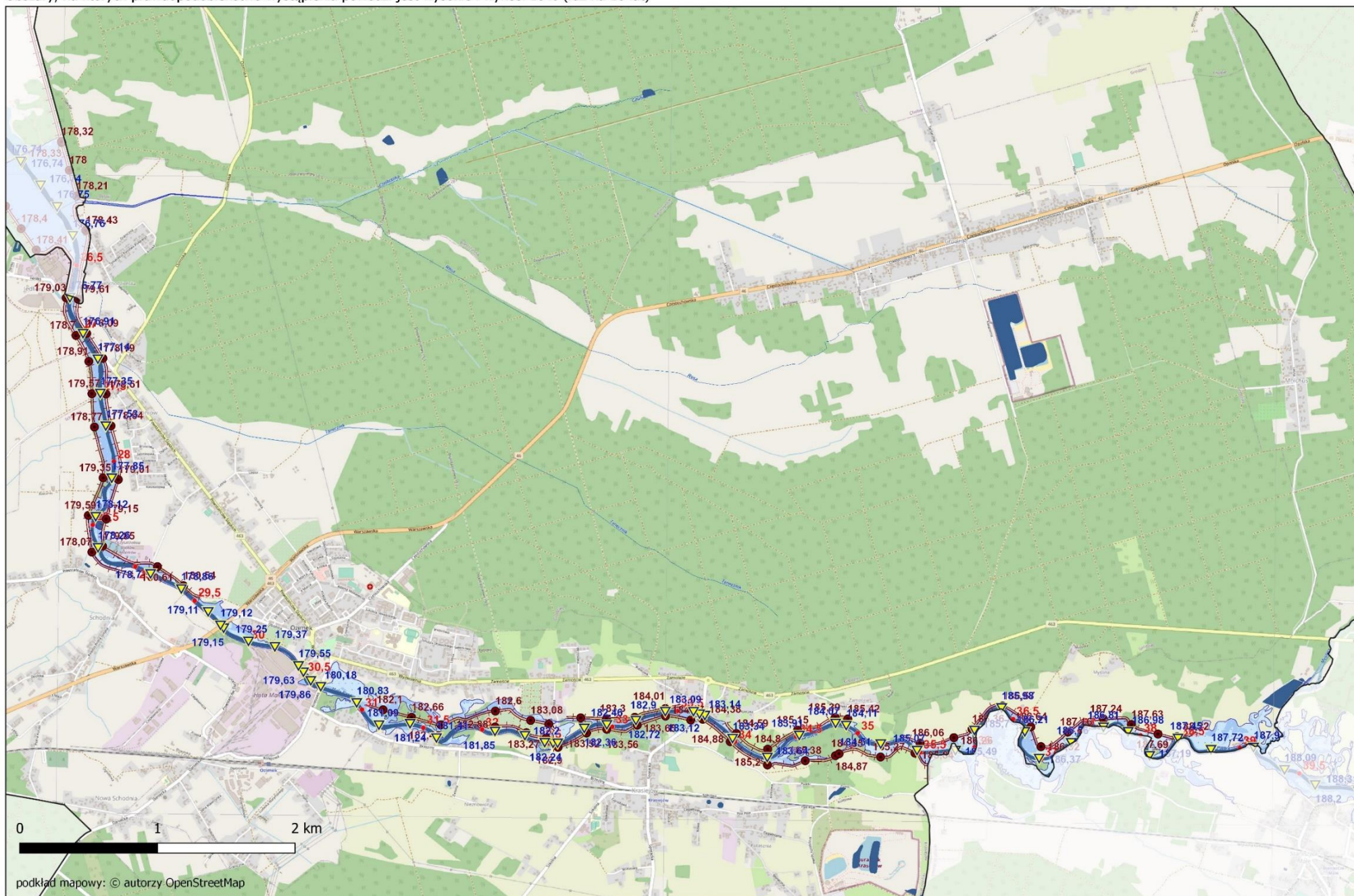
Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

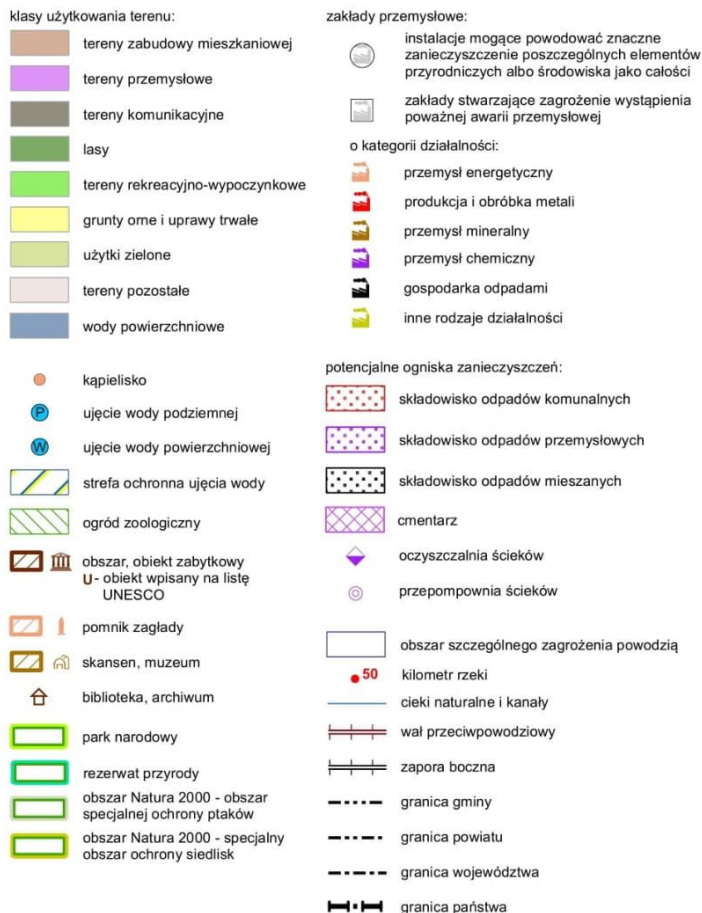
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

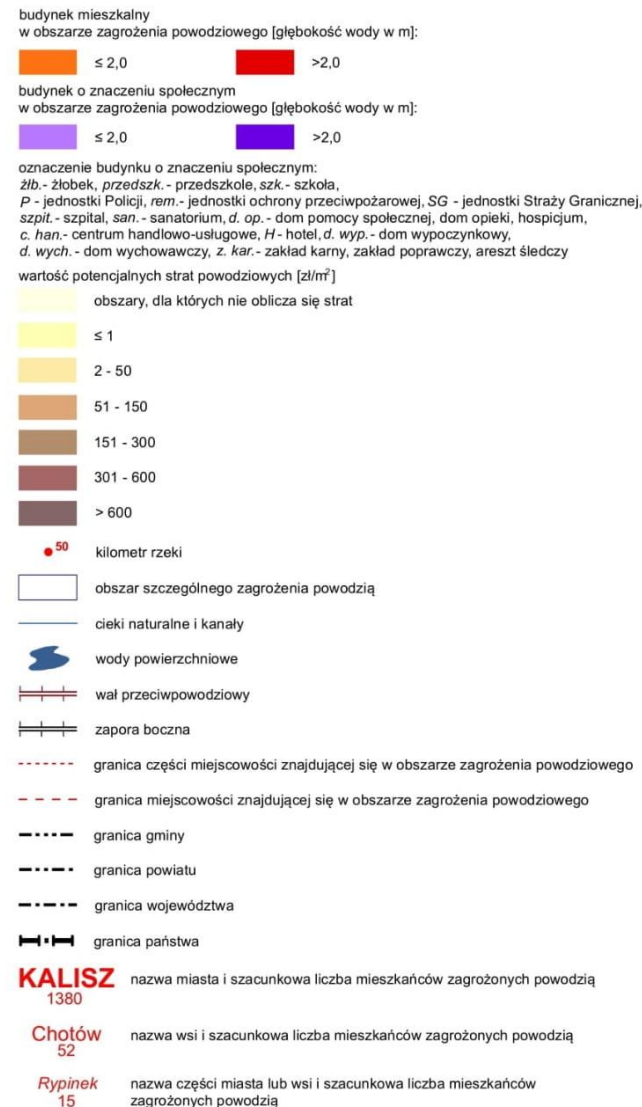

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030

Aktualizacja

Prognoza oddziaływania

Dokument został opracowany przez mgr inż. Karolina Ioannidis

Ozimek, 22.07.2026 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	5
2. Cel i zakres opracowania	6
3. Zakres prognozy	6
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
5. Opis projektu Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań	8
Zawartość Strategii Rozwoju	8
Założenia Strategii Rozwoju	9
Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	15
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	31
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	33
7. Istniejący stan środowiska	36
Klimat	36
Jakość powietrza	36
Hałas	50
Pola elektromagnetyczne	53
Wody	53
Gospodarka wodno-ściekowa	74
Gleby	78
Zasoby geologiczne	80
Zasoby przyrodnicze	82
Krajobraz	99
Lasy	104
Istniejące problemy ochrony środowiska	105
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	106
9. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	114
10. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na wybrane elementy środowiska	147
Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	147
Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	149
Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	165
Ludzie	170
Powietrze atmosferyczne	171
Klimat	172
Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne	177
Wody	179
Krajobraz i powierzchnia ziemi	186
Zasoby naturalne	189
Zabytki	190
Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawaniu odpadów	191
Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	192
Ryzyko wystąpienia oddziaływań skumulowanych	192

11. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	193
12. Propozycja działań alternatywnych	200
13. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	201
14. Rezultaty planowanych działań	202
15. Podsumowanie i wnioski.....	204
16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	205
Zestawienie tabel oraz rysunków.....	210

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 Aktualizacja*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczającego ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 Aktualizacja* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 Aktualizacja* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe

i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, szczególnie obszarów Natura 2000, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo znak: WOOŚ.411.3.36.2025.PM z dnia 7 stycznia 2026 r.) oraz z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Opolu (pismo znak: NZ.9022.1.210.2025.KŁ z dnia 14 stycznia 2026 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie.

Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis projektu Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań

Zawartość Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 to dokument, który określa główne koncepcje rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy w dłuższej perspektywie. W dokumencie wskazano cele i kierunki działań, których realizacja powinna stanowić odpowiedź nie tylko na potrzeby, ale i na oczekiwania mieszkańców gminy. Ustalenia strategii rozwoju gminy są podłożem do podejmowania przez władze gminy długookresowej polityki rozwoju.

Istotnymi składowymi strategii rozwoju gminy są trzy części – diagnostyczna, planistyczna oraz opisująca system wdrażania. Opracowanie części diagnostycznej opiera się na danych pozyskanych m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Ozimek oraz wynikach przeprowadzonego badania ankietowego. Kolejna część – strategiczna, skupia się na priorytetowych celach i kierunkach o charakterze strategicznym i operacyjnym. Wnioski z części diagnostycznej stanowiły podstawę do identyfikacji występujących problemów oraz zaproponowania rozwiązań. System wdrażania, ostatnia z części dokumentu, określa sposób realizacji strategii rozwoju oraz ich monitoringu i ewaluacji, a także wskazuje możliwości aktualizacji dokumentu oraz określa ramy finansowe planowanych działań.

Zapisy Strategii powstały w oparciu o zgromadzone dane jakościowe i ilościowe, dokumenty planistyczne oraz dane statystyczne. Strategia województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*, z uwagi na swoją istotę, stanowiła zasadniczy punkt odniesienia w opracowaniu poszczególnych elementów *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030*. Konieczne było umieszczenie w strategii gminnej wskazanych w strategii regionalnej zapisów dotyczących obszarów strategicznej interwencji (OSI), wyznaczonych ze względu na występowanie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych. W punkcie drugim rozdziału pierwszego wskazano dokumenty planistyczne i strategiczne, z którymi niniejszy dokument jest komplementarny, co pozwala na potwierdzenie jego spójności z dokumentami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Strategię Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 opracowano w 2022 r., a następnie poddano aktualizacji w 2025 r. Postawą do zmiany dokumentu była konieczność dostosowania jego zakresu

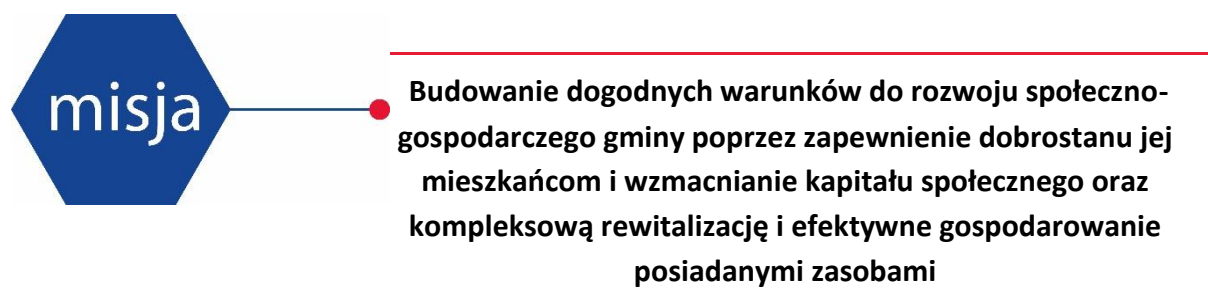
i zawartości do wymogów prawa w zakresie systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego, które znowelizowano w 2023, a następnie 2025 r.¹

Założenia Strategii Rozwoju

Na drodze przeprowadzonej analizy danych statystycznych, wniosków z badania ankietowego oraz warsztatów zidentyfikowano potencjały gminy Ozimek, które mają istotny wpływ na jej wielokierunkowy rozwój, jak również czynniki stanowiące barierę rozwojową. Na ich podstawie nakreślono kluczowe kierunki działań, jakie należy podjąć dla maksymalnego wykorzystania posiadanych zasobów oraz zminimalizowania negatywnych tendencji, a tym samym do osiągnięcia nadrzędnego celu, jaki stawia przed sobą samorząd gminy.

Nadrzędny cel rozwoju gminy Ozimek w perspektywie 2030 roku znajduje swoje odzwierciedlenie w misji definiującej główny kierunek, w jakim powinny zmierzać wszystkie działania podejmowane w ramach planów strategicznych. Zawarte w misji założenia stanowią odpowiedź na zidentyfikowane deficyty i wyzwania oraz opierają się na wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowaniach sprzyjających rozwojowi.

Wizja to natomiast koncepcja stanu gminy w roku 2030, a więc obraz przyszłości, którą poprzez realizację założeń strategicznych kreować będzie samorząd lokalny wspólnie z mieszkańcami, podmiotami gospodarczymi oraz innymi partnerami. Wizja jest ściśle powiązana z misją i stanowi opis efektów zaplanowanych w Strategii działań, a jej założenia odpowiadają oczekiwaniom, potrzebom i aspiracjom wszystkich interesariuszy.

Zakłada się, że działania te obejmują tworzenie sprzyjającego klimatu dla inwestycji, innowacji oraz przedsiębiorczości lokalnej. Istotne jest także wspieranie inicjatyw społecznych i edukacyjnych, które przyczyniają się do podnoszenia jakości życia oraz integracji mieszkańców. W wyniku tak określonej interwencji wizja Gminy Ozimek w 2030 roku będzie przedstawiała się następująco:

¹ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688) oraz Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527)

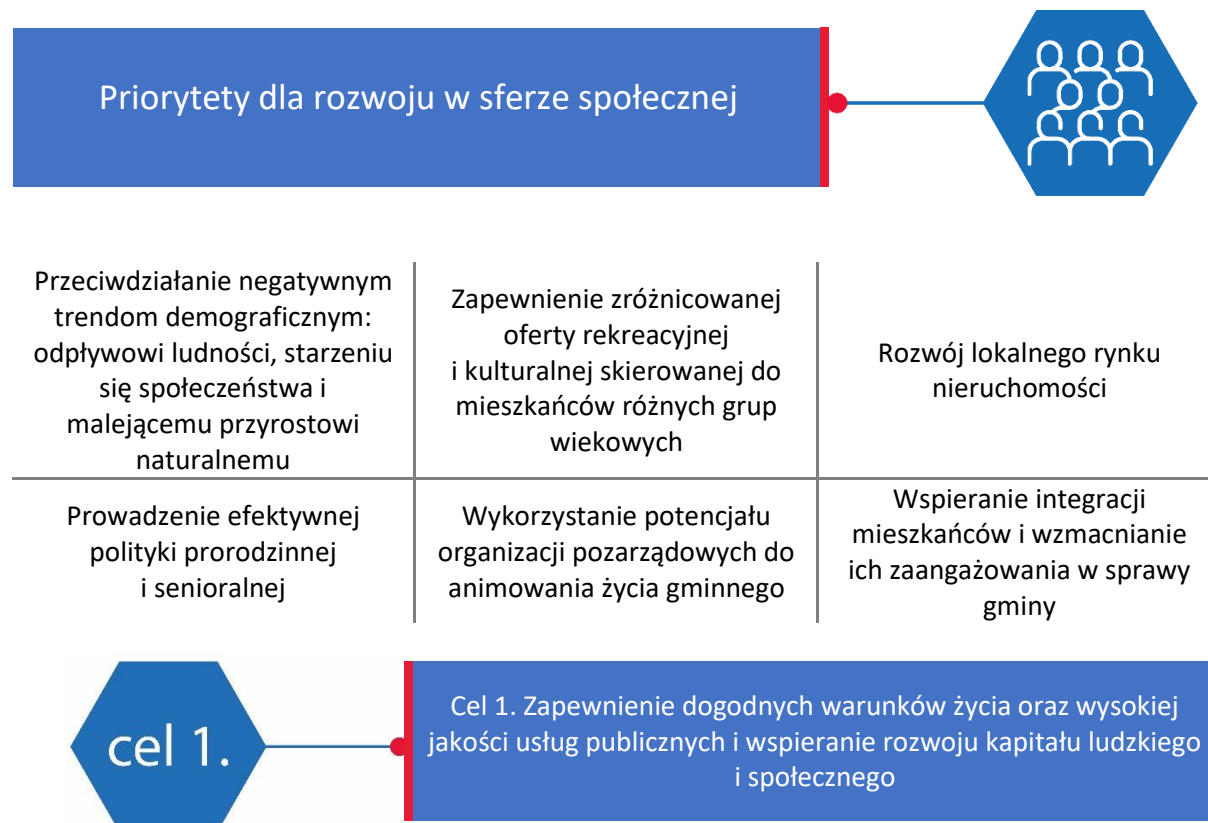
wizja

Dzięki realizacji spójnej interwencji strategicznej i kompleksowej rewitalizacji, w 2030 roku Gmina Ozimek jest znaczącym w Aglomeracji Opolskiej ośrodkiem osadniczym, posiadającym konkurencyjną ofertę usług publicznych. Dzięki efektywnej polityce społecznej i systematycznemu rozwojowi infrastruktury technicznej, gmina oferuje swoim mieszkańcom dogodne warunki życia. Mieszkańcy mają dostęp do różnicowanej oferty kulturalnej i rekreacyjnej, odpowiadającej ich potrzebom i oczekiwaniom, co przekłada się na wysoki poziom zadowolenia ze swojego miejsca zamieszkania. Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna, komunikacyjna i techniczna pozwala na zapewnianie warunków mieszkaniowych na wysokim poziomie, a odpowiednio przygotowane tereny pod zabudowę mieszkaniową (jedno- i wielorodzinną) stanowią istotny zasób przyciągający nowych mieszkańców.

Gmina Ozimek charakteryzuje się silnym kapitałem ludzkim i społecznym, który stanowi jej największy potencjał. Społeczność gminy jest zaangażowana w jej sprawy – każdy jej członek aktywnie uczestniczy w życiu wspólnoty, dzięki czemu rozwija się ona harmonijnie. Mieszkańcy wszystkich miejscowości gminy wspólnie dbają o jej dobrostan, co przekłada się na zrównoważony rozwój sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dzięki efektywnemu gospodarowaniu i inwestycjom ukierunkowanym na rewitalizację zdegradowanych obiektów, systematycznie podnoszony jest standard zabudowy, a tym samym poprawia się sytuacja bytowa mieszkańców.

Rozbudowa infrastruktury drogowej przyczynia się do zapewnienia spójności przestrzennej gminy, dzięki czemu wzrasta jej atrakcyjność inwestycyjna. Gmina Ozimek gwarantuje bowiem dogodne warunki do zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, zarówno w formie małych przedsiębiorstw, jak i większych firm, dzięki czemu mieszkańcy mają łatwiejszy dostęp do zatrudnienia na stanowiskach pracy odpowiadającym ich indywidualnym preferencjom.

Zidentyfikowane na drodze diagnozy strategicznej potencjały i bariery rozwojowe przeanalizowano w odniesieniu do czterech obligatoryjnych wymiarów planowania strategicznego: społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego. W każdej ze sfer wyznaczono priorytety rozwojowe, stanowiące kluczowe obszary działań, jakie należy podjąć w celu zapewnienia wielokierunkowego rozwoju gminy Ozimek. Na ich podstawie opracowano następnie trzy cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia wymiernych rezultatów wdrażanej interwencji.

Kluczowym aspektem charakteryzującym sytuację społeczno-demograficzną Gminy Ozimek są niekorzystne zjawiska takie jak starzenie się społeczeństwa, wpływające na stopniową depopulację dotyczącą cały kraj. Ze względu na ponadprzeciętną atrakcyjność osiedleńczą gminy wynikającą m.in. z wysokiej dostępności do szerokiej oferty usług Opola, Gmina Ozimek rokrocznie przyciąga jednak nowych mieszkańców – świadczy o tym np. dodatni wskaźnik salda migracji. Postępujący proces suburbanizacji miasta wojewódzkiego stanowi dla gminy z jednej strony potencjał rozwojowy, a z drugiej – wyzwanie związane z przygotowaniem oferty i infrastruktury do zmieniającego się zapotrzebowania.

Zmniejszanie się populacji gminy w wyniku starzenia się społeczeństwa (ujemny przyrost naturalny) implikuje konieczność podjęcia działań mających na celu zahamowanie niekorzystnych zjawisk

i podniesienie atrakcyjności osiedleńczej przedmiotowego obszaru w szczególności dla młodych rodzin. Polityka rozwoju gminy powinna skupiać się na zapewnieniu wysokiej jakości życia i prowadzeniu efektywnej polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi stanowiących istotny potencjał dla rozwoju kapitału ludzkiego i zasobów siły roboczej. Ponadto, ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, należy mieć na uwadze specyficzne potrzeby i oczekiwania seniorów oraz dostosowywać do nich ofertę usług publicznych oraz gminnej infrastruktury. Działania ukierunkowane na rozwój społeczno-gospodarczy gminy powinny być realizowane z uwzględnieniem głosu mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych, dlatego konieczne jest wzmacnianie dialogu między samorządem a lokalną społecznością. Istotne pod tym względem jest wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych, których działalność może przyczyniać się do wzmacniania zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy.

Analiza dostępnej oferty spędzania czasu wolnego wykazała, iż jest ona stosunkowo słaba. Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wskazywały przede wszystkim na niską jakość oferty skierowanej do dzieci i młodzieży, a prawie 41% respondentów proponowała rozwój oferty spędzania wolnego czasu poprzez udostępnienie nowych obiektów sportu i rekreacji jako działanie mające na celu poprawę jakości życia w gminie. Ważne jest zapewnienie dobrego dostępu do terenów rekreacyjnych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców gminy – zarówno w centralnej jej części, jak i w miejscowościach obrzeżnych. Oferta kulturalno-rekreacyjna powinna być budowana z uwzględnieniem potrzeb osób różnych grup wiekowych. Ponadto, w związku z wysoką atrakcyjnością osiedleńczą gminy, istotnym wyzwaniem jest rozwijanie polityki mieszkaniowej tak, aby była ona wygodna zarówno dla młodych rodzin, jak i seniorów, których odsetek w strukturze demograficznej rokrocznie wzrasta. Kluczowym elementem interwencji w tym zakresie będzie kształtowanie dogodnych warunków mieszkaniowych poprzez zwiększanie terenów pod zabudowę oraz rozwijanie i modernizowanie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej. Konieczne jest w szczególności zapewnienie nowych terenów pod zabudowę jednorodzinną, zwłaszcza na terenach, gdzie dogodne i możliwe jest wykorzystanie infrastruktury istniejącej lub jej technicznie nieskomplikowana i ekonomicznie uzasadniona rozbudowa.

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, iż lokalny rynek pracy jest ograniczony i nie oferuje satysfakcjonujących warunków. Mieszkańcy Gminy Ozimek biorący udział w badaniu ankietowym szczególnie źle oceniali możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy (odpowiadającej ich potrzebom i oczekiwaniom) oraz wysokość zarobków. Co więcej, co czwarty badany przyznaje, iż w sytuacji utraty pracy opuściłby swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania, co jest niepokojącym sygnałem.

Wsparcie gospodarki gminy jest kluczowym kierunkiem jej rozwoju według 47,5% mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród proponowanych przez respondentów działań wpływających na jakość życia w Gminie Ozimek znalazło się przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych oraz zapewnienie większej liczby miejsc pracy, co powinno przyczynić się do rozwoju gminy pod kątem gospodarczym.

Rozwój sfery gospodarczej Gminy Ozimek powinien uwzględniać działania w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, ograniczania bezrobocia oraz zwiększania możliwości przekwalifikowania. Ważną kwestią jest udostępnienie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych wyposażonych w podstawową infrastrukturę sieciową, co przyciągnie inwestorów i wpłynie na stymulowanie lokalnego rynku pracy. Dzięki obecności dużych firm o różnych profilach działalności mieszkańcy mieliby łatwiejszy dostęp do zatrudnienia na stanowiskach dopasowanych do indywidualnych preferencji.

Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój lokalnej gospodarki jest wykorzystanie walorów turystycznych, przede wszystkim atrakcyjnego położenia i dostępności zasobów wodnych wykorzystywanych w celach rekreacyjnych. Obecność lasów stanowiących integralną część obszaru

chronionego krajobrazu Lasów Stobrowsko-Turawskich, kompleksu akwenów wodnych w Biestrzynie i rzeki Mała Panew oraz bliskość Jezior Turawskich sprawia, że gmina Ozimek to atrakcyjny obszar do organizacji spływów kajakowych, pieszych wypraw, czy rajdów rowerowych. Działalność samorządu lokalnego powinna skupiać się zatem na tworzeniu atrakcyjnych, korzystnych warunków do prowadzenia działalności turystycznej, które pozwoliłyby na poszerzenie dostępnej bazy noclegowej na terenie gminy Ozimek.

Priorytety dla rozwoju w sferze przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej

Zapewnienie integracji przestrzennej wszystkich miejscowości gminy	Zwiększenie bezpieczeństwa drogowego	Dbłość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego
Poprawa stanu technicznego dróg i chodników	Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych	Skoordynowany rozwój zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej

cel 3.

Cel 3. Zapewnienie spójności przestrzennej gminy oraz dbłość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego

Gminę Ozimek charakteryzuje wysoka różnorodność środowiska przyrodniczego, a niemal 89% jej powierzchni objęte jest ochroną, co z jednej strony stanowi istotny potencjał rozwoju turystyki, a z drugiej ogranicza rozwój infrastruktury technicznej czy zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej. Należy przy tym uwzględnić treść przepisów prawa oraz treść innych dokumentów (np. uchwał dotyczących parku krajobrazowego jako obszaru chronionego krajobrazu), które pozwalają na lokalizację zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy jednorodzinnej, na wskazanych w nich warunkach. Jednym z kluczowych celów dla gminy jest zatem odpowiedzialne planowanie i kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej tak, aby zapewnić warunki do wielokierunkowego rozwoju z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska i adaptacji do zmieniającego się klimatu. Kluczowym kierunkiem jest zapewnienie spójności przestrzennej gminy poprzez harmonijny, skoordynowany rozwój zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej, odpowiadający na rosnące potrzeby wynikające ze współczesnych trendów i procesów demograficznych (suburbanizacji, starzenia się społeczeństwa) oraz wysokiej atrakcyjności

osiedleńczej gminy. Osiągnięcie tego celu wymaga prowadzenia polityki przestrzennej opartej na czytelnych zasadach lokalizacji nowej zabudowy, rozbudowie infrastruktury sieciowej i drogowej w tempie adekwatnym do dynamiki napływu mieszkańców oraz wykorzystaniu potencjału terenów już zurbanizowanych. Umożliwi to nie tylko kontrolowany i zrównoważony rozwój przestrzenny, ale także poprawi warunki dla lokalnej przedsiębiorczości, usług i integracji społecznej. Dzięki temu gmina będzie rozwijać się w sposób uporządkowany, funkcjonalny i sprzyjający jakości życia, unikając jednocześnie niekontrolowanego rozproszenia zabudowy.

W opinii mieszkańców Gminy Ozimek biorących udział w badaniu ankietowym jedną z jej najistotniejszych słabych stron jest zły stan infrastruktury drogowej oraz niska dostępność ścieżek rowerowych. Poprawa tych aspektów była jednym z najczęściej wskazywanych przedsięwzięć, których realizacja w opinii mieszkańców przyczyniłaby się do poprawy jakości życia w gminie. Ważne jest zatem podjęcie działań mających na celu budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej, ze szczególnym uwzględnieniem ścieżek rowerowych wykorzystywanych zarówno w celach komunikacyjnych, jak i rekreacyjnych. Istotnym wyzwaniem jest również rozwijanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gazowej i telekomunikacyjnej, w odpowiedzi na rosnącą atrakcyjność osiedleńczą gminy. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sieciowej jest niezbędna do gwarantowania komfortu i wysokiej jakości życia, zarówno obecnym, jak i przyszłym mieszkańcom.

Zaplanowane zadania będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, dla ochrony którego wyznaczono osobny kierunek działań. Ze względu na postępujący kryzys klimatyczny niezbędne jest bowiem prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości wód i powietrza oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców.

Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 wpisuje się w ramy ustaleń nadrzędnych dokumentów planistycznych. Poniżej wymieniono najważniejsze dokumenty o znaczeniu krajowym, regionalnym oraz lokalnym, z którymi komplementarna jest omawiana strategia.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Przyjęta 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów, stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju (*Strategia Rozwoju Kraju 2020*). Dokument kluczowy na poziomie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej państwa polskiego. Głównym celem wskazanym w dokumencie strategii jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Zdefiniowane zostały również trzy cele szczegółowe:

- I. Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- II. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- III. Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej kraju. W swoich zapisach skupia wartości i zasady współpracy zarządu i samorządów, a także partnerów na rzecz rozwoju kraju i województw. Określa system prowadzenia polityki regionalnej przez rząd wobec regionów oraz na poziomie wewnątrzregionalnym. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego prezentuje cel główny i trzy cele szczegółowe polityki regionalnej, a także działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia winny podjąć samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Jednym z priorytetów strategii jest dążenie do zrównoważonego rozwoju, w związku z czym wskazano strategicznej interwencji (OSI), które otrzymać mają szczególne wsparcie: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk oraz Polska Wschodnia. Cele szczegółowe wyróżnione w KRSS to:

- I. Cel szczegółowy I - Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym,
- II. Cel szczegółowy II - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- III. Cel szczegółowy III - Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030

Strategia rozwoju województwa przedstawia wizję rozwoju na poziomie regionalnym, wyznacza strategiczne cele i kierunki działań oraz sposób ich realizacji na obszarze regionu.

Cele i kierunki rozwoju gminy powinny być spójne z celami zidentyfikowanymi w strategii rozwoju województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 definiuje wizję województwa w roku 2030, która brzmi: *Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji*². W dokumencie zwrócono uwagę na trzy horyzontalne determinanty rozwojowe, które mają kluczowe znaczenie i oddziałują na wszystkie obszary rozwoju – są nimi: depopulacja, wielokulturowość oraz zróżnicowanie terytorialne. Strategia określa cele strategiczne, które zostały opracowane w trzech obszarach: społeczeństwo, środowisko i gospodarka. W każdym

² Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

z celów strategicznych opisany został stan docelowy, jakim będzie charakteryzowało się województwo w roku 2030.

Na realizację celu głównego strategii rozwoju województwa składają się trzy cele strategiczne: Człowiek i relacje - Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę, Środowisko i rozwój - Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi oraz Silna gospodarka - Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu.

Narzędziem realizacji celów strategicznych i – co za tym idzie – realizacji wizji rozwoju regionu są opracowane cele operacyjne. Cele operacyjne stanowią uszczegółowienie celów strategicznych, a każdemu z nich przypisano odpowiednie kierunki działań. Cele oddziałują na siebie wzajemnie, co skłania do kompleksowego ich rozpatrywania. Poniżej przedstawiono schemat wzajemnego oddziaływania celów strategii rozwoju województwa tzw. „Opolską 11-tkę”.

Rysunek 1 Opolska „11” - cele operacyjne na tle celów strategicznych.

Źródło: Strategia rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030.

Wojewódzka strategia wyznacza także obszary wymagające szczególnego wsparcia, tj. obszary strategicznej interwencji (OSI).

W każdym z obszarów tematycznych – społecznym, gospodarczym i przestrzennym *Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* jest spójna z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego.

Obszary Strategicznej Interwencji

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 została przyjęta uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Dokument wskazuje obszary strategicznej interwencji (OSI) na poziomie krajowym i regionalnym. Celem wyznaczenia OSI jest udzielanie wsparcia w ramach programów rozwoju ukierunkowanego na wskazane obszary. Na poziomie krajowym wyróżnione zostały takie obszary jak: obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Zgodnie z zapisami nadrzędnych dokumentów strategicznych, gmina Ozimek nie wpisuje się w żaden z wyróżnionych OSI na poziomie krajowym.

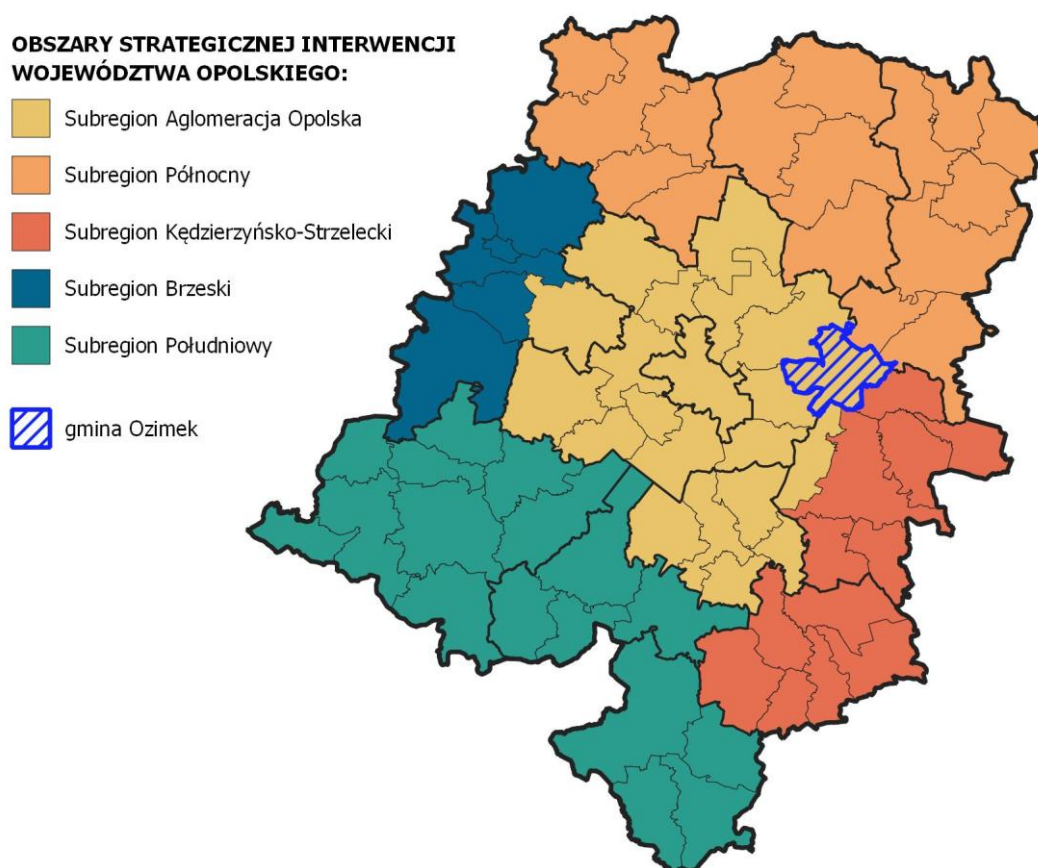
W województwie opolskim OSI pokrywają się z wyznaczonymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi. Strategia rozwoju województwa zakłada interwencje w pięciu obszarach:

- 1) OSI Subregion Aglomeracja Opolska,
- 2) OSI Subregion Brzeski,
- 3) OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
- 4) OSI Subregion Północny,
- 5) OSI Subregion Południowy.

Gmina Ozimek należy do Aglomeracji Opolskiej, która jest jednym z OSI zidentyfikowanych na poziomie województwa opolskiego— OSI Subregion Aglomeracja Opolska (AO)³. Przywołany subregion obejmuje 21 gmin oraz miasto Opole i stanowi obszar największej w regionie koncentracji potencjału społeczno-gospodarczego. Obszar odznacza się wysokim zurbanizowaniem oraz koncentracją funkcji administracyjnych, usługowych i mieszkalnictwa. Położenie AO pomiędzy dwoma ważnymi ośrodkami, tj. metropoliami: wrocławską i górnośląską, może stanowić szansę rozwoju, ale wymaga też utrzymania wysokiego poziomu konkurencyjności i atrakcyjności. Zwiększanie realizacji projektów integrujących subregion może mieć pozytywne oddziaływanie nie tylko na jego obszar, ale i na całe województwo.

³ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 przyjęta uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.

Rysunek 2 OSI województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

W tabeli poniżej przytoczono cele polityki przestrzennej i rekomendacje dla OSI Subregion Aglomeracja Opolska odpowiednie dla Gminy Ozimek, zgodne ze *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*:

Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze	
CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	REKOMENDACJE
Rozwój funkcji metropolitalnych	Tworzenie warunków dla rozwoju transportu publicznego
	Rozwijanie stref aktywizacji gospodarczej
	Tworzenie warunków dla rozwoju nowoczesnego przemysłu, usług dla biznesu i sektora IT
	1. Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych
Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych	Tworzenie warunków dla rozwoju zintegrowanego systemu transportu publicznego
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej)
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej

Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze	
CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	REKOMENDACJE
	Kształtowanie systemów ścieżek i szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
	Rozwój powiązań systemu przyrodniczego
Wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania	Kształtowanie i realizacja wspólnej polityki przestrzennej
	Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych
	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej
	Rozwijanie stref aktywizacji gospodarczej
	Tworzenie warunków dla rozwoju funkcji turystycznych
	Zwiększenie dostępności do infrastruktury (społecznej i technicznej)
	Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych
	2. Zwiększenie znaczenia sfery społecznej w procesie rewitalizacji
Wzmocnienie potencjału energetycznego	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej
	Zwiększanie efektywności energetycznej
	Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii OZE
	Proekologiczna modernizacja gospodarki
Wzmocnienie odporności przestrzeni na zagrożenia naturalne:	Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych i odporności na susze
	Bieżące utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej
	3. Prewencyjna ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego
Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa powodziowego:	Realizacja działań technicznych związanych ze zbiornikami i ciekami wodnymi
Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych:	Poprawa jakości powietrza
	Ograniczenie emisji hałasu i poprawa klimatu akustycznego
	Kształtowanie przestrzeni dla nowoczesnej gospodarki odpadami
	Ochrona cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych
Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego:	Rozwój powiązań systemu przyrodniczego
Poprawa ładu przestrzennego:	Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych
	Zwiększanie partycypacji społecznej w działaniach planistycznych
	Ograniczanie rozpraszania zabudowy

Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze	
CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	REKOMENDACJE
	Wprowadzanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo publiczne
	Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych
Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	Kształtowanie przestrzeni dla różnych form aktywności gospodarczej

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Podstawowym narzędziem prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie regionu jest plan zagospodarowania przestrzennego województwa. Plan w swoich zapisach określa struktury przestrzenne oraz kierunki i priorytety w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego z dostosowaniem do strategicznych kierunków rozwoju województwa.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO) wskazano cele i zasady polityki przestrzennej województwa. Celem strategicznym, zgodnie z dokumentem, jest *kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.*

Zgodnie z doktryną prowadzenia polityki rozwoju przestrzennego, planowanie przestrzenne odbywa się z uwzględnieniem obszarów o wyróżniających cechach fizyczno-geograficznych oraz zjawiskach społeczno-gospodarczych. Umożliwia to wskazanie potencjałów lokalnych i regionalnych, a także pomaga minimalizować występowanie sytuacji kryzysowych. Obszary funkcjonalne charakteryzują się wspólnymi powiązaniem między elementami struktury obszaru.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wyznaczono obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Gminę Ozimek zakwalifikowano do dwóch z nich: Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego – Aglomeracja Opolska i Obszar kształtowania potencjału rozwojowego wymagający programowania działań ochronnych.

Tabela 1. Obszary Funkcjonalne Województwa Opolskiego, w które wpisuje się gmina Ozimek.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym	
Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Opola – Aglomeracja Opolska	- Wzmocnienie potencjału aglomeracji, w szczególności funkcji metropolitalnych Opola. - Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między jednostkami systemu osadniczego. - Wzmocnienie odporności przestrzeni aglomeracji na zagrożenia naturalne i energetyczne. - Poprawa ładu przestrzennego.
Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym	
Obszar kształtowania potencjału rozwojowego wymagający programowania działań ochronnych.	- Ochrona, wzmocnienie integralności i spójności obszarów przyrodniczych. - Zachowanie, odtwarzanie i kształtowanie krajobrazów naturalnych i kulturowych. - Ochrona zasobów i poprawa jakości wód dla celów użytkowych.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego 2019

W Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 uwzględnione zostały zapisy wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego. Szczególnie wzięto pod uwagę wytyczne dotyczące kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego oraz priorytety rozwojowe wskazanych obszarów funkcjonalnych.

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego

Audyt krajobrazowy to nowe narzędzie polityki przestrzennej na obszarze województwa opolskiego, ukierunkowane na ochronę, gospodarowanie i planowanie przestrzeni w aspekcie krajobrazowym. Dokument obejmuje identyfikację, opis i ocenę wszystkich krajobrazów województwa, wyodrębniając te, które posiadają szczególne znaczenie dla społeczności lokalnych, charakteryzujące się najwyższymi walorami (tzw. krajobrazy priorytetowe). Ponadto audyt określa potencjalne zagrożenia dla krajobrazów oraz przedstawia zalecenia dotyczące ich ochrony i właściwego zagospodarowania. Dokument ten stanowi kluczowe narzędzie w procesie planowania przestrzennego na szczeblu wojewódzkim i gminnym, wspierając samorządy w podejmowaniu decyzji dotyczących kształtowania przestrzeni.

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego został przyjęty Uchwałą nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. Zgodnie z dokumentem tym w Gminie Ozimek znajdują się krajobrazy leśne, mozaikowe, wiejskie, miejski, podmiejski, przemysłowy i energetyczny, ludyczny i bagienno-łąkowy. Wyznaczono ponadto jeden krajobraz priorytetowy Jurapark Krasiejów o kodzie 16-318.57-131, czego celem jest ochrona cennego dla nauki i popularyzacji wiedzy o historii życia na ziemi jednego z najstarszych na świecie stanowisk paleontologicznych triasowych pradinozaurów, w obrębie Parku Dinozaurów JuraPark w Krasiejowie.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego to dokument strategiczny określający zasady prowadzenia polityki rozwoju na poziomie powiatowym. Swoim zakresem określa potencjał rozwojowy powiatu i jego kierunki rozwoju, a także cele strategiczne i operacyjne wraz z działaniami, jakie należy podjąć w ich realizacji. Dokument zakłada pięć celów strategicznych w różnych obszarach tematycznych:

- I. Cel strategiczny I Czyste środowisko naturalne,
- II. Cel strategiczny II Aktywne i bezpieczne społeczeństwo,
- III. Cel strategiczny III Innowacyjna gospodarka i rynek pracy,
- IV. Cel strategiczny IV Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport,
- V. Cel strategiczny V Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku.

Gmina Ozimek, jako nieodłączona część powiatu opolskiego, musi wpisać zapisy swojej strategii w ramy nadrzędnego dokumentu planistycznego – strategii rozwoju powiatu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozimek

Podstawę prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Ozimek, poza PZPWO, jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (SUiKZP). Dokument został przyjęty w drodze Uchwały nr XLII/382/22 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 31 stycznia 2022 r. Studium określa zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z uwzględnieniem rozwoju przestrzennego. Zgodnie z założeniami nowelizacji systemu planowania przestrzennego, studium obowiązuje do 30 czerwca 2026 r. – po tym czasie główne założenia polityki przestrzennej gminy określone będą przede wszystkim w strategii rozwoju oraz planie ogólnym gminy. Aby zapewnić kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy Ozimek, w Strategii wzięto pod uwagę ustalenia dotychczas obowiązującego SUiKP oraz założono utrzymanie określonych w nim kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniających się ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych uwarunkowań oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ozimek na lata 2024-2030 (GPR) to dokument opracowywany w celu realizacji zadań własnych gminy jakimi są: przygotowanie, koordynacja oraz stworzenie warunków do rewitalizacji. Obszar rewitalizacji w Gminie Ozimek został wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej w Ozimku w dniu 30 stycznia 2023 roku (Nr LVI/520/23 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ozimek) oraz ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego dnia 03.02.2023 (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 2023.518). Obszar rewitalizacji wyłoniony został z dwóch podobszarów – południowej części podobszaru Antoniów oraz części podobszaru Ozimek. W dokumencie wskazano kierunki działań, jakie należy podjąć na rzecz lokalnej

społeczności, przestrzeni i gospodarki oraz sposób ich realizacji. W programie rewitalizacji wyznaczone zostały 2 cele strategiczne:

1. Transformacja społeczna w oparciu o działania integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną.
2. Wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych i obiektów na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy jednoczesnym podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Gmina Ozimek leży na obszarze dorzecza Odry, a konkretniej w regionie wodnym Środkowej Odry. Plan gospodarowania wodami jest jednym z podstawowych dokumentów gospodarki wodnej o charakterze planistycznym. Zapisy dokumentu wyznaczają między innymi cele środowiskowe dla poszczególnych kategorii wód oraz dla obszarów chronionych.

W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z *II Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*⁴, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) zlokalizowanych na terenie gminy wraz z ich charakterystyką obejmującą wskazanie typologii i statusu, a także oceny stanu ogólnego oraz stanu lub potencjału chemicznego i ekologicznego. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (tj. Dz.U. z 2023 r. Poz. 335)

Tabela 2 Charakterystyka JCW zlokalizowanych na terenie gminy Ozimek

Kod JCW	Nazwa JCW	Typologia JCW	Status	Stan ogólny	Ocena stanu wód powierzchniowych na podstawie danych z lat 2019-2024		Działania podstawowe i uzupełniające	Cele środowiskowe
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny		
Jednolite części wód powierzchniowych								
RW600011118899	Chrzęstawa od Suchej do ujścia	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Działania renaturyzacyjne Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600011118899	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Działania renaturyzacyjne - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w), kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010118879	Chrzęstawa od źródła do Suchej	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Działania renaturyzacyjne - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych	- dobry potencjał ekologiczny - dobry stan chemiczny

							Uzupełniające: Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	
RW600010132883	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	Podstawowe: - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta - Przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie cieku przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMS Uzupełniające: - Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny
RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Rzeka nizinna	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi	- dobry stan ekologiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

							pochoǳącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	
RW60002311859	Zb. Turawa	Zbiornik limniczny	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa	- dobry potencjał ekologiczny - stan chemiczny: dla złaǳonych wskaźników [Benzo(a)piren (w), Benzo(b)Fluoranten (w), Benzo(g,h,i)perylen (w), Fluoranten (w), Kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010118529	Rosa	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	- umiarkowany stan ekologiczny (złaǳone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złaǳonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600009118549	Libawa	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	Podstawowe: - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Uzupełniające: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.	- umiarkowany stan ekologiczny (złaǳone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) - stan chemiczny: dla złaǳonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

RW600010118389	Myślina	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	Podstawowe: - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uzupełniające: - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami	- dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny
----------------	---------	--	---------------------	--------------	------------------------------	-------------------	---	--

Jednolite części wód podziemnych

Kod JCW	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Działania podstawowe i uzupełniające	Cele środowiskowe
GW600097	dobry	dobry	dobry	Podstawowe: - Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych. Uzupełniające: - Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych - Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni	- dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy
GW6000110	dobry	dobry	dobry	Podstawowe: - Opracowanie ekspertyzy określającej źródła zanieczyszczenia wód podziemnych związkami chlorowcopochodnymi - Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) Uzupełniające: - Wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP - Dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej" - Szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych	- dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy

				• Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni • Prowadzenie monitoringu wód podziemnych w zakresie zanieczyszczeń związkami chlorowcopochodnymi w wodach podziemnych • Rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych	
--	--	--	--	---	--

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne> i <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/568>

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną A. Kleczkowskiego, w obszarze gminy znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie” i GZWP nr 334 „Dolina Kopalna rzeki Mała Panew”.

Ponadto, Gmina Ozimek znajduje się w aglomeracji Ozimek o I_d PLOP013, która to aglomeracja, zgodnie z danymi przedstawionymi w VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, obecnie nie spełnia I (procent skanalizowania aglomeracji jest obecnie niższy niż wymagane 98%) oraz II warunku (zbyt mała wydajność oczyszczalni) Dyrektywy Ściekowej.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (PZPR)

Zgodnie z zapisami planu oraz z ustawą Prawo Wodne, głównym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest *ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej*. Tak sformułowany cel przyczynił się do wyznaczenia podczas procesu opracowywania PZRP dla obszaru dorzecza Odry trzech celów głównych dokumentu:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego.
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w gminie Ozimek występują w dolinie rzeki Mała Panew.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)

Dokument planistyczny, jeden z głównych dokumentów ogólnokrajowych w zarządzaniu i gospodarowaniu wodami. Sporządzany jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne i obejmuje: analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy. Cele szczegółowe wymienione w dokumencie:

1. Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy
2. Zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy;
3. Edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
4. Formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy

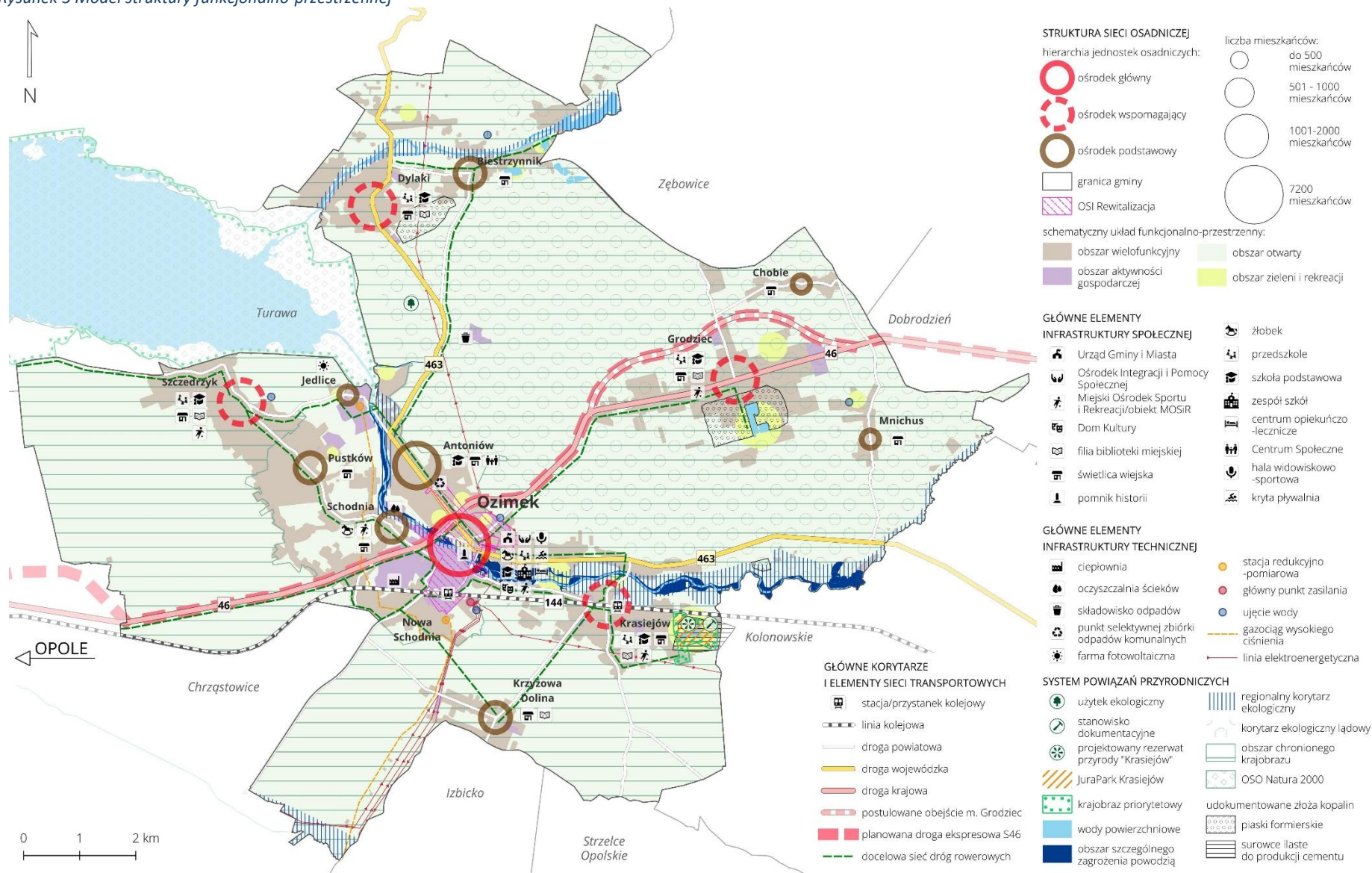
Gmina Ozimek znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy II – umiarkowanie zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną i hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone, a w zakresie zagrożenia suszą atmosferyczną do klasy IV – ekstremalnie zagrożone. Według klas łącznego zagrożenia suszą teren gminy Ozimek zakwalifikowany został jako słabo zagrożony.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Uwzględniając wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe Gminy Ozimek oraz prognozowane zmiany demograficzne, przestrzenne i klimatyczno-środowiskowe opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in.: strukturę sieci osadniczej gminy, układ komunikacyjny, podstawowe elementy infrastruktury społecznej i technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. W rezultacie opracowano długookresowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Ozimek. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w nadchodzących latach.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia w sposób schematyczny i orientacyjny docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, która odpowiadać ma przyjętym w strategii założeniom rozwojowym.

Rysunek 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

DEMOGRAFIA

- Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, populacja Gminy Ozimek stopniowo maleje. W 2014 roku liczba jej mieszkańców wynosiła 19,9 tys., natomiast w 2024 r. – 18,4 tys., co oznacza spadek o 7,7%. Według prognoz sytuacji demograficznej liczba ludności nadal będzie maleć i do 2030 roku ma wynieść 18,0 tys., co oznacza spadek o 1,8% względem roku 2024. Należy podkreślić fakt, że prognozy demograficzne nie zawsze się sprawdzają, szczególnie w przypadku gmin położonych w pobliżu dużego miasta wojewódzkiego. Można zatem przypuszczać, że liczba mieszkańców w Gminie Ozimek w następnych latach nie będzie spadać, lecz może nawet ulec zwiększeniu.
- Biorąc pod uwagę postępujący proces suburbanizacji Opola można przypuszczać, że realna sytuacja demograficzna gminy w najbliższych latach będzie nieco bardziej korzystna. Bliskość miasta wojewódzkiego, stanowiącego kluczowy ośrodek gospodarczy, edukacyjny i kulturalny regionu, stwarza bowiem dobre warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gmin podmiejskich, takich jak gmina Ozimek. Aktualnie ludzie coraz częściej decydują się na zamieszkanie w mniejszych miejscowościach położonych w sąsiedztwie dużych miast, aby korzystać z zalet życia w spokojniejszym środowisku przy jednoczesnym dostępie do miejskich udogodnień. O takiej sytuacji w gminie Ozimek świadczy np. wskaźnik salda migracji, którego wartość w okresie 2020-2024 wzrosła z poziomu -0,6 w 2020 r. do 0,8 w 2024 r. Wartość wskaźnika dla gminy jest korzystniejsza od wartości dla województwa, lecz mniejsza na tle powiatu. Oznacza to, że wzrosła liczba osób osiedlających się w gminie w stosunku do liczby osób wyjeżdżających, co może świadczyć o rosnącej atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Negatywnym zjawiskiem odnotowanym w latach 2020-2024 jest natomiast spadek odsetka osób w wieku produkcyjnym z poziomu 62,1% do 60,2%. Ta tendencja spadkowa wskazuje na zjawisko opuszczania gminy przez osoby młode. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymywał się w gminie praktycznie na tym samym poziomie w latach 2020-2024.
- Istotnym zjawiskiem występującym w Gminie Ozimek jest również starzenie się społeczeństwa, na co wskazują takie dane jak: wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (o 2,0 pp. w latach 2020-2024) oraz wzrost odsetka osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem (z poziomu 18,6% w 2020 roku do 20,8% w 2024 roku). Zjawisko starzenia się społeczeństwa jest typowe dla całego kraju i implikuje konieczność dostosowania prowadzonej polityki społecznej do potrzeb osób starszych.
- W analizowanych latach 2020-2024 przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców utrzymywał się na ujemnym poziomie. W roku 2024 przyrost naturalny na 1 000 ludności wyniósł w Gminie Ozimek -6,6 i był najniższy w ciągu ostatnich lat. Bezpośrednią przyczyną takiej sytuacji jest wyraźnie malejąca liczba urodzeń przy niewielkich zmianach w liczbie zgonów.
- Analiza danych demograficznych bezpośrednio przedstawia negatywne zjawiska zachodzące w gminie, takie jak starzenie się społeczeństwa oraz malejąca liczba urodzeń w stosunku do prawie niezmienniej liczby zgonów, które implikują konieczność rozwoju i poprawy jakości

prowadzonej polityki społecznej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na pozytywne związane ze wzrostem liczby nowych mieszkańców, co świadczy o poprawie atrakcyjności osiedleńczej gminy.

EDUKACJA I KULTURA

- Na sieć placówek oświatowych w Gminie Ozimek składa się 6 przedszkoli, 7 szkół podstawowych (w tym 4 z oddziałami przedszkolnymi) oraz 1 Zespół Szkolno-Przedszkolny. Na terenie gminy funkcjonuje również Zespół Szkół w Ozimku prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Opolu.
- Gminę Ozimek wyróżnia w skali powiatowej i wojewódzkiej wysoki dostęp do opieki żłobkowej. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową wzrósł z 19,7% w 2020 r. do 39,1% w 2024 r. i w całym analizowanym okresie był wyższy niż średnie wojewódzkie i powiatowe.
- Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł w latach 2020-2024 o 7,5 pp., z poziomu 89,3% w 2020 r. do 96,8% w 2024 r. Należy zatem stwierdzić, iż dynamika zmian jest pozytywna – wzrost wskaźnika podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru dla młodych rodzin, co jest szczególnie istotne z uwagi na postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa.
- W latach 2020-2024 współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych w Gminie Ozimek wzrósł o 2,7 pp., osiągając w roku 2024 wartość 99,6%. Jednocześnie w latach 2020-2024 wartość współczynnika była wyższa od wartości dla powiatu i województwa. Wysokie wartości wskaźnika skolaryzacji świadczą o wysokiej liczbie dzieci zamieszkujących gminę, które uczęszczają do szkół na jej terenie.
- Wyniki egzaminów ósmoklasisty w roku szkolnym 2024/2025 były przybliżone do średnich powiatowych i wojewódzkich. W gminie najwyższy średni wynik osiągnięto z języka angielskiego (68,7%), najniższy natomiast był wynik egzaminu z matematyki: 49,6%. Wynik z języka polskiego był wyższy niż średnia powiatowa i wojewódzka i wyniósł 65,2%.
- Najistotniejszymi instytucjami kultury w gminie są: Dom Kultury w Ozimku oraz funkcjonująca w jego strukturze Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku wraz z 5 filiami w miejscowościach Krasiejów, Grodziec, Szczedrzyk, Dylaki oraz Krzyżowa Dolina.
- Analizując odsetek czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców zaobserwować można jego spadek w okresie 2020-2024. W roku 2020 było to 88 osób, natomiast w 2024 – 84 osoby. Sytuacja jest odmienna w przypadku liczby książek wypożyczonych na jednego czytelnika. W 2020 r. w Gminie Ozimek wypożyczonych zostało średnio 15,7 książek w przeliczeniu na 1 czytelnika, natomiast w roku 2024 było to 30 książek.

POLITYKA SPOŁECZNA

- Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Ozimek w latach 2020-2023 zmalała o 13,2% i w roku 2023 wynosiła 204 osoby. Wartość ta była niższa niż średnia liczba w powiecie opolskim i województwie opolskim. Jest to pozytywne zjawisko dla gminy, wskazujące na polepszające się warunki życia mieszkańców.
- Tendencje spadkową zaobserwować można również w liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej. Liczba ta w 2020 r. wynosiła 277 rodzin, natomiast w 2024 r. – 209 rodzin.
- W strukturze rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej najwyższy udział mają rodziny emerytów i rencistów – 29,2%, następnie rodziny z dziećmi – 11,5% i rodziny niepełne

– 6,2%. Dane te bezpośrednio potwierdzają wskazane wcześniej zjawisko starzenia się społeczeństwa w Gminie Ozimek.

- Wśród najczęściej wskazywanych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2024 r. znalazły się: długotrwała lub ciężka choroba – 120 rodzin, ubóstwo – 110 rodzin oraz bezrobocie – 98 rodzin.
- Pozytywnym zjawiskiem w Gminie Ozimek jest wzrost liczby mieszkań, która w 2020 r. wynosiła 6,6 tys., a w 2024 roku – 6,7 tys., co oznacza, wzrost na poziomie 2,7%. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba mieszkań w 2024 r. wyniosła 367, więcej na tle powiatu opolskiego, lecz nieco mniej w porównaniu do województwa opolskiego. Co istotne w latach 2020-2024 wzrosła liczba mieszkań oddawanych do użytkowania, co świadczy o atrakcyjności osiedleńczej gminy.
- Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na jedną osobę w 2024 r. wynosiła w Gminie Ozimek 31,1 m². Wartość ta jest najniższa, biorąc pod uwagę średnią powiatu opolskiego i średnią województwa opolskiego. Analizując dane z ostatnich lat, zauważyć można jednak wzrost wartości wskaźnika (z 27,4 m² w 2019 roku). Metraż mieszkań jest czynnikiem przekładającym się na atrakcyjność osiedleńczą gminy, zatem poprawa sytuacji w tym zakresie sprzyja dalszemu rozwojowi.
- Zgodnie z danymi GUS za 2024 r. odsetek mieszkań posiadających dostęp do infrastruktury wodociągowej wynosi 98,9%, a mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie 88,3%. W obu przypadkach odsetek ten jest wyższy niż w powiecie opolskim i województwie opolskim. Dane te świadczą o dobrej jakości życia codziennego w Gminie Ozimek. Jeśli chodzi o mieszkania wyposażone w instalację gazową ich odsetek w gminie wyniósł w 2024 r. aż 51,3%, co stanowi wynik wyższy niż w powiecie, ale niższy niż w województwie.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- Analizując profil gospodarczy Gminy Ozimek, wskazać należy Hutę Małapanew, która rozpoczęła działalność w XVIII wieku. Huta była jednym z największych w Polsce producentów odlewów (głównie staliwnych, ale także żeliwnych). Dostarcza odlewy surowe i obrobione mechanicznie na rynek krajowy i zagraniczny, dla takich branż jak przemysł wydobywczy, hutnictwo, przemysł cementowo-wapienniczy, maszynowy, energetyka, przemysł stoczniowy i inne. Istotnym aspektem z gospodarczego punktu widzenia, jest współpraca gminy w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a także zrzeszenie wielu firm z jej terenu w Opolskiej Izbie Gospodarczej. Powyższe informacje świadczą o potencjale rozwoju gospodarki w Gminie Ozimek.
- Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni analizowanych lat 2020-2024 w Gminie Ozimek systematycznie rosła – w przeciągu pięciu lat odnotowano 14,4% wzrost. W roku 2024 liczba ta wynosiła 1,8 tys., z czego 1,6 tys. stanowiły podmioty sektora prywatnego. Dane te wskazują na rosnący poziom przedsiębiorczości mieszkańców.
- W 2020 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosiła w gminie 654 osoby, natomiast w 2024 r. – 757, co oznacza wzrost o blisko 15,7%.
- Dane dotyczące przedsiębiorczości wskazują, że osłabienie gospodarcze w 2020 r. związane z pandemią COVID-19 nie wpłynęło znacząco na zachwianie sytuacji gospodarczej w Gminie.
- W strukturze lokalnych podmiotów gospodarczych dominują podmioty działające w sektorze handlu hurtowego i detalicznego – 342 podmioty, co stanowi 19,0% ogółu podmiotów. Firmy

budowlane to 17,5% ogółu podmiotów w gminie (315), na trzecim miejscu znalazły się firmy związane z przetwórstwem przemysłowym (w liczbie 199, co stanowi 11,0% ogółu).

7. Istniejący stan środowiska

Klimat

Średnia roczna temperatura powietrza w gminie wynosi 9,6°C. Najwyższe temperatury odnotowuje się w lipcu, średnio 20,0°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -1,3°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 749 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 104 mm. Najsuchszym miesiącem jest natomiast luty z 44 mm opadów. Dominującymi wiatrami nad obszarem gminy są wiatry zachodnie, północno-zachodnie i południowe. Najmniejszy udział jest wiatrów północno-wschodnich. Przeważająca liczba to wiatry słabe o prędkości do 20 km/h⁵.

Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

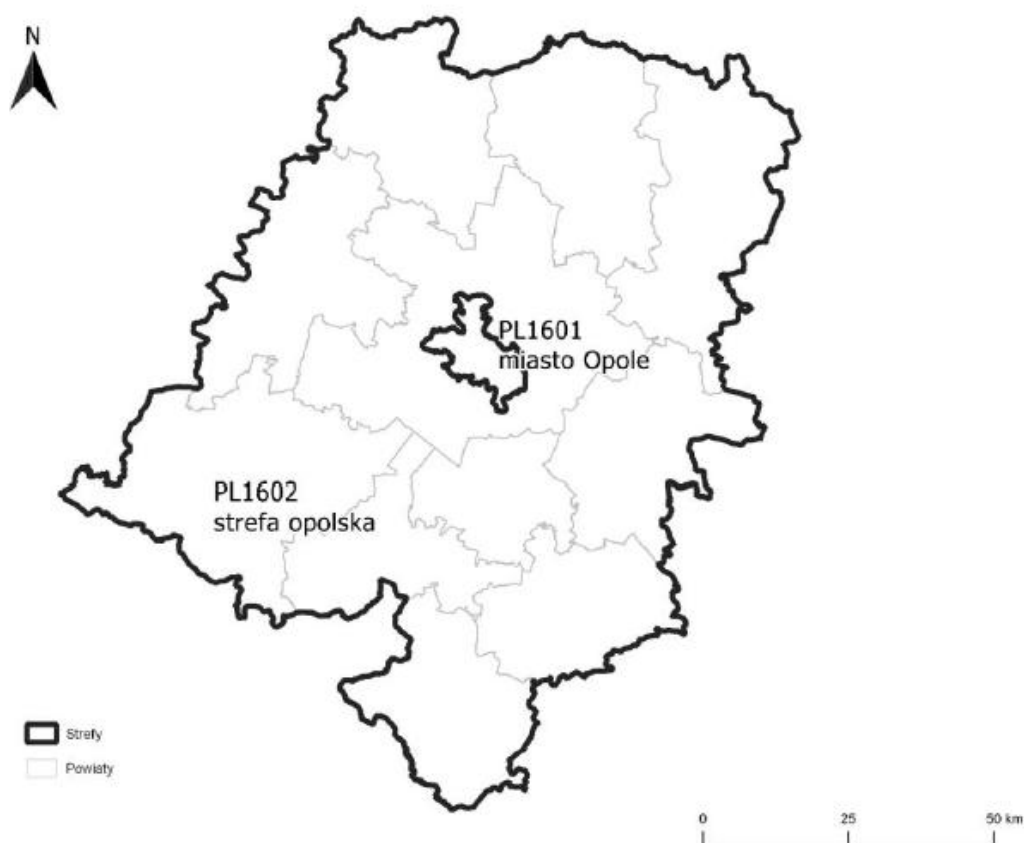
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo opolskie zostało podzielone na 2 strefy: miasto Opole oraz strefa opolska w skład której wchodzi pozostała część województwa.

⁵ <https://pl.climate-data.org>, <https://www.meteoblue.com/pl>

Rysunek 4 Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. z 2020 r., poz. 2279). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji: dwutlenek siarki (SO_2), dwutlenek azotu (NO_2), tlenek węgla (CO), benzen (C_6H_6), ozon (O_3), pył zawieszony $\text{PM}_{2,5}$ i PM_{10} , a także ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) i benzo(a)piren (B(a)P) zawarte w pyłach PM_{10} . W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki (SO_2), tlenek azotu (NO) i ozon (O_3).

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 3 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10),	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
	kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)		- określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla dwóch stref na terenie województwa opolskiego: miasta Opola i strefy opolskiej.

W 2025 r. w ramach systemu PMŚ, na terenie województwa opolskiego funkcjonowało ogółem 10 stacji pomiarowych, przy czym stacja monitoringu jakości powietrza zlokalizowana w Kluczborku przy ul. Mickiewicza nie została uwzględniona w ocenie. W związku z awariami analizatora pyłu zawieszonego PM10 na tej stacji, uzyskana kompletność była niewystarczająca dla potrzeb niniejszej oceny i w rezultacie do oceny jakości powietrza za rok 2025 w województwie opolskim wykorzystano wyniki pomiarów z 9 stacji pomiarowych. Dodatkowo prowadzone były pomiary benzenu na 2 stanowiskach pasywnych. Pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w wojewódzkiej sieci pomiarowej, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza.

Tabela 4 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2025	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa opolska uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2022, 2023, 2024 i 2025.

W rocznej ocenie jakości powietrza wykonanej na podstawie danych za 2025 r., określone zostały strefy w województwie opolskim, w których należy podjąć działania w celu dotrzymania na danym obszarze obowiązujących norm jakości powietrza.⁶

W ocenie za rok 2025 pod kątem ochrony zdrowia ludzi, na obszarze strefy opolskiej, wystąpiło przekroczenie dozwolonej liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszonego PM10 przewyższającym poziom dopuszczalny. W obu strefach województwa opolskiego wystąpiło przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz poziomowi celu długoterminowego dla ozonu.⁷

W odniesieniu do ochrony roślin ocena przeprowadzona pod kątem zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki na obszarze strefy opolskiej oparta była o metodę obiektywnego szacowania wykonanego z wykorzystaniem wyników modelowania matematycznego. W wyniku powyższych analiz stwierdzono, że w strefie opolskiej nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego, zarówno dla kryterium stężenia średniego rocznego, jak i stężenia uśrednionego dla pory zimowej, co pozwoliło na nadanie strefie opolskiej klasy A. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A
2025	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa opolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2022, 2023, 2024 i 2025.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za lata 2022-2025 z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa opolska uzyskała klasę A, a odniesieniu do poziomu celu długoterminowego w przypadku ozonu stwierdzono przekroczenie.⁸

Na podstawie klasyfikacji stref województwa opolskiego za rok 2025 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla obu stref województwa:⁹

⁶ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

⁷ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

⁸ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

⁹ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

- miasto Opole – do klasy C zakwalifikowano strefę ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10;
- strefa opolska – do klasy C zakwalifikowano strefę ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego: pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego: benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Ponadto, w 2025 roku, na obszarze obu stref został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz w strefie opolskiej ze względu na ochronę roślin, w wyniku czego strefy otrzymały klasę D2.¹⁰

Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM10 odpowiednio poziomy dopuszczalne lub docelowe na terenie obu stref województwa opolskiego zostały dotrzymane. Strefy w ocenie uzyskały klasę A.¹¹

Szczególną uwagę należy zwrócić na stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w województwie opolskim. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 wystąpiło w 2025 r. na wszystkich czterech stacjach pomiarowych w województwie. Na podstawie wyników matematycznego modelowania jakości powietrza oszacowano, że w 2025 roku problem ten dotyczył 62 gmin w województwie (87% wszystkich gmin), w tym 3 gmin miejskich (100% wszystkich gmin miejskich), 26 wiejskich (76% wszystkich gmin wiejskich) i 33 miejsko-wiejskich (97% wszystkich gmin miejsko-wiejskich). Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.¹²

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Jednakże wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 rejestrowane w sezonie grzewczym w 2025 roku pozostają istotnym problemem. Na tle województwa wyróżniają się głównie Nysa i Zdzeszowice, gdzie w 2025 r. zarejestrowano największą liczbę dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych. Problem ponadnormatywnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 dotyczył w 2025 r. gmin zlokalizowanych na terenie powiatów: nyskiego, opolskiego, krapkowickiego, strzeleckiego oraz kędzierzyńsko-kozielskiego. Stężenia pyłu zawieszonego w dużej mierze zależą od warunków meteorologicznych panujących w danym roku kalendarzowym. Niska temperatura powietrza, brak opadów i cisze wiatrowe w połączeniu

¹⁰ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

¹¹ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

¹² Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

z występowaniem zjawiska inwersji sprzyjają kumulowaniu się przy powierzchni gruntu zanieczyszczeń emitowanych z indywidualnych źródeł grzewczych i transportu. Sytuacja taka sprzyja występowaniu krótkotrwałych epizodów wysokich lub podwyższonych stężeń pyłu zawieszonego. W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} przeprowadzona ocena jakości powietrza kolejny raz wykazała dotrzymanie poziomu dopuszczalnego (20 µg/m³) na obszarze województwa opolskiego.¹³

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa opolskiego od roku 2009. Obecnie na terenie województwa obowiązuje, uchwalona przez Sejmik Województwa Opolskiego we wrześniu 2023 r., aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których celem jest poprawa jakości powietrza w województwie.¹⁴

Na terenie gminy Ozimek nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu jakości powietrza, jednakże ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie opolskim, również te, na terenie których nie ma stacji pomiarowej. Taka możliwość wynika z zastosowania metody uzupełniającej w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu jaką tanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. Realizacja modelowania stężeń wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy, od 2019 r. została powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ- PIB).¹⁵

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu w gminie Ozimek w 2024 roku, uzyskane na podstawie modelowania matematycznego oraz szacowania, na podstawie pomiarów z najbliższej stacji.

Tabela 6 Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Ozimek w 2024 r.

Rodzaj zanieczyszczenia	Poziom zanieczyszczenia	
	Obszar miejski	Obszar wiejski
Dwutlenek siarki - nr CAS 7446-09-5*	4 µg/m ³	3-4 µg/m ³
Dwutlenek azotu - nr CAS 10102-44-0	11 µg/m ³	10-11 µg/m ³
Pył zawieszony PM ₁₀	20-22 µg/m ³	19-22 µg/m ³
Pył zawieszony PM _{2,5}	12-14 µg/m ³	11-14 µg/m ³
Benzen - nr CAS 71-43-2	1 µg/m ³	0,5-1 µg/m ³
Ołów - nr CAS 7439-92-1**	0,009 µg/m ³	0,005-0,009 µg/m ³

¹³ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

¹⁴ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2025

¹⁵ Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Opolu

Rodzaj zanieczyszczenia	Poziom zanieczyszczenia	
	Obszar miejski	Obszar wiejski
Tlenek węgla - nr CAS 630-08-0***	312 µg/m ³	156-312 µg/m ³
Arsen - nr CAS 7440-38-2****	0,5-0,6 ng/m ³	0,5-0,6 ng/m ³
Kadm - nr CAS 7440-43-9****	0,4 ng/m ³	0,2-0,4 ng/m ³
Nikiel - nr CAS 7440-02-0****	0,7 ng/m ³	0,4-0,7 ng/m ³
Benzo(a)piren - nr CAS 50-32-8*****	0,7-2 ng/m ³	0,5-2 ng/m ³

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony Środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

*** W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.

**** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10. Dla arsenu, kadmu i niklu w pyłe PM10 nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, które są wartościami średniorocznymi.

***** Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

Źródło: RWMŚ GIOŚ w Opolu

Zgodnie *Raportem wojewódzkim za rok 2025 rocznej oceny jakości powietrza w województwie opolskim* na terenie gminy Ozimek ze względu na ochronę zdrowia ludzi stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu oznaczonego w pyłe PM10 oraz poziom celu długoterminowego ozonu, a także przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę roślin.

Zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji Emisyjności budynków, na przedmiotowym terenie, funkcjonują następujące źródła ciepła:

- kocioł na paliwo stałe – 2 425 szt., w tym, z ręcznym podawaniem paliwa – 1 489, szt., z automatycznym podawaniem paliwa – 936 szt.,
- pompa ciepła – 363 szt.,
- kominek – 221 szt.,
- kocioł gazowy – 195 szt.,
- kocioł olejowy – 136 szt.,
- ciepło systemowe – 113 szt.,
- ogrzewanie elektryczne – 110 szt.,
- trzon kuchenny/piecokuchnia – 67 szt.,
- piec kaflowy na paliwo stałe – 52 szt.

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno;
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej;
- odpady organiczne;
- oleje roślinne;
- tłuszcze zwierzęce;
- osady ściekowe;
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazowiec pensylwański.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areálu upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemysłowy i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

Energia wiatru

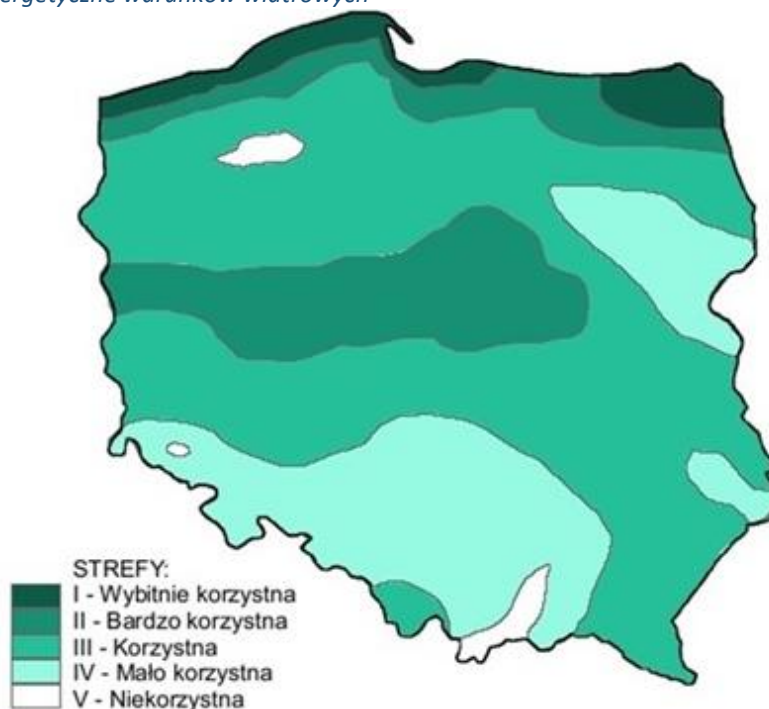
Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna;
- Strefa II – bardzo korzystna;
- Strefa III – korzystna;
- Strefa IV – mało korzystna;
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren gminy Ozimek leży w zasięgu strefy IV (mało korzystnej).

Rysunek 5 Strefy energetyczne warunków wiatrowych

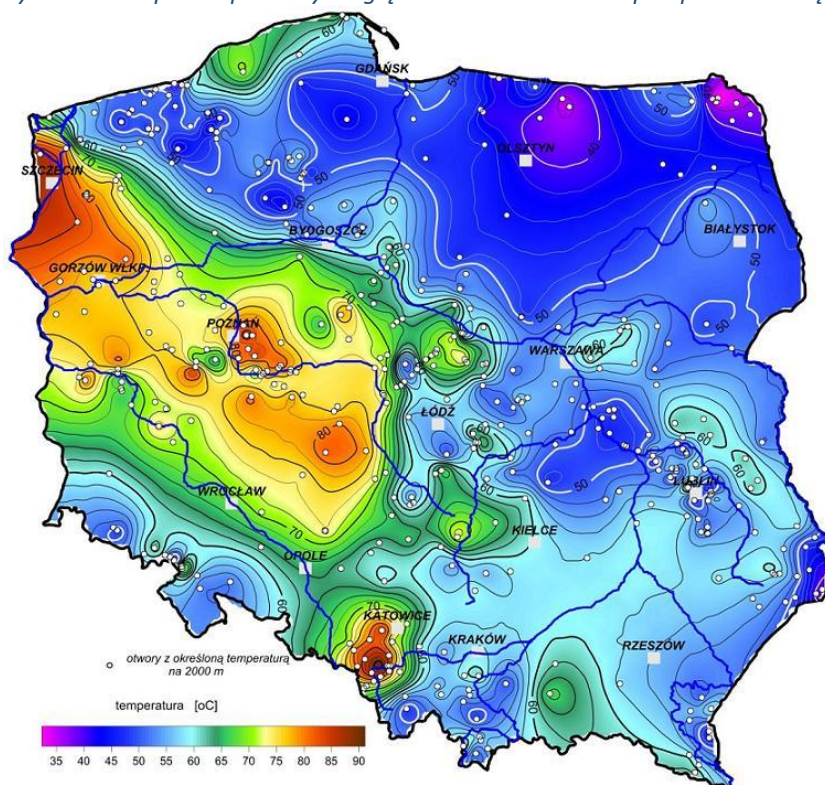

Źródło: imgw.pl

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdolne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane są w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku.

Rysunek 6 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

Źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Na terenie gminy Ozimek nie zainstalowano jak do tej pory żadnej instalacji geotermalnej, gdyż obecny stan rozpoznania wód geotermalnych nie jest wystarczający dla określenia opłacalności inwestycji. Gmina Ozimek położona jest w Prowincji Środkowo-Europejskiej. Oprócz tej Prowincji, w Polsce wyróżnia się Karpacką oraz Prowincję Przedkarpacką. Obszar Gminy Ozimek charakteryzuje się korzystnymi anomaliami w rozkładzie gęstości strumienia ciepłego. Kluczową dziedziną jej zastosowania powinno być ciepłownictwo, co pozwoliłoby na znaczne ograniczenie ilości spalania tradycyjnych paliw i eliminację jego negatywnych skutków. Oprócz ciepłownictwa, wody geotermalne mogą być stosowane w lecznictwie i rekreacji. Wykorzystanie wód termalnych po uprzednim udokumentowaniu ich występowania wymaga skomplikowanej i kosztownej procedury związanej z uruchomieniem takiej działalności.¹⁶

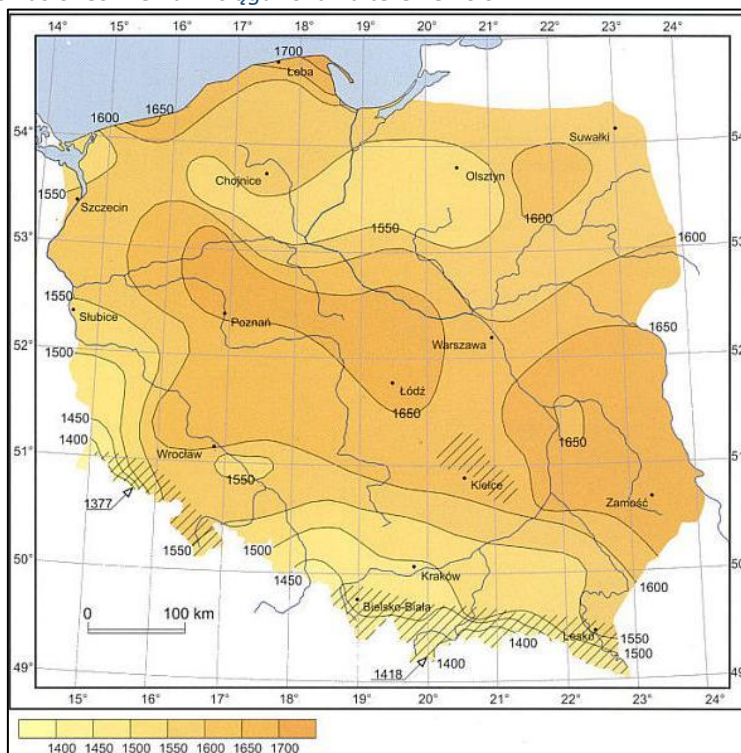
Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku.

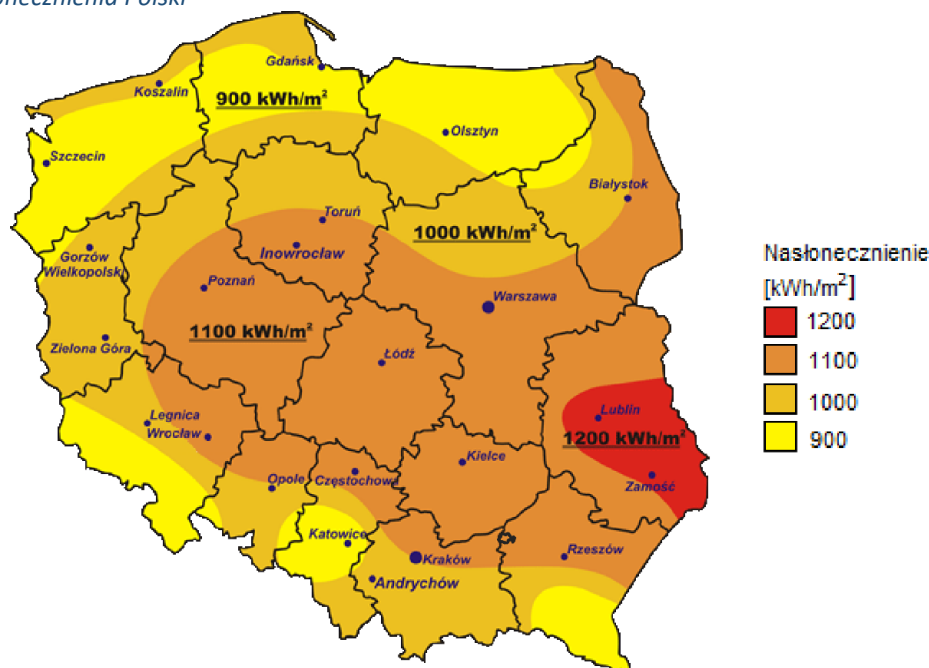
fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 7 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

Źródło: imgw.pl

Rysunek 8 Mapa nasłonecznienia Polski

Źródło: cire.pl

Gmina Ozimek zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1000 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie gminy szacowane jest na 1 500 - 1550 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako umiarkowane w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

Zgodnie z rejestrem wytwórców energii w małej instalacji na terenie gminy Ozimek, brak jest instalacji OZE. Instalacje fotowoltaiczne znajdują się natomiast na następujących budynkach należących do Gminy:

- ul. Księdza Kałuży 13, 46-040 Ozimek, moc 24,84 kW,
- ul. Korczaka 10, 46-040 Ozimek, moc 9,72 kW,
- ul. Fabryczna 2, 46-040 Dylaki, moc 20,16 kW,
- ul. Romana Dmowskiego 1, 46-040 Ozimek, moc 32,20 kW,
- ul. Ks. M. Senfta 2, 46-040 Krasiejów, moc 15,96 kW,
- ul. Opolska 1, 46-042 Szczedrzyk, moc 19,32 kW,
- ul. Ogrodowa 1, 46-040 Grodziec, moc 26,25 kW,
- ul. Tartaczna 1, 46-040 Grodziec, moc 31,92 kW,
- ul. Częstochowska 26, 46-040 Ozimek, moc 25,76 kW,
- ul. Daniecka 12A, 46-040 Ozimek, moc 18,40 kW,
- ul. Korczaka 12, 46-040 Ozimek, moc 49,68 kW,
- ul. Powstańców Śl. 17, 46-040 Antoniów, moc 14,72 kW,
- ul. Szkolna 5, 46-040 Dylaki, moc 47,04 kW,

- ul. Szkolna 5, 46-040 Krasiejów, moc 26,04 kW,
- ul. ks. M. Brolla1, 46-042 Szczedrzyk, moc 43,68 kW,
- ul. Księdza Kałuży 15, 46-040 Ozimek, moc 30,36 kW,
- ul. ks. J. Dzierżona 4 B, 46-040 Ozimek, moc 40,5 kW,
- ul. Powstańców Śl. 29, 46-040 Krzyżowa Dolina, moc 10 kW,
- ul. Ks. Piotra Gołąba 19, 46-040 Schodnia, moc 35,1 kW,
- ul. Ks. Piotra Gołąba 19, 46-040 Schodnia, moc 35,1 kW,
- ul. Częstochowska 115a, 46-040 Grodziec, moc 20,25 kw,
- ul. Powstańców Śląskich 52 , 46-040 Antoniów, moc 20 kW.

Hałas

Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalne poziomy hałasu, wg następujących wskaźników:

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).
- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00),
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Tabela 7 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB							
	Drogi lub linie kolejowe*				Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu			
	L_{DWN}	L_N	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{DWN}	L_N	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	50	45	45	40	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	64	59	61	56	50	40	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy	68	59	65	56	55	45	55	45

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB							
	Drogi lub linie kolejowe*				Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu			
	L _{DWN}	L _N	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N	L _{AeqD}	L _{AeqN}
mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej								
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	70	65	68	60	55	45	55	45

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadujące zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia.

Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie gminy, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Na terenie gminy Ozimek źródłem hałasu są:

- droga krajowa 46 relacji Kłodzko-Szczekociny,
- droga wojewódzka 463 relacji Zawadzkie – Bierdzany,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Monitoring hałasu

Zgodnie ze „Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025” oraz z programami wykonawczymi w zakresie hałasu, na terenie gminy Ozimek, w 2024 roku, pomiary w zakresie hałasu w środowisku były prowadzone w dwóch punktach pomiarowych (drogowe pomiary hałasu krótkookresowego).

Tabela 8 Pomiary hałasu krótkookresowego w miejscowości Grodziec

Data wykonania pomiaru	Miejscowość	Lokalizacja punktu	L _{AqgT} [dB] pora dnia	L _{AqgT} [dB] pora nocy	Poziom dopuszczalny [dB] dzień	Poziom dopuszczalny [dB] noc
16.10.2024	Grodziec	ul. Częstochowska, dz. nr 47/4	68,4	65,2	61	56
17.10.2024	Grodziec	ul. Częstochowska, dz. nr 282/2	68,1	65,8	61	56

Źródło: RWMŚ GIOS w Opolu

Pola elektromagnetyczne

Zgodnie ze „Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020–2025” oraz wykonawczymi programami monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Ozimek w roku 2022 i 2024 prowadzone były pomiary monitoringowe w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Poziom dopuszczalny dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności, dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz - 40 GHz, wynosi 28 V/m. Wyniki zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 9 Wyniki pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie gminy Ozimek

Data wykonania pomiaru	Miejscowość	Ulica	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Średnie natężenie pola elektromagnetycznego [V/m]
			Szerokość	Długość	
28.07.2022	Ozimek	Dmowskiego	50,689694	18,211083	0,4
22.05.2024	Ozimek	Dmowskiego	50,689694	18,211083	poniżej dolnego progu oznaczalności sondy

Źródło: RWMŚ GIOS w Opolu

Zgodnie z lokalizacją punktów pomiarowych pól elektromagnetycznych w województwie opolskim w 2025 roku, udostępnianych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie gminy Ozimek w roku 2025 nie prowadzono pomiarów hałasu w środowisku.

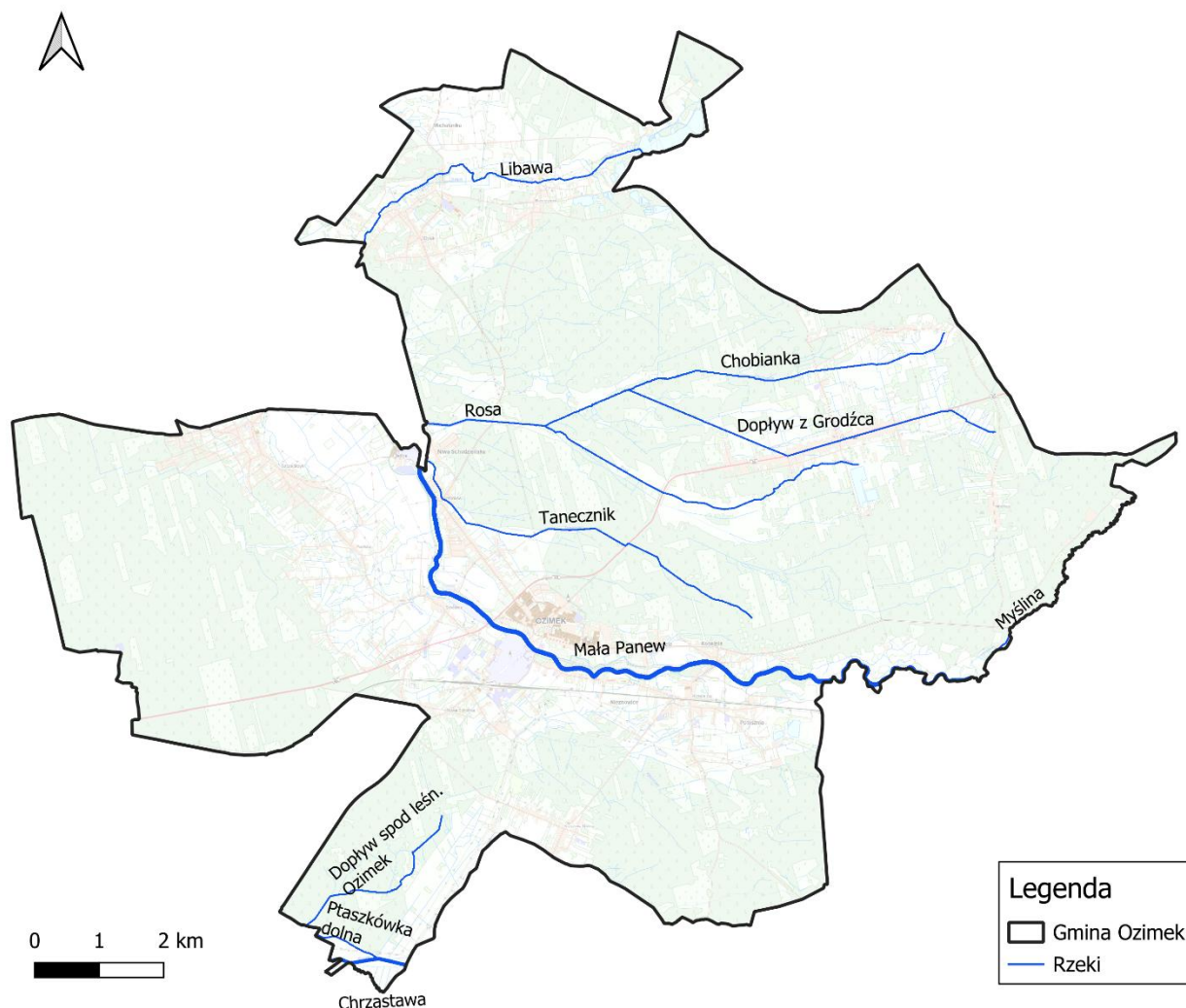
Wody

Wody powierzchniowe

Sieć rzeczna w gminie Ozimek stanowi rzeka Mała Panew wraz z jej z prawobrzeżnymi dopływami – Libawą, Myśliną i Rosą. Mała Panew, stanowiąca prawy dopływ Odry, rozpoczyna swój bieg na terenie gminy przy jej wschodniej granicy i obejmując oczyszczalnie ścieków w Antonowie, kieruje się w stronę Jeziora Turawskiego. Przepływająca przez Biestrzynnik i Dylaki rzeka Libawa, podobnie jak Mała Panew uchodzi do turawskiego zbiornika. Rzeka Rosa, położona przede wszystkim na terenach zalesionych, wraz ze swoim dopływem Chobianką przebiegają przez środkową część gminy Ozimek.

Gmina Ozimek pod względem hydrograficznym wchodzi w skład zlewni I rzędu rzeki Odry. Prawie cały obszar jest położony w zlewni częściowej rzeki Mała Panew z jej prawobrzeżnymi dopływami – Libawą, Rosą i Myśliną oraz lewobrzeżnym dopływem – Brzezinką. Jedynie południowy fragment kompleksu leśnego położony na południe od wododziału, przebiegającego w rejonie Krzyżowej Doliny, znajduje się w zlewni częściowej rzeki Jemielnicy – lewobrzeżnego dopływu Małej Panwi¹⁷.

Rysunek 9 Rzeki na tle gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Teren gminy Ozimek leży w zasięgu 9 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych.

Tabela 10 JCWP znajdujące się na obszarze gminy Ozimek

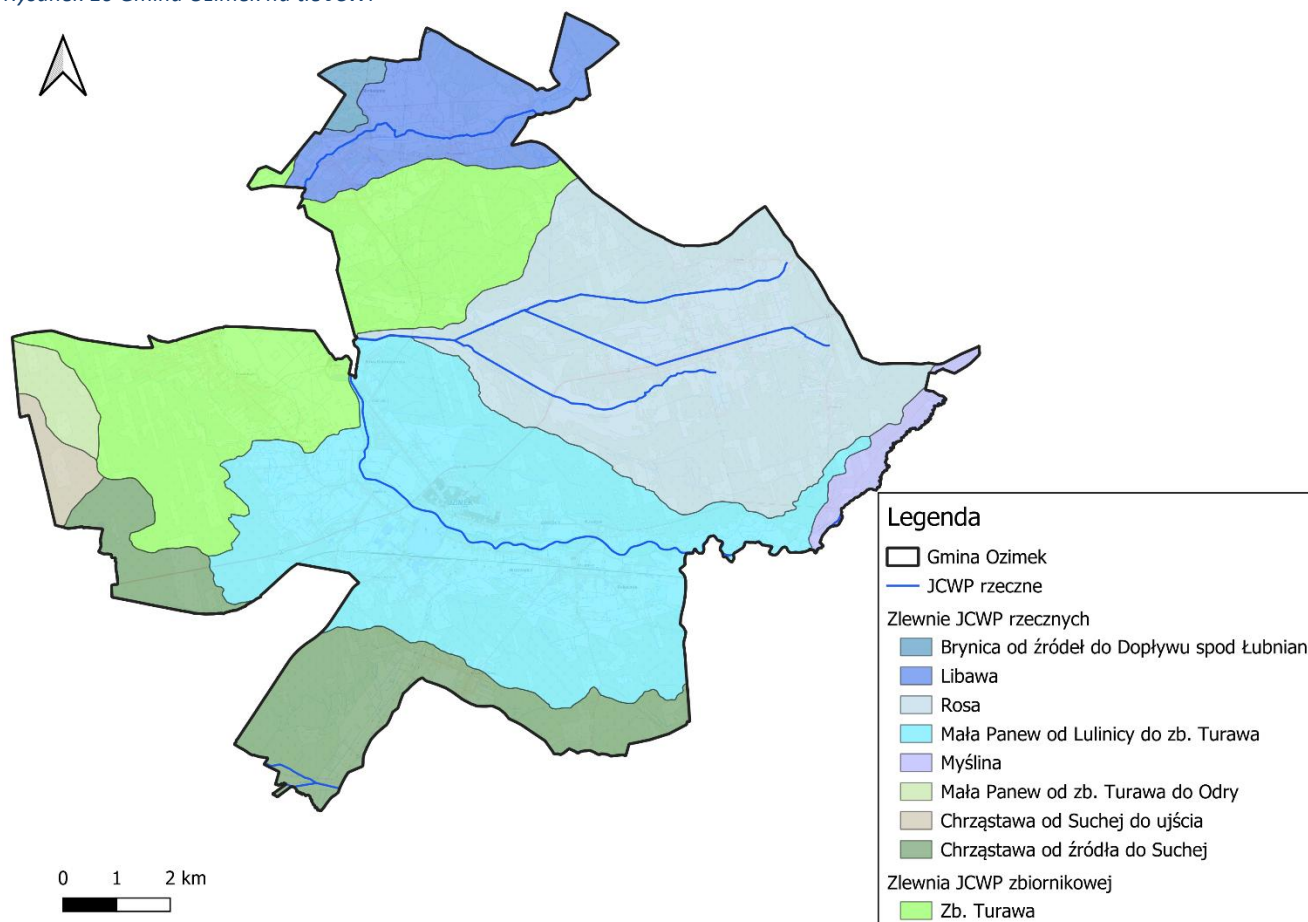
Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW600011118899	Chrzastawa od Sucheja do ujścia

¹⁷ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW60001111899	Mała Panew od zb. Turawa do Odry
RW600010118879	Chrzastawa od źródła do Suchej
RW600010132883	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian
RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa
RW60002311859	Zb. Turawa
RW600010118529	Rosa
RW600009118549	Libawa
RW600010118389	Myślina

Źródło: RWMŚ GIOS w Opolu

Rysunek 10 Gmina Ozimek na tle JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r., poz. 960 z późn. zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu została wykonana na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2024 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

Na obszarze gminy Ozimek były 2 punkty pomiarowo-kontrolne: w Jedlicach (JCWP Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa) i Dylakach (JCWP Libawa).

Tabela 11 Ocena stanu wód JCWP obejmujących teren gminy Ozimek

Nazwa JCWP		Chrzastawa od Suchej do ujścia	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	Chrzastawa od źródła do Suchej	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Zb. Turawa	Rosa	Libawa	Myślina
Typ JCWP		RzN – rzeka nizinna	RzN – rzeka nizinna	PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty	PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty	RzN – rzeka nizinna	L – zbiornik limniczny	PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty	PN – potok lub strumień nizinny	PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]		15,17	18,84	146,49	53,46	39,27	20,20 (pow. JCWP [km ²])	20,59	57,93	31,85
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]		43,16	54,77	526,61	111,60	100,24	52,40	43,30	103,25	68,36
Obszar dorzecza		Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry
Region wodny		Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry
Status JCWP		SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
Ocena stanu ¹⁸	stan/ potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan ekologiczny	zły stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
	stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	brak klasyfikacji	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	brak klasyfikacji
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rodzaj presji determinującej stan wód w	Główne źródło presji troficznych	nie dotyczy	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)	odpływ miejski (wody opadowe)	nie dotyczy	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)

¹⁸ Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024

Nazwa JCWP		Chrzęstawa od Suchej do ujścia	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	Chrzęstawa od źródła do Suchej	Brynica od źródła do Dopływu spod Łubnian	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Zb. Turawa	Rosa	Libawa	Myślina
	Główne źródło presji zasalających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne	nie dotyczy	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne	budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe
	Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane	nie dotyczy	nie dotyczy	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	nie dotyczy

Nazwa JCWP	Chrzęstawa od Suchej do ujścia	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	Chrzęstawa od źródła do Suchej	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Zb. Turawa	Rosa	Libawa	Myślina
		(substancje zakazane)							

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzniowe>, [data dostępu: 24.02.2026 r.], Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024

Powyższe jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowane są w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Górnej Odry, i obejmują zarówno odcinki rzeki wielkiej nizinnej (Odra), jak i mniejsze cieki – potoki i strumienie nizinne piaszczyste (pozostałe). JCWP różnią się pod względem długości (od ok. 15 do 146 km) oraz powierzchni zlewni (od ok. 43 do ponad 526 km²). Ponad połowa JCWP zakwalifikowana została jako naturalna część wód. Natomiast 4 JCWP posiadają status silnie zmienionej części wód, co wskazuje na istotny wpływ działalności antropogenicznej, głównie w zakresie przekształceń hydromorfologicznych. Ocena stanu wód wykazuje, że wszystkie JCWP charakteryzują się złym stanem ogólnym, przy czym potencjał lub stan ekologiczny określono jako zły, słaby lub umiarkowany. We wszystkich sklasyfikowanych przypadkach stwierdzono stan chemiczny poniżej dobrego, co istotnie wpływa na negatywną ocenę końcową. Główne presje determinujące stan wód mają charakter hydromorfologiczny obejmujący m.in. prostowanie koryt, budowę piętrzące i regulacyjne oraz obiekty mostowe. Presje troficzne związane są przede wszystkim z odpływem miejskim wód opadowych, źródłami bytowo-komunalnymi, przemysłowymi oraz nawożeniem i depozycją z obszarów rolniczych. Występują także presje chemiczne rozproszone związane z rozwojem obszarów zurbanizowanych, transportem, turystyką, odpływem miejskim, rolnictwem, leśnictwem oraz punktowe związane z przemysłem czy odciekami ze składowisk.

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 12 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży gmina Ozimek

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹⁹	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Chrząstawa od Suchej do ujścia	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
2.	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w), kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Chrząstawa od źródła do Suchej	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

¹⁹ obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującym przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹⁹	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
4.	Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
5.	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(b)fluoranten(w),benzo(g,h,i)perylen(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
6.	Zb. Turawa	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w), Benzo(b)Fluoranten (w), Benzo(g,h,i)perylen (w), Fluoranten (w), Kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹⁹	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
7.	Rosa	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
8.	Libawa	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
9.	Myślina	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 24.02.2026 r.]

Tabela 13 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP i obecne na obszarze gminy

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Chrzastawa od Sucheja do ujścia	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu.
2.	Mała Panew od zb. Turawa do Odry		
3.	Chrzastawa od źródła do Sucheja		
4.	Brynica od źródeł do Dopływu spod łubnian		
5.	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa		
6.	Rosa		
7.	Libawa		
8.	Myślina		
9.	Zb. Turawa	Użytek ekologiczny Antoniów	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; mułowiska, namuliska i podmokliska, siedl. przyr. 7110

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 24.02.2026 r.]

Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. Gmina Ozimek leży w zasięgu następujących GZWP:

- **GZWP nr 334 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew (W)** – wyznaczony został w obrębie doliny kopalnej rzeki Mała Panew, która jest formą denudacyjną wymodelowaną w mało odpornych osadach ilastych triasu górnego. Jest zasilany w 67% wodami pochodzącymi z infiltracji opadów, a w pozostałej części wodami pochodzącymi z obszaru zlewni Małej Panwi oraz z cieków powierzchniowych (ok. 14%). Ujęcia pracujące w GZWP pobierają rocznie ok. 3 088 800 m³ (42% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych) przy dostępnych zasobach odnawialnych 9 406 780 m³ /rok.
- **GZWP nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie** – jest związany z utworami dolnotriasowego poziomu wodonośnego – pstrego piaskowca występującego lokalnie w łączności hydraulicznej z utworami czerwonego spągowca przynależnymi do permu i należy do zbiorników porowo-szczelinowych. Zawodnione piaskowce tego poziomu mają miąższość w rejonie Ozimka ok. 130 m. Szacowana wielkość zasobów dyspozycyjnych, dla obszaru GZWP nr 335, wynosi 36 364,0 m³ /d. Średni dobowy pobór wody z tych ujęć, określony na podstawie pozwoleń wodnoprawnych wydanych przez właściwe miejscowo organy administracji ds. gospodarki wodnej, wynosi 14 220,4 m³ /d co stanowi ok. 39% oszacowanych zasobów dyspozycyjnych²⁰.

Tabela 14 Charakterystyka GZWP na terenie gminy Ozimek

Nazwa GZWP	GZWP nr 334 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew (W)	GZWP nr 335 Zbiornik Krapkowice–Strzelce Opolskie
Województwo	opolskie	opolskie, śląskie
Powiat	opolski, m. Opole	Brzeski, opolski, strzelecki, krapkowicki, oleski, nyski, prudnicki, gliwicki, lubliniecki, m. Opole
RZGW	Wrocław	Wrocław, Gliwice
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	110	97, 109, 110, 127, 128

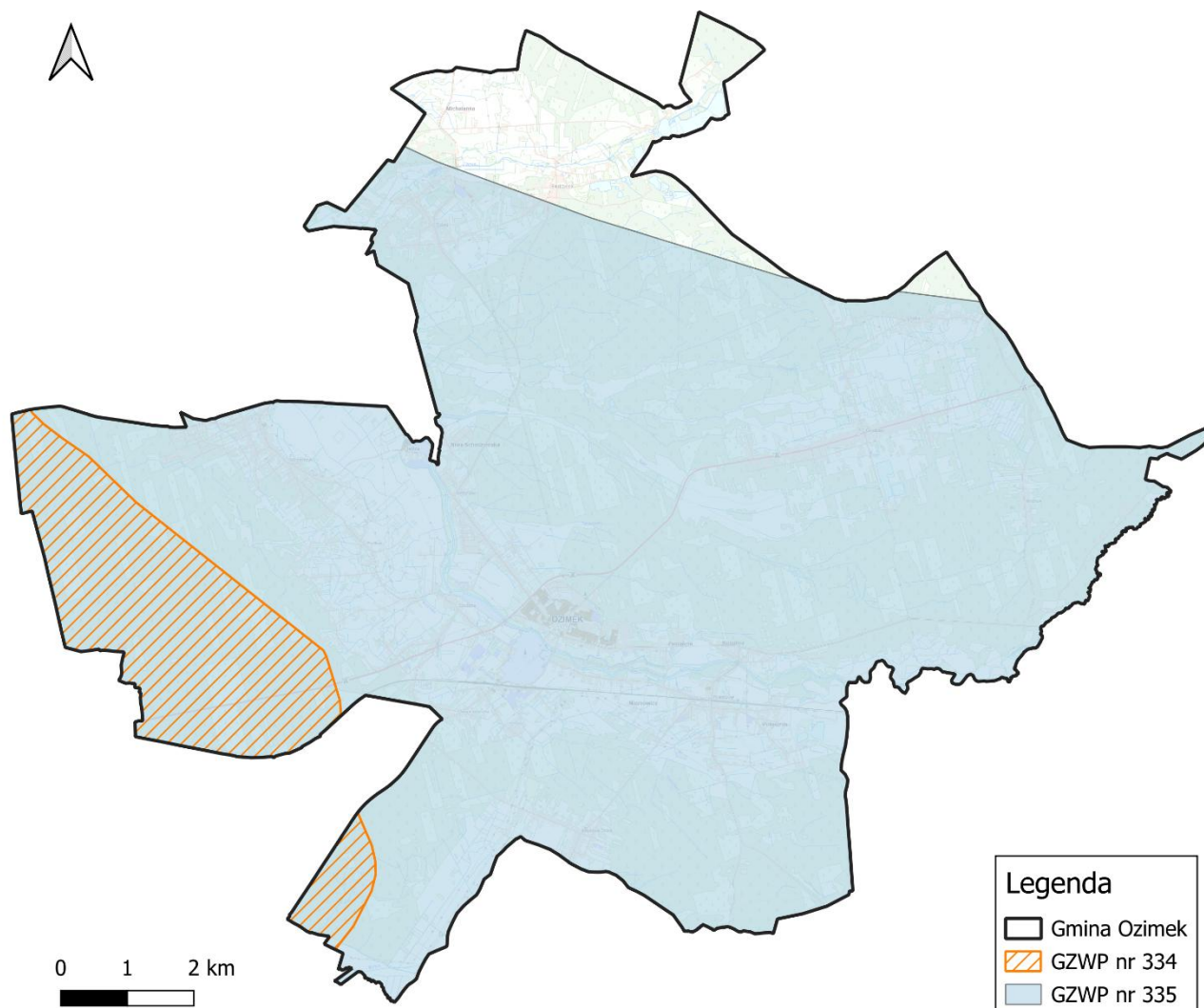
²⁰ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017.

Nazwa GZWP	GZWP nr 334 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew (W)	GZWP nr 335 Zbiornik Krapkowice–Strzelce Opolskie
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej	prawobrzeżna Odry od Nysy Kłodzkiej do Baryczy, Nysy Kłodzkiej, lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5), Wyżyna Śląska (341.1); Masyw Czeski (33): Przedgórze Sudeckie (332.1)
Typ zbiornika	porowy	porowo-szczelinowy
Stratygrafia	czwartorzęd	trias dolny, perm
Klasa jakości wody ²¹	na przeważającym obszarze I-III, lokalnie IV	I-III
Współczynnik filtracji [m ² /d]	0,83-19,92	5,6
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	169	16,4
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	19 913	36 364
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo podatny, podatny	podatny, średnio i mało podatny

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

²¹ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Rysunek 11 Gmina Ozimek na tle GZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych

Obszar gminy objęty jest także zasięgiem Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) 97 i 110.

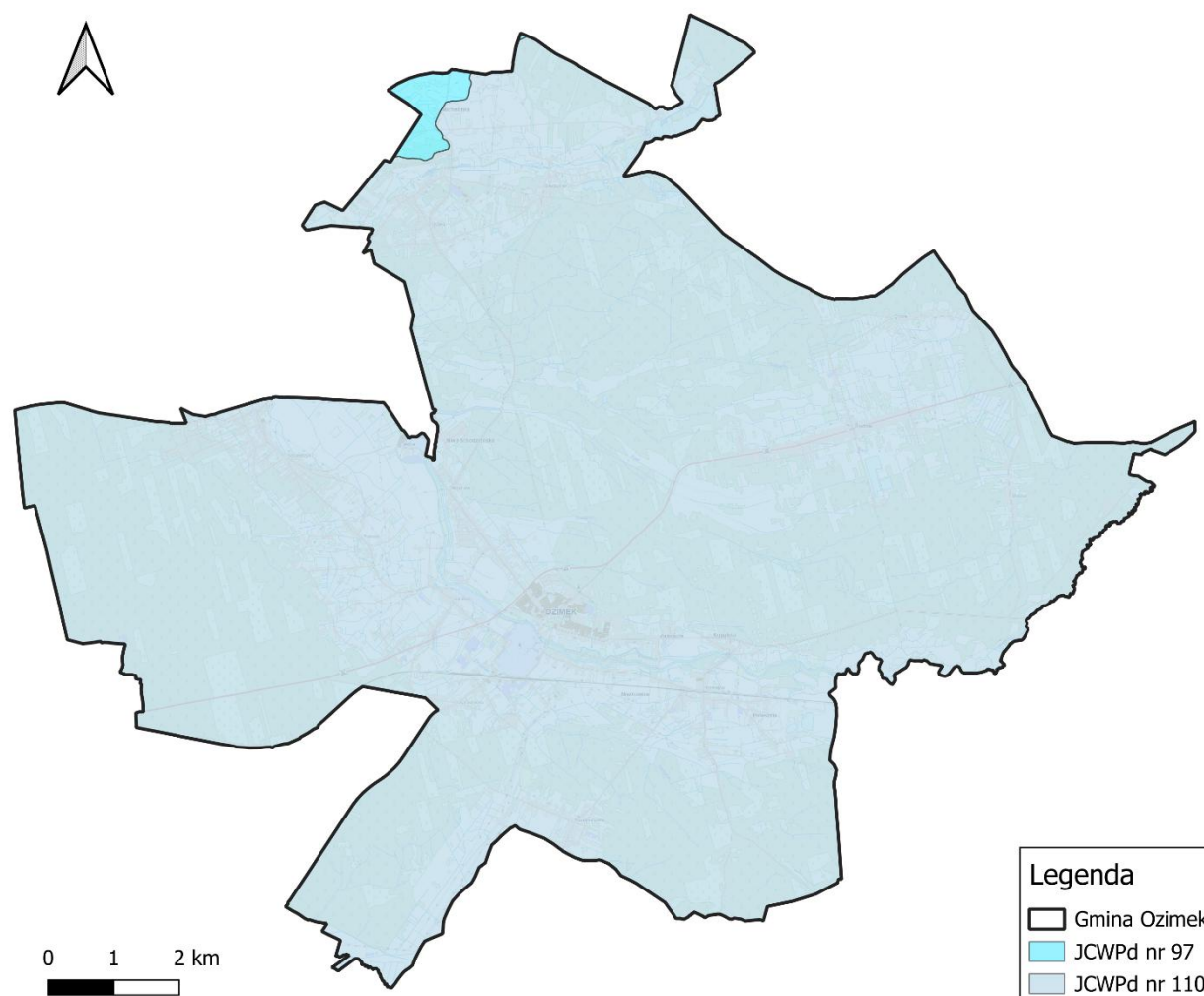
Tabela 15 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Ozimek

Numer JCWPd	97	110
Powierzchnia [km ²]	1 582,78	2113,23 km ²
Dorzecze	Odry	Odry
Region wodny	Górnej Odry	Górnej Odry
Województwo	opolskie, wielkopolskie	opolskie, śląskie
Powiaty	Opole, brzeski, kluczborski, kępiński, namysłowski, oleski, opolski	Bytom, Opole, gliwicki, krapkowicki, lubliniecki, myszkowski, oleski, opolski, strzelecki, tarnogórski

Numer JCWPd	97	110
Obszar bilansowy	Liswarta (bez Kocinki), Prosna, Widawa i Stobrawa (GL), Widawa i Stobrawa (WR), Mała Panew, Przyodrze (GL), Przyodrze (WR)	Przemsza, Kłodnica, Górna Warta, Liswarta (bez Kocinki), Widawa i Stobrawa (GL), Mała Panew, Przyodrze (GL)

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne> [data dostępu: 24.02.2026 r.]

Rysunek 12 Gmina Ozimek na tle JCWPd

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się gmina Ozimek.

Tabela 16 Kompleksowa ocena stanu JCWPd znajdujących się na terenie gminy Ozimek

Rok			2016	2019	2022
Nr JCWPd	GW600097	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW6000110	chemiczny	słaby	dobry	słaby
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 24.02.2026 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2016.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html>, [data dostępu: 24.02.2026 r.]

Zagrożenie powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) powódź to: „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powodzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania;
- powodzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych;
- powodzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym;
- powodzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu;
- powodzie od wód podziemnych;

- powódzie od strony morza;
- powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

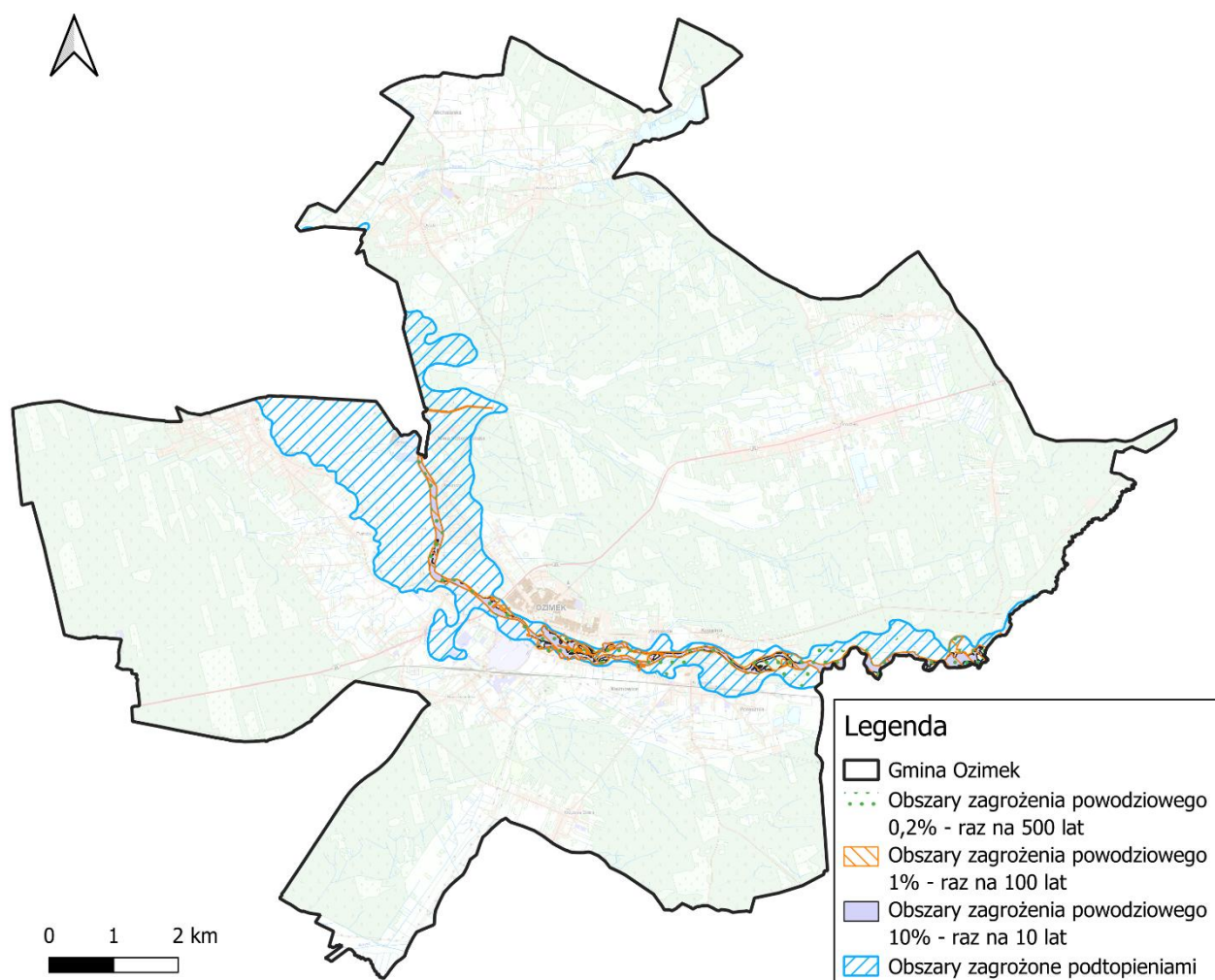
Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
 - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego;
 - b) wału przeciwsztormowego;
 - c) budowli piętrzącej.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Na terenie gminy występują obszary zagrożenia powodziowego oraz zagrożenia podtopieniami (od wód gruntowych), wzdłuż rzeki Mała Panew.

Rysunek 13 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP i Centralnej Bazy Danych Geologicznych

Zagrożenie suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak;
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej;

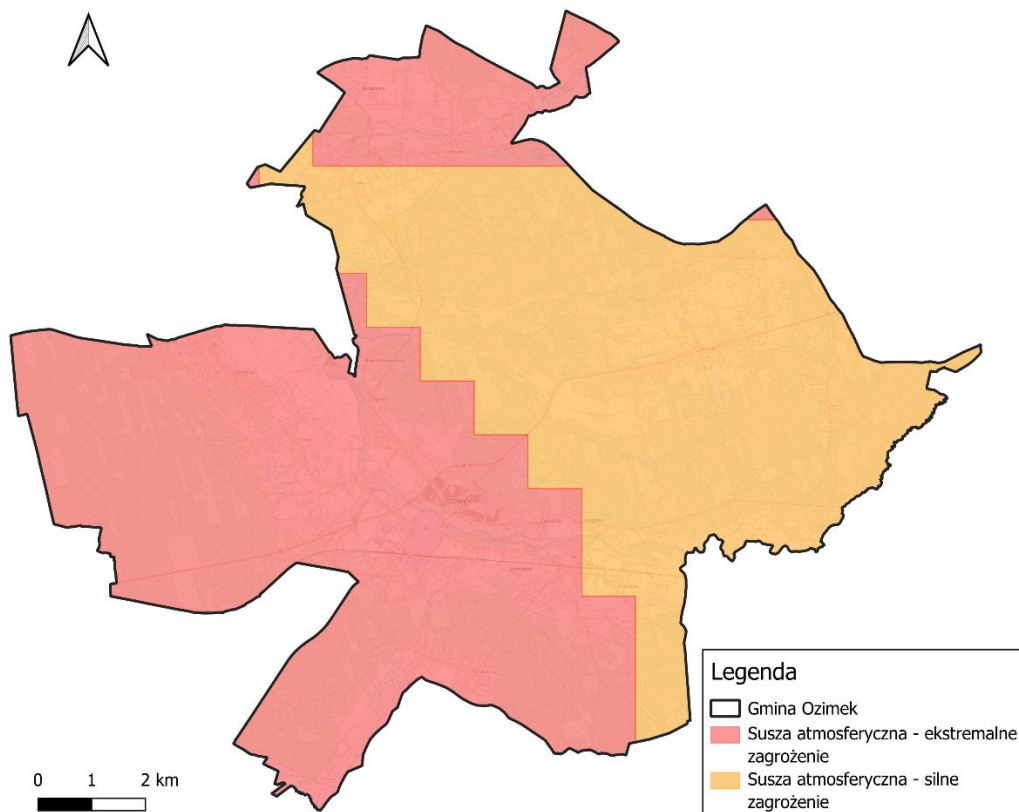
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej;
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

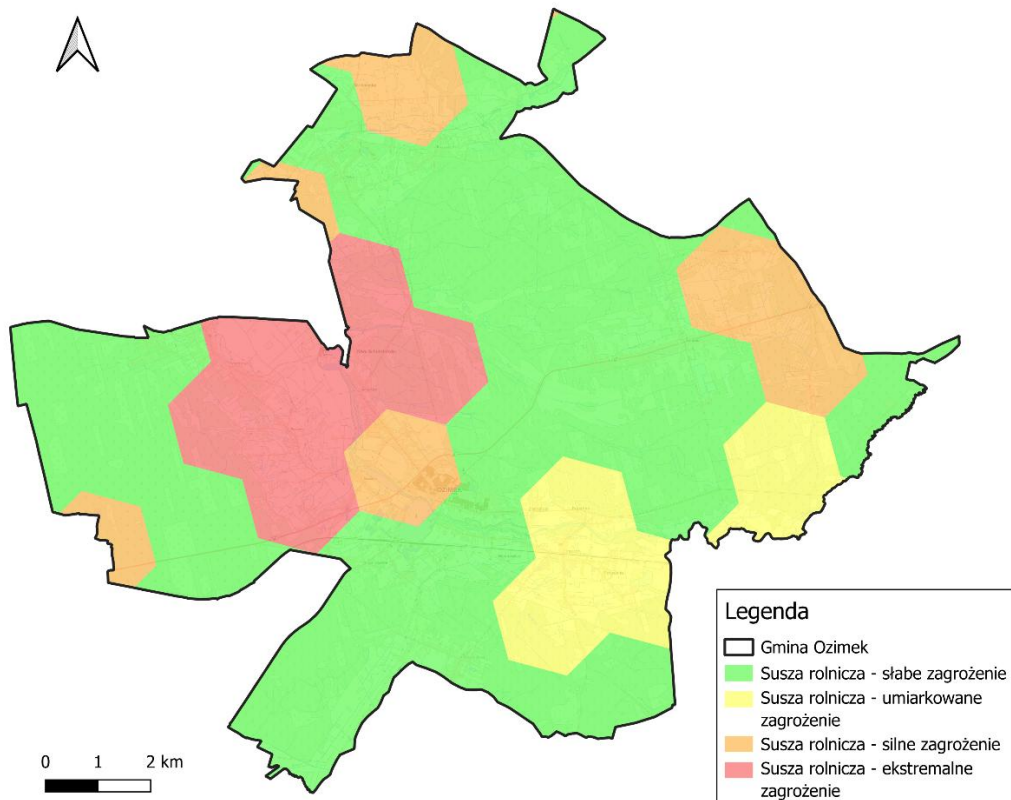
Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Ozimek o określonym stopniu narażenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren gminy jest narażony głównie na suszę atmosferyczną.

Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Ozimek

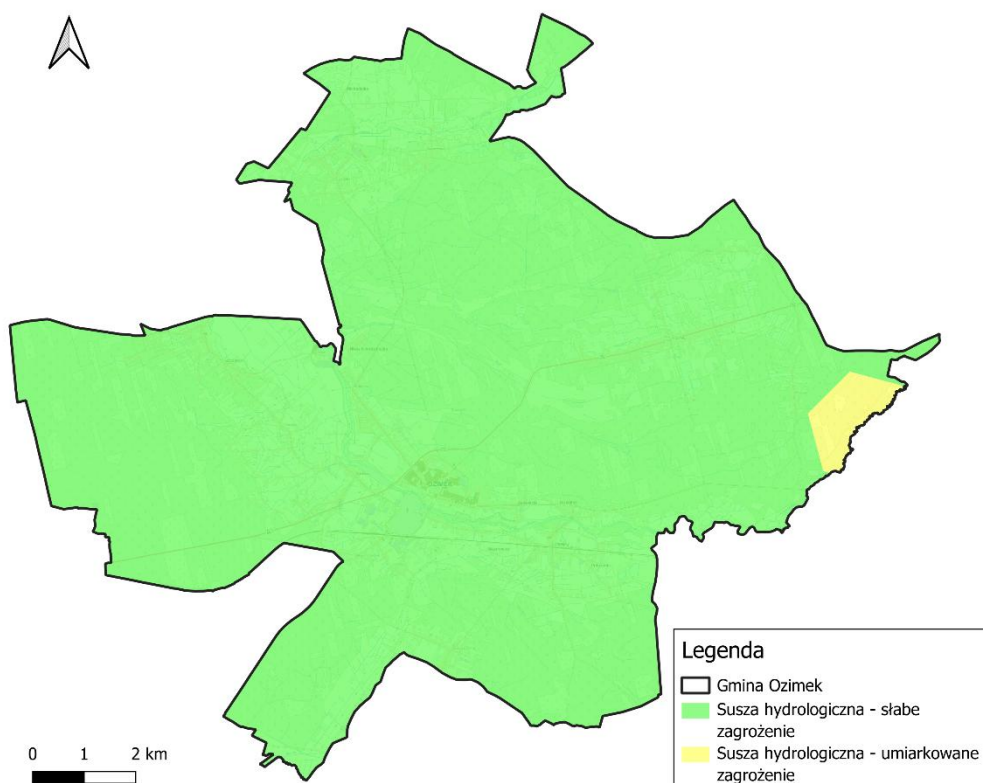
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Rysunek 15 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Ozimek

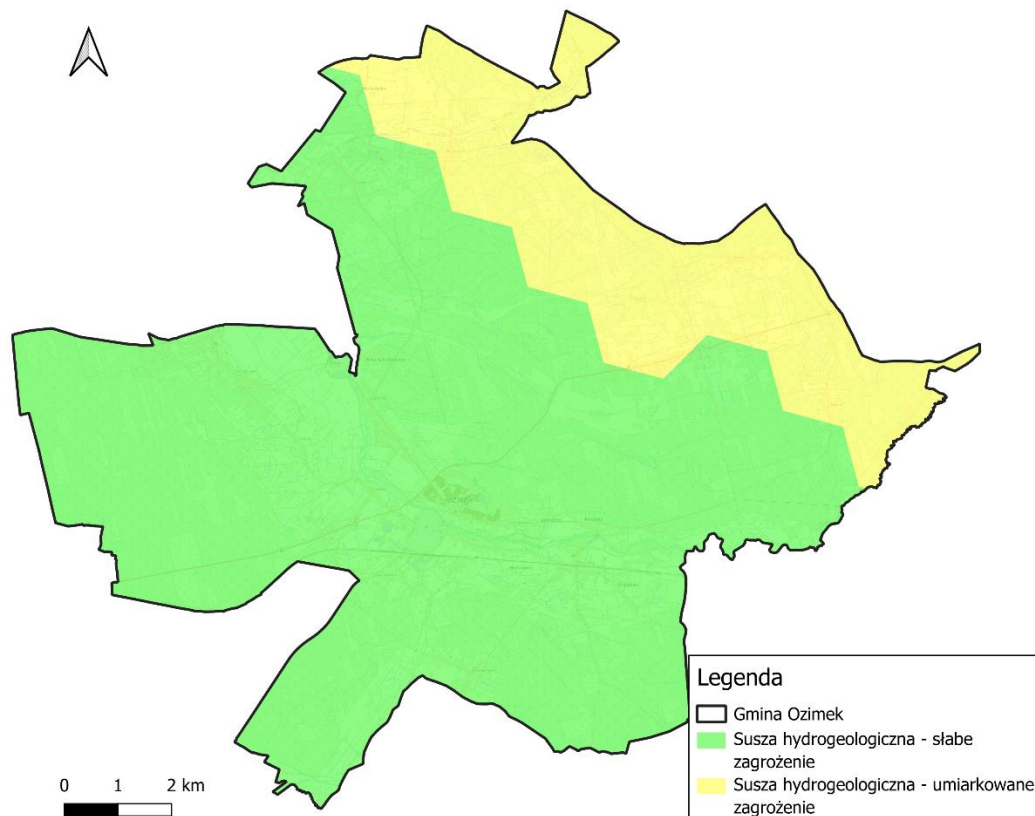
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Ozimek

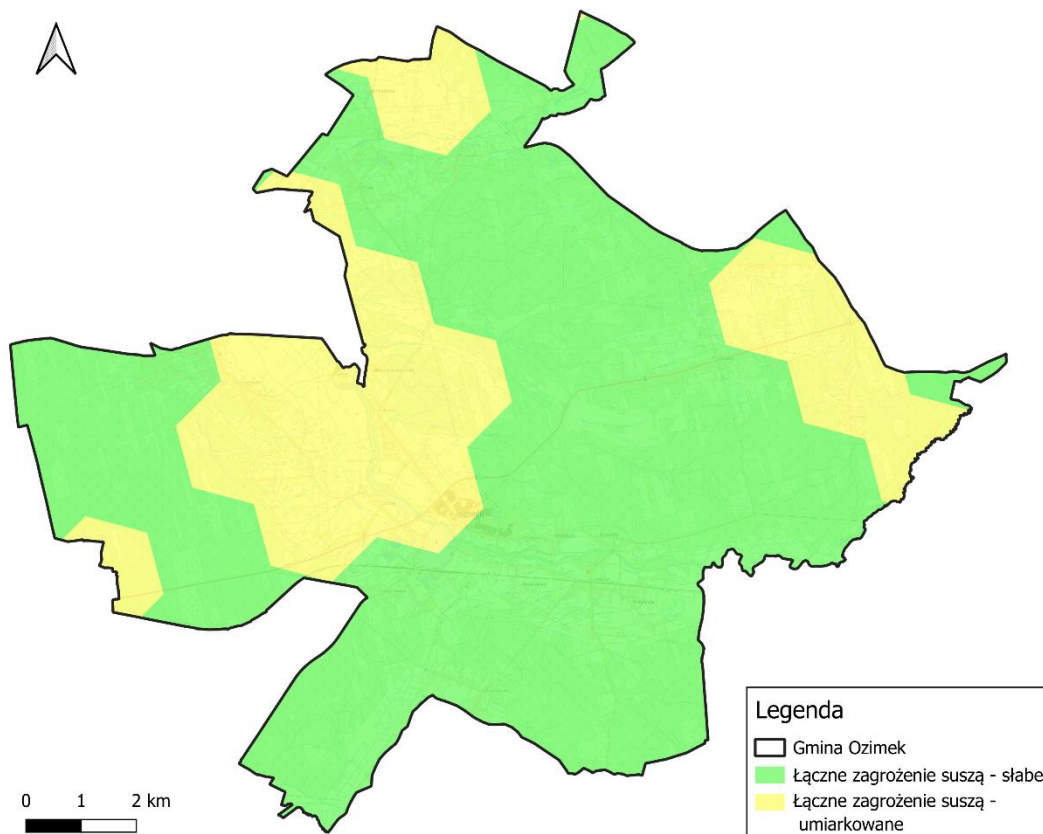
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Rysunek 17 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Rysunek 18 Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa zarządzana jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Antoniowie. Na terenie gminy istnieje pięć podziemnych ujęć wody – dwie z nich znajdują się w Ozimku (ulica Częstochowska oraz Polna), natomiast pozostałe położone są w Biestrzynie, Mnichusie oraz Szczedrzyku. Woda do systemu dostarczana jest z 10 czynnych studni głębinowych zlokalizowanych na terenie stacji uzdatniania wody w ww. miejscowościach. Całość funkcjonuje w podziale na trzy układy sieci wodociągowej. Ujęcia w Ozimku i Szczedrzyku, oprócz tych miejscowości, zaopatrują w wodę również Antoniów, Krasiejów, Krzyżową Dolinę, Nową Schodnię, Schodnię, Jedlice Pustków oraz Szczedrzyk. Stacja w Mnichusie zaopatruje Mnichus oraz Grodziec, Chobie i Kuziory. Zapotrzebowanie w Biestrzynie i Dylakach zaspakajane jest dzięki ujęciu w tej pierwszej miejscowości²².

²² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku.

Tabela 17 Ujęcia wód na terenie gminy Ozimek

Stacja Uzdatniania Wody	Lokalizacja	Pobór wód podziemnych			Wydajność eksploatacyjna [m ³ /h]		Obsługiwane miejscowości	Strefa ochronna
		Q _{śr./d}	Q _{max/h}	Q _{dopuszczalne}	Studnia nr 1	Studnia nr 2		
Biestrzynnik	Biestrzynnik, dz. nr 366/36	350 m ³ /d	36,5 m ³ /h	128 100 m ³ /rok	48,0	48,0	Biestrzynnik, Dylaki	Ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej (decyzją znak GL.ZUZ.3.4100.8.2019.MB z dnia 27 sierpnia 2019 r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Opolu) i brak ustanowienia strefy pośredniej (pismo Wojewody Opolskiego Nr IN.III.7081.40.2022.GT z dnia 23 grudnia 2022 r.)
Mnichus	Mnichus, dz. nr 388	230 m ³ /d	0,00667 m ³ /h	84 180 m ³ /rok	45,0	45,0	Mnichus, Grodziec, Chobie, Kuziory	Nie ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej, natomiast jest ona ustanowiona w rzeczywistości w granicach istniejącego ogrodzenia (zapis z uzasadnienia pozwolenia wodnoprawnego znak GL.ZUZ.3.4210.254m.2020.BS). Analiza hydrogeologiczna dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych wykazała, że jest potrzeba ustanowienia strefy pośredniej ujęcia wody w Mnichusie
Polna	Ozimek, dz. nr 643	550,56 m ³ /d	113,0 m ³ /h	-	40,0	40,0	Nowa Schodnia, Krzyżowa Dolina, Krasiejów	Ustanowiony teren ochrony bezpośredniej. Marszałek Województwa zatwierdził dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej i potwierdził brak potrzeby ustanowienia strefy ochrony bezpośredniej oraz pośredniej ujęcia

Stacja Uzdatniania Wody	Lokalizacja	Pobór wód podziemnych			Wydajność eksploatacyjna [m³/h]		Obsługiwane miejscowości	Strefa ochronna
		Q _{śr./d}	Q _{max/h}	Q _{dopuszczalne}	Studnia nr 1	Studnia nr 2		
Szczedrzyk	Szczedrzyk, dz. nr 615	550 m³/d	57,3 m³/h	200 750 m³/rok	72,0	56,0	Szczedrzyk, Jedlice, Pustków, Schodnia	Ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej (decyzją znak GL.ZUZ.3.4100.9.2019.MB z dnia 27 sierpnia 2019 r. Dyrektora Zarządu Zlewni w Opolu). 27 czerwca 2025 Spółka dostała pismo od Wojewody Opolskiego o konieczności ustanowienia strefy ochrony pośredniej (zgodnie ze sporządzoną analizą ryzyka). W ślad za pismem jw. dnia 23 września 2025 Spółka wysłała wniosek do Urzędu Wojewódzkiego o ustanowienie dla wodociągu wiejskiego w Szczedrzyku o ustanowienie strefy ochrony pośredniej. Do dnia opracowania niniejszej Prognozy nie uzyskano odpowiedzi.
Częstochowska	Ozimek, dz. nr 77/2	1 074,59 m³/d	100 m³/d	-	100,0	100,0	Ozimek, Antoniów, Krasiejów (do przejazdu kolejowego)	Ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej bezterminowo i nie podlega wygaszeniu bądź cofnięciu jak pozwolenie wodnoprawne (decyzja z dnia 21.10.2014 r.) Wojewoda Opolski pismem Nr IN.III.7081.49.2022.GT z dnia 17 stycznia 2023 r. stwierdził brak potrzeby ustanowienia zarówno strefy ochrony bezpośredniej jak i pośredniej

Źródło: Urząd Gminy w Ozimku

Zgodnie z danymi z GUS, gmina Ozimek posiada sieć wodociągową o długości 157,6 km a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 3 735 sztuk. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 18 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Ozimek w latach 2021-2025

Wskaźnik	Jedn.	2021	2022	2023	2024	2025
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	154,0	154,4	154,8	157,6	b.d.
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 521	3 581	3 629	3 735	b.d.
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	18 553	18 480	18 478	18 352	b.d.
Ludność korzystająca z sieci w % ogółu	%	100,0	100,0	100,0	100,0	b.d.

b.d. – brak danych stan na dzień 02.10.2025

Źródło: GUS, [data dostępu: 03.06.2026 r.]

Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Antoniowie na działce nr 1278/92 o przepustowości $Q_{sr/d}$ 3 484 m³/d. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 153,4 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 3 098 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem w 2024 roku miało 88,6% mieszkańców gminy. W miejscach, gdzie budowa systemu kanalizacji zbiorowej jest ekonomicznie nieuzasadniona, gospodarka ściekowa jest oparta na gromadzeniu ścieków w przydomowych oczyszczalniach oraz zbiornikach bezodpływowych.

Tabela 19 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ozimek w latach 2021-2025

Wskaźnik	Jedn.	2021	2022	2023	2024	2025
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	145,8	145,9	146,3	153,4	b.d.
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 916	2 950	2 977	3 098	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	13 376	16 316	16 319	16 258	b.d.
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	88,2	88,3	88,3	88,6	b.d.
Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	473	466	400	372	b.d.
Ilość przydomowych oczyszczalni	szt.	168	168	233	243	b.d.

b.d. – brak danych stan na dzień 02.10.2025

Źródło: GUS, [data dostępu: 03.06.2026 r.]

Na terenie gminy wyznaczono aglomerację ściekową Ozimek. Została ona utworzona na mocy uchwały nr XIII/95/19 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 28 października 2019 r. oraz objęta jest działalnością oczyszczalni ścieków zlokalizowaną w miejscowości Antoniów o maksymalnej wydajności 26 459 RLM.

Tabela 20 Charakterystyka aglomeracji Ozimek

Nazwa aglomeracji	Ozimek
Gminy w aglomeracji	Ozimek
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	18 112
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	17 042
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	16 705
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	109
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	146,39
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	25,40

Źródło: Sprawozdanie z AKPOŚK za 2023 rok

Gleby

Warunki agroklimatyczne dla rolnictwa są korzystne. Klimat województwa opolskiego, a tym samym gminy odznacza się ciepłym latem, stosunkowo łagodną i krótką zimą, wczesną wiosną i długą łagodną jesienią, co sprzyja produkcji roślinnej. Jakość gleb jest mało korzystna. Dominują gleby lekkie, piaszczyste, charakteryzujące się przeważnie okresowym niedoborem wilgoci.

Na obszarze gminy wyróżnia się gleby powstałe w wyniku procesów autogenicznych (gleby brunatnoziemne), semihydrogenicznych (czarne ziemie), hydrogenicznych (gleby bagienne i pobagienne), napływowych (mady) oraz antropogenicznych (gleby industrioziemne). Pod względem typologicznym dominują czarne ziemie, mady i gleby brunatne, w mniejszym udziale występują gleby płowe (pseudobielicowe) i mułowo-torfowe, śladowo torfowe. Struktura taka jest wypadkową uwarunkowań geologicznych, geomorfologicznych, hydrologicznych i klimatycznych²³.

Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej gruntów na terenie gminy nie występują gleby orne najlepszych klas, tj. klasy I, II oraz IIIa, a także użytki zielone klasy I i II. Gleby klasy IIIb zajmują niewielki areał 19 ha. Dominują grunty orne słabe i najsłabsze, tj. klasy IV (64,3% gruntów ornych), V (38% gruntów ornych) oraz VI (43%).

W obrębie gminy występują także grunty przekształcone antropogenicznie. Na terenach zajętych przez zabudowę grunty zostały zdegradowane. Sytuacja ta występuje na znacznej powierzchni miasta i można się spodziewać, że w związku ze zwiększeniem obszaru zabudowanego gleb zdegradowanych będzie przybywać. Teren miasta od wielu lat znajduje się pod wpływem antropopresji związanej głównie z wprowadzeniem zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej i komunikacyjnej. W zabudowanej

²³Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 roku.

(zurbanizowanej) części analizowanego obszaru gleby podlegają przekształceniom mechanicznym, hydrologicznym, geochemicznym i fizyko-chemicznym. Gleby takich terenów cechuje niska wilgotność, wyższe stężenie zanieczyszczeń, mniej korzystna struktura i gorsze własności fizyczne²⁴.

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi. Celem badań jest ocena stanu i zmian szerokiego zakresu właściwości gleb użytkowanych rolniczo, w tym zanieczyszczenia gleb, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu gleb w Polsce jest realizowany od 1995 roku. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów pomiarowych zlokalizowanych w całym kraju. W kolejnej, siódmej turze Monitoringu próbki pobrano w 2025 r. i była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wyniki badań prowadzonych w latach 1995-2025 pozwalają na ocenę stanu gleb w reprezentatywnych punktach położonych w całej Polsce oraz kierunków zmian szerokiego zakresu właściwości gleb, na które mogą wpływać procesy naturalne oraz czynniki antropogeniczne, takie jak produkcja rolnicza, oddziaływanie przemysłu, transportu i urbanizacji.

Na terenie gminy Ozimek brak jest punktów monitoringowych w ramach powyżej omówionego programu. Najbliżej położony punkt nr 321 znajduje się w miejscowości Grodzisko (gm. Olesno). Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami PMS w tym punkcie pomiarowym przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Charakterystyka gleb w punkcie monitoringowym nr 321 w latach 2015-2025

Rok	Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	Próchnica [%]	Węgiel organiczny [%]	Azot ogólny [%]	Kwasowość hydrolityczna (Hh) cmol(+)kg ⁻¹	Pojemność sorpcyjna gleby (T) [cmol(+)*kg ⁻¹]	Zasolenie [mg KCl*100g ⁻¹]
2015	5,9	1,55	0,9	0,11	3,15	6,13	17,9
2020	6,9	2,49	1,45	0,09	1,7	8,5	33
2025	6,6	1,64	0,95	0,1	2,2	7,1	17,71

Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Zgodnie z art. 3 pkt 5a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.) przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r. Rozumie się przez to także szkodę w środowisku

²⁴Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek, Świdnica 2024.

w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Na terenie gminy Ozimek nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Tym samym nie identyfikuje się obszarów, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.

Zasoby geologiczne

Złoża kopalin udokumentowane na terenie gminy Ozimek to głównie piaski formierskie, stanowiące podstawowy surowiec do sporządzania mas formierskich i rdzeniowych, służących do wykonywania odlewów staliwnych, żeliwnych oraz ze stopów metali. Drugą kopalinę stanowią surowce ilaste do produkcji cementu – wykorzystuje się je w produkcji klinkieru cementowego jako dodatek korygujący skład wsadu do pieca. Szczegółowy opis surowców mineralnych występujących na terenie omawianej gminy przedstawiono poniżej.

Tabela 22 Surowce naturalne występujące na terenie gminy Ozimek (stan na 31.12.2021 r.)

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
PF	Dylaki	złoże rozpoznane szczegółowo	Złoża piasków formierskich	43,64	5 473,95	-	-
PF	Grodziec I	eksploatacja złoża zaniechana	Złoża piasków formierskich	97,80	23 100,00	-	-
PF	Krasiejów	eksploatacja złoża zaniechana	Złoża piasków formierskich	5,25	470,00	-	-
IC	Krasiejów	eksploatacja złoża zaniechana	Złoża kopalin ilastych dla przemysłu cementowego	50,17	tylko pozabilansowe	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce (wg stanu na 31 XII 2024 r.), geoportal MIDAS PIG

* PF – piaski formierskie,

IC – surowce ilaste do produkcji cementu.

Zasoby przyrodnicze

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie gminy Ozimek występują następujące formy ochrony przyrody²⁵:

- Obszar chronionego krajobrazu,
- Stanowisko dokumentacyjne,
- Użytek ekologiczny,
- Pomniki przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”

Województwo: opolskie

Powiaty: opolski, oleski, strzelecki, kluczborski, brzeski, namysłowski

Gminy: Strzelce Opolskie, Wołczyn, Tarnów Opolski, Zębówice, Ozimek, Namysłów, Wilków, Lubsza, Domaszowice, Kolonowskie, Murów, Izbicko, Pokój, Lasowice Wielkie, Dobrodzień, Łubniany, Kluczbork, Świerczów, Chrzastowice, Jemielnica, Zawadzkie, Turawa

Data wyznaczenia: 01.01.1989

Powierzchnia: 119 061,70 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu

Obowiązujący akt prawny: Uchwała Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie jest największym obszarem chronionego krajobrazu w województwie opolskim, położonym w mezoregionie Równina Opolska. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwymione piaski, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie utworzono zbiornik Jezioro Turawskie – jeden z zasilających żeglugę na Odrze, ale także wykorzystywany do celów rekreacyjnych. Wschodnia część regionu (Obniżenie Małej Panwi) stanowi szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód.

Stanowisko dokumentacyjne „Trias”

Województwo: opolskie

Powiat: opolski

Gmina: Ozimek

²⁵ crfop.gdos.gov.pl/crfop

Data wyznaczenia: 08.02.2003

Powierzchnia: 0,6859 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne

Wybierzysko paleontologiczne z okresu triasowego zlokalizowane na terenie kopalni iłów w Krasiejowie z dobrze zachowanymi skamieniałościami – szczątkami prehistorycznych zwierząt, w tym dinozaurów, tekodontów i metopozaurów. Celem ochrony jest zabezpieczenie i zachowanie dla potrzeb naukowych i dydaktycznych skamieniałości, tj. szczątków prehistorycznych zwierząt o wybitnej wartości przyrodniczej, w tym dinozaurów, tekodontów i metopozaurów.

Użytek ekologiczny „Antoniów”

Województwo: opolskie

Powiat: opolski

Gmina: Ozimek

Data ustanowienia: 14.02.1997

Powierzchnia: 1,83 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr P/2/97 Wojewody Opolskiego z 03.02.1997 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej ochrony przyrody

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z 08.12.2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny stanowi bagno śródlądowe położone w obrębie Dylaki, Leśnictwo Antoniów.

Na terenie gminy Ozimek znajdują się także 3 pomniki przyrody, które zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 23 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Ozimek

Lp.	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Obwód	Pierśnica	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	10.06.1960	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Drzewo: Dąb szypułkowy – Quercus robur	707	225	31	Nadleśnictwo: Turawa, Obręb leśny: Turawa, Leśnictwo: Kadłub, Oddz.: 20
2.	16.12.1961	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Drzewo: Dąb szypułkowy – Quercus robur	396	126	24	Znajduje się zaraz przed wejściem na teren kościoła
3.	06.10.1962	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Grupa 5 drzew: Dąb szypułkowy – Quercus robur	430, 440, 474, 402, 390	137, 140, 151, 128, 124	26, 27, 26, 15, 27	Nadleśnictwo: Opole, Obręb leśny: Krasiejów, Leśnictwo: Krasiejów, Oddz.: 285

Źródło: crfop.gdos.gov.pl

PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Zróźnicowanie warunków florystycznych i fitosocjologicznych na terenie gminy pozwala na wyodrębnienie jednej ostoji florystycznej charakteryzującej się szczególnie wysokim nagromadzeniem stanowisk gatunków chronionych i rzadkich. Jest to Kompleks łąk z nieczynnymi gliniankami w Krasiejowie. Podstawowe walory to siedlisko występowania goryczki wąskolistnej i kukułki szerokolistnej, dobrze wykształcone zespoły łąkowe oraz szuwarowe. Pod względem różnorodności biologicznej fauny gmina Ozimek należy do gmin średniobogatych. Zróźnicowanie warunków siedliskowych sprawia, że występuje tu dosyć dużo taksonów o różnorodnych wymaganiach względem środowiska przyrodniczego.

Na przełomie lat 2020-2021 została opracowana na zlecenie RDOŚ w Opolu *Ekspertyza dotycząca kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów przyrody*. Celem ekspertyzy było określenie przyszłego rozwoju systemu przestrzennego rezerwatowej ochrony przyrody województwa opolskiego. W ekspertyzie przedstawiono autorski zbiór propozycji ochrony rezerwatowej jak również zweryfikowano wcześniejsze projekty i propozycje z lat 1980-2020. Analiza koncepcji tworzenia projektów sieci rezerwatów przyrody wskazuje, że są one w znacznej mierze subiektywne. Opierają się na wiedzy eksperckiej pojedynczych badaczy, a częściej grup przyrodników zawodowo związanych z ochroną przyrody lub dobrze przygotowanych merytorycznie amatorów skupionych w często bardzo profesjonalnie działających stowarzyszeniach ochrony przyrody. Ekspertyza rozwoju do dalszej analizy w celu uznania za rezerwat przyrody wskazała „Dolinę Myśliny” (na podstawie opracowania Sierakowski M., Nowak A., Żyła P.: *Rezerваты przyrody w województwie opolskim. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość*. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin, 2020.). Do dalszej analizy w celu zweryfikowania propozycji rezerwatu wskazano „Krasiejów” (na podstawie opracowań Badora K., Nowak A.: *Analiza dotychczasowego systemu przyrodniczych obszarów chronionych w województwie opolskim wraz z określeniem strategicznych rozwiązań i kierunków zmian*. Opolski UW, 2008 oraz Badora K., Nita, J.: *Georóżnorodność Opolszczyzny i jej znaczenie krajobrazowe*. Studia i Monografie UO, 2018.)

Rezerwat przyrody „Dolina Myśliny” – rezerwat krajobrazowy o powierzchni 22,6 ha położony wzdłuż granicy z gminą Kolonowskie. Projektowany rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi oraz walorami krajobrazowymi. Unikatowość rezerwatu jest związana z zaproponowaniem do ochrony naturalnego koryta typowej nizinnej, niewielkiej rzeki przepływającej przez łąkową dolinę i kompleksy borowe.

W ocenie wskaźników krajobrazowych proponowany rezerwat znalazł się ze wskaźnikiem 2,0 w grupie rezerwatów o średnich walorach krajobrazowych, o czym zadecydowały występujące zagrożenia. Jest to rezerwat o średniej pilności ochrony.

Obszar obejmuje głęboko wciętą, dobrze wykształconą dolinę Myśliny o długości ok. 4 km. Koryto rzeki jest słabo uregulowane, na wielu odcinkach czytelne są liczne przejawy niszczącej i akumulacyjnej działalności wód. Całość doliny charakteryzuje się dużą dynamiką przemian w zakresie nieożywionej części geoekosystemu. Zachowane są modelowe elementy krajobrazu i geomorfologii koryta rzecznego, jak płosa, odsypy meandrowe, podcięcia erozyjne, przemiały. Na obszarze tym występuje wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin. Do najciekawszych zaliczyć należy rosziczkę okrągłolistną *Drosera rotundifolia* (wymieniona w Czerwonej księdze roślin woj. opolskiego), bagno zwyczajne *Ledum palustre*, modrzewnicę zwyczajną *Andromeda polifolia*, żurawinę błotną *Oxycoccus palustris*. Występują tu dobrze wykształcone bory sosnowe, podmokłe łąki, w których często wykształca się zespół kosańca żółtego *Iridetum pseudacori* oraz torfowiska. Obszary łąkowe przechodzą często w ziołorośla nadrzeczne oraz zbiorowiska szuwaru wielkoturzycowego i właściwego. Cała dolina charakteryzuje się dużą typowością i naturalnością krajobrazową charakterystyczną dla środowisk hydrogenicznych i semihydrogenicznych. Spośród gatunków zwierząt na szczególną uwagę zasługują rzadko spotykane w województwie gatunki zagrożone: małż gałeczka rzeczna *Sphaerium rivicola* – uwzględniona w Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych Polski z kategorią VU i występująca na zaledwie kilku stanowiskach w województwie; ważka szklarnik leśny *Cordulegaster boltonii* – uwzględniona w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt z kategorią VU oraz śliz *Barbatula barbatula*. Obszar proponowany do ochrony jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy, jednak z racji walorów przyrodniczych objęcie ochroną rezerwatową pozwoli na skuteczniejszą ochronę dobrze zachowanej doliny rzecznej.

W ocenie wskaźników przyrody nieożywionej proponowany rezerwat znalazł się w grupie obiektów o wysokich walorach przyrody nieożywionej – 6,6, o czym zadecydował kompleks elementów geomorfologicznych naturalnego koryta rzecznego wraz z odsłonięciami osadów rzecznych na podcięciach erozyjnych.

W ocenie wskaźników ekosystemowych planowany rezerwat znalazł się ze wskaźnikiem 28,115 w grupie rezerwatów o wysokich walorach ekosystemowych i zaliczony do grupy o pilnej potrzebie ochrony. Jest to wynik osiągnięcia wysokich wartości wielu wskaźników, przede wszystkim unikalności siedliskowej, naturalnej dynamiki, dobrze zachowanych płatach siedliska, dużego odsetka martwej materii organicznej i wysokiego bogactwa gatunkowego. Wartość ogólną obniża jedynie brak starych klas drzewostanów i niższa wartość biogeograficzna.

W ocenie wskaźników faunistycznych planowany rezerwat z sumaryczną punktacją 1,2 znalazł się w grupie rezerwatów o niskich walorach, na co wpłynął dotychczasowy bardzo słaby stopień jego zbadania pod kątem fauny

Rezerwat przyrody „Krasiejów” – rezerwat przyrody nieożywionej o powierzchni 1,3 ha. Projektowany rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, tworzy i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi oraz walorami krajobrazowymi.

Stanowisko paleontologiczne Krasiejów obejmuje fragment nieczynnego wyrobiska iłowców i mułowców górnego triasu. Jest to obszar unikatowego w skali świata wystąpienia fauny kręgowców górnego triasu. Stanowisko jest przedmiotem badań licznych paleontologów i opisane w wielu publikacjach naukowych i popularnonaukowych. Jego część objęta jest ochroną jako stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej.

W ocenie wskaźników ekosystemowych planowany rezerwat znalazł się ze wskaźnikiem 5,88 w grupie rezerwatów o niskich walorach ekosystemowych. Na terenie projektowanego rezerwatu nie odnotowano istotnych typów roślinności ani populacji gatunków.

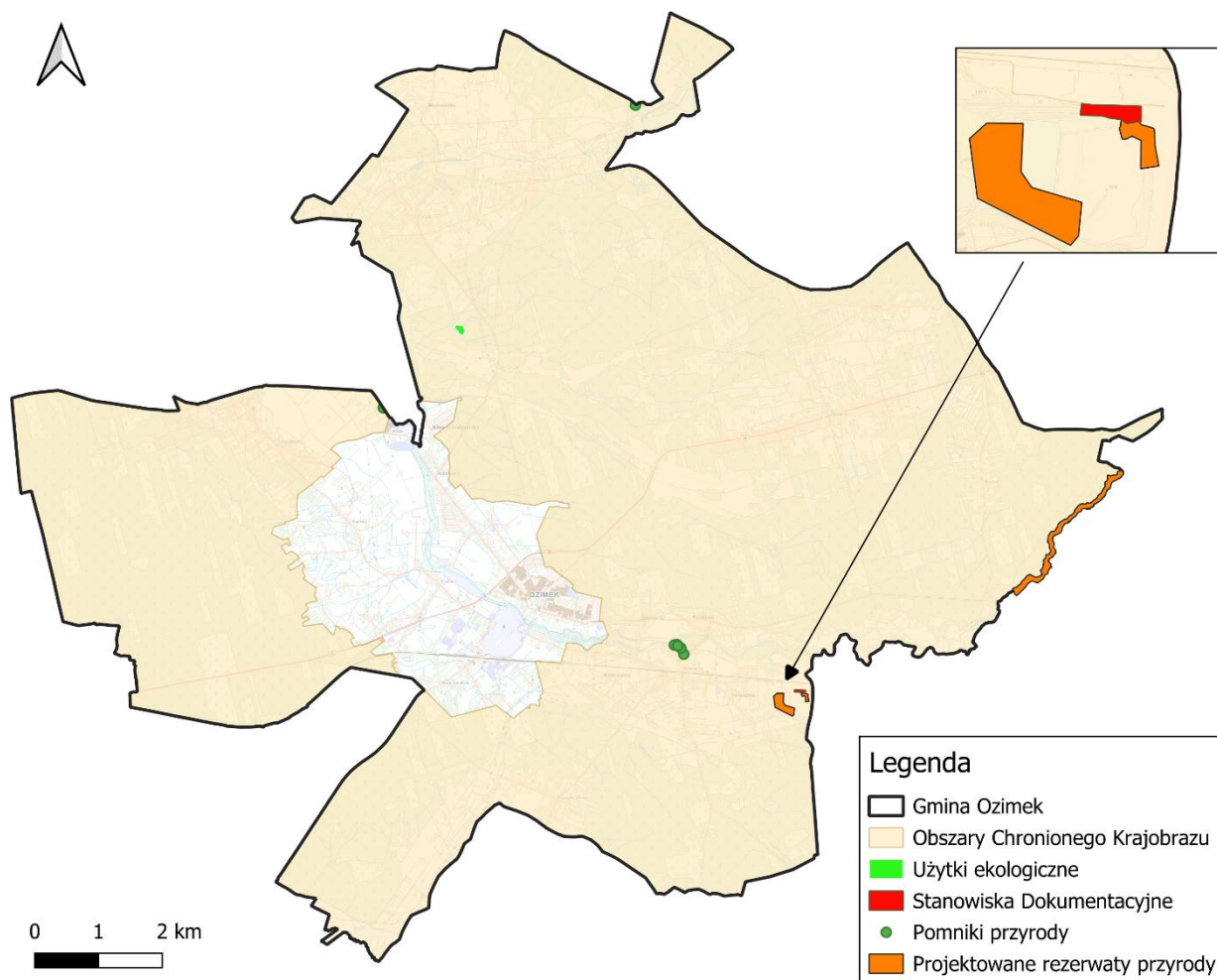
W ocenie wskaźników krajobrazowych proponowany rezerwat znalazł się ze wskaźnikiem 1,3 w grupie rezerwatów o najniższych walorach krajobrazowych, o czym zadecydowało występowanie zdewastowanego terenu dawnego wyrobiska poeksploatacyjnego.

W ocenie wskaźników przyrody nieożywionej proponowany rezerwat znalazł się w grupie obiektów o najwyższych walorach przyrody nieożywionej – 6,8. Ze względu na stan zagospodarowania i odsłonięć osadów w waloryzacji projektowanych rezerwatów przyrody Krasiejów uzyskał umiarkowanie wysoką ocenę mimo najwyższej oceny z kryterium unikatowości²⁶.

Również Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zaproponował do utworzenia rezerwat przyrody „Krasiejów”.

²⁶ Badora K. i inni: *Ekspertyza kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów przyrody*, Opole 2021.

Rysunek 19 Usytuowanie istniejących i projektowanych form ochrony przyrody na terenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu

SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Na terenie gminy Ozimek zgodnie z danymi zgromadzonymi przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Opolu występują następujące siedliska przyrodnicze:

Zgodnie z inwentaryzacją Nadleśnictwa Strzelce Opolskie

- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum Tilio-Carpinetum*),
- 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe.

Zgodnie z inwentaryzacją Lasów Państwowych

- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum Tilio-Carpinetum),
- 9190 pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (Betulo-Quercetum),
- 91D0 bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo sosnowe lasy borealne
- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albofragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe,
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum).

Zgodnie z inwentaryzacją Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z 2010 r.

- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Geoserwis GDOŚ na terenie gminy Ozimek poza wyżej wymienionymi siedliskami znajdują się również:

- 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea,
- 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis

STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT I ROŚLIN

Na podstawie danych zgromadzonych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu wynika, że na terenie gminy Ozimek występują następujące chronione gatunki zwierząt:

Dane RDOŚ w Opolu

- Ptaki: Błotniak łąkowy (Circus pygargus) – ścisła ochrona gatunkowa,
- Gady: Gniewosz plamisty (Coronella austriaca) – ścisła ochrona gatunkowa,
- Minoryby i ryby (stanowiska i siedliska): Minóg strumieniowy (Lampetra planeri) – częściowa ochrona gatunkowa, Miętus (Loa lota) – brak ochrony gatunkowej

Inwentaryzacja Lasów Państwowych

- Ssaki: Wydra (Lutra lutra) – częściowa ochrona gatunkowa,
- Płazy: Kumak nizinny (Bombina bombina) i Traszka grzebieniasta (Triturus cristatus) – ścisła ochrona gatunkowa,
- Owady: Czerwończyk nieparek (Lycaena dispar) – ścisła ochrona gatunkowa.

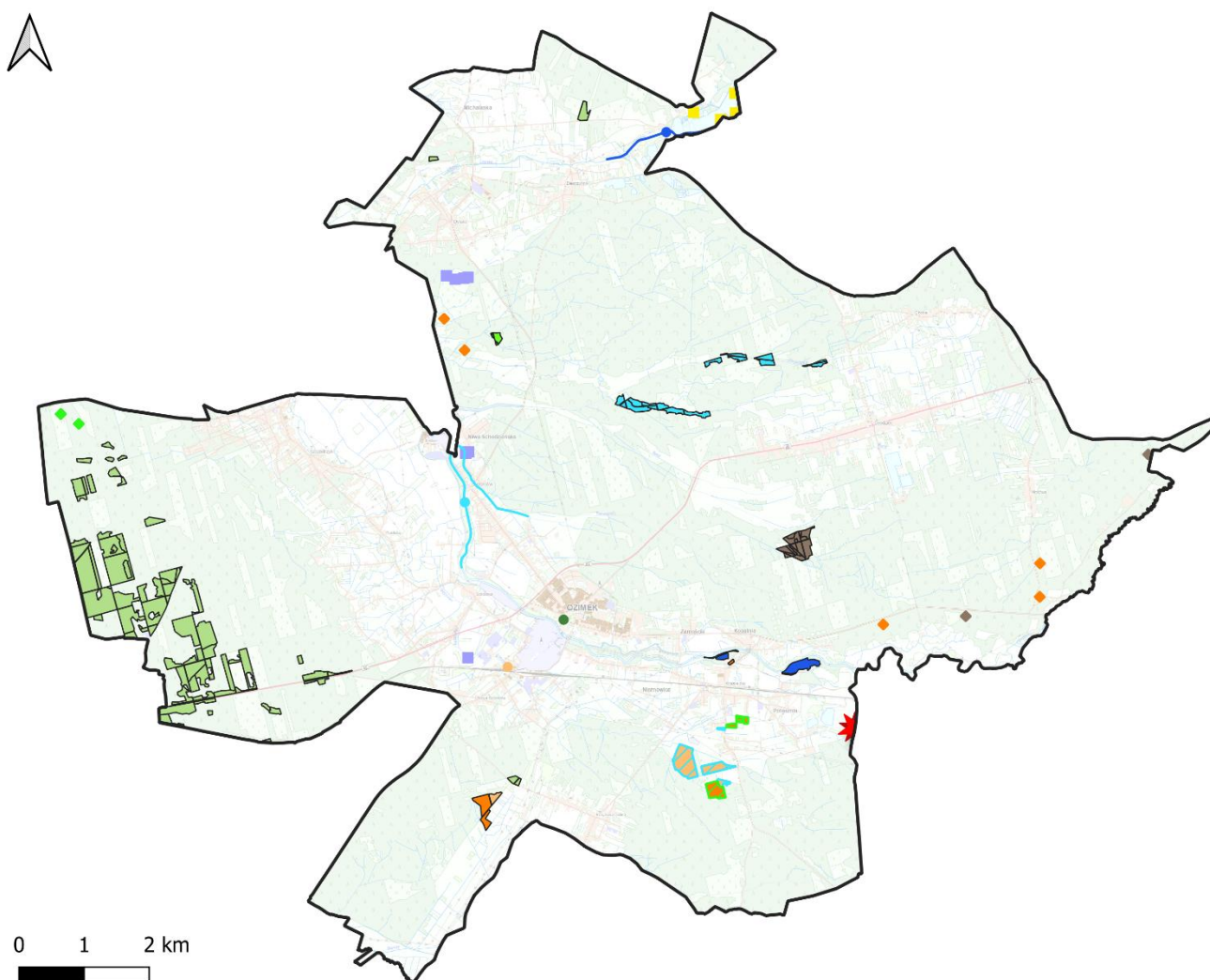
Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Geoserwis GDOŚ na terenie gminy Ozimek znajdują się stanowiska i siedliska następujących gatunków roślin i zwierząt:

- Stanowiska roślin naczyniowych – Barwinek pospolity (*Vinca minor*), Bluszcz pospolity (*Hedera helix*), Borówka bagienna (*Piñanica*) (*Vaccinium uliginosum*), Borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*), Centuria pospolita (C. zwyczajna) (*Centaureum erythraea*), Czerniec gronkowy (*Actaea spicata*), Goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), Janowiec włosisty (*Genista pilosa*), Kokorycz pełna (*Corydalis solida*), Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), Kukułka (Storczyk) szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*), Modrzewnica zwyczajna (M. północna) (*Andromeda polifolia*), Okrężnica bagienna (*Hottonia palustris*), Olsza zielona (Kosa olcha) (*Alnus viridis*), Porzeczka czarna (*Ribes nigrum*), Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), Rzęśl hakowata (*Callitriche hamulata*), Tojeść bukietowa (*Lysimachia thyrsiflora*), Widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*)
- Stanowiska ssaków – Bóbr europejski (euroazjatycki) (*Castor fiber*), Wydra (*Lutra lutra*)
- Stanowiska płazów – Ropucha zielona (*Bufo viridis*), Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), Żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*), Żaba wodna (*Rana esculenta*)
- Stanowiska gadów – Gniewosz plamisty (*Corenella austriaca*)
- Stanowiska ryb – Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), Piskorz (*Misgurnus fossilis*), Śliz (*Barbatula barbatula*)
- Siedliska ptaków – (Perkoz) Zausznik (*Podiceps nigricollis*), Biegus malutki (*Calidris minuta*), Biegus zmienny (*Calidris alpina*), Derkacz (zwyczajny) (*Crex crex*), Gęś zbożowa (*Anser fabalis*), Krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybrida*), Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*),
- Stanowiska ptaków – (Bekas) Kszyk (*Gallinago gallinago*), (Mewa) Śmieszka (*Larus ridibundus*), (Perkoz) Zausznik (*Podiceps nigricollis*), Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), Bocian biały (*Ciconia ciconia*), Cyranka (zwyczajna) (*Anas querquedula*), Czajka (zwyczajna) (*Vanellus vanellus*), Czernica (*Aythya fuligula*), Derkacz (zwyczajny) (*Crex crex*), Dudek (*Upupa epops*), Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), Dzięcioł zielonosiwý (*Picus canus*), Gąsiorek (*Lanius collurio*), Głowienka (zwyczajna) (*Aythya ferina*), Jarzębatka (*Sylvia nisoria*), Kokoszka (zwyczajna) (*Gallinula chloropus*), Krakwa (*Anas strepera*), Kropiatka (Porzana porzana), Lerka (*Lullula arborea*), Łabędź niemy (*Cygnus olor*), Łyska (zwyczajna) (*Fulica atra*), Nurogęś (*Mergus merganser*), Perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), Perkozek (zwyczajny) (*Tachybaptus ruficollis*), Pliszka cytrynowa (*Motacilla citreola*), Pliszka górska (*Motacilla cinerea*), Płaskonos (zwyczajny) (*Anas clypeata*), Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybrida*), Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), Sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), Srokosz (*Lanius excubitor*), Trzciniak (zwyczajny) (*Acrocephalus arundinaceus*), Turkawka (zwyczajna)

(*Streptopelia turtur*), Wodnik (zwyczajny) (*Rallus aquaticus*), Zimorodek (zwyczajny) (*Alcedo atthis*), Żuraw (zwyczajny) (*Grus grus*)

- Stanowiska owadów – Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*)
- Stanowiska małż – Gałeczka rzeczna (*Sphaerium rivicola*).

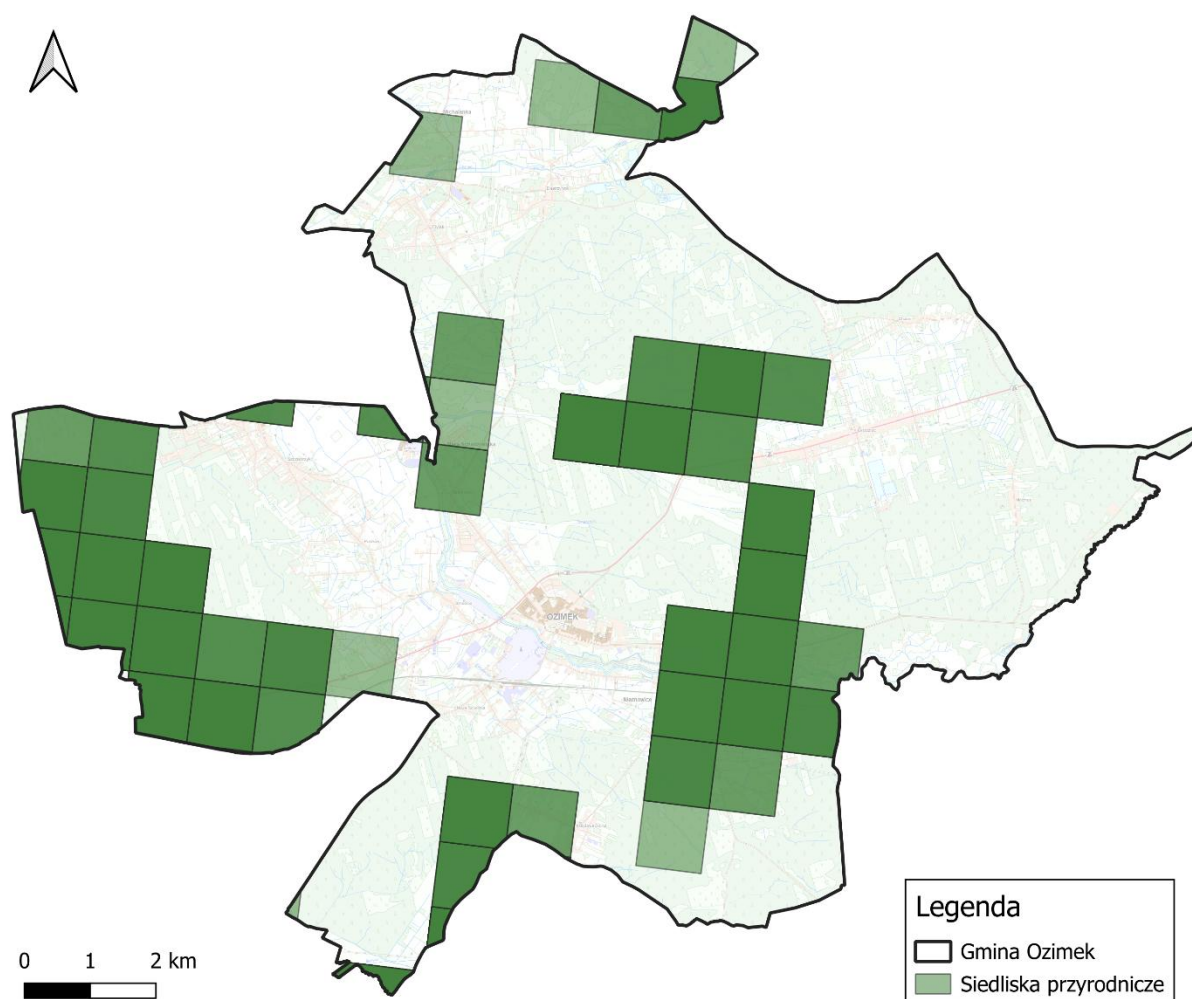
Rysunek 20 Usytuowanie siedlisk przyrodniczych i stanowisk zwierząt na terenie gminy Ozimek wg danych RDOŚ

Legenda	
Gmina Ozimek	
Siedliska przyrodnicze - inwentaryzacja Lasów Państwowych	
6510	
7110	
9170	
9190	
91D0	
91E0	
91F0	
Siedliska przyrodnicze - inwentaryzacja Nadleśnictwa Strzelce Opolskie	
6510	
9170	
91E0	
Siedlisko przyrodnicze 6410 - inwentaryzacja GIOŚ	
Stanowiska zwierząt - inwentaryzacja Lasów Państwowych	
Stanowiska ssaków - wydra	
Stanowiska płazów - kumak nizinny	
Stanowiska płazów - traszka grzebieniasta	
Stanowiska owadów - czerwonończyk nieparek	
Stanowiska i siedliska zwierząt - dane RDOŚ	
Stanowiska ptaków - Błotniak łąkowy	
Stanowiska gadów - Gniewosz plamisty	
Stanowiska minorybów - Minóg strumieniowy	
Stanowiska minorybów - Miętus	
Siedliska minorybów - Minóg strumieniowy	
Siedliska minorybów - Miętus	
Tamy bobrów	
Nory bobrów	

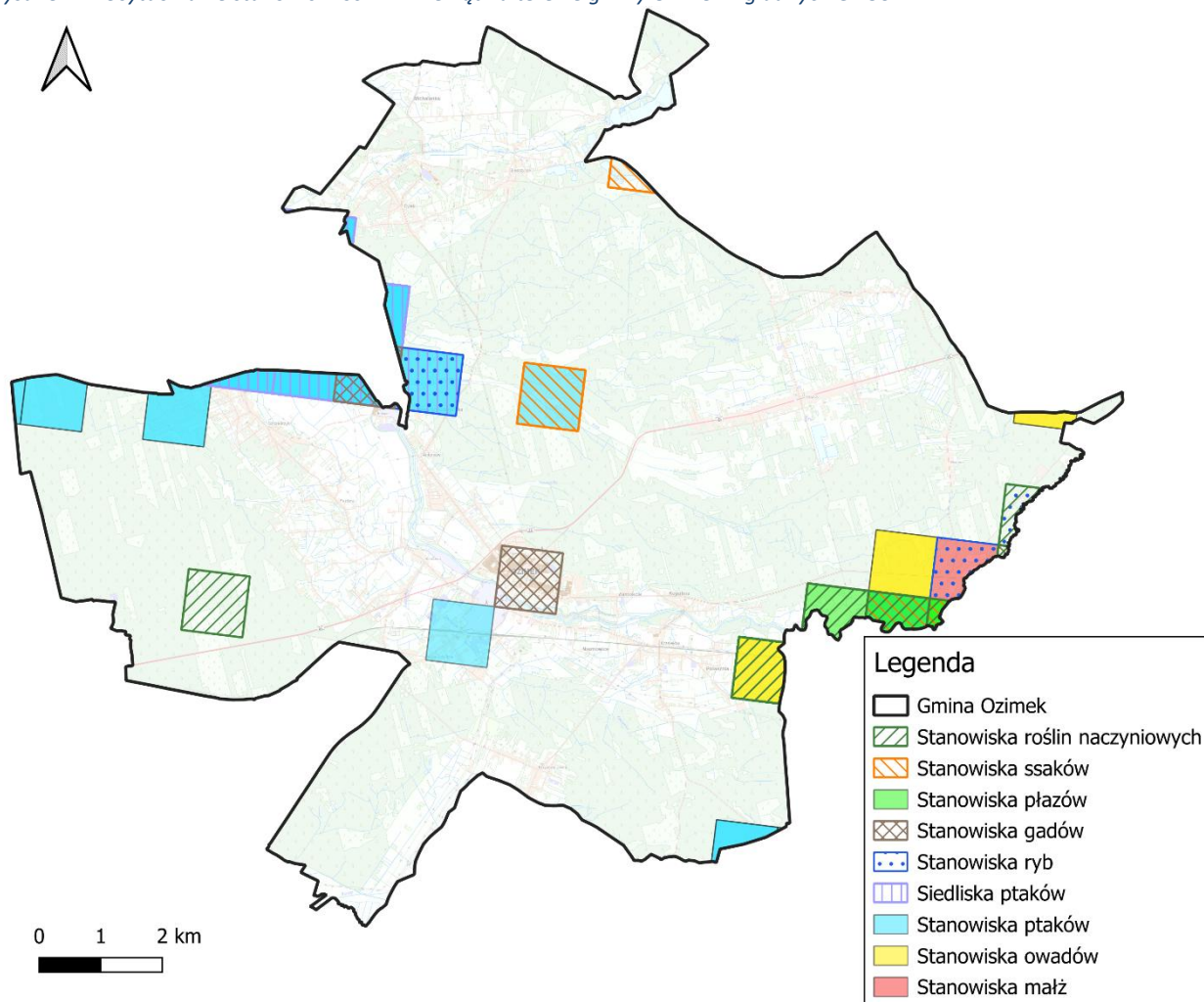
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu

Rysunek 21 Usytuowanie siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Ozimek wg danych GDOŚ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rysunek 22 Usytuowanie stanowisk roślin i zwierząt na terenie gminy Ozimek wg danych GDOŚ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

LASY

Lesistość gminy w 2024 r. wynosiła 58% co powoduje, że gmina należy do jednych z najbardziej zalesionych w województwie (średnia wojewódzka wynosi 26,7%, natomiast krajowa 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Ozimek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Ozimek

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	7 469,55	7 471,33	7 469,33	7 469,66
Lesistość	%	57,9	58,0	57,9	58,0
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	6 903,39	6 905,17	6 904,15	6 904,48
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	6 898,74	6 899,68	6 898,66	6 899,62
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	6 886,71	6 890,38	6 889,34	6 891,84
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	566,16	566,16	565,18	565,18

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia lasów	ha	7 277,28	7 283,01	7 281,03	7 284,52
Lasy publiczne ogółem	ha	6 711,12	6 716,85	6 715,85	6 719,34
Lasy prywatne ogółem	ha	566,16	566,16	565,18	565,18

Źródło: GUS [data dostępu: 25.02.2026 r.]

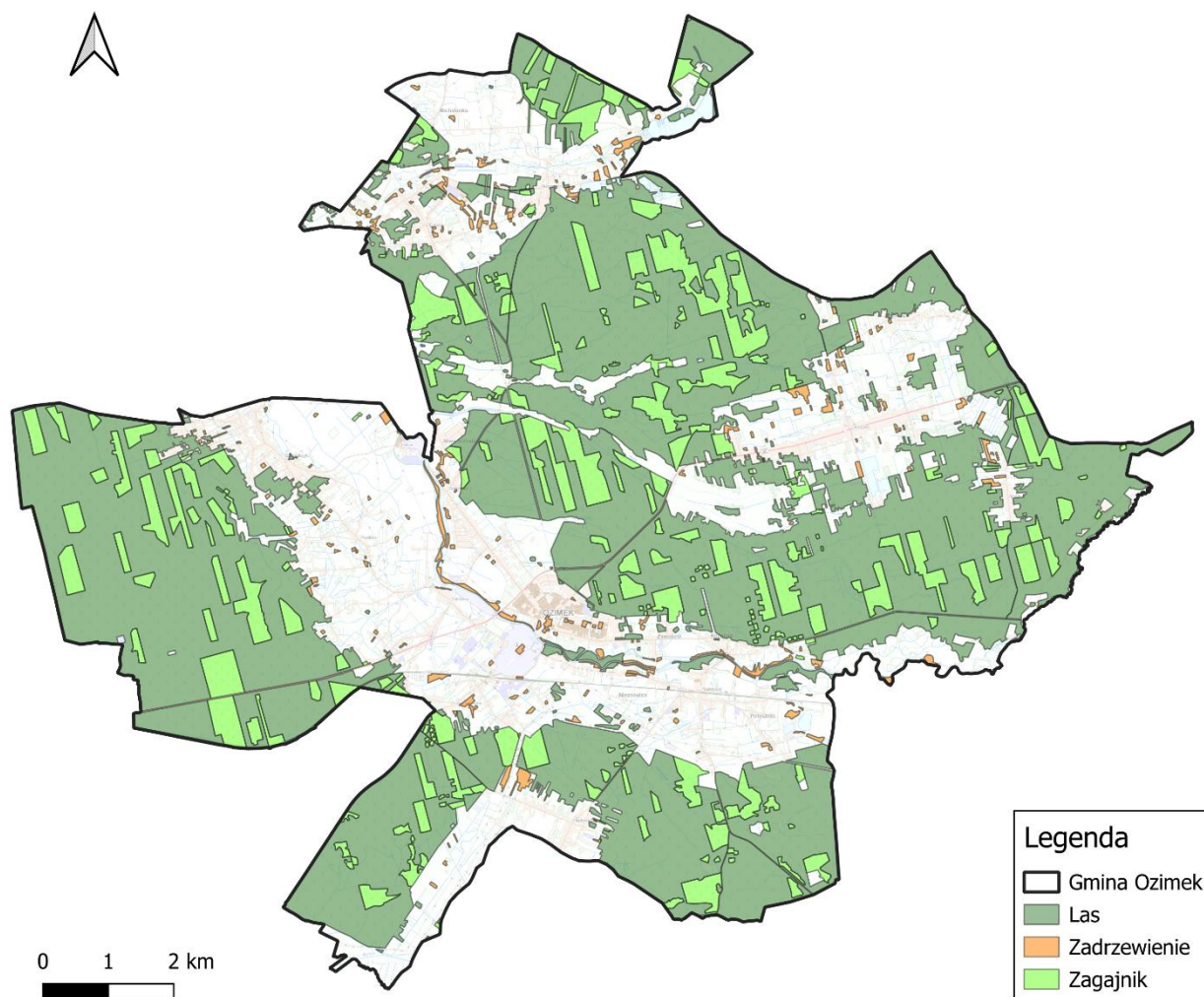
Gmina Ozimek leży w obrębie kompleksu leśnego dawnej Puszczy Śląskiej i należy do jednej z bardziej zalesionych w województwie. Lasy nie tworzą tu zwartej kompleksu, lecz są rozproszone i tworzą zróżnicowane powierzchniowo skupiska. Obok zwartych, dużych pod względem powierzchniowym kompleksów występujących zwłaszcza na skrzydłach doliny Małej Panwi, występuje również szereg małych i izolowanych przestrzennie płatów. Dotyczy to zwłaszcza okolic Grodzca, Dylak czy Biestrzynnika. Wśród zbiorowisk leśnych na terenie gminy dominują bory sosnowe, których część to sztucznie nasadzone monokultury sosny. Lasy liściaste występują na mniejszych powierzchniach. Niewielkie fragmenty łągów i gradów, w których dominują najczęściej olsza szara, jesion wyniosły, grab zwyczajny i dąb szypułkowy, spotkać można w dolinie Małej Panwi w okolicach Ozimka i Krasiejowa. Są to lasy o wysokiej wartości gospodarczej, z których pozyskuje się surowiec tartaczny, kopalniany, papierówkę, korę i opał, a także o dużych wartościach dla celów rekreacyjnych. Lasy wchodzą w skład trzech nadleśnictw: Opole, Strzelce Opolskie i Turawa²⁷.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uproszczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Na poniższych mapach przedstawiono tereny leśne i zadrzewione występujące w gminie Ozimek.

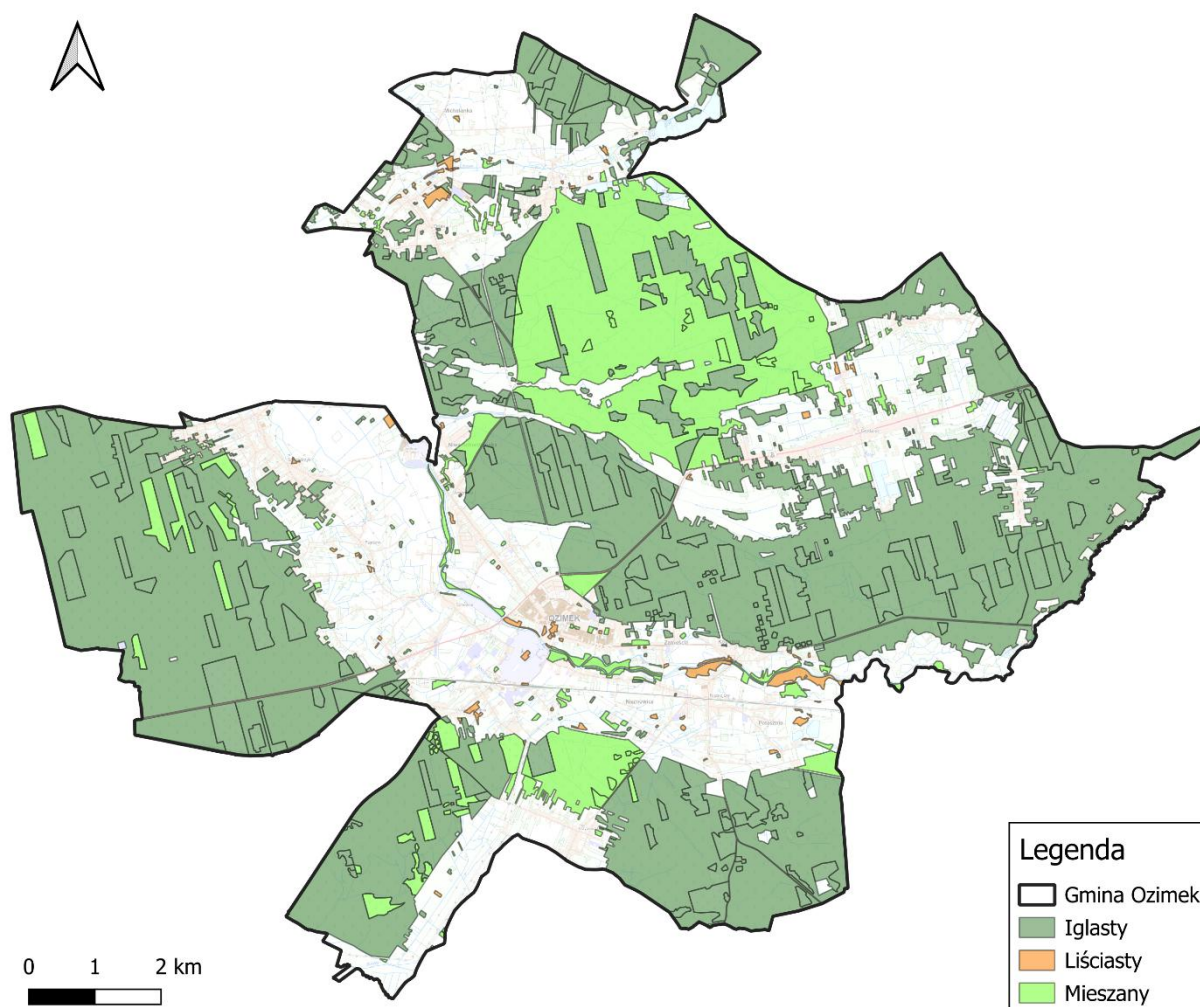
²⁷ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek, Świdnica 2024.

Rysunek 23 Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

Rysunek 24 Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Ozimek z podziałem na skład drzewostanu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

KORYTARZE EKOLOGICZNE

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju;
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt;
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie;
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

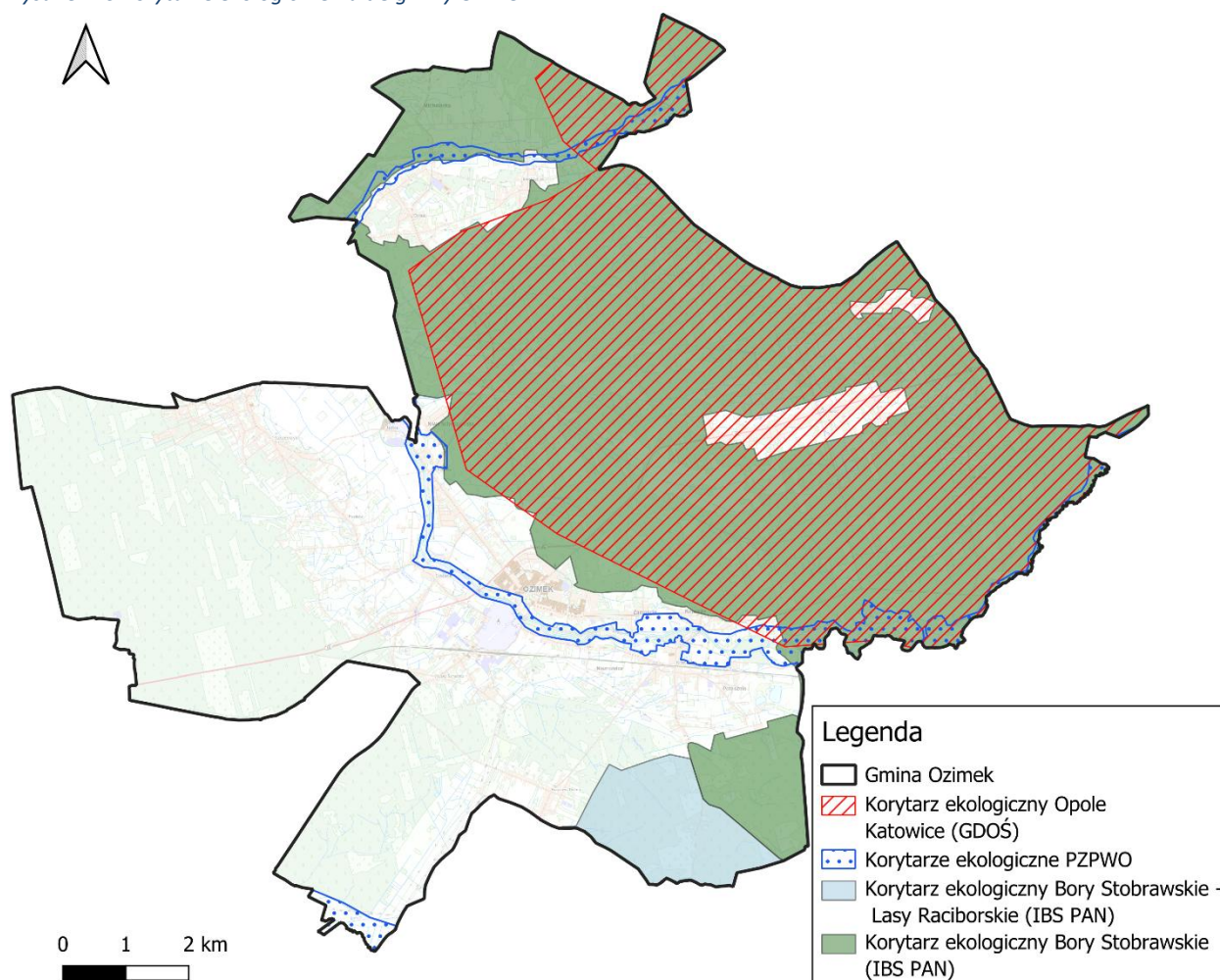
Zgodnie z danymi wektorowymi udostępnianymi przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska przez przedmiotowy obszar ponadlokalny korytarz ekologiczny Opole – Katowice obejmujący doliny Małej Panwi, Libawy i Myśliny.

Zgodnie z korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w „Projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysławek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M. 2005, zaktualizowany w latach 2010 – 2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży), celem zapewnienia łączności ekologicznej, zarówno w skali całego kraju jak i w skali europejskiej, przedmiotowy teren wchodzi w skład głównych korytarzy ekologicznych: Bory Stobrawskie i Bory Stobrawskie – Lasy Raciborskie.

Ponadto zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przez przedmiotowy teren przebiegają 4 korytarze ekologiczne o randze regionalnej.

Korytarze ekologiczne biegnące przez teren gminy Ozimek charakteryzują się bogatą strukturą funkcjonalno-przestrzenną, na którą składają się ekosystemy zadrzewieniowe, wodne, niewielkie fragmenty łąk. Zostały one przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 25 Korytarze ekologiczne na tle gminy Ozimek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu

Krajobraz

WALORYZACJA KRAJOBRAZU NATURALNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

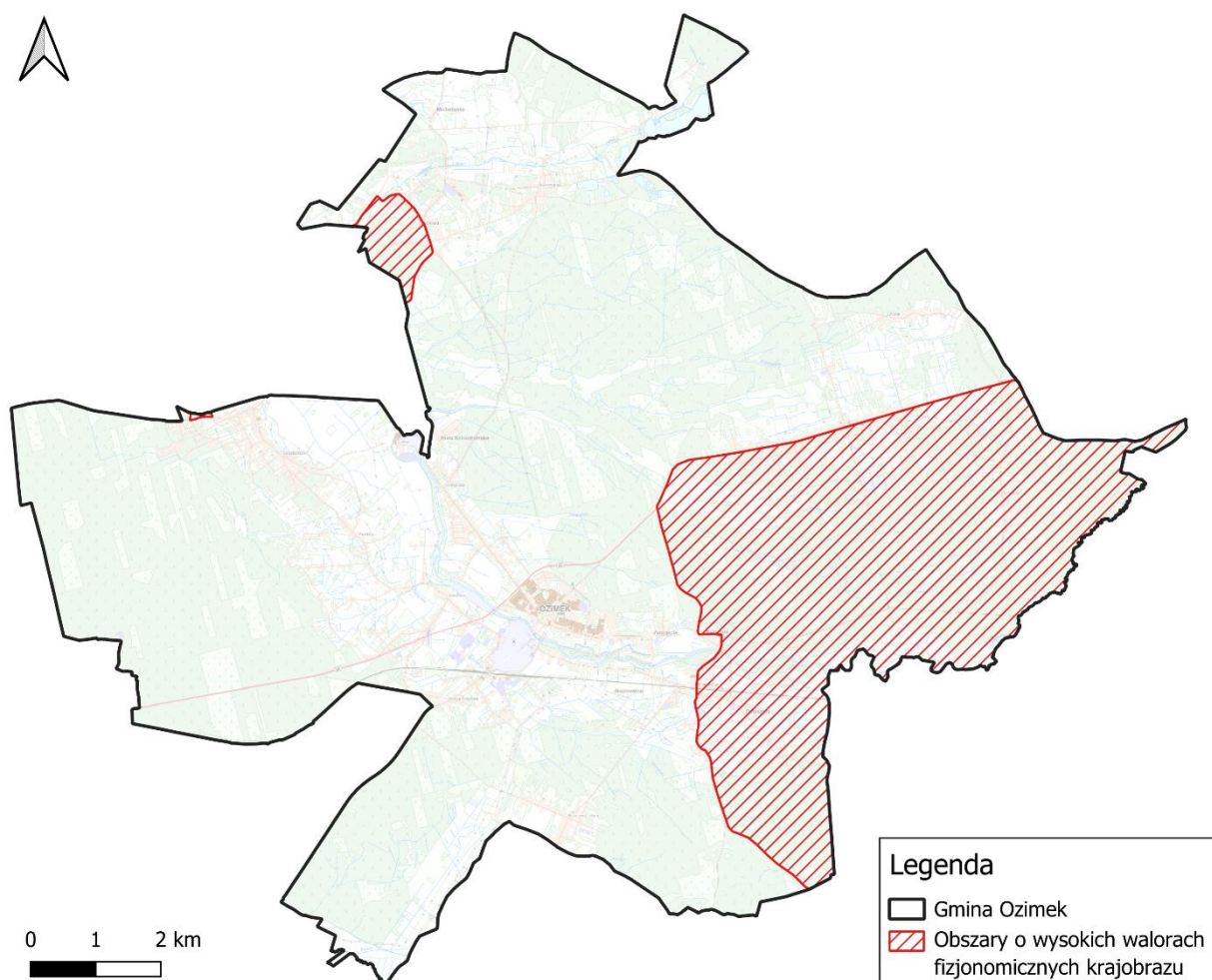
Krajobraz gminy Ozimek zalicza się do krajobrazów peryglacialnych, wykształconych na zdenudowanych wzniesieniach osadów akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej. Występują w strefach dawnych postojów lądolodu i obejmują formy akumulowane u jego czoła, a także w szczelinach i obszarach między bryłami martwego lodu. Charakterystyczną ich cechą jest obecnie wododziałowe położenie, przewaga falistych form ukształtowania terenu, obecność pagórkowatych form ostańcowych, występowanie rozcinających wysoczyzny wyraźnie wciętych w bazę erozyjną małych dolinek rzecznych oraz dosyć intensywne rolnicze zagospodarowanie. Na terenie gminy Ozimek występuje obszar Szczedrzykowsko-Raszowski – falisty i pagórkowaty teren położony między doliną Małej Panwi na północy i działem Strzeleckim na południu, charakteryzujący się znacznym zróżnicowaniem geomorfologicznym i form zagospodarowania. Na południe od Jeziora Turawskiego rozpościera się długi na ok. 10 km i szeroki na ok. 3-4 km wał o wysokości ok. 210 m n.p.m.

i deniwelacjach 30-50 m zbudowany z glin zwałowych, a także piasków i żwirów wodnolodowcowych, lokalnie urozmaicony wydrami, zwany Wzgórzami Dębskimi.

Wzniesienia są niemal całkowicie zalesione. Na wschód od niego zlokalizowany jest podobny obszar Krasiejowsko-Jemielenicki. Występuje tu rozległy, w większości zalesiony garb o wysokości dochodzącej do 220 m n.p.m. Wznosi się ponad przylegającą od północy dolinę Małej Panwi o ok. 30 m. Wzniesienia zbudowane są z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych, w tym akumulacji szczelinowej. Porozcinane są obniżeniami Jemielnicy i Małej Panwi oraz dolinkami ich dopływów. Łączna miąższość osadów czwartorzędowych dochodzi tu do 40 m. Pod czwartorzędem zalega starsze podłoże w postaci wiśniowych i pstrych iłów górnotriasowych. U podstaw wzniesień występuje ono na powierzchni. W okolicach Krasiejowa osady te były eksploatowane dla potrzeb przemysłu cementowo-wapienniczego i dokonano w nich największego odkrycia paleontologicznego na Opolszczyźnie związanego ze znaleziskiem licznych gadów i płazów górnotriasowych. Niewielka część wzniesień jest użytkowana rolniczo. Dominują grunty orne, w dolinach rzecznych rozcinających wzniesienia występują większe kompleksy trwałych użytków zielonych. Na terenie gminy Ozimek występują obszary o wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu²⁸.

²⁸ Badora K., Badora K.: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony, Opole 2006.

Rysunek 26 Obszary o wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie gminy Ozimek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Waloryzacji krajobrazu naturalnego województwa opolskiego

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego, będący narzędziem polityki przestrzennej, ukierunkowanym na ochronę, gospodarowanie i planowanie przestrzeni w aspekcie krajobrazowym, wyznaczył na terenie gminy Ozimek 1 krajobraz priorytetowy – Jurapark Krasiejów.

Tabela 25 Charakterystyka krajobrazu priorytetowego na terenie gminy Ozimek

Wskaźnik	Wartość
Nazwa krajobrazu	Jurapark Krasiejów
Kod krajobrazu	16-318.57-131
Typ krajobrazu	Ludyczne
Podtyp krajobrazu	Park rozrywki
Typ rzeźby terenu	Krajobrazy równinne
Nazwa mezoregionu	Równina Opolska
Typ krajobrazu naturalnego	Krajobrazy dolin i obniżień, zalewowych den dolin – akumulacyjne, równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych

Wskaźnik	Wartość
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
Typ regionu historyczno-kulturowego	Leśny region między Olesnem a Lublińcem
Funkcje podstawowe krajobrazu	Funkcja rekreacyjna – funkcja rekreacyjno-sportowa

Źródło: *Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego*

Walory przyrodnicze

Walorem przyrodniczym krajobrazu jest najstarsze i największe w Europie stanowisko skamieniałości triasowych płazów i gadów, datowane na 225 mln lat wstecz na terenie dawnej kopalni ilitów trzeciorzędowych w Krasiejowie, gmina Ozimek. Stanowisko stanowi jedyną w Polsce ekspozycję szczątków prehistorycznych gadów o charakterze in situ, udostępnioną dla celów szeroko pojmowanej dydaktyki, równocześnie jest to jedno z nielicznych muzeów na świecie, które zlokalizowane jest na podlegającym czynnym pracom badawczym stanowisku paleontologicznym, umożliwiające zobaczenie bogatego nagromadzenia szczątków gadów i płazów (głównie metopozaurów i cyklotozaurów oraz pojedyncze skamieniałości należące do fitozaurów i aetozaurów), w tym tzw. opolskiego pradinozaura *Silesaurus opolensis*. Stanowisko podlega ochronie prawnej w formie stanowiska dokumentacyjnego, którego celem ochrony jest zabezpieczenie i zachowanie dla potrzeb naukowych i dydaktycznych skamieniałości, tj. szczątków prehistorycznych zwierząt o wybitnej wartości przyrodniczej, w tym dinozaurów, tekodontów i metopozaurów. Elementem wiążącym, o wymiarze popularyzatorskim, związanym ze stanowiskiem jest ścieżka dydaktyczna poprowadzona przez teren wyrobiska, wzdłuż której rozmieszczone są rekonstrukcje mezozoicznych gadów i płazów w naturalnej wielkości (ok. 200 modeli reprezentujących 70 gatunków gadów) oraz Park Nauki i Ewolucji Człowieka, przedstawiający w skrócie historię ewolucji człowieka na Ziemi.

Walory kulturowe

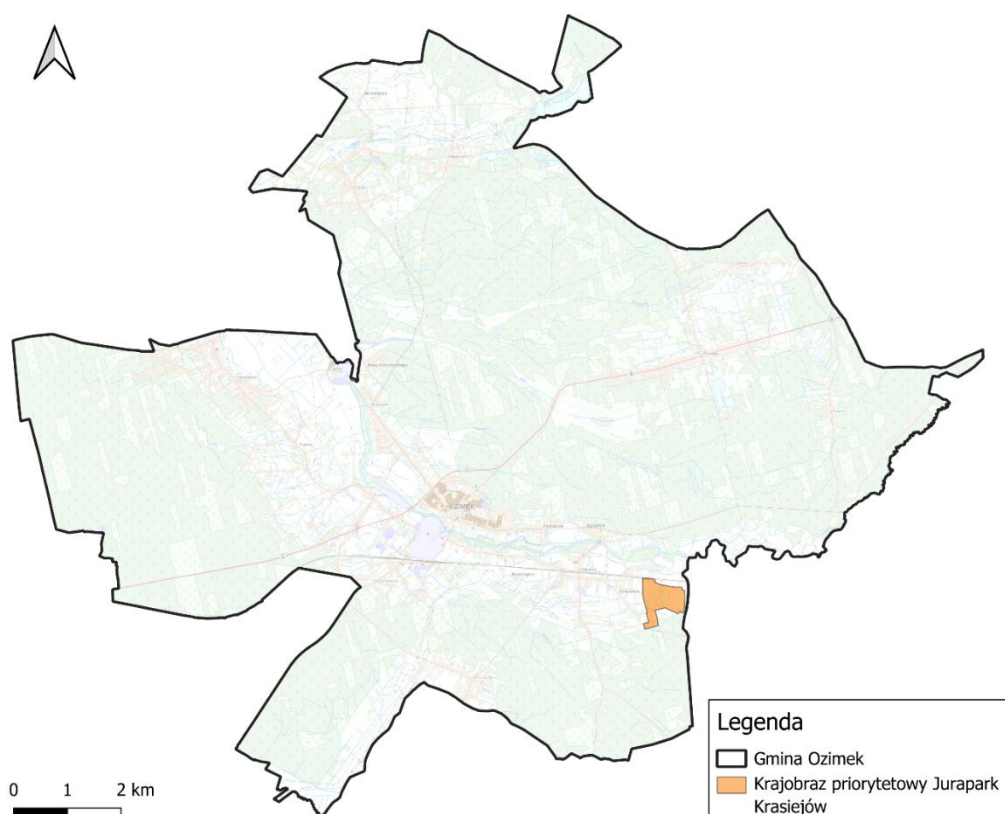
Walory kulturowe krajobrazu ograniczone. Wszystkie elementy zagospodarowania podporządkowane unikatowemu w skali kraju i świata stanowisku paleontologicznemu pradinozaurów. Umiejętne połączenie elementów nauki, dydaktyki i rozrywki (plac zabaw, park rozrywki, plażowisko, część gastronomiczna) powodują, że obszar ten (tzw. JuraPark) jest jednym najcenniejszym w kraju krajobrazów ludycznych, opartym na faktach historycznych.

Fizjonomia krajobrazu

Pod względem typologicznym jednostka zalicza się do krajobrazów kulturowych, ukształtowanych przez działalność człowieka. Z uwagi na prowadzoną w okresie poprzedzającym działalność górnictw, fizjonomicznie kwalifikuje się do krajobrazów zdegradowanych, od 2008 r. podlegających swoistej rewitalizacji. Fizjonomicznie jednostka reprezentuje typ krajobrazu równinnego, rozciętego, założonego w obrębie płaskiej wysoczyzny plejstoceniowej. W obrębie podłoża czwartorzędowego

udokumentowane zostały złoża górnortriasowych ilów kajprowych, stanowiące surowiec do produkcji cementu w zlikwidowanej już Cementowni Strzelce Opolskie. Wynikiem kilkudziesięciu lat pozyskiwania surowca są dwie niecki poeksploatacyjne, stanowiące główny wyraz krajobrazowy jednostki. Pierwotnie przekształcony krajobraz podlegał wtórnym przekształceniom, polegającym na stabilizacji i kierunkowej rekultywacji wyrobisk, wprowadzeniu nowych funkcji, form i obiektom zagospodarowania, dających w rezultacie nowy typ krajobrazowy - krajobrazu ludycznego, połączenia funkcji unikatowego w skali Polski centrum naukowo poznawczego bazującego na czynnym stanowisku paleontologicznym, z unikalnymi (jakościowo) ekspozycjami zewnętrznymi świata prądinozaurów i dinozaurów, muzeum ewolucji człowieka oraz parkiem rozrywki dla różnych, zróżnicowanych wiekowo grup społecznych. Główne obiekty umieszczone w swoistym wnętrzu krajobrazowym, wyznaczonym przez ściany wyrobisk poeksploatacyjnych, niecki powyrobiskowe i zbiorniki wodne, z centralnie umieszczoną dominantą krajobrazową stanowiącą przez rekonstrukcje prehistorycznych gadów w otoczeniu współczesnego im środowiska naturalnego. Ponad krawędzią wyrobisk umieszczona dysharmonicznie infrastruktura gastronomiczno rozrywkowa kompleksu JuraParku. Cechą charakterystyczną JuraParku stanowi ceglasto-wiśniowe zabarwienie utworów ilastych podłoża²⁹.

Rysunek 27 Usytuowanie krajobrazu priorytetowego na terenie gminy Ozimek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych Audytu krajobrazowego województwa opolskiego

²⁹ Audyt Krajobrazowy Województwa Opolskiego – Karta Oceny Krajobrazu, Opole 2024.

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Ozimek wynosi 7 469,66 ha, co daje lesistość na poziomie 58,0% (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Ozimek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26 Struktura gruntów leśnych na terenie gminy Pokój

Rok		2022	2023	2024	2025
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	7 471,33	7 469,33	7 469,66	b.d.
Lesistość	%	58,0	57,9	58,0	b.d.
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	6 905,17	6 904,15	6 904,48	b.d.
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	6 899,68	6 898,66	6 899,62	b.d.
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	6 6 890,38	6 889,34	6 891,84	b.d.
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	566,16	565,18	565,18	b.d.
Powierzchnia lasów	ha	7 283,01	7 281,03	7 284,52	b.d.
Lasy publiczne ogółem	ha	6 716,85	6 715,85	6 719,34	b.d.
Lasy prywatne ogółem	ha	566,16	565,18	565,18	b.d.

b.d. – brak danych na dzień 02.04.2026r.

źródło: GUS, [data dostępu: 03.06.2026 r.]

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Lasy Państwowe (Bank danych o lasach) głównym gatunkiem lasotwórczym w drzewostanach na terenie gminy, podobnie jak na Opolszczyźnie i w całej Polsce, jest sosna.

Teren gminy Ozimek znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Tereny leśne gminy Ozimek znajdują się pod nadzorem dwóch nadleśnictw: Nadleśnictwa Opole oraz Nadleśnictwa Strzelce Opolskie.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uprozczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie gminy Ozimek z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 27 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Ozimek w zakresie poszczególnych komponentów środowiska

Ochrona klimatu i jakości powietrza
– uciążliwy problem niskiej emisji; – przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu na terenie gminy; – wykorzystywanie paliw stałych w indywidualnych paleniskach domowych.
Zagrożenia hałasem
– występująca uciążliwość związana z emisją hałasu pochodzącą z hałasu komunikacyjnego.
Gospodarowanie wodami
– zły stan wód powierzchniowych; – zły stan chemiczny JCWPd nr 110; – wpływ zanieczyszczeń antropogenicznych; – występowanie obszarów zagrożonych powodzią; – narażenie na suszę
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
– wzrost produkcji odpadów w ostatnich latach.
Gospodarka wodno-ściekowa
– część terenów ze względu na zabudowę rozproszoną nie może być przyłączona do sieci kanalizacyjnej.
Gleby
– zanieczyszczenie gleb pochodzące z emisji antropogenicznej; – szybki rozwój osadnictwa (zwłaszcza na gruntach wysokich klas bonitacyjnych).
Zasoby geologiczne
– brak istotnego wpływu Gminy na stan zasobów geologicznych i ew. poziom wydobycia.
Zasoby przyrodnicze
– zanieczyszczenie powietrza; – ograniczone fundusze na działania związane z ochroną przyrody.
Zagrożenia poważnymi awariami
– nieprzewidywalność zdarzeń komunikacyjnych, pogodowych, hydrologicznych i poważnych awarii.

Źródło: opracowanie własne

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* wyznaczono 3 cele strategiczne, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości. Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 28 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasadochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

9. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie *Strategii* mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670).

W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. *Strategia* zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku gminy Ozimek istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz

skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym – opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

B	Bezpośrednie
P	Pośrednie
S	Stałe
Ch	Chwilowe
W	Wtórne
Sk	Skumulowane

Tabela 29 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Ozimek

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
CEL 1: Zapewnienie dogodnych warunków życia oraz wysokiej jakości usług publicznych i wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego														
KIERUNEK DZIAŁANIA 1: Rozwój polityki społecznej														
1.	Dalszy rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych poprzez dostosowanie oferty przedszkoli i żłobków do potrzeb i oczekiwań rodziców oraz bieżących uwarunkowań wynikających z sytuacji demograficznej			B, S										
2.	Udzielanie pomocy rodzinom w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych w celu poprawy ich sytuacji życiowej			B, S										
3.	Współpraca z prywatnymi i publicznymi podmiotami w celu poprawy dostępności do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych oraz prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia			B, S										
4.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych i umożliwiających rozwój zainteresowań oraz animowanie czasu wolnego w okresie wakacyjnym			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
5.	Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Ośrodku Profilaktyki dla mieszkańców Gminy Ozimek			B, S										
6.	Utworzenie Centrum Społecznego, oferującego m.in. warsztaty terapii zajęciowej i stanowiącego miejsce spotkań młodzieży, organizacji pozarządowych			B, S										
7.	Utworzenie centrum opiekuńczo-leczniczego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, świadczącego usługi opieki całodobowej lub dziennego domu pobytu			B, S										
8.	Deinstytucjonalizacja wsparcia kierowanego do seniorów poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych			B, S										
9.	Organizacja zajęć dla seniorów oraz cyklicznych działań integracyjno-aktywizujących obejmujących elementy kultury i sportu oraz działania prozdrowotne			B, S										
10.	Modernizacja i wyposażenie Domu Kultury w Ozimku			B, S										
11.	Modernizacja i rozwój oferty świetlic wiejskich, m.in. poprzez wyposażenie i wsparcie animatorów czasu wolnego			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
12.	Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców, zwłaszcza młodzieży			B, S										
13.	Zwiększenie potencjału gminy poprzez zwiększanie dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową			B, S	W, Ch	W, Ch	W, Ch		W, Ch	W, Ch	W, Ch	W, Ch		
14.	Kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej, w tym możliwość realizacji zabudowy w sąsiedztwie istniejącej zabudowy oraz przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę	W, S	W, S	B, S	W, S	W, S	W, S	W, S		W, S	W, S	W, S		
15.	Wprowadzenie ułatwień w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych, w tym procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców			B, S										
16.	Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w podstawową infrastrukturę sieciową	P, Ch		B, S	P, S	P, S	P, S		B, Ch	P, S	B, S	P, S	P, Ch	
				P, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch			B, Ch				
KIERUNEK DZIAŁANIA 2: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej														
17.	Dostosowanie oferty rekreacyjno-sportowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców z wszystkich grup			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	wiekowych oraz zwiększenie jej dostępności													
18.	Budowa hali widowiskowo-sportowej w Ozimku wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowym	P, Ch		B, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, S	B, S	B, Ch	
				P, Ch							B, Ch	B, Ch		
19.	Kompleksowa modernizacja Wyspy Rehdanza w Ozimku i przystosowanie jej do pełnienia funkcji kulturalno-rekreacyjno-sportowych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		B, S	B, S	B, S	B, S	
										B, Ch	B, Ch	B, Ch		
20.	Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Mała Panew i wsparcie rozwoju infrastruktury służącej celom rekreacyjnym (sporty wodne, wędkarstwo, kąpiele)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		B, S	B, S	B, S	B, S	
										B, Ch	B, Ch	B, Ch		
21.	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych, w tym budowa ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Jezior Turawskich	P, S		B, S	P, S	P, S	B, S	W, S	B, S	P, S	B, S	B, S	P, S	
		P, Ch		B, Ch	B, Ch	P, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		
22.	Organizacja wydarzeń animujących czas wolny mieszkańców w każdym wieku, m.in. gier miejskich, spacerów edukacyjnych, warsztatów opartych na zasobach przyrodniczych i kulturowych gminy	W, S	W, S	B, S	W, S	W, S	W, S	W, S		W, S		W, S	W, S	W, S
23.	Budowa krytej pływalni w Ozimku wraz z infrastrukturą towarzyszącą	P, Ch		B, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	P, S	B, S	B, S	B, Ch	
				P, Ch						B, Ch	B, Ch	B, Ch		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
24.	Poprawa jakości i dostępności bazy turystycznej, w tym oferty terenów dedykowanych zabudowie letniskowej			B, S										P, S
25.	Organizacja cyklu całorocznych sportowych imprez			B, S										
26.	Utworzenie Pumptracku oraz rozbudowa Skateparku	B, Ch		B, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, S	B, Ch	
				B,Ch								B, Ch		
27.	Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią	B, Ch		B, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, S	B, Ch	
				B, Ch								B, Ch		
28.	Budowa nowych i modernizacja istniejących ogólnodostępnych boisk przy szkołach	B, Ch		B, S	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, S	B, Ch	
				B, Ch								B, Ch		
KIERUNEK DZIAŁANIA 3: Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców														
29.	Tworzenie i rozwijanie miejsc lokalnej integracji, m.in. domu kultury, świetlic wiejskich, klubów seniora			B, S										
30.	Wykorzystanie świetlic wiejskich i pozostałej infrastruktury gminnej do tworzenia dogodnych warunków do integracji międzypokoleniowej, m.in. poprzez doposażenie obiektów, dostosowanie godzin otwarcia, urozmaicenie oferty			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
31.	Prowadzenie działań na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia poziomu partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży			B, S										
32.	Zapewnienie rozwoju wszystkich sołectw gminy, z uwzględnieniem ich różnorodnego charakteru			B, S										
33.	Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu			B, S										
34.	Wzmocnienie współpracy samorządu z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi			B, S										
35.	Wspieranie kooperacji i wzmacnianie procesów wymiany dobrych praktyk między organizacjami pozarządowymi			B, S										
36.	Utworzenie Klubu Młodzieżowego skierowanego na wzmacnianie integracji społecznej i zaangażowania młodych osób w sprawy gminne			B, S										
37.	Organizacja wydarzeń cyklicznych jednoczących mieszkańców wszystkich miejscowości gminy			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
CEL 2: Wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki i rozwijanie rynku pracy w oparciu o posiadane zasoby														
KIERUNEK DZIAŁANIA 4: Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców														
38.	Wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego w postaci specjalistów kadry pohutniczej			B, S										
39.	Organizacja spotkań i wydarzeń integrujących podmioty biznesowe z urzędami pracy, biurami karier w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego			B, S										
40.	Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy			B, S										
41.	Wspieranie współpracy szkół z lokalnymi przedsiębiorcami w celu stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy			B, S										
42.	Utworzenie centrum młodego przedsiębiorcy zapewniającego wsparcie dla młodych przedsiębiorców w zakładaniu i prowadzeniu działalności			B, S										
43.	Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wspieranie rozwoju bazy turystycznej – miejsc noclegowych, szlaków turystycznych, punktów gastronomicznych i usługowych			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
44.	Dążenie do zwiększenia dostępności do zakładów pracy oferujących elastyczne warunki zatrudnienia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom seniorów i rodzin z dziećmi			B, S										
45.	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu ograniczenia zjawiska bezrobocia			B, S										
KIERUNEK DZIAŁANIA 5: Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i promocja gospodarcza														
46.	Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o wysokim potencjale i atrakcyjności inwestycyjnej, a także zwiększania terenów pod zabudowę mieszkaniową, w tym zabudowę jednorodzinną	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
47.	Pozyskiwanie terenów inwestycyjnych i ich wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną	B, Ch		B, S P, Ch	P, S B, Ch	P, S B, Ch	P, S B, Ch	P, S B, Ch	B, Ch	P, S B, Ch	B, Ch	B, S B, Ch	P, Ch	
48.	Opracowanie katalogu zachęt dla inwestorów w postaci ulg i zwolnień od podatku			B, S										
49.	Modernizacja obiektów postindustrialnych i ich zagospodarowanie na cele związane z biznesem			W, S								B, S		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
KIERUNEK DZIAŁANIA 6: Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej														
50.	Tworzenie katalogu produktów turystycznych bazujących na potencjale dziedzictwa naturalnego i kulturowego gminy	W, S	W, S	B, S	W, S	W, S				W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
51.	Zbudowanie zróżnicowanej oferty turystycznej w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz promocja gminy jako ośrodka turystyki całorocznej			B, S										
52.	Organizacja i utrzymywanie ścieżek edukacyjnych prezentujących walory przyrodnicze, zasoby historyczne i dziedzictwo kulturowe gminy	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S				B, S	B, S	B, S	B, S	B, S
53.	Wspieranie rozwoju zaplecza kulturalnego na potrzeby lokalnych mieszkańców i turystów			B, S										
54.	Wspieranie istniejących i powstających gospodarstw agroturystycznych oraz ich promocja			B, S										
55.	Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy			B, S										
56.	Przystosowanie rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego oraz okolicznych terenów do wykorzystania ich na rzecz sportu i turystyki wodnej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		B, S	B, S	B, S	B, S	
										B, Ch	B, Ch	B, Ch		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
57.	Wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów, Huty Małapanew i terenów ochrony przyrody do budowania marki gminy i jej promocji	W, S	W, S	W, S										
58.	Promocja lokalnych, unikatowych wydarzeń i imprez kulturalnych			B, S										
59.	Budowa systemu zintegrowanej informacji turystycznej wraz z instalacją informatorów turystycznych w przestrzeniach publicznych			B, S								B, S		
CEL 3: Zapewnienie spójności przestrzennej gminy oraz dbałość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego														
KIERUNEK DZIAŁANIA 7: Rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne														
60.	Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy, w tym poprzez opracowywanie i uchwalanie aktów prawa miejscowego sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu dostępnej przestrzeni i zachowaniu ładu przestrzennego	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
61.	Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i harmonijny rozwój terenów zurbanizowanych wraz z rozwojem podstawowej infrastruktury technicznej	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
62.	Podnoszenie standardu przestrzeni publicznych i zwiększanie ich dostępności	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S				P, S	B, S		P, S
		P, Ch	P, Ch	B, Ch	P, S	P, Ch	B, Ch				P, Ch	B, Ch		
63.	Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz terenami oddziałującymi pośrednio i bezpośrednio na obszar gminy			W, S								W, S		
64.	Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowana zabudową	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S	P, S	
65.	Rozwój terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w zakresie uzbrajania w podstawową infrastrukturę techniczną oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej	B, Ch		B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, Ch	P, S	B, Ch	B, S	P, Ch	
				P, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch		B, Ch		
66.	Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług – społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych itp. w obrębie lub bliskiej odległości istniejących i powstających osiedli mieszkaniowych			B, S										
KIERUNEK DZIAŁANIA 8: Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej														
67.	Zwiększenie integracji przestrzennej gminy poprzez rozbudowę sieci drogowej	B, Ch		B, S	P, S	P, S	B, S		B, S	P, S	B, S	B, S	B, Ch	
				B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
68.	Modernizacja dróg, chodników i infrastruktury towarzyszącej oraz poprawa ich stanu technicznego	P, S		B, S	P, S	P, S	B, S	W, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, Ch	
		P, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		
69.	Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa na drogach poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, takich jak m.in. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna, zmiany w organizacji ruchu			B, S			B, S	B, S	B, S					
70.	Modernizacja oświetlenia drogowego, zwłaszcza przy przejściach dla pieszych			B, S		B, S	P, S	P, S				B, S	P, S	
71.	Stały rozwój wewnątrzgminnego transportu publicznego uwzględniającego połączenia między wszystkimi miejscowościami gminy			B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, S					
72.	Stworzenie zwartej sieci ścieżek pieszo-rowerowych ułatwiającej przemieszczanie się po terenie całej gminy	P, S		B, S	P, S	P, S	B, S	W, S	B, S	P, S	P, S	B, S	B, Ch	
		P, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		
73.	Współpraca z sąsiednimi gminami w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń pieszo-rowerowych	W, S		W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
74.	Dostosowywanie częstotliwości kursów transportu publicznego do potrzeb mieszkańców			B, S			B, S	P, S	B, S					

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
75.	Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie współpracy z samorządem wojewódzkim w zakresie zapewnienia transportu publicznego z większymi miastami województwa			W, S			W, S	W, S	W, S					
76.	Zwiększenie dostępności miejsc parkingowych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przy szkołach i innych obiektach użytku publicznego			B, S B, Ch	B, Ch	P, Ch	B, S B, Ch		B, S B, Ch	B, Ch	B, S B, Ch	B, S B, Ch		
KIERUNEK DZIAŁANIA 9: Rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznej														
77.	Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych	P, S	P, S	B, S B, Ch	P, S B, Ch	P, S B, Ch	B, Ch	P, S	B, Ch	B, S B, Ch	B, Ch	B, Ch	P, S	
78.	Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom			W, S								B, S		
79.	Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie gminy	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
80.	Rewitalizacja fragmentów przestrzeni publicznych o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S
81.	Uporządkowanie, pielęgnowanie i utrzymanie terenów zielonych, w tym zagospodarowanie parków	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S		P, S	B, S	B, S	P, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
82.	Utrzymywanie wysokiej estetyki przestrzeni publicznych			W, S								B, S		B, S
83.	Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności w budynkach użyteczności publicznych			B, S										
84.	Ograniczanie konfliktów przestrzennych, z uwzględnieniem wykorzystania nowych terenów pod zabudowę znajdujących się w otoczeniu zabudowy już istniejącej			B, S								B, S		
85.	Sukcesywny rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem jej głównych funkcji: mieszkaniowych, rolniczych, usługowych, produkcyjnych, rekreacyjnych, lotniskowych i turystycznych			W, S								B, S		
KIERUNEK DZIAŁANIA 10: Ochrona środowiska i zwiększenie odporności na zmiany klimatu														
86.	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, m.in. poprzez budowę i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych	B, S	P, S	B, S	P, S	P, S		B, S	Ch	B, S	B, S	B, S	P, S	
			B, Ch		B, Ch	B, Ch				B, Ch	B, Ch	B, Ch		
87.	Wspieranie rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	P, S	P, S		B, S	B, S	B, S	P, S	
88.	Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, P	B, S	B, S	B, S	B, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
89.	Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, P	B, S	B, S	B, S	B, S	
90.	Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców	W, S	W, S	B, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
91.	Wspieranie transportu nisko- i zeroemisyjnego w celu poprawy jakości powietrza	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	P, S	P, S		P, S	P, S	
92.	Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, Ch	P, S	B, S	B, S	B, S	
				B, Ch		P, Ch	B, Ch			B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch	
93.	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne			P, S			B, S	B, S				B, S	B, S	
94.	Zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, Ch	P, S		B, S	B, S	
				B, Ch								B, Ch		

Tabela 30 Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 Aktualizacja

Działanie	Oddziaływanie
• Dalszy rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych poprzez dostosowanie oferty przedszkoli i żłobków do potrzeb i oczekiwań rodziców oraz bieżących uwarunkowań wynikających z sytuacji demograficznej • Udzielanie pomocy rodzinom w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych w celu poprawy ich sytuacji życiowej • Współpraca z prywatnymi i publicznymi podmiotami w celu poprawy dostępności do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych oraz prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia • Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych i umożliwiających rozwój zainteresowań oraz animowanie czasu wolnego w okresie wakacyjnym • Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Ośrodku Profilaktyki dla mieszkańców Gminy Ozimek • Utworzenie Centrum Społecznego, oferującego m.in. warsztaty terapii zajęciowej i stanowiącego miejsce spotkań młodzieży, organizacji pozarządowych • Utworzenie centrum opiekuńczo-leczniczego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, świadczącego usługi opieki całodobowej lub dziennego domu pobytu • Deinstytucjonalizacja wsparcia kierowanego do seniorów poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych • Organizacja zajęć dla seniorów oraz cyklicznych działań integracyjno-aktywizujących obejmujących elementy kultury i sportu oraz działania prozdrowotne • Modernizacja i wyposażenie Domu Kultury w Ozimku • Modernizacja i rozwój oferty świetlic wiejskich, m.in. poprzez wyposażenie i wsparcie animatorów czasu wolnego • Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców, zwłaszcza młodzieży • Zwiększenie potencjału gminy poprzez zwiększanie dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową	Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się będzie do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej. Realizacja zadań będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez integrację społeczną i aktywizację mieszkańców, która skupia się na budowaniu silnych więzi społecznych i zaangażowaniu mieszkańców w życie lokalnej społeczności oraz rozwój gminy. Pozytywny wpływ na ludzi będą mieć także zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, stworzenie warunków do rozwoju, z naciskiem na grupy potrzebujące szczególnego wsparcia, mianowicie dzieci, młodzież i osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami, rozszerzenie wsparcia dla rodzin, osób niepełnosprawnych i seniorów, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez dostęp do poradnictwa, szkoleń i innych form wsparcia, rozwój oferty skierowanej do dzieci, młodzieży oraz rodzin, co pozwoli na wzmocnienie poziomu atrakcyjności gminy, jako miejsca zamieszkania i sprzyjać będzie osiedlaniu się nowych mieszkańców na tym terenie, wspieranie tradycyjnych sektorów gospodarki gminy oraz rozwijanie ich w sposób zgodny z zasadami ochrony środowiska, co przyczyni się do wzrostu liczby turystów oraz generowania dodatkowych dochodów dla mieszkańców. Zadania będą również wzmocniać lokalną gospodarkę, promować gminę i wzmocniać potencjał instytucjonalny. Wykorzystanie narzędzi promocyjnych i marketingowych będzie budować markę i wizerunek gminy. Realizacja zadań pomoże propagować lokalną historię i kulturę i tym samym zwiększyć atrakcyjność turystyczną gminy. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Działanie	Oddziaływanie
• Wprowadzenie ułatwień w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych, w tym procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców • Dostosowanie oferty rekreacyjno-sportowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców z wszystkich grup wiekowych oraz zwiększenie jej dostępności • Organizacja wydarzeń animujących czas wolny mieszkańców w każdym wieku, m.in. gier miejskich, spacerów edukacyjnych, warsztatów opartych na zasobach przyrodniczych i kulturowych gminy • Poprawa jakości i dostępności bazy turystycznej, w tym oferty terenów dedykowanych zabudowie letniskowej • Organizacja cyklu całorocznych sportowych imprez • Tworzenie i rozwijanie miejsc lokalnej integracji, m.in. domu kultury, świetlic wiejskich, klubów seniora • Wykorzystanie świetlic wiejskich i pozostałej infrastruktury gminnej do tworzenia dogodnych warunków do integracji międzypokoleniowej, m.in. poprzez doposażenie obiektów, dostosowanie godzin otwarcia, urozmaicenie oferty • Prowadzenie działań na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia poziomu partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży • Zapewnienie rozwoju wszystkich sołectw gminy, z uwzględnieniem ich różnorodnego charakteru • Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu • Wzmocnienie współpracy samorządu z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi • Wspieranie kooperacji i wzmacnianie procesów wymiany dobrych praktyk między organizacjami pozarządowymi • Utworzenie Klubu Młodzieżowego kierowanego na wzmacnianie integracji społecznej i zaangażowania młodych osób w sprawy gminne • Organizacja wydarzeń cyklicznych jednoczących mieszkańców wszystkich miejscowości gminy	

Działanie	Oddziaływanie
• Wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego w postaci specjalistów kadry pohnutniczej • Organizacja spotkań i wydarzeń integrujących podmioty biznesowe z urzędami pracy, biurami karier w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego • Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy • Wspieranie współpracy szkół z lokalnymi przedsiębiorcami w celu stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy • Utworzenie centrum młodego przedsiębiorcy zapewniającego wsparcie dla młodych przedsiębiorców w zakładaniu i prowadzeniu działalności • Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wspieranie rozwoju bazy turystycznej – miejsc noclegowych, szlaków turystycznych, punktów gastronomicznych i usługowych • Dążenie do zwiększenia dostępności do zakładów pracy oferujących elastyczne warunki zatrudnienia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom seniorów i rodzin z dziećmi • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu ograniczenia zjawiska bezrobocia • Opracowanie katalogu zachęt dla inwestorów w postaci ulg i zwolnień od podatku • Modernizacja obiektów postindustrialnych i ich zagospodarowanie na cele związane z biznesem • Tworzenie katalogu produktów turystycznych bazujących na potencjale dziedzictwa naturalnego i kulturowego gminy • Zbudowanie zróżnicowanej oferty turystycznej w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz promocja gminy jako ośrodka turystyki całorocznej • Organizacja i utrzymywanie ścieżek edukacyjnych prezentujących walory przyrodnicze, zasoby historyczne i dziedzictwo kulturowe gminy • Wspieranie rozwoju zaplecza kulturalnego na potrzeby lokalnych mieszkańców i turystów • Wspieranie istniejących i powstających gospodarstw agroturystycznych oraz ich promocja	

Działanie	Oddziaływanie
• Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy • Wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów, Huty Małapanew i terenów ochrony przyrody do budowania marki gminy i jej promocji • Promocja lokalnych, unikatowych wydarzeń i imprez kulturalnych • Budowa systemu zintegrowanej informacji turystycznej wraz z instalacją informatorów turystycznych w przestrzeniach publicznych • Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług – społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych itp. w obrębie lub bliskiej odległości istniejących i powstających osiedli mieszkaniowych • Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom	
• Kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej, w tym możliwość realizacji zabudowy w sąsiedztwie istniejącej zabudowy oraz przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę • Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o wysokim potencjale i atrakcyjności inwestycyjnej, a także zwiększania terenów pod zabudowę mieszkaniową, w tym zabudowę jednorodzinną • Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy, w tym poprzez opracowywanie i uchwalanie aktów prawa miejscowego sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu dostępnej przestrzeni i zachowaniu ładu przestrzennego • Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i harmonijny rozwój terenów zurbanizowanych wraz z rozwojem podstawowej infrastruktury technicznej • Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz terenami oddziałującymi pośrednio i bezpośrednio na obszar gminy • Ograniczanie konfliktów przestrzennych, z uwzględnieniem wykorzystania nowych terenów pod zabudowę znajdujących się w otoczeniu zabudowy już istniejącej	Zadania zakładają zrównoważony rozwój przestrzenny, który ma na celu harmonijny i kompleksowy rozwój gminy, uwzględniający zarówno potrzeby mieszkańców, jak i kwestie związane z ochroną środowiska i wpłynie wtórnie, stale i pozytywnie na wszystkie analizowane komponenty.

Działanie	Oddziaływanie
Sukcesywny rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem jej głównych funkcji: mieszkaniowych, rolniczych, usługowych, produkcyjnych, rekreacyjnych, lotniskowych i turystycznych	
- Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w podstawową infrastrukturę sieciową - Pozyskiwanie terenów inwestycyjnych i ich wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną - Rozwój terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w zakresie uzbrajania w podstawową infrastrukturę techniczną oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej	Planowane przedsięwzięcia, polegające na przygotowaniu terenów pod budownictwo mieszkaniowe i gospodarcze, wiąże się z ingerencją w środowisko przyrodnicze. Przede wszystkim oznacza przekształcenie i utratę terenów zielonych – inwestycja zwykle wymaga wycinki drzew, usunięcia roślinności oraz przekształcenia terenu pod zabudowę i infrastrukturę techniczną, co prowadzi do trwałego zniszczenia siedlisk roślin i zwierząt oraz zakłócenia lokalnych ekosystemów. Zmniejszenie powierzchni terenów zielonych, hałas oraz wzmożony ruch, mogą negatywnie oddziaływać na lokalne populacje zwierząt, a także prowadzić do fragmentacji korytarzy migracyjnych. Dodatkowo przedsięwzięcie może generować zanieczyszczenia powietrza (np. pyły i gazy cieplarniane), wód (ścieki przemysłowe i powierzchniowe) oraz gleby (chemikalia i odpady), co w połączeniu z mechanicznym przekształceniem warstwy próchnicznej i zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej prowadzi do pogorszenia jakości środowiska. Uszczelnienie powierzchni gruntu poprzez zastosowanie asfaltu czy betonu może zakłócać naturalny obieg wody, powodując lokalne podtopienia i obniżenie poziomu wód gruntowych. Zarówno etap budowy, jak i późniejsza eksploatacja strefy gospodarczej przyczynią się także do wzrostu poziomu hałasu i wibracji. Ponadto, wprowadzenie dużych obiektów przemysłowych może istotnie wpłynąć na krajobraz, szczególnie w rejonach o wysokich walorach przyrodniczych i turystycznych, prowadząc do jego degradacji. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
- Podnoszenie standardu przestrzeni publicznych i zwiększanie ich dostępności - Rewitalizacja fragmentów przestrzeni publicznych o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców - Utrzymywanie wysokiej estetyki przestrzeni publicznych - Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności w budynkach użyteczności publicznych	Zadanie nie będzie znacząco ingerować w różnorodność biologiczną. Należy jednak zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Projekty rewitalizacyjne na omawianym obszarze realizowane będą głównie na terenach zurbanizowanych, a więc na obszarach już przekształconych przez człowieka, zatem zakłada się brak znaczących oddziaływań na szatę roślinną. Zadania funkcjonalno-estetyczne zwykle zakładają uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, co uchroni teren przed dalszą degradacją środowiska przyrodniczego. Działania mają na celu nadanie terenom nowych funkcji, a także podniesienie estetyki i funkcjonalności, co będzie pozytywnie oddziaływać na jakość życia mieszkańców poprzez wykreowanie funkcjonalnych, estetycznych, bezpiecznych i

Działanie	Oddziaływanie
	wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, integrujących różne grupy społeczne i wiekowe. Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak: hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Potencjalne oddziaływania negatywne ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Działania te nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi i jakość życia mieszkańców. Likwidowanie barier architektonicznych będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez polepszenie warunków komunikacyjnych osób starszych i z niepełnosprawnościami, w wyniku jego realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska.
• Budowa hali widowiskowo-sportowej w Ozimku wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowym • Budowa krytej pływalni w Ozimku wraz z infrastrukturą towarzyszącą • Utworzenie Pumptracku oraz rozbudowa Skateparku • Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią • Budowa nowych i modernizacja istniejących ogólnodostępnych boisk przy szkołach	Działania przewidują modernizację, a także budowy nowych obiektów użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie infrastruktury służącej zagospodarowaniu spędzania wolnego czasu i integracji społecznej. Zadania nie będą wpływały negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody. Działania te zaliczają się do inwestycji celu publicznego, umiejscowionych na terenach zmienionych antropogenicznie (terenach zabudowanych, zurbanizowanych), co zniweluje lub całkowicie wyeliminuje potrzebę odstępstwa od jakiegokolwiek z wymienionych zakazów lub działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.
• Kompleksowa modernizacja Wyspy Rehdanza w Ozimku i przystosowanie jej do pełnienia funkcji kulturalno-rekreacyjno-sportowych • Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Mała Panew i wsparcie rozwoju infrastruktury służącej celom rekreacyjnym (sporty wodne, wędkarstwo, kąpiele)	Przewidziane zagospodarowanie terenu przy zbiornikach wodnych nie będzie miało wpływu na środowisko wodne i żyjące w nich organizmy, ze względu na charakter zadania – nie planuje się bezpośredniej ani pośredniej ingerencji w zbiorniki wodne, a jedynie w tereny je otaczające. W związku z tym funkcjonowanie organizmów wodnych nie zostanie zakłócone, nawet na etapie realizacji przedsięwzięcia. Zagospodarowanie okolicznych terenów wpłynie na ukierunkowanie i skanalizowanie ruchu oraz pośrednio wpłynie na zmniejszenie potencjalnego zanieczyszczenia, m.in. poprzez montaż pojemników na odpady. W związku z tym,

Działanie	Oddziaływanie
Przystosowanie rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego oraz okolicznych terenów do wykorzystania ich na rzecz sportu i turystyki wodnej	że zadanie nie przewiduje ingerencji w środowisko wodne a jedynie w obszary wykorzystywane już antropogenicznie – nie stoi ono w sprzeczności z wyznaczonymi celami ochrony poszczególnych siedlisk oraz nie klasyfikuje się jako zadanie oddziałujące znacząco negatywnie na środowisko. Reasumując, realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na ekosystemy, siedliska i gatunki wodne zależne od wody. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Będzie realizowane poza terenami zajmowanymi przez siedliska przyrodnicze oraz stanowiska chronionych gatunków zwierząt, stąd nie będą wpływać na integralność tych obszarów oraz nie spowodują przerwania spójności i ciągłości.
- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych, w tym budowa ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Jezior Turawskich - Stworzenie zwartej sieci ścieżek pieszo-rowerowych ułatwiającej przemieszczanie się po terenie całej gminy - Współpraca z sąsiednimi gminami w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń pieszo-rowerowych	Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Zgodnie z Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”.
Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowana zabudową	
- Zwiększenie integracji przestrzennej gminy poprzez rozbudowę sieci drogowej - Modernizacja dróg, chodników i infrastruktury towarzyszącej oraz poprawa ich stanu technicznego	Zadanie ma na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Przebudowa dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu, a więc drogi te nie będą stanowiły bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych, powinno umieścić się znaki ostrzegające o możliwości napotkania na drodze

Działanie	Oddziaływanie
• Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa na drogach poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, takich jak m.in. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna, zmiany w organizacji ruchu • Zwiększenie dostępności miejsc parkingowych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przy szkołach i innych obiektach użytku publicznego	zwierząt i zobowiązujące uczestników ruchu do zachowania szczególnej ostrożności. Stosować powinno się je w miejscach w których zwierzęta dziko żyjące często przekraczają drogę. Działania te nie będą więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Przy dużych inwestycjach drogowych stosuje się ogrodzenia wysoką siatką, co prawie eliminuje możliwość kolizji dużych ssaków z pojazdami. Ogrodzenie drogi wraz ze zrealizowanymi przejściami dla zwierząt zapewniają bezpieczeństwo, zarówno pojazdom poruszającym się po drodze jak i zwierzętom, których trasy przemieszczania się zostały rozdzielone. Dla ochrony małych zwierząt stosuje się przejścia i przepusty. Przy wyborze lokalizacji przejść dla zwierząt uwzględnia się usytuowanie drogi względem korytarzy ekologicznych, występujące na danym terenie gatunki zwierząt, którym przejście ma służyć, obecność terenów siedliskowych, walory przyrodnicze i ukształtowanie terenu. Na etapie prac budowlanych powinno stosować się ogrodzenie placów budów tak, aby płazy, które ze względu na niewielkie rozmiary i małą mobilność stanowią jedną z bardziej wrażliwych grup zwierząt, nie mogły swobodnie wejść na plac i tym samym nie były narażone na kolizje z pojazdami. Płazy powinny być również chronione po wybudowaniu trasy, przede wszystkim stosowane są zabezpieczenia mające uniemożliwić wejście na drogę, a tym samym minimalizują ryzyko kolizji z autami. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, głównie roślin zimozielonych, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Ulepszona powierzchnia dróg wpłynie także na mniejszą ilość przedostających się do powietrza zanieczyszczeń ze ścierania się nawierzchni i opon. Budowa parkingów wpłynie na zmniejszenie gęstości samochodów. Rozłożenie w przestrzeni ilości pojazdów skutkować będzie upłynnieniem ruchu i minimalizacją ryzyka wystąpienia zatorów drogowych, podczas których samochody nie przemieszczają się, a generują znaczne ilości spalin do powietrza. Inwestycje będą wykonywane w miejscach zurbanizowanych zgodnie z MPZP. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne mogą prowadzić do zmiany stosunków wodnych, jednakże nie będzie się to wiązało z emisją zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do

Działanie	Oddziaływanie
	wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie, a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Przebudowa dróg wpływa negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczy zadanie i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania, a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz. Budowa nowych dróg dodatkowo może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje takie zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
• Modernizacja oświetlenia drogowego, zwłaszcza przy przejściach dla pieszych • Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego będzie zlokalizowana już w miejscu przekształconym antropogenicznie. Prace będą polegać na wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Rezultatem wymiany oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienie jakości oświetlenia dróg i chodników. Wykonanie powyższych prac pozwoli na obniżenie energochłonności systemu oraz wprowadzi korzyści eksploatacyjno-konserwatorskie. Wynikiem zmniejszenia energochłonności systemu oświetlenia będzie znacząca poprawa efektów ekonomicznych, czyli zmniejszenie opłat za eksploatację systemu oświetlenia i ekologicznych oraz mniejszy pobór energii elektrycznej z sieci, co zmniejszy zapotrzebowanie na wydobycie paliw kopalnych. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt.
• Stały rozwój wewnątrzgminnego transportu publicznego uwzględniającego połączenia między wszystkimi miejscowościami gminy • Dostosowywanie częstotliwości kursów transportu publicznego do potrzeb mieszkańców	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i w wyniku jego realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Zadanie ma na celu rozwój transportu zbiorowego, a tym samym usprawnienie ruchu oraz zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza i będą pozytywnie wpływać na ludzi, powietrze, klimat i klimat akustyczny.

Działanie	Oddziaływanie
• Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie współpracy z samorządem wojewódzkim w zakresie zapewnienia transportu publicznego z większymi miastami województwa	
• Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. modernizacja systemu odprowadzania ścieków przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez skuteczniejsze odprowadzanie ścieków komunalnych, ograniczając tym samym ryzyko ich niekontrolowanego odprowadzania do środowiska. Z kolei budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę i ujęcia wody poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
• Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie gminy	Zadanie przyczyni się do przestrzegania właściwego sposobu postępowania z odpadami, prowadzenia, selektywnej zbiórki odpadów, odzysku surowców, odbioru odpadów niebezpiecznych. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy i nielegalny trafiają do środowiska, w tym mogą trafiać na obszary chronione i zabytki archeologiczne, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz ograniczy presję na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pozytywne, długotrwałe bezpośrednio i pośrednio. Recykling plastiku oraz ponowne używanie szklanych opakowań będzie wpływać na zasoby naturalne, poprzez zmniejszenie produkcji nowych przedmiotów plastikowych czy szklanych, wymagających surowców. Zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do recyklingu bądź też ponowne ich wykorzystywanie, gdy tylko to możliwe, zmniejszy konieczność produkcji nowych opakowań, do których wytworzenia konieczne są surowce naturalne.

Działanie	Oddziaływanie
- Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowaną zabudową - Uporządkowanie, pielęgnowanie i utrzymanie terenów zielonych, w tym zagospodarowanie parków - Wspieranie rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności - Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych - Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska	Zadania te służą zachowaniu obszarów i organizmów chronionych przyrody, terenów zielonych jako naturalnych buforów środowiskowych. Tereny zielone uczestniczą w obiegu wody, procesach glebotwórczych, przeciwdziałają ruchom masowym, jak również jako element procesu fotosyntezy uczestniczą w procesie oczyszczania atmosfery i regulacji klimatu. Poprawa stanu środowiska wpływa pozytywnie na zdrowie ludzi, jakość zasobów naturalnych oraz zachowanie różnorodności biologicznej. Poza tym tereny zielone działają stymulująco na środowisko – ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, rozchodzenie się zanieczyszczeń w powietrzu, zatrzymanie wody w środowisku, właściwości biofiltracyjne. Dlatego w sposób bezpośredni zadania te pozytywnie oddziałują na wodę, powietrze i klimat, obszary chronione, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji większości inwestycji realizowanych na terenie gminy nie będą podejmowane umyślne działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu ww. czynności zabronionych w odniesieniu do podlegających ochronie zarówno całkowitej jak i częściowej gatunków dziko występujących chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Inwestycje nie wpłyną w sposób znaczący na populację gatunków. Przed realizacją inwestycji, która np. wymaga wycinki drzew, w zależności od przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, może zostać wydane na wniosek inwestora odstępstwo od zakazu, wydane w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, m.in. poprzez budowę i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych	Działania zapobiegające wystąpieniu powodzi wpłyną bezpośrednio pozytywnie na obszary chronione poprzez poprawę stanu siedlisk chronionych. Prace związane z konserwacją urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód będą miały pozytywny wpływ na życie ludzi, zwierząt, a także roślin w momencie nadmiernych opadów deszczu. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji przedsięwzięć, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nadmiernej eksploatacji zasobów wodnych. Prace powinny być wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu. Budowa zbiorników małej retencji na obszarach leśnych przyczyni się do spowolnienia odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenia retencji wód na gruntach leśnych. Będzie miało to korzystny wpływ na wzrost odporności ekosystemów na wystąpienie niedoborów wody oraz skutków suszy, a tym samym na warunki hydrologiczne, co przyczyniać się będzie do łagodzenia skutków zmian klimatu. Należy również wskazać, iż na etapie budowy zbiorników małej retencji może wystąpić potencjalny chwilowy, negatywny wpływ na powietrze powodowany przez emisje np. związane z zakresem i sposobem prowadzenia prac ziemnych oraz robót budowlanych tj. ze spalania paliw w silnikach maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesie budowlanym, pracy sprzętu budowlanego, transportu materiałów budowlanych. Na etapie budowy występować może również emisja pośrednia gazów cieplarnianych wynikającą np. ze zużycia prądu podczas prac budowlanych – jednak będzie to emisja niewielka. Emisja zanieczyszczeń będzie koncentrować się w obrębie prowadzonych prac i ustąpi po zakończeniu budowy. Działania związane z budową zbiorników małej retencji w lasach będą wpływały pozytywnie na klimat. Przewiduje się, że wprowadzone działanie będzie miało charakter pośredni, długoterminowy i stały.

Działanie	Oddziaływanie
	Tworzenie zbiorników retencyjnych na terenach rolnych przyczyniać się będzie do zwiększenia retencji oraz zatrzymywania wody (opadowej, roztopowej) na terenach objętych działaniem. Będzie miało to korzystny wpływ na wzrost odporności ekosystemów na wystąpienie niedoborów wody, czy też skutków suszy, a tym samym na warunki hydrologiczne, co bezpośrednio przyczyniać się będzie do łagodzenia skutków zmian klimatu. Małe zbiorniki wodne przyczyniają się do podniesienia poziomu wód gruntowych w terenie przyległym, co zwiększa wilgotność gleb, a to z kolei zmniejsza erozję wietrzną gleb. Budowę zbiorników małej retencji zalicza się do technicznych środków zwiększających zasoby wodne. Poprzez ich budowę dochodzi do zasilania zbiorników wód podziemnych. W związku z powyższym budowa małych zbiorników retencyjnych nie będzie wpływać na spełnienie celów środowiskowych wynikających z „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” w zakresie wód powierzchniowych, natomiast wpłynie pozytywnie na stan wód podziemnych. Zadania związane z budową i utrzymaniem zbiorników retencyjnych będą działaniami wpływającymi pozytywnie na stan zasobów wodnych zlewni, poprzez zwiększenie ich dostępności (zwiększona retencja zlewni). Ze względu na założenia realizacji i funkcjonowania tych obiektów, tj. lokalizowanie ich poza ciekami i zbiornikami wodnymi, jako osobne instalacje oraz zasilanie ich poprzez wody opadowe i roztopowe, działania te nie będą powodować negatywnego oddziaływania na stan zasobów wód powierzchniowych. Realizacja tego typu obiektów w przypadku wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych (w rozumieniu art. 317 ust. 4 ustawy Prawo wodne) i obszarów cennych przyrodniczo, będzie również stanowić dodatkową ochronę dla wód powierzchniowych, poprzez oczyszczającą rolę wód opadowych i roztopowych mogących zawierać zanieczyszczenia, np. substancje biogenne pochodzące ze spływu powierzchniowego z obszarów rolniczych. Poprzez ich retencjonowanie w realizowanych przydomowych zbiornikach wodnych, zostaną wykluczone z puli zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych ze spływami powierzchniowymi, przez co będą wspomagać osiągnięcie celów środowiskowych przez JCWP. Tworzenie przydomowych zbiorników wodnych będzie skutkować długoterminowym bezpośrednim pozytywnym oddziaływaniem poprzez zwiększenie dostępności zasobów wodnych w zlewni (zmniejszenie spływu wód opadowych i roztopowych) oraz długoterminowym pośrednim pozytywnym oddziaływaniem poprzez zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń, jakie trafiają do wód powierzchniowych wraz ze spływem wód opadowych i roztopowych. Budowa czy montaż urządzeń do gromadzenia wód opadowych będzie miało także pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do spłukiwania toalet. Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku

Działanie	Oddziaływanie
	Budowa i utrzymanie rowów melioracyjnych będzie się wiązać z wystąpieniem chwilowych negatywnych oddziaływań z uwagi na prowadzenie wykopów (pogłębień) oraz przemieszczania mas ziemnych. Prace melioracyjne wiąże się z użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego. Niemniej jednak niewielki odcinek rowu objęty zakresem prac oraz zakres prac ograniczony jedynie do zwiększenia przepustowości, a więc udroźnienia wybranego odcinka nie spowodują zmian charakterystyk hydrologicznych, hydromorfologicznych i hydrobiologicznych, w stopniu uniemożliwiającym osiągnięcie celu środowiskowego. Istotnym jest zaplanowanie prac w taki sposób, aby zminimalizować oddziaływania na jakość i zasobność wód oraz bioróżnorodność odcinka rowu poprzez m.in. stosowanie siatek zabezpieczających, ograniczenie prac w korycie rowu, stosowanie umocnień dna i brzegów z materiałów naturalnych. Po zakończeniu prac system prawidłowego odprowadzania wód i nawadniania ulegnie poprawie.
• Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców • Wspieranie transportu nisko- i zeroemisyjnego w celu poprawy jakości powietrza	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Działania w zakresie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy wszystkich komponentów środowiska w przyszłości. Wsparcie transportu nisko- i zeroemisyjnego ma na celu usprawnienie ruchu oraz zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza.
• Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Efektem będzie zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Spadek energochłonności budynków oznacza bezpośrednio spadek zapotrzebowania na zużycie paliw. Z kolei minimalizacja energetycznego wykorzystywania substancji wiąże się z ograniczeniem ingerencji w środowisko naturalne (do której dochodzi podczas ich wydobycia, skutkującej m.in. zaburzeniem równowagi środowiska wodnego czy niszczeniem cennych siedlisk flory oraz fauny). Mniejsze zużycie paliw przekłada się wprost proporcjonalnie na mniejsze ilości spalin generowanych przez poszczególny budynek. Oddziaływanie pozytywne na krajobraz będzie związane z poprawą estetyki budynków, likwidacją/ograniczeniem występowania niskiej emisji, która w sezonie grzewczym na obszarach zurbanizowanych jest nieprzyjemnie zauważalna, oraz z ograniczeniem wyżej wspomnianej ingerencji w środowisko naturalne w celu pozyskiwania surowców (np. brak konieczności budowy nowych kopalni). Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. Podczas prowadzonych prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych budynków, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych

Działanie	Oddziaływanie
	materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków.
• Zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej	W ramach zadania planuje się montaż instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych, jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji instalacji fotowoltaicznych. Potencjalnie negatywnym oddziaływaniem eksploatacji instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych na ptaki jest odbijanie na zasadzie lustra elementów otoczenia, np. chmur, a także odbijanie światła słonecznego. W celu wyeliminowania odbicia światła słonecznego, obecnie w większości paneli stosuje się warstwy antyrefleksyjne (właściwość antyrefleksyjna związana jest z bardzo wysoką pochłaniałością światła przez panele fotowoltaiczne). Funkcjonowanie instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych będzie miało korzystny wpływ na poziom zużycia surowców naturalnych (paliw energetycznych), co wynika z wykorzystania alternatywnego „czystego ekologicznie” źródła energii, jakim jest energia słoneczna. Energetyka słoneczna, w przeciwieństwie do konwencjonalnych źródeł, nie powoduje degradacji środowiska oraz emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Działanie	Oddziaływanie
	Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje „zieloną energię” nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta. Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście. Wykorzystanie instalacji solarnych, fotowoltaicznych oraz pomp ciepła zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych. Zadania będą realizowane w terenie zurbanizowanym, w istniejących budynkach, stąd nie będzie oddziaływać na cele ochrony formy ochrony przyrody.

10. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na wybrane elementy środowiska

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §2 i §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.). Spośród nich do realizacji wyznaczono m.in:

1. Kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej, w tym możliwość realizacji zabudowy w sąsiedztwie istniejącej zabudowy oraz przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę.
2. Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w podstawową infrastrukturę sieciową.
3. Budowa hali widowiskowo-sportowej w Ozimku wraz z zapleczem rekreacyjno-sportowym.
4. Budowa krytej pływalni w Ozimku wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
5. Utworzenie Pumptracku oraz rozbudowa Skateparku.
6. Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią.
7. Budowa nowych i modernizacja istniejących ogólnodostępnych boisk przy szkołach.
8. Zwiększenie integracji przestrzennej gminy poprzez rozbudowę sieci drogowej.
9. Zwiększenie dostępności miejsc parkingowych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przy szkołach i innych obiektach użytku publicznego.
10. Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych.

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej czy sieci wodociągowej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony

charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gminy;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 nie stanowi opracowania planistycznego, a jedynie dokument strategiczny. W związku z tym na obecnym etapie nie jest możliwe wskazane dokładnych lokalizacji większości przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ww. dokumentu. Jednak w przypadku niektórych inwestycji znana jest ich przybliżona lokalizacja, co zostało zilustrowane na rysunku w kolejnym podrozdziale. Należy zaznaczyć, że ich realizacja będzie zgodna z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, a w przypadku inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko poprzedzona zostanie odpowiednimi procedurami, celem uzyskania stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Niemniej jednak w niniejszym rozdziale przeprowadzono prognozę oddziaływania tych przedsięwzięć na formy ochrony przyrody i poszczególne elementy środowiska.

Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Ozimek występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar chronionego krajobrazu,
- Stanowisko dokumentacyjne,
- Użytek ekologiczny,
- Pomniki przyrody.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Na etapie ogólnej oceny dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko, w związku z tym w Prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz zmierzające do poprawy jakości powietrza będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach chronionych objętych projektem *Strategii*. Wszelkie działania określone w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek*, mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Ogólne zapisy *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na terenie gminy. *Strategia* nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r., poz. 13 z późn. zm.). Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione będzie znacząco ograniczony.

Bezpośredni pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione będą miały zadania związane z ochroną powietrza, wody, powierzchni ziemi, bioróżnorodności oraz przeciwdziałaniem negatywnym skutkom zmian klimatycznych. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, wspierających efektywność oczyszczania ścieków, zapobieganiem wystąpienia suszy oraz zmierzających do podniesienia poziomu gospodarki odpadami.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego powiększania obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znaczącą utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu *Strategii* może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montaż odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia

występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt *Strategii* nie wskazuje dokładnych lokalizacji większości działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Projekt dokumentu zakłada m.in. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego, czyli inwestycji o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym a także krajowym. Zadania wyznaczone w *Strategii* wpływają na rozwój lokalny. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe, budowa obiektów sportowych oraz rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jednocześnie, należy pamiętać, aby stosować działania minimalizujące negatywne oddziaływania zadań. Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r., poz. 13 z późn. zm.) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie obszarów chronionego krajobrazu.

Oddziaływanie na obszar chronionego krajobrazu

Uchwała Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu określa następujące zakazy w celu zachowania walorów obszaru:

1. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno-prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3. Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

4. Wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów.

5. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.

6. Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

a. obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu,

b. sztucznych zbiorników wodnych, za wyjątkiem: Zbiornika Nyskiego, Otmuchowskiego i Turawskiego,

c. siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,

d. działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3 nie dotyczy zadrzewień śródpolnych, których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych – krzewów do 10 lat lub drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 35 cm w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej i platanu klonolistnego oraz 25 cm w przypadku pozostałych gatunków drzew.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4 nie dotyczy obszarów, na których położone są złoża kopalin udokumentowane przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały i których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej.

Ze względu na dużą powierzchnię obszaru chronionego krajobrazu na terenie gminy, w jego zasięgu będzie realizowana większość zaplanowanych działań, w tym związanych z modernizacją, budową i rozbudową infrastruktury drogowej, wodno-ściekowej, budową obiektów sportowych, modernizacją energetyczną budynków, w tym z zastosowaniem instalacji OZE. Pozytywne oddziaływanie na obszar chronionego krajobrazu w gminie będą miały wszystkie zadania dotyczące przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, pielęgnowania i utrzymania terenów zielonych, wspierania rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności oraz utrzymywania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych – wpłyną bezpośrednio pozytywnie na stan siedlisk i zamieszkujących ich organizmów, wspomagają zachowanie siedlisk gatunków chronionych mogących występować na obszarze chronionego krajobrazu. Rozwój gospodarki wodno-ściekowej wpłynie na poprawę stanu i jakości wód oraz gleby, które przekładają się na stan/zdrowie roślin i zwierząt z nich korzystających. Pośredni wpływ na jakość siedlisk będzie miało uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarowania odpadami na terenie gminy, które pozwolą na zmniejszenie ilości generowanych odpadów. Ponadto działania z zakresu tworzenia katalogu produktów turystycznych bazujących na potencjale dziedzictwa naturalnego, organizacja i utrzymywanie ścieżek edukacyjnych prezentujących walory przyrodnicze czy wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów, Huty Małapanew i terenów ochrony przyrody do budowania marki gminy i jej promocji powinny przynieść lepsze zrozumienie funkcjonowania ekosystemów i ich poszanowania przez mieszkańców i turystów. W gminie na terenie obszaru chronionego krajobrazu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe

i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac, a rezultat przedsięwzięć nie będzie stanowił dominanty krajobrazowej mogącej zakłócać harmonię obszaru chronionego krajobrazu.

Budowa/modernizacja systemów ściekowych przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez skuteczniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych, ograniczając tym samym ryzyko ich niekontrolowanego odprowadzania do środowiska. Z kolei budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Działania związane z utrzymaniem terenów zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu, a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe, a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ.

Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.

Na terenie obszaru możliwa jest realizacja inwestycji związanych z rozbudową i modernizacją układu drogowego. Przedsięwzięcia będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym. Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych czy remontowych. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej; dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną i nie będą zagrażać osiągnięciu celów zadań ochronnych wyznaczonych dla obszaru.

Na terenie obszaru możliwa jest również realizacja zadania związanego z rozwojem ścieżek pieszo-rowerowych. Zgodnie z Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze

zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”.

Oddziaływanie na stanowisko dokumentacyjne

Rozporządzenie Nr 0151/P/1/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne wprowadziło na obszarze objętym ochroną zakazy:

1. Prowadzenia działalności przemysłowej.
2. Świadomego niszczenia lub przekształcania obszaru, w tym zmiany przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nie związane z zachowaniem i zabezpieczeniem wartości przyrodniczych wybiezyska paleontologicznego.
3. Zanieczyszczania gleby, w tym wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości.
4. Zaśmiecania obiektów i terenów wokół nich.
5. Wydobywania oraz zbioru skał i skamieniałości, za wyjątkiem prac naukowo-badawczych.
6. Zbywania oraz nabywania skał i skamieniałości lub ich części pochodzących z terenu objętego ochroną.
7. Przewożenia lub wywożenia skał i skamieniałości lub ich części pochodzących z terenu objętego ochroną, w celach innych niż naukowo-badawcze oraz wystawiennicze, bez uprzedniego uzyskania zgody Wojewody Opolskiego.
8. Wstępu na teren objęty ochroną w celach innych niż związane z prowadzeniem prac naukowych i dydaktycznych, zadań związanych z zabezpieczeniem terenu prac paleontologicznych (dozór) oraz realizacją obowiązków wynikających z ruchu zakładu górniczego.
9. Budowy budynków i budowli, obiektów małej architektury trwale związanych z gruntem, jeżeli służą innym celom niż zabezpieczenie i zachowanie dla potrzeb naukowych i dydaktycznych skamieniałości.

Działania dotyczące przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, pielęgnowania i utrzymania terenów zielonych, wspierania rozwoju systemu bioretencji i zachowania

bioróżnorodności oraz utrzymywania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych wpłyną bezpośrednio pozytywnie na stan siedlisk i zamieszkujących ich organizmów, wspomagają zachowanie siedlisk gatunków chronionych mogących występować na terenie stanowiska. Wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów (pawilon muzealny znajduje się na terenie stanowiska), do budowania marki gminy i jej promocji powinno przynieść lepsze zrozumienie funkcjonowania ekosystemów i ich poszanowania przez mieszkańców i turystów.

Realizacja *Strategii* nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na stanowisko dokumentacyjne ze względu na brak zaplanowanych inwestycji w jego granicach.

Oddziaływanie na użytek ekologiczny

Rozporządzenie Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne wprowadziło na obszarze objętym ochroną zakazy:

1. Niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu.
2. Zmiany sposobu użytkowania ziemi.
3. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.
4. Uszkodzania i zanieczyszczania gleby, w tym: wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego.
5. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.
6. Likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno- błotnych.
7. Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych.
8. Budowy budynków, budowli, obiektów malej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu

Użytek ekologiczny „Antoniów” stanowi bagno śródleśne. W jego granicach i sąsiedztwie nie zaplanowano inwestycji, stąd nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji

projektu *Strategii* na użytek ekologiczny. Pozytywne oddziaływanie na użytek ekologiczny będą miały wszystkie zadania dotyczące przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, pielęgnowania i utrzymania terenów zielonych, wspierania rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności oraz utrzymywania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych – wpłyną bezpośrednio pozytywnie na stan siedlisk i zamieszkujących ich organizmów, wspomagają zachowanie siedlisk gatunków chronionych mogących występować na terenie użytku.

Oddziaływanie na pomniki przyrody

Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody wprowadziło w stosunku do pomników przyrody zakazy:

1. Niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektów objętych ochroną.
2. Uszkodzania i zanieczyszczania gleby.
3. Umieszczania tablic reklamowych.

Realizacja dokumentu nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania na pomniki przyrody na terenie gminy Ozimek ze względu na brak zaplanowanych inwestycji w ich otoczeniu.

Oddziaływanie na rezerваты przyrody

Na terenie gminy Ozimek znajdują się projektowane rezerваты przyrody. Rezerwat przyrody jest drugą po parku narodowym najwyższej rangi formą ochrony przyrody w Polsce. W rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 2) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodościowych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 3) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 4) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- 5) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;

- 7) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 8) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 9) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 10) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 11) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 12) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 13) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 14) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 15) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących
- 16) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora;
- 17) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność;
- 18) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 19) zakłócania ciszy;
- 20) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora;
- 21) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 22) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora;
- 23) prowadzenia badań naukowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 24) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 25) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 26) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;

- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności.

Pozytywne oddziaływanie na rezerваты przyrody w gminie będą miały wszystkie zadania dotyczące przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, pielęgnowania i utrzymania terenów zielonych, wspierania rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności oraz utrzymywania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych – wpłyną bezpośrednio pozytywnie na stan siedlisk i zamieszkujących ich organizmów, wspomagają zachowanie siedlisk gatunków chronionych, co jest głównym celem wyznaczania rezerwatów. Rozwój gospodarki wodno-ściekowej wpłynie na poprawę stanu i jakości wód oraz gleby, które przekładają się na stan/zdrowie roślin i zwierząt z nich korzystających. Wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów (pawilon muzealny znajduje się na terenie stanowiska dokumentacyjnego, którego obszar obejmuje rezerwat), do budowania marki gminy i jej promocji powinno przynieść lepsze zrozumienie funkcjonowania ekosystemów i ich poszanowania przez mieszkańców i turystów.

Realizacja *Strategii* nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na projektowane rezerваты ze względu na brak zaplanowanych inwestycji w ich granicach.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380)

Określa ono zgodnie z paragrafem 6, 7 i 8 m.in. zakazy w stosunku do gatunków chronionych.

W stosunku do dziko wstępujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478 i 480-592 w załączniku nr 1 (w tym występujące na terenie gminy Ozimek minóg strumieniowy, błotniak łąkowy, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, czerwńczyk nieparek) do rozporządzenia oraz w lp. 1-210 w załączniku nr 2 (w tym występująca na terenie gminy Ozimek wydra) do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;

- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostroi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia (w tym kumak nizinny, traszka grzebieniasta, czerwonończyk nieparek i wydra) wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia (w tym błotniak łąkowy), wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do rozporządzenia (w tym błotniak łąkowy), wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478, 480-494, 496, 497 i 499-592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1-101 i 104-210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) transportu;
- 3) chowu;
- 4) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 5) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 7) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących ptaków należących do gatunków, o których mowa w lp. 479 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj;
- 4) transportu;
- 5) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd;
- 7) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków;
- 8) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu był wychowu młodych.

W stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w lp. 211 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) transportu;
- 2) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 3) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków.

Kierunki działań określone w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* nie stoją w sprzeczności z ochroną gatunkową zwierząt. Rozwój gospodarki wodno-ściekowej wpłynie na poprawę stanu i jakości wód oraz gleby, które przekładają się na stan/zdrowie zwierząt z nich korzystających. Przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, pielęgnowania i utrzymania terenów zielonych, wspierania rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności oraz utrzymywania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych wpłyną bezpośrednio pozytywnie na stan siedlisk i zamieszkujących ich organizmów.

Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Obszary obejmujące korytarze ekologiczne na terenie gminy składają się głównie z terenów leśnych, rzecznych (koryta i obszary przyległe) oraz rolniczych, ale również fragmentarycznie z terenów zabudowanych oraz sieci dróg.

Pielęgnowanie i utrzymanie terenów zielonych, wspieranie rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności pozwolą na zachowanie terenów zielonych z obecną florą, co stanowi podstawę utrzymania korytarzy ekologicznych w niepogorszonej jakości. Przeciwdziałanie degradacji środowiska

zmniejszy negatywne oddziaływanie na środowisko mogące destrukcyjnie działać na korytarze ekologiczne.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających. W celu ograniczenia ryzyka kolizji ze zwierzętami zaleca się zastosowanie odpowiedniego oznakowania ostrzegawczego i ograniczeń prędkości. W związku z klasą remontowanych dróg nie przewiduje się, aby stanowiły znaczącą barierę dla przemieszczania się fauny.

Prace związane z budową i utrzymaniem rowów melioracyjnych, zbiorników retencyjnych i wodnych mogą chwilowo zakłócać spokój żyjących w nich organizmów, jednakże długofalowo zapewniają możliwości migracji w celu żerowania oraz rozmnażania. Żadne z potencjalnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Strategii* nie przerwie ciągłości korytarzy ekologicznych, zarówno lądowych jak i rzecznych.

Na terenie korytarzy ekologicznych możliwa jest realizacji inwestycji związanych z budową instalacji fotowoltaicznych. Inwestycje te nie będą wywierać znaczącego negatywnego oddziaływania na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, ponieważ ich lokalizacja będzie zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i pomijać będzie kluczowe fragmenty korytarzy ekologicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, na etapie planowania zostanie przeprowadzona odrębna procedura oceny oddziaływania na środowisko, w tym z uwzględnieniem wpływu na spójność i przepustowość korytarzy ekologicznych, celem uzyskania wymaganych zgód, decyzji i opinii właściwych organów.

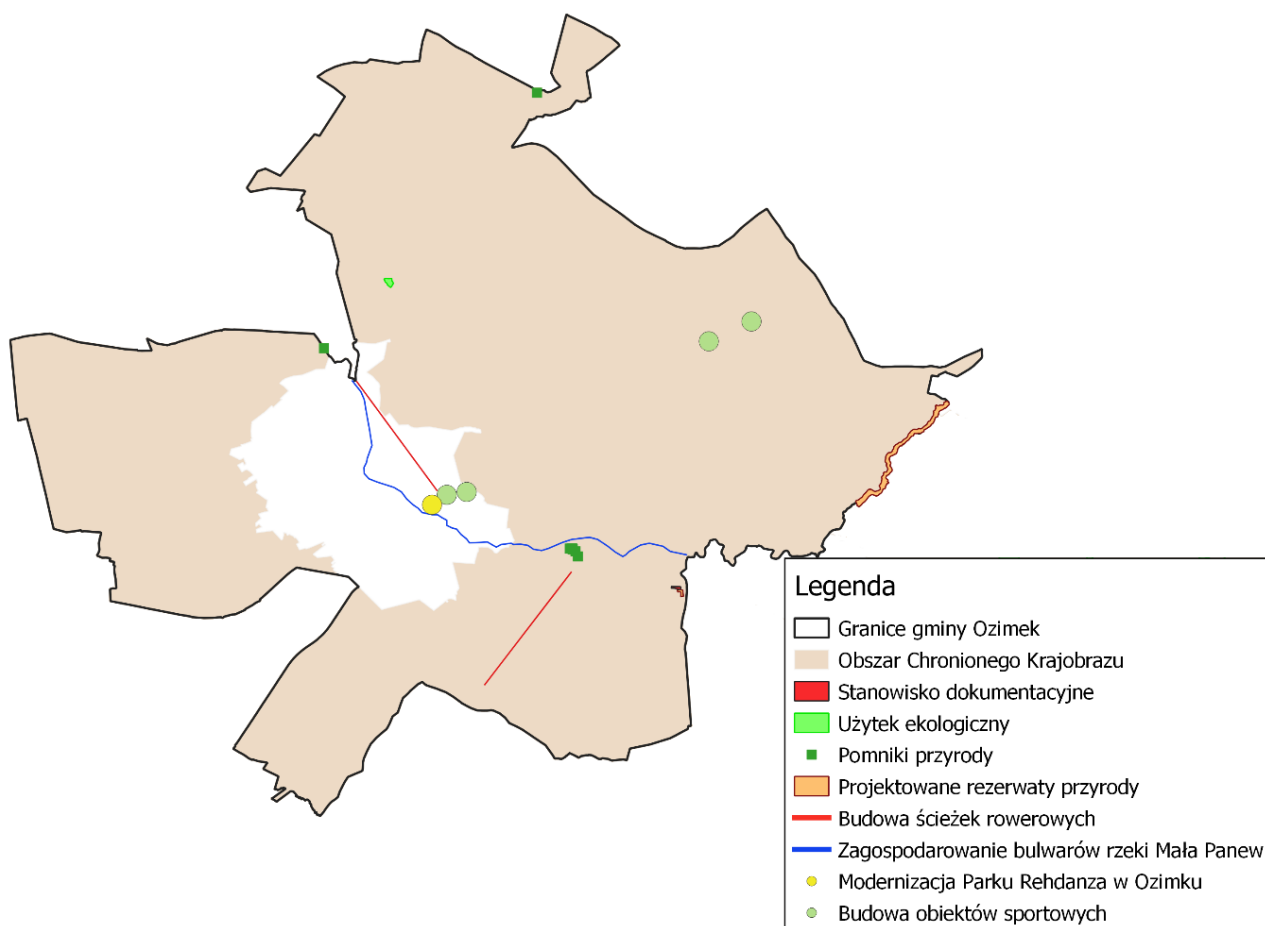
Jedynie potencjalnie negatywne oddziaływanie na korytarze ekologiczne może wystąpić na etapie prac budowlanych, przez zastosowanie ciężkiego sprzętu. Jednakże wszelkie negatywne oddziaływania ustąpią z chwilą zakończenia prac budowlanych, a rezultat przedsięwzięcia nie będzie stanowił stałej przeszkody w migracji zwierząt.

W celu zminimalizowania ewentualnego oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni

siedlisk łąkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową.

W przypadku niektórych inwestycji znana jest ich przybliżona lokalizacja, co przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 28 Rozmieszczenie inwestycji, które posiadają dokładną lokalizację na terenie gminy Ozimek na tle form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Pozytywny oraz bezpośredni wpływ na środowisko przyrodnicze będą miały zadania związane z uporządkowaniem, pielęgnowaniem i utrzymaniem terenów zielonych oraz wspieraniem rozwoju systemu bioretencji i zachowania bioróżnorodności. Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych powinno przyczynić się do zwiększenia różnorodności gatunkowej i zapewnienia ciągłości korytarzy migracyjnych gatunków.

Realizacja zapisów *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, budowy/przebudowy infrastruktury drogowej, gospodarki wodami, termomodernizacji budynków, budowy obiektów sportowych może powodować wystąpienie negatywnych chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W efekcie realizacji przedsięwzięć proekologicznych powinno nastąpić

zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, zmiany stosunków gruntowo-wodnych, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Prace budowlane, które byłyby prowadzone w okresie lęgowym mogą zaburzać biologię gniazdowania w poszczególnych miejscach. Dotyczy to zarówno niszczenia miejsc lęgowych i żerowisk jak i emisji hałasu oraz płoszenie przez ruch maszyn i ludzi. Możliwe jest też oddziaływanie w postaci bezpośrednich kolizji z pojazdami.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od zasięgu zmian stosunków wodnych, dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi,
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Oddziaływanie związane ze specyfiką prowadzonych prac polegających na budowach i rozbudowach ciągów komunikacyjnych jest bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac, a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. W perspektywie długoterminowej działania związane z budową ciągów pieszo-rowerowych i miejsc rekreacji będą miały stały, pozytywny wpływ na jakość powietrza, która przekłada się na panujący klimat. Występujące oddziaływania na klimat akustyczny związane z pracą maszyn są chwilowe i ustąpią po zakończeniu inwestycji.

Umożliwienie spędzania turystom i lokalnej ludności czasu wolnego w sposób ekologiczny (niegenerujący spalin i zanieczyszczeń) długofalowo wpłynie na poprawę stanu jakości powietrza na terenie gminy. Stan siedlisk przyrodniczych pośrednio poprawi się poprzez realizację zadań zmierzających do poprawy jakości powietrza, przykładowo zmniejszy opadanie zanieczyszczeń na liście roślin. Zadania ukierunkowane na poprawę jakości powietrza, w tym termomodernizacje, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, wykorzystywanie transportu publicznego zamiast samochodów osobowych czy rozwój transportu nisko- i zeroemisyjnego mają korzystny wpływ na rośliny. Potencjalne pozytywne oddziaływanie inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury drogowej może przyczynić się do zmniejszenia emisji komunikacyjnej. Ozon w warstwie przyziemnej powodowany m. in. przez spaliny samochodowe ma widoczny wpływ na ich liście, może powodować chlorozę, a także żółknięcie liści, co obniża stężenie chlorofilu. Rośliny narażone na działanie zanieczyszczeń i smogu zazwyczaj kwitną i dojrzewają później, ponieważ są narażone na niekorzystne warunki. Dlatego tak ważna jest poprawa jakości powietrza, by nie dopuścić do negatywnego działania na rośliny.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych będą miały stały, pozytywny wpływ na bioróżnorodność, zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Ozimek. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej pozwoli zwierzętom na dostęp do wód powierzchniowych, w których nie znajdują się substancje pochodzenia antropogenicznego. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (np. budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej) oraz poprawy jakości powietrza. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. W celu utrzymania siedlisk fauny i flory w zdrowiu, konieczne jest bowiem zapewnienie im możliwości korzystania z czystej wody i niezanieczyszczonej gleby. Dbanie o dobry stan jakościowy wód powierzchniowych wpisuje się w ochronę cennych gatunków zwierząt. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areału powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Przed rozpoczęciem prac związanych z budową i termomodernizacją budynków i obiektów sportowych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności

zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Na terenie gminy Ozimek planowane jest zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej. Instalacja baterii fotowoltaicznych na budynkach nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli od lutego/marca do sierpnia, a języków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów, a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Z punktu widzenia długoterminowego przejście na gospodarkę niskoemisyjną spowolni zmiany klimatu, które są krytyczne dla siedlisk roślin i zwierząt.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* zaplanowane zostały zadania dotyczące przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, m.in. poprzez budowę i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych. Charakter inwestycyjny mogą mieć jedynie zadania związane z budową zbiorników wodnych. Biorąc pod uwagę, że zadania te mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko. Wpływ prac budowlanych może bezpośrednio, ale krótkotrwale wpływać na organizmy żywe. Wpływ ten jednak zniknie po zakończeniu prac. W długofalowej perspektywie wpływ inwestycji związanych z zachowaniem i powiększeniem zdolności retencyjnych cieków będzie miał pozytywny wpływ na zwierzęta, rośliny oraz bioróżnorodność. Działania te zapewnią stabilność siedlisk przyrodniczych oraz ich rozwój na terenach zmienionych uprzednio antropogenicznie. Powiększenie pojemności retencjonowanej wody także w skali micro pozwoli na utrzymanie optymalnego funkcjonowania ekosystemów w okresach braku wody.

Działania wyznaczone w projekcie *Strategii* nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia. W celu zachowania ciągłości korytarzy w trakcie rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej konieczne jest zastosowanie przejść dla zwierząt.

W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Z danych przekazanych przez RDOŚ w Opolu wynika, że na przedmiotowym terenie stwierdzono stanowiska chronionych ssaków, ptaków, płazów, gadów, minorybów i owadów. W związku z dużą mobilnością gatunków i lokalnym charakterem przedsięwzięć, zaplanowanych na tych obszarach do realizacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na ww. organizmy. Niemniej jednak zaleca się, aby wszelkie prace były realizowane w sposób, pozwalający na minimalizację negatywnego oddziaływania na stwierdzone gatunki zwierząt. W przypadku inwestycji wielkopowierzchniowych, zaleca się wykonanie ekspertyz środowiskowych, a na etapie realizacji inwestycji dostosowanie się do zaleceń płynących z jej wyników. Do miejsc bytowania i rozrodu herpetofauny należeć mogą obszary mokradłowe i szuwarowe, oraz zbiorniki wodne zlokalizowane w różnych częściach gminy oraz wszelkie okresowe zbiorniki wodne rozsiane po całym jej terytorium. Należy zaznaczyć, że w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, zostaną one poprzedzane odpowiednimi analizami z udziałem specjalisty herpetologa, służącymi uzyskaniu stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Wydać on może zalecenia odnośnie utworzenia tzw. tymczasowych wygrodzeń herpetologicznych (na etapie realizacji inwestycji) oraz w przypadku, gdy eksploatacja przedsięwzięcia będzie niosła ryzyko dla herpetofauny również wygrodzeń herpetologicznych stałych.

W przypadku realizacji zadań związanych z wykonywaniem wykopów, do najbardziej narażonych organizmów należą drzewa. Szczególnie groźne są dla nich wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój korzeni. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania

art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Ludzie

Realizacja *Strategii* zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w jej ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej, wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z uporządkowaniem i podniesieniem poziomu gospodarki odpadami. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców. Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki wodno-ściekowej. Modernizacje sieci i ich czyszczenie mogą przełożyć się na poprawę jakości wody przeznaczonej do picia.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Powietrze atmosferyczne

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską, która jest najważniejszym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków, wykorzystanie OZE oraz przebudowa infrastruktury drogowej, w tym stworzenie sieci ścieżek pieszo-rowerowych. Również wspieranie transportu nisko- i zeroemisyjnego przyczyni się do poprawy jakości powietrza.

Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, redukcję emisji gazów cieplarnianych, przekładając się na zmniejszenie oddziaływania antropogenicznego na klimat. W konsekwencji, malejące zapotrzebowanie na surowce energetyczne powoduje zmniejszenie ingerencji w środowisko naturalne związane z ich wydobywaniem. Prace wydobywcze mogą mieć pośredni negatywny wpływ na stosunki wodne oraz gleby, a w zależności od ich rodzaju mogą także naruszać powierzchnię ziemi niszcząc siedliska roślin, tereny łęgowe oraz żerowiska zwierząt. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy, a także przebudowy i remonty dróg, które pozwolą na upłynnienie poruszania się pojazdów po drogach oraz średniej prędkości ruchu. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie

tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych i transportu publicznego. Biorąc pod uwagę walory krajobrazowe i przyrodnicze obszaru objętego *Strategią* można liczyć na popularyzację korzystania ze ścieżek pieszo-rowerowych.

W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych. Ogólnie oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach.

Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju, w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat.

Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków

roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności, m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Tereny znacznie zurbanizowane zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością.

Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na

których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień.

Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Szczególnie pozytywne oddziaływania powinno mieć Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych i suszy, m.in. poprzez budowę i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych. Działania obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanymi, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła. Warto jednak zaznaczyć, iż w nowej lokalizacji łatwiejsze jest zapewnienie odpowiedniego przewietrzania, udziału zieleni oraz bezpieczeństwa dla pieszych czy rowerzystów, a także dla kierowców samochodów.

Ponadto, w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, zaleca się m.in. zwiększenie znaczenia planowania przestrzennego w procesie zarządzania rozwojem oraz czerpanie wzorców z dobrych praktyk europejskich. W kwestii rozwoju transportu, zaleca się, by projektowana infrastruktura była przede wszystkim odporna na ekstremalne zdarzenia pogodowe, takie jak deszcze nawalne oraz ich skutki w postaci powodzi czy podtopień, a w mniejszym stopniu na globalny wzrost temperatury. W kierunku działań „miejaska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu”, rekomenduje się uwzględnienie w polityce miejskiej takich aspektów jak tworzenie lokalnych planów adaptacyjnych, modernizację oraz prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury kanalizacyjnej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w budownictwie i infrastrukturze oraz modelowy rozwój zielonej przestrzeni miejskiej.

Należy także wspomnieć, iż wzrost temperatury powietrza przyczynia się do wzrostu wilgotności. Zbyt duża wilgotność jest szkodliwa dla ludzkiego organizmu, m.in. poprzez utrudnianie i spowalnianie procesu regulacji termicznej ciała. Realizacja działań ujętych w Strategii pozwoli na istotne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych ze źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych oraz z komunikacji, co przyczyni się do spowolnienia wzrostu średniej globalnej temperatury powietrza. Istotny wpływ na zawartość pary wodnej w powietrzu ma także ilość terenów zielonych w stosunku do obszaru zajętego przez beton, asfalt czy kostki brukowe. Wymienione materiały budowlane posiadają znaczną pojemność cieplną i oddając zgromadzoną energię, podwyższają lokalnie temperaturę powietrza (efekt miejskiej wyspy ciepła). Dlatego szczególnie ważne jest zwiększanie ilości zadrzewień, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych.

Wykonanie poszczególnych zadań, w tym m.in. termomodernizacje, montaż instalacji OZE, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, przyczyni się do spowolnienia zmian klimatu poprzez znaczną redukcję emisji gazów cieplarnianych. Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu można m.in. przedstawić następująco:

- OZE – głównym gwarantem odporności na zmiany klimatu jest stosowanie materiałów odpornych na wzrost średniej rocznej temperatury powietrza oraz materiałów i technologii niewrażliwych na silne wiatry. Dodatkowo:
 - Energetyka wiatrowa – tak jak wspomniano powyżej, istnieje ryzyko wydłużonych okresów bezwietrznych oraz występowania silnych huraganów. Wrażliwość turbin wiatrowych na te zjawiska niweluje się poprzez: zastosowanie systemu wyłączenia przy zbyt wysokiej prędkości wiatru, co pozwala turbinie na bezpieczne przeczekaanie porywistych wiatrów oraz technologiczne dążenie do maksymalnego obniżenia progu prędkości startowej – prędkości, przy której rozpoczyna się ruch łopat wirnika i następuje produkcja energii elektrycznej.
 - Energetyka wodna – obecnie jesteśmy w stanie przynajmniej w przybliżeniu przewidywać ekstremalne zjawiska pogodowe, mogące prowadzić m.in. do susz czy powodzi. Energetyka wodna poprzez zastosowanie zbiorników retencyjnych pozwala na manipulację poziomem wody, co w przypadku długotrwałych susz pozwoli na utrzymanie życia biologicznego poniżej poziomu zapory, a w przypadku gwałtownych powodzi, skumuluje większość wody w zbiorniku, chroniąc niższe tereny przed zalaniem.
- Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej – w związku z podnoszącą się średnią temperaturą powietrza, istotne jest zastosowanie nawierzchni odpornych na to zjawisko, których struktura nie będzie ulegać degradacji („rozpuszczaniu”) od nadmiernych promieni słonecznych.

- Uporządkowanie, pielęgnowanie i utrzymanie terenów zielonych, w tym zagospodarowanie parków – istotne jest zastosowanie gatunków odpornych na wysokie temperatury oraz jej wahania. W celu redukcji narażenia na silne, porywiste wiatry, konieczne jest tworzenie nasadzeń w grupach, przez co wiatry wytracają swoją prędkość, a drzewa są mniej podatne na złamanie.
- Termomodernizacje oraz budowa nowych budynków – są to działania z założenia niepodatne na zmiany klimatu, a w przypadku termomodernizacji mające wręcz im zapobiegać. Jednakże, w obliczu wystąpienia huraganów, konieczne jest zastosowanie najwyższych standardów budownictwa, zapewniających przetrwanie wszelkich komponentów budynku w trakcie trwania nawet najbardziej porywistego wiatru. Ponadto, w celu ochrony budynku przed silnymi wiatrami oraz wysokimi temperaturami, skutecznym rozwiązaniem są gęste nasadzenia drzew.
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych – głównym zagrożeniem ze strony klęsk żywiołowych dla zadań tego typu są powodzie, mogące podmywać grunt i porywać jego fragmenty. W celu ochrony owej infrastruktury przed zmianami klimatu konieczne jest odpowiednie zagłębienie rur w stabilnym gruncie, tak by nawet w przypadku zerwania wierzchniej warstwy gruntu przez powódź błyskawiczną, rury nie zostały naruszone. W celu ochrony urządzeń naziemnych, ważne jest ich wykonywanie na obszarach niezagrożonych podtopieniami i powodzią bądź na wzniesieniach. Dodatkowym czynnikiem chroniącym grunt przed porywaniem w przypadku powodzi jest stosowanie roślinności o rozbudowanym systemie korzeniowym. Nasadzenia takiej flory spajają grunt i chronią także przed osuwiskami.
- Budowa i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych – zbiorniki wodne o tak niewielkich rozmiarach nie będą miały żadnego wpływu na klimat. Jednak w lokalnej skali nawet tak mała powierzchnia ma znaczenie klimatotwórcze. Nowoutworzone powierzchnie luster wody zbiorników spowodują wzrost wilgotności powietrza. Będzie to pozytywnie oddziaływać na bytowanie zwierząt i roślin. Zbiorniki będą magazynowały wodę i nawadniały okoliczne tereny w okresach suchych, regulowały przepływy w okresach podwyższonych stanów wody, tym samym ograniczając negatywne skutki powodzi i suszy dla ludzi.

Reasumując, założenia *Strategii* mają spowolnić zmiany klimatyczne oraz przygotować obszar gminy na klęski żywiołowe, w taki sposób, by były one jak najmniej odczuwalne dla ludzi i środowiska naturalnego.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA³⁰, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne

Kierunki działań przewidziane w *Strategii* są związane z podjęciem nowych inwestycji i zadań na obszarze gminy, co będzie skutkowało budową lub rozbudową obiektów, a także zabiegami modernizacyjno-remontowymi.

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę i przebudowę dróg, m.in. stosowanie cichej nawierzchni. Inwestycje drogowe, nawet po ich zakończeniu, będą nadal oddziaływać na klimat akustyczny okolicy. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią jednak źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji, poprawie ulega komfort jazdy. Z drugiej strony nowo powstałe odcinki dróg na etapie eksploatacji będą stanowiły nowe źródło hałasu związane ze wzrostem natężenia ruchu w miejscu ich ulokowania. Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju transportu publicznego (zwiększy się liczba pasażerów, którzy zrezygnują z transportu samochodami osobowymi). Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek pieszko-rowerowych, czyli niskoemisyjnego i cichego rodzaju transportu, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

³⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Na terenach zabudowy jednorodzinnej nie jest możliwe podanie dokładnego stopnia nasilenia oraz zasięgów oddziaływania ze względu na brak znanej dokładnej lokalizacji poszczególnych inwestycji. Nie przewiduje się jednak, aby oddziaływanie to było znaczące oraz jak wskazano powyżej będzie miało charakter okresowy i ustanie bezpośrednio po zakończeniu prac. Należy również zaznaczyć, że w przypadku realizacji inwestycji mogących potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko (w rozumieniu *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.)) przed rozpoczęciem tych inwestycji zostaną przeprowadzone stosowne procedury środowiskowe, takie jak np. sporządzenie Karty Informacyjne Przedsięwzięcia.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działania: Zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń mogą niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą

minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się ze zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, a także istniejące na terenie gminy ujęcia wód podziemnych

Potencjalne negatywne bezpośrednie i chwilowe oddziaływania związane będą z prowadzeniem prac ziemnych podczas zaplanowanych w *Strategii* inwestycji drogowych, wodno-kanalizacyjnych i gospodarowania wodami. Negatywne oddziaływania w większości zostaną ograniczone do etapu budowy i ustąpią po zakończeniu prac. Z tego typu przedsięwzięciami wiązą się najczęściej wykopy oraz przemieszczanie mas ziemnych w celu dokonania odpowiedniej makroniwelacji terenu. Skutkować to może zniszczeniem siedlisk roślin i zwierząt żyjących w wodach, zaburzeniem stosunków gruntowo-wodnych, a nawet naruszeniem zwierciadła wód gruntowych. Prace budowlane w zakresie w/w

inwestycji mogą przyczynić się do zmiany struktury przypowierzchniowych warstw gleby, co w konsekwencji może doprowadzić do zmiany warunków infiltracyjnych gruntu. Awaryjne sprzętu budowlanego, niewłaściwe przechowywanie materiałów, niewłaściwa organizacja placów budowy oraz tymczasowe składowanie odpadów mogą być również przyczyną negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne i przedostawania się do wód szkodliwych zanieczyszczeń. Dlatego ważna jest odpowiednia organizacja zaplecza budowy oraz zastosowanie działań minimalizujących adekwatnych do lokalnych warunków środowiskowych. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Pomimo wystąpienia krótkotrwałych potencjalnie negatywnych oddziaływań podczas realizacji zadań inwestycyjnych, w perspektywie długoterminowej nie spowodują one negatywnego stałego wpływu na jakość i zasobność wód powierzchniowych i podziemnych.

Realizacja ustaleń *Strategii* wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w *Strategii* powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie dobrego stanu wszystkich części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,

- stopniowe redukowanie zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i stopniowe eliminowanie priorytetowych substancji niebezpiecznych z wód powierzchniowych oraz zapobieganie dopływowi lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego. Budowa sieci kanalizacyjnej podlega najczęściej analizie jej opłacalności, jednak dla ochrony środowiska jest ona rozwiązaniem bardziej korzystnym. W przypadku obszarów, na których występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a tym samym także gruntowych, budowa indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej nie jest korzystnym podejściem do problemu odprowadzania ścieków. Właściciele takich urządzeń nie są w stanie zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków lub prawidłowego eksploataowania urządzenia. Budowa sieci wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z możliwych nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych.

Zdarzają się przypadki, kiedy odprowadzanie ścieków zawierających zanieczyszczenia w dopuszczalnych stężeniach mimo wszystko może negatywnie oddziaływać na wody odbiornika, z uwagi na jego szczególną wrażliwość. Wprowadzenie do wód rzeki przy niskim przepływie znacznego ładunku zanieczyszczeń może w konsekwencji wpłynąć negatywnie na jej naturalną zdolność samooczyszczania i stopniowe pogarszanie się jakości prowadzonych przez nią wód. Powtarzające się regularne zrzuty ścieków zawierających substancje zanieczyszczające w ilościach podprogowych przyczyniają się do przekroczenia chłonności rzek, które niejednokrotnie stanowią lokalne ciekie wodne o niewielkich przepływach.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisują się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony pośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Dla ujęć wód na terenie gminy Ozimek nie ustanowiono terenów ochrony pośredniej, ale wskazano taką potrzebę dla ujęć Mnichus i Szczedrzyk (więcej informacji w rozdz. 7. Istniejący stan środowiska – Gospodarka wodno-ściekowa). Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.

4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyzm kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem

odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

W projekcie *Strategii* zaplanowane zostały zadania dotyczące budowy i utrzymania rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych, a także przystosowania rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego oraz okolicznych terenów do wykorzystania ich na rzecz sportu i turystyki wodnej. Charakter inwestycyjny mogą mieć jedynie zadania związane z budowlami wodnymi. Biorąc pod uwagę, że zadanie te mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko. Wpływ prac budowlanych oraz modernizacyjnych w okolicach wód powierzchniowych, może bezpośrednio, ale krótkotrwale wpływać na pogorszenie się ich jakości. Wpływ ten jednak zniknie po zakończeniu prac. W długofalowej perspektywie wpływ inwestycji związanych z zachowaniem i powiększeniem zdolności retencyjnych będzie miał pozytywny wpływ na wody. Zachowanie naturalnego stanu wód wpłynie na poprawę stanu hydromorfologicznego wód oraz przywrócenie funkcji ekologicznych wód. Doprowadzi to do odbudowania zdolności wód do samooczyszczania. Efektem zadań prowadzących do zachowania i poprawy retencji będzie poprawa stanu ilościowego wód. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowił zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów i będzie miała pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do spłukiwania toalet.

Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA³¹, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

³¹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Krajobraz i powierzchnia ziemi

Pozytywne oddziaływanie będzie wynikać z zadań związanych z ochroną wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych. Do poprawy estetyki przestrzeni gminnej przyczynią się także działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, utrzymania terenów zielonych, w tym zagospodarowania parków, utrzymywania wysokiej estetyki przestrzeni publicznych, ograniczania konfliktów przestrzennych.

Wśród kierunków działań przewidzianych w *Strategii* znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- Zwiększenie integracji przestrzennej gminy poprzez rozbudowę sieci drogowej;
- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych;
- Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych;
- Rewitalizacja fragmentów przestrzeni publicznych o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców;
- Budowa obiektów sportowych;
- Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe w podstawową infrastrukturę sieciową;
- Zagospodarowanie nieużytkowanych terenów na cele rekreacyjne;
- Zagospodarowanie bulwarów rzeki Mała Panew i wsparcie rozwoju infrastruktury służącej celom rekreacyjnym (sporty wodne, wędkarstwo, kąpiele);
- Przystosowanie rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego oraz okolicznych terenów do wykorzystania ich na rzecz sportu i turystyki wodnej;
- Budowa i utrzymanie rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych;
- Termomodernizacja i modernizacja budynków.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) „każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jego pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany”.

Na krajobraz wpływać będą głównie działania inwestycyjne polegające na: budowie dróg, budowie, modernizacji i termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowie ciągów pieszo-rowerowych czy modernizacji systemu hydrologicznego. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko.

Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni gminy.

Część z negatywnych czynników można zminimalizować poprzez stosowanie działań ograniczających, a część zupełnie wyeliminować poprzez wdrożenie odpowiedniego systemu edukacji ekologicznej i prowadzenie działań naprawczo-prewencyjnych. Istotą jest więc zaplanowanie takich działań ochronnych, które ograniczą zjawisko degradacji powierzchni ziemi i przywrócą stan zgodny ze standardami w tym zakresie. Oceniono, że wyznaczone w projekcie *Strategii* zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

W projekcie *Strategii* zaplanowane zostały zadania dotyczące budowy i utrzymania rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych oraz przystosowania rzeki Mała Panew i Jeziora Turawskiego do celów rekreacyjnych. Charakter inwestycyjny mogą mieć jedynie zadania związane z budowlami wodnymi. Biorąc pod uwagę, że zadanie te mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko. Wpływ prac budowlanych może bezpośrednio, ale krótkotrwale wpływać na krajobraz oraz powierzchnię ziemi. Wpływ ten jednak zniknie po zakończeniu prac.

W długofalowej perspektywie wpływ inwestycji związanych z zachowaniem i powiększeniem zdolności retencyjnych będzie miał pozytywny wpływ na krajobraz oraz powierzchnię ziemi. Ograniczony zostanie wpływ suszy na środowisko glebowe. Rozwój naturalnych siedlisk ograniczy także erozję powierzchni ziemi oraz prawdopodobieństwa wystąpienia ruchów masowych ziemi. Trwale zmieniony zostanie także krajobraz uprzednio przekształcony przez czynniki antropogeniczne.

Realizacja przedsięwzięć z zakresu fotowoltaiki lub energetyki wiatrowej jest możliwa jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, której konieczność przeprowadzenia stwierdzono w toku prowadzonego, w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wykaże brak negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Na terenie gminy Ozimek występują obszary o wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu, zgodnie z *Waloryzacją krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony*. Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu negatywnie opiniuje lokalizację farm elektrowni wiatrowych w rezerwatach przyrody, na obszarach parków krajobrazowych i ich otulin ze względu, iż intensywność i żywiołowość tego procesu może skutkować znaczną degradacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Projekt *Strategii* nie przewiduje budowy farm wiatrowych, stąd nie wystąpią z tego tytułu oddziaływania na krajobraz.

Obszary o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu ujęte w *Waloryzacji krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony*, w znacznej części pokrywają się z korytarzami ekologicznym Opole Katowice, Bory Stobrawskie oraz regionalnymi korytarzami ekologicznymi ujętymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego. W związku z powyższym obszary te są objęte zgodnie z art. 29 ust. 8 pkt 9 dodatkową ochroną wynikającą z obowiązku utrzymania korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000. Należy również zaznaczyć, że większość zadań przewidzianych do realizacji nie będzie oddziaływało na krajobraz, zaś przedsięwzięcia inwestycyjne związane z wykopami i pracami wielkoskalowymi zostaną poprzedzone stosownymi procedurami środowiskowymi obejmującymi również ocenę oddziaływania na krajobraz.

Audyt krajobrazowy województwa opolskiego, wyznaczył na terenie gminy Ozimek 1 krajobraz priorytetowy – Jurapark Krasiejów. Rekomendacje i wnioski wskazują dla krajobrazu m.in. utrzymanie obecnego przeznaczenia terenu, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie, utrzymanie czytelnego układu kompozycyjnego oraz rozmieszczenia podstawowych funkcji terenu: badawczej, muzealno-

wystawienniczej, turystycznej i rekreacyjnej, zieleni urządzonej w obrębie dawnych jednostki, dopuszczenie lokalizacji obiektów i usług towarzyszących, ich budowę, przebudowę, rozbudowę i remonty istniejących budynków, dopuszczenie istniejących i rozbudowa, przebudowa terenów usług kultury i nauki, w szczególności budynków muzealniczo-wystawienniczych i pracowni badawczych, ekspozycji in situ i ex situ oraz kontynuacji naukowej eksploracji paleontologicznej, dopuszczenie istniejących, rozbudowa, przebudowa i remonty obiektów obsługi ruchu turystycznego z dopuszczeniem ich rozbiórki, rozbudowy, przebudowy, dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń sportu i rekreacji, w tym istniejącego kąpieliska wodnego, rozbudowa zieleni urządzonej w obrębie jednostki, zgodnie z koncepcją planistyczną, z wykorzystaniem roślinności spontanicznej i nasadzonej w ramach prac rekultywacyjnej terenów pogórnich, kształtowanie powierzchni terenu i przemieszczanie mas ziemnych zgodnie z projektem zagospodarowania terenu, zachowanie i wyeksponowanie wzorcowych profili geologicznych oraz obszaru aktywnych prac paleontologicznych. Powyższe rekomendacje są zgodne ze wskazanymi w Strategii działaniami w kierunkach: wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej, rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne oraz rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznej, w tym z zadaniem wykorzystanie potencjału JuraParku Krasiejów, Huty Małapanew i terenów ochrony przyrody do budowania marki gminy i jej promocji.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

Zasoby naturalne

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda, gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość

zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska. Do innych działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z ochroną powietrza i klimatu, do których należeć będą termomodernizacje i poprawa efektywności energetycznej budynków, zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne oraz poprawa mobilności (rozbudowa systemu ścieżek pieszo-rowerowych, rozwijanie transportu publicznego). Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb, również przyniesie pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

Zabytki

Działania wyznaczone w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* mają neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

W *Strategii* przewidziano także zadania nieinwestycyjne związane z promocją i rozwojem zasobów historycznych i dziedzictwa kulturowego gminy, które są ściśle związane z zabytkami. Działania takie pozwolą przybliżyć lokalnej społeczności znaczenie i wartość tych obiektów.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Niekorzystne oddziaływanie najczęściej może wiązać się niedogodnościami wynikającymi z wibracji pochodzącymi z pracy ciężkiego sprzętu budowlanego, co w skrajnych przypadkach może wiązać się z naruszeniem pierwotnego stanu budynku. Jednakże przy zastosowaniu odpowiedniej odległości od zabytków i stosownych zabezpieczeń możliwe jest całkowite uniknięcie negatywnego oddziaływania. Negatywne oddziaływania wiążą się również z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie, na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawaniu odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg. Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

Ryzyko wystąpienia oddziaływań skumulowanych

W wyniku analizy ustaleń projektu dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* nie stwierdzono ryzyka wystąpienia znaczących oddziaływań skumulowanych funkcji przemysłowych i związanych z gospodarką odpadami na istniejącą zabudowę mieszkaniową oraz tereny cenne przyrodniczo oraz obszary zlokalizowane w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Potencjalne oddziaływania będą podlegały ograniczeniu na etapie realizacji oraz eksploatacji inwestycji poprzez obowiązek stosowania przepisów z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami.

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.) gospodarka odpadami musi być prowadzona w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska i nie może powodować zagrożenia dla wód, powietrza, gleby, roślin ani zwierząt, a także uciążliwości związanych z hałasem lub zapachami oraz negatywnie oddziaływać na obszary o szczególnych walorach przyrodniczych.

Jednocześnie eksploatacja instalacji przemysłowych podlega wymaganiom ustawy – Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z jej przepisami działalność powodująca emisję gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów lub inne formy korzystania ze środowiska wymaga uzyskania odpowiednich pozwoleń, jeżeli są one wymagane przepisami prawa. Eksploatacja instalacji nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych ani pogorszenia stanu środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi. Ponadto źródła hałasu przemysłowego podlegają obowiązkowi dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach wykonawczych do ustawy – Prawo ochrony środowiska,

a w przypadku stwierdzenia przekroczeń właściwe organy mogą nałożyć obowiązek zastosowania rozwiązań technicznych lub organizacyjnych ograniczających emisję hałasu.

W odniesieniu do terenów chronionych oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych należy wskazać, że wszelkie przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko będą podlegały odrębnym procedurom oceny oddziaływania na środowisko, w ramach których analizowane będzie również oddziaływanie skumulowane z istniejącymi źródłami presji oraz wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, przedmioty ochrony przyrody i klimat akustyczny. W konsekwencji realizacja ustaleń projektu dokumentu, nie powinna prowadzić do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań skumulowanych.

Należy podkreślić, że ustalenia projektu dokumentu nie stanowią podstawy do realizacji konkretnych inwestycji, lecz wyznaczają jedynie ramy dla ich przyszłej lokalizacji i realizacji. Każde przedsięwzięcie zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko będzie podlegało odrębnemu postępowaniu administracyjnemu, w tym – w zależności od rodzaju i skali inwestycji – procedurze oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670). W ramach tej procedury obowiązkowo analizowane są warianty realizacji przedsięwzięcia, obejmujące co najmniej wariant proponowany przez inwestora, racjonalny wariant alternatywny oraz racjonalny wariant najkorzystniejszy dla środowiska, wraz z oceną ich oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, zdrowie ludzi oraz możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych. W przypadku stwierdzenia, że wariant proponowany przez inwestora powodowałby niedopuszczalne oddziaływanie na środowisko, organ właściwy może wskazać do realizacji inny wariant spośród analizowanych lub odmówić zgody na realizację przedsięwzięcia. W konsekwencji już na etapie przygotowania inwestycji istnieją mechanizmy prawne pozwalające na wybór rozwiązania najmniej konfliktowego z punktu widzenia ochrony środowiska oraz istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Przepisy te stanowią dodatkowe zabezpieczenie przed wystąpieniem negatywnych oddziaływań skumulowanych.

11. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej, budową i modernizacją obiektów czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań minimalizujących. Należy m.in. zabezpieczyć siedliska zwierząt, zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt, budowę przejść dla zwierząt i płazów w przypadku inwestycji drogowych, przepławek dla ryb, przenoszenie okazów gatunków roślin w inne dogodne miejsce pod nadzorem botanicznym. Istotne w przypadku gatunków zwierząt będzie również obranie odpowiedniego terminu realizacji inwestycji, np. poza terminami rozrodu, lęgów, tarła lub hibernacji. Ze względu na ogólny charakter kierunków działań *Strategii* szczegółowe określenie wpływu konkretnych inwestycji i ich właściwa kwalifikacja będą możliwe dopiero na etapie projektowym.

W wyniku realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze *Strategii* były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w *Strategii* na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni,
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację,
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów,
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi,
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną,
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne,
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska,
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego,
- Właściwe postępowanie z odpadami,
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu,

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów,
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni,
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych,
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb oraz innych materiałów,
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia,
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu,
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów,
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej,
- Stosowanie przepisów BHP,
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin,
- Na etapie eksploatacji – prowadzenie monitoringu powietrza.
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.
- Przestrzeganie zaostrożonych zapisów pozwoleń budowlanych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie

spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji,

- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną,
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych,
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk,
- Wycinkę drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum wynikającego z bezpośredniej kolizji z przedmiotowym przedsięwzięciem,
- Za wycinkę drzew i krzewów należy dokonać nasadzeń zastępczych. Do nasadzeń należy wykorzystać jedynie rodzime gatunki drzew i krzewów. Oszacowanie ilości drzew i krzewów do wycinki oraz wskazanie lokalizacji nasadzeń zastępczych należy uzgodnić po sporządzeniu operatu dendrologicznego,
- Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić poza sezonem wegetacyjnym,
- Drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, a które znajdują się w sąsiedztwie prac budowlanych należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pni, korzeni i konarów,
- Wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew będą wykonywane wyłącznie ręcznie,
- Roboty ziemne w obrębie korzeni drzew i krzewów nie powinny być prowadzone w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w okresie letnim. Najkorzystniejszym okresem do wykonania tych robót są miesiące od października do końca marca,
- Wykopy w obrębie drzew nie powinny trwać dłużej niż dwa tygodnie, a przy wietrznej, wilgotnej pogodzie trzy tygodnie. W celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach i krzewach powinny być zasypywane jak najkrótszym czasie,
- Powstałe wykopy w sąsiedztwie drzew i krzewów należy zasypać warstwą kompostu lub ziemi urodzajnej,
- W przypadku kolizji konarów drzew z pracą sprzętu budowlanego w wyniku, którego może dojść do uszkodzenia mechanicznego, gałęzie zagrożone uszkodzeniem należy podwijać do gałęzi położonych powyżej. Jeżeli jest to zabieg niewystarczający w ostateczności należy usunąć lub skrócić kolidujące gałęzie, a rany po cieniach należy zabezpieczyć środkiem impregnującym z dodatkiem środka grzybobójczego,

- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji,
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki,
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów,
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu),
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00,
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia,
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych,
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu,
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas,
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas,
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni,
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów,
- Sprawne przeprowadzenie prac,
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją,

- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.
- Stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji drogowych (szczególnie w miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych),
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Rozwój turystyki i promocja turystyczna gminy przyniosą pozytywny efekt społeczny i ekonomiczny, pozwolą m.in. na wyeksponowanie walorów przyrodniczych, zachęcą do korzystania z istniejącej infrastruktury turystycznej oraz umożliwią aktywne kreowanie postaw turystów jako współodpowiedzialnych za stan przyrody i środowiska. Jednocześnie skutkiem tych działań może być zwiększenie obciążenia szlaków turystycznych i zaplecza turystycznego. Stąd tak ważną kwestią jest rozwój i modernizacji infrastruktury turystycznej – pozwoli to na skanalizowanie i uregulowanie strumienia ruchu turystycznego w obrębie wyznaczonych szlaków i obiektów do tego przystosowanych.

Zadania związane z rozwojem turystycznym dotyczą terenów zasadniczo antropogenicznie przekształconych i zagospodarowanych, co sprawia, że zadania te pozostają bez wpływu na chronione zasoby i wartości przyrodnicze. Z intensywnego zagospodarowania winny być przy tym wyłączone miejsca stosunkowo mało przekształcone, o szczególnie dużym nagromadzeniu gatunków chronionych.

Budowa nowych obiektów inwestycyjnych będzie zlokalizowana w zurbanizowanej części gminy.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest utrudnione.

Realizacja pozostałych działań proponowanych w ramach *Strategii* (o charakterze nieinwestycyjnym) nie wymaga rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą dla obszarów Natura 2000 negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zgodnie z art. 17, 33, 45, Ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r., poz. 13 z późn. zm.) określono zakazy mogące występować na terenie gminy Ozimek.

12. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania,
- Zmiana technologii realizacji zadania,
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania,
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego,
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępianie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Projekt jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. *Strategia* określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości życia mieszkańców i środowiska przyrodniczego gminy. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gminy, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować

działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji *Strategii* prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

13. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

14. Rezultaty planowanych działań

Poniżej zaprezentowano wybór wskaźników, których celem jest monitorowanie stopnia osiągnięcia założonych celów rozwojowych. Zostały one opracowane w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań, dzięki czemu możliwa będzie weryfikacja stopnia ich realizacji. Poza poniższym mechanizmem, wdrażanie strategii będzie podlegało monitoringowi (produktowemu) i ewaluacji. Rekomenduje się dokonywanie pomiarów wskaźników corocznie, zgodnie z zapisami podrozdziału *Strategii* „Monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii”.

Tabela 31 Wskaźniki monitoringu

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2021 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Kierunek działania 1. Rozwój polityki społecznej	Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową	24,4%	wzrost	BDL GUS
	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	254	spadek	BDL GUS
	Mieszkania na 1000 ludności	338	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 2. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	0 ³²	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Imprezy organizowane przez ośrodki kultury	63 ³³	Wzrost	Dom Kultury w Ozimku
Kierunek działania 3. Aktywizacja społeczna i zwiększenie zaangażowania mieszkańców	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności	28	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 4. Wsparcie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,0%	Spadek	BDL GUS
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	665	Wzrost	BDL GUS
	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	856	Wzrost	BDL GUS

³² Wskaźnik przyjmuje wartość 0 ze względu na fakt, iż rok 2022 jest traktowany jako rok bazowy i od tego roku monitorowana jest wartość wskaźnika. Monitoringowi będzie podlegała tendencja zmian w poszczególnych obszarach wynikająca z wdrażanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przedsięwzięć.

³³ W tym: 53 imprezy stacjonarne i 10 imprez w formie online.

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2021 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Kierunek działania 5. Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i promocja gospodarcza	Liczba pozyskanych inwestorów	0 ³⁴	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
Kierunek działania 6. Wykorzystanie potencjału turystycznego do dywersyfikacji struktury gospodarczej	Miejsca noclegowe	98 ³⁵	Wzrost	BDL GUS
	Liczba zrealizowanych działań promocyjnych	0 ³⁶	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
Kierunek działania 7. Rozwój sieci osadniczej i efektywne planowanie przestrzenne	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	28,6%	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 8. Rozwój sieci transportowej i zwiększenie dostępności komunikacji publicznej	Długość nowych lub zmodernizowanych odcinków dróg	0 ³⁷	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Długość dróg rowerowych	4,5 km	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 9. Rozwój infrastruktury technicznej i podnoszenie jakości przestrzeni publicznych	Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów	38,5%	Wzrost	BDL GUS
Kierunek działania 10. Ochrona środowiska i zwiększenie odporności na zmiany klimatu	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	0 ³⁸	Wzrost	Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	0,32%	Wzrost	BDL GUS

³⁴ Jw.

³⁵ Liczba miejsc noclegowych, stan na lipiec 2021 r.

³⁶ Wskaźnik przyjmuje wartość 0 ze względu na fakt, iż rok 2022 jest traktowany jako rok bazowy i od tego roku monitorowana jest wartość wskaźnika. Monitoringowi będzie podlegała tendencja zmian w poszczególnych obszarach wynikająca z wdrażanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030* przedsięwzięć.

³⁷ Jw.

³⁸ Jw.

15. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia Rozwoju Gminy Ozimek* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym;
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów *Strategii* z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju gminy jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu *Strategia* może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie;
- *Strategia* umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu;
- Projektowana *Strategia* określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego i ochrony środowiska na terenie gminy Ozimek oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska;
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej *Strategii* mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych;
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej dla obszarów Natura 2000;
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów;
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest *Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r., poz. 670).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2022-2030 Aktualizacja* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele *Strategii*, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym.

W rozdziale „Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem” opisano szczegółowo teren gminy Ozimek z podaniem charakterystyki gminy, struktury demograficznej, przyrodniczej i gospodarczej. Przedstawiono potencjał demograficzny, pomoc społeczną, edukację i kulturę, przedsiębiorczość i rynek pracy, finanse samorządowe, infrastrukturę i ochronę środowiska oraz istniejący stan środowiska obejmujący klimat, jakość powietrza, hałas, pola elektromagnetyczne, wody, gospodarkę wodno-ściekową, gleby, zasoby geologiczne, zasoby przyrodnicze, krajobraz i istniejące problemy ochrony środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki.

W przypadku gminy Ozimek istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz

skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości życia mieszkańców i środowiska przyrodniczego gminy. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

W rozdziale „Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko” oddziaływania te zostały przedstawione w formie opisowej. Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy, a często także w granicach jednej miejscowości. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej czy sieci wodociągowej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych,
- zmianę warunków siedliskowych,
- tworzenie barier w migracji zwierząt,
- wycinkę roślinności,
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji),
- naruszenie pierwotnego stanu obiektów zabytkowych,
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność,
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych,
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza,

- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej,
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień,
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały rozwiązania alternatywne oraz oddziaływania transgraniczne. W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ozimek* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Projekt jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji.

Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości życia mieszkańców i środowiska przyrodniczego gminy. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategia Rozwoju Gminy Ozimek* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Ostatnie rozdziały zawierają propozycję wskaźników monitoringu zaproponowanych w celu monitorowania realizacji *Strategii Rozwoju* oraz omówienie wniosków wyciągniętych z Prognozy.

Zestawienie tabel oraz rysunków

Tabela 1. Obszary Funkcjonalne Województwa Opolskiego, w które wpisuje się gmina Ozimek	22
Tabela 2 Charakterystyka JCW zlokalizowanych na terenie gminy Ozimek	25
Tabela 3 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza	38
Tabela 4 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej	39
Tabela 5 Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	40
Tabela 6 Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Ozimek w 2024 r.	42
Tabela 7 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	51
Tabela 8 Pomiary hałasu krótkookresowego w miejscowości Grodziec	53
Tabela 9 Wyniki pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie gminy Ozimek	53
Tabela 10 JCWP znajdujące się na obszarze gminy Ozimek	54
Tabela 11 Ocena stanu wód JCWP obejmujących teren gminy Ozimek	57
Tabela 12 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży gmina Ozimek.....	60
Tabela 13 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP i obecne na obszarze gminy.....	63
Tabela 14 Charakterystyka GZWP na terenie gminy Ozimek	64
Tabela 15 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Ozimek.....	66
Tabela 16 Kompleksowa ocena stanu JCWPd znajdujących się na terenie gminy Ozimek.....	68
Tabela 17 Ujęcia wód na terenie gminy Ozimek	75
Tabela 18 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Ozimek w latach 2021-2025.....	77
Tabela 19 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ozimek w latach 2021-2025.....	77
Tabela 20 Charakterystyka aglomeracji Ozimek	78
Tabela 21. Charakterystyka gleb w punkcie monitoringowym nr 321 w latach 2015-2025	79
Tabela 22 Surowce naturalne występujące na terenie gminy Ozimek (stan na 31.12.2021 r.).....	81
Tabela 23 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Ozimek	84
Tabela 24 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Ozimek	94
Tabela 25 Charakterystyka krajobrazu priorytetowego na terenie gminy Ozimek.....	101
Tabela 26 Struktura gruntów leśnych na terenie gminy Pokój	104

Tabela 27 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Ozimek w zakresie poszczególnych komponentów środowiska	105
Tabela 28 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030.....	107
Tabela 29 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Ozimek	117
Tabela 30 Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 Aktualizacja	132
Tabela 31 Wskaźniki monitoringu	202
Rysunek 1 Opolska "11" - cele operacyjne na tle celów strategicznych.	17
Rysunek 2 OSI województwa opolskiego	19
Rysunek 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	32
Rysunek 4 Podział województwa opolskiego na strefy ochrony powietrza	37
Rysunek 5 Strefy energetyczne warunków wiatrowych	46
Rysunek 6 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	47
Rysunek 7 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.....	48
Rysunek 8 Mapa nasłonecznienia Polski	48
Rysunek 9 Rzeki na tle gminy Ozimek	54
Rysunek 10 Gmina Ozimek na tle JCWP	55
Rysunek 11 Gmina Ozimek na tle GZWP	66
Rysunek 12 Gmina Ozimek na tle JCWPd	67
Rysunek 13 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie gminy Ozimek.....	70
Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Ozimek	72
Rysunek 15 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Ozimek	72
Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Ozimek	73
Rysunek 17 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Ozimek.....	73
Rysunek 18 Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie gminy Ozimek	74
Rysunek 19 Usytuowanie istniejących i projektowanych form ochrony przyrody na terenie gminy Ozimek.....	88
Rysunek 20 Usytuowanie siedlisk przyrodniczych i stanowisk zwierząt na terenie gminy Ozimek wg danych RDOŚ	92
Rysunek 21 Usytuowanie siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Ozimek wg danych GDOŚ.....	93
Rysunek 22 Usytuowanie stanowisk roślin i zwierząt na terenie gminy Ozimek wg danych GDOŚ	94

Rysunek 23 Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Ozimek	96
Rysunek 24 Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Ozimek z podziałem na skład drzewostanu	97
Rysunek 25 Korytarze ekologiczne na tle gminy Ozimek	99
Rysunek 26 Obszary o wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie gminy Ozimek....	101
Rysunek 27 Usytuowanie krajobrazu priorytetowego na terenie gminy Ozimek.....	103
Rysunek 28 Rozmieszczenie inwestycji, które posiadają dokładną lokalizację na terenie gminy Ozimek na tle form ochrony przyrody.....	164